

Τ.Ε.Ι. ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
(πρ. Τ.Ε.Ι. Πάτρας & πρ. Τ.Ε.Ι. Μεσολογγίου)

ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΤΗΣ ΥΙΟΘΕΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Αλαγκιόζογλου Ι. Βαλσαμιά – Δεμερτζή Α. Παναγιώτα – Παντελή Γ. Κλεοπάτρα
Υπεύθυνη Καθηγήτρια: Κλωνή Παναγιώτα

ΠΑΤΡΑ 2016

Τ.Ε.Ι. ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
(πρ. Τ.Ε.Ι. Πάτρας & πρ. Τ.Ε.Ι. Μεσολογγίου)

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«Η ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ
ΘΕΣΜΟΥ ΤΗΣ ΥΙΟΘΕΣΙΑΣ ΣΤΗΝ
ΕΛΛΑΔΑ»**

**«THE CURRENT CONDITION OF
ADOPTION IN GREECE»**

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

ΑΛΑΓΚΙΟΖΟΓΛΟΥ ΒΑΛΣΑΜΙΑ

ΔΕΜΕΡΤΖΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ

ΠΑΝΤΕΛΗ ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ

Πτυχιακή Εργασία για τη λήψη Πτυχίου στην Κοινωνική Εργασία από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας του Ανώτερου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Τ.Ε.Ι.) Πάτρας.

Πάτρα, Φεβρουάριος 2016

«Κάποτε, υπήρχαν δύο γυναίκες που ποτέ δεν γνώρισε η μία την άλλη

Την μία δεν τη θυμάσαι, την άλλη την αποκαλείς Μητέρα

Δύο διαφορετικές οντότητες υπήρξαν, προκειμένου να δημιουργηθείς εσύ

Η μία ήταν το αστέρι που σε καθοδηγούσε, η άλλη έγινε ο ήλιος

Η πρώτη σου έδωσε ζωή, και η δεύτερη σου έμαθε να τη ζεις

Η πρώτη σου έδωσε την ανάγκη για αγάπη, και η δεύτερη ήταν εκεί για να στην προσφέρει

Η μία σου έδωσε την ιθαγένεια, η άλλη σου έδωσε το όνομα

Η μία σου έδωσε ένα ταλέντο, η άλλη σου έθεσε τους στόχους

Η μία σου χάρισε τα συναισθήματα, η άλλη ηρέμισε τους φόβους σου

Η μία είδε το πρώτο σου γλυκό χαμόγελο, η άλλη σου σκούπισε τα δάκρυα

Η μία σχεδίασε ένα πλάνο υιοθεσίας, χωρίς να έχει επιλογή να πραγματοποιήσει διαφορετικά

Η άλλη προσευχήθηκε για ένα παιδί, και ο Θεός την οδήγησε ευθείς σε εσένα

Τώρα, ποια από τις δύο αυτές γυναίκες σε δημιούργησε;

Και οι δύο, αγαπημένε μου

Και οι δύο

Είναι απλά δύο διαφορετικά είδη αγάπης..»

Julie Anderson

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	i
ΑΡΚΤΙΚΟΛΕΞΑ	ii
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	iv
ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ	v
ABSTRACT	vi
KEYWORDS	vii
ΣΚΟΠΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	viii
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	ix
ΜΕΡΟΣ Α – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	
1 Προσέγγιση του Θεσμού της Υιοθεσίας	1
1.1 Ιστορική Αναδρομή.....	1
1.1.1 Η Υιοθεσία στη Μυθολογία.....	1
1.1.2 Η Υιοθεσία στη Μεσοποταμία και στη Βαβυλώνα.....	1
1.1.3 Η Υιοθεσία στην Παλαιά και στην Καινή Διαθήκη.....	2
1.1.4 Η Υιοθεσία στην Αρχαία Αθήνα.....	2
1.1.5 Η Υιοθεσία στη Ρωμαϊκή και στη Βυζαντινή εποχή.....	3
1.1.6 Η Υιοθεσία στην Ελλάδα επί Τουρκοκρατίας.....	5
1.1.7 Η Υιοθεσία στο Νεοσύστατο Ελληνικό Κράτος.....	5
1.1.8 Η Υιοθεσία από τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο μέχρι τον Εμφύλιο.....	6
1.1.9 Η Υιοθεσία στην Σύγχρονη Εποχή	7
1.2 Ορισμός Υιοθεσίας.....	10
1.2.1 Λόγοι Υιοθεσίας.....	12
1.2.2 Τρόποι Υιοθεσίας.....	13
1.2.3 Είδη Υιοθεσίας.....	15
1.2.4 Ανοιχτή, Κλειστή και Μερικώς Κλειστή Υιοθεσία	23
1.3 Φορείς που Εφαρμόζουν Υιοθεσία στην Ελλάδα	27
1.3.1 Κέντρο Προστασίας του Παιδιού Αττικής «Η ΜΗΤΕΡΑ».....	31
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	
2 Νομοθεσία για την Υιοθεσία	35
2.1 Κριτήρια Επιλογής των Θετών Γονέων	35
2.1.1 Προϋποθέσεις Υιοθεσίας Ανηλίκων	37
2.2 Διαδικασία Υιοθεσίας Ανηλίκων.....	39
2.2.1 Συναίνεση των Βιολογικών Γονέων ή του Μόνιμου Αντιπροσώπου	39
2.2.2 Μυστικότητα της Υιοθεσίας	40

2.2.3 Κοινωνική Έρευνα.....	40
2.2.4 Προϋποθέσεις για Σύναψη Διακρατικών Υιοθεσιών.....	40
2.2.5 Διαδικασία Διακρατικών Υιοθεσιών.....	43
2.2.6 Διακρατικές Υιοθεσίες Μη Συμβαλλόμενες με τη Σύμβαση της Χάγης.....	44
2.3 Υιοθεσία Ενηλίκων.....	45
2.4 Ομοφυλόφιλοι και Υιοθεσία.....	47
2.4.1 Δικαιώματα Λεσβίων, Ομοφυλοφίλων, Αμφιφυλόφιλων και Τρανσέξουαλ στην Ελλάδα.....	47
2.4.2 Γάμος Ομοφυλοφίλων στην Ελλάδα.....	47
2.4.3 Σύμφωνο Συμβίωσης και Υιοθεσία.....	48
2.5 Στατιστικά Δεδομένα Σχετικά με την Υιοθεσία κατά τις Χρονικές Περιόδους 2012 – 2014.....	50

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3 Προετοιμασία Οικογενειών και Παιδιού για την Υιοθεσία.....	55
3.1 Προετοιμασία Βιολογικής Οικογένειας.....	55
3.1.1 Διαδικασία Υιοθεσίας.....	55
3.1.2 Η Βιολογική Μητέρα.....	57
3.1.3 Ο Βιολογικός Πατέρας.....	61
3.1.4 Τα Βιολογικά Αδέρφια και το Ευρύτερο Οικογενειακό Περιβάλλον....	64
3.1.5 Ο Ρόλος του Κοινωνικού Λειτουργού στη Διαδικασία Προετοιμασίας της Βιολογικής Οικογένειας.....	65
3.2 Προετοιμασία Θετής Οικογένειας.....	70
3.2.1 Κίνητρα Θετών Γονέων.....	70
3.2.2 Μέθοδοι Επιλογής των Θετών Γονέων.....	71
3.2.3 Η Σύγχρονη Άποψη.....	72
3.2.4 Συμπεράσματα Σχετικά με τους Θετούς Γονείς.....	72
3.2.5 Φόβοι των Μελλοντικών Θετών Γονέων.....	73
3.2.6 Ο Ρόλος του Κοινωνικού Λειτουργού στη Διαδικασία Προετοιμασίας των Υποψήφιων Θετών Γονέων.....	76
3.2.7 Ομαδική Προετοιμασία Υποψήφιων Θετών Γονέων.....	77
3.2.8 Οικογενειακή Μελέτη.....	80
3.2.9 Η Αξιολόγηση του Κοινωνικού Λειτουργού.....	81
3.3 Προετοιμασία του παιδιού για την υιοθεσία.....	83
3.3.1 Το Υιοθετημένο Παιδί.....	83
3.3.2 Η Ταυτότητα του Υιοθετημένου Παιδιού.....	84
3.3.3 Προετοιμασία Παιδιών και Νηπίων.....	86
3.3.4 Προετοιμασία Βρεφών.....	87

3.3.5 Προετοιμασία Παιδιών με Διαταραχή	88
3.3.6 Ενημέρωση του Παιδιού για την Υιοθεσία	88
3.3.7 «W.I.S.E Υπ!»: Ένα Πολύτιμο Εργαλείο.....	93
3.3.8 Αναζήτηση της Βιολογικής Οικογένειας	94
3.3.9 Ο Ρόλος του Κοινωνικού Λειτουργού στη Διαδικασία Προετοιμασίας του Θετού Παιδιού.	96

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

4 Εμπόριο Βρεφών στην Ελλάδα	98
4.1 Ορισμός Εμπορίου Βρεφών	98
4.2 Ιστορική Αναδρομή.....	101
4.3 Χαρακτηριστικά Γνωρίσματα Μανάδων Θυμάτων / Εμπλεκόμενων με το Εμπόριο Βρεφών	103
4.4 Τρόποι και Περιπτώσεις Εμπορίου Βρεφών ανά Χώρα Εισαγωγής.....	106
4.5 Στατιστικά Στοιχεία Σύλληψεων Κυκλωμάτων	110
4.6 Διαδικασία Σύλληψης Κυκλωμάτων.....	112

ΜΕΡΟΣ Β – ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ.....113

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

5 Έρευνα.....	113
5.1 Γενικός Σκοπός Της Έρευνας	113
5.2 Ερευνητικά Ερωτήματα	113
5.3 Είδος – Μεθοδολογία Έρευνας	114
5.4 Πληθυσμός – Δείγμα.....	114
5.5 Μεθοδολογία Δειγματοληψίας.....	115
5.6 Τόπος & Χρόνος	116
5.7 Εργαλείο Έρευνας.....	116
5.8 Φάσεις Έρευνας	117
5.9 Ζητήματα Ηθικής & Δεοντολογίας.....	118
5.10 Περιορισμοί Έρευνας.....	118

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

6 Κωδικοποίηση & Στατιστική Ανάλυση Δεδομένων	120
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	181
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	184
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ	187
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	196

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1 Παιδοπόλεις.....	29
Πίνακας 2 Δημοτικά Βρεφοκομεία.....	31
Πίνακας 3 Στατιστικά στοιχεία 2011-2012 του Κέντρου Βρεφών "Η ΜΗΤΕΡΑ" .	33
Πίνακας 4 Υιοθεσίες που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα το έτος 2012 ανά ηλικία θετών παιδιών και οικογενειακή κατάσταση θετών γονέων.....	51
Πίνακας 5 Υιοθεσίες που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα το έτος 2012 ανά φύλο και γεωγραφικό διαμέρισμα.....	51
Πίνακας 6 Υιοθεσίες που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα το έτος 2013 ανά ηλικία θετών παιδιών και οικογενειακή κατάσταση θετών γονέων.....	52
Πίνακας 7 Υιοθεσίες που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα το έτος 2013 ανά φύλο και γεωγραφικό διαμέρισμα.....	52
Πίνακας 8 Υιοθεσίες που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα το έτος 2014 ανά ηλικία θετών παιδιών και οικογενειακή κατάσταση θετών γονέων.....	53
Πίνακας 9 Υιοθεσίες που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα το έτος 2014 ανά φύλο και γεωγραφικό διαμέρισμα.....	53
Πίνακας 10 Στάδια θετών γονέων από την εκδήλωση του αρχικού ενδιαφέροντος έως και την ολοκλήρωση της υιοθεσίας.....	76

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Μέσω της συγκεκριμένης πτυχιακής μας δόθηκε η ευκαιρία να μάθουμε όσο το δυνατόν καλύτερα το θεσμό της υιοθεσίας, αλλά και θέματα που τον πλαισιώνουν. Αυτό δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί με την ίδια ευκολία χωρίς την καθοδήγηση της επόπτριάς μας, κυρίας Παναγιώτας Κλωνή, αλλά και χωρίς τις γνώσεις και δεξιότητες που αποκομίσαμε από τους υπόλοιπους καθηγητές του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας της Δυτικής Ελλάδος, όλα αυτά τα χρόνια. Με την θέληση για διδασκαλία, την υπομονή και την επιμονή τους καταφέραμε να πάρουμε τα απαραίτητα εφόδια, προκειμένου να διεκπεραιώσουμε την μελέτη και την έρευνα μας.

Θερμές ευχαριστίες θα θέλαμε να εκφράσουμε στα άτομα, στις επιχειρήσεις και στις οργανώσεις που δέχτηκαν να απαντήσουν στα ερωτηματολόγια που μοιράστηκαν, καθώς και στη κοινωνική λειτουργό, κα Μπέτση Ελισσάβητ από το Τμήμα Πρόνοιας της Δυτικής Ελλάδος, τον δικηγόρο κ. Κιρκίδη Ιωάννη, αλλά και την εθελόντρια στο Σύλλογο Προστασίας Αγέννητου Παιδιού «Η Αγκαλιά», κα Χονδρογιάννη Αλεξάνδρα, των οποίων η βοήθεια ήταν καθοριστική.

Τέλος, ευχαριστούμε βαθύτατα τα άτομα που ήταν δίπλα μας τους τελευταίους αυτούς μήνες, οι οποίοι δεν είναι άλλοι από τις οικογένειες και τους φίλους μας. Η ευχαριστία αυτή είναι μια ελάχιστη ένδειξη ευγνωμοσύνης, για την ψυχολογική και πρακτική τους συμπαράσταση, παρά το γεγονός ότι λόγω του φορτωμένου μας προγράμματος και του περιορισμένου χρόνου εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας, στερήθηκαν την ουσιαστική παρουσία μας.

ΑΡΚΤΙΚΟΛΕΞΑ

ΑΕΑ	Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας
Α.Κ.	Αστικός Κώδικας
Άρθρ.	Άρθρο
ΔΟΜ	Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης
ΔΣΧ	Διεθνή Σύμβαση της Χάγης
Εδ.	Εδάφιο
ΕΚΚΑ	Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης
ΕΟΠ	Εθνικός Οργανισμός Πρόνοιας
ΕΣΥΚΦ	Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας
Η.Π.Α.	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής
ΙΚΠΑ	Ινστιτούτο Κοινωνικής Προστασίας & Αλληλεγγύης
κ. / κα	Κύριο / Κυρία
Κ.λπ. / Κ.τ.λ.	Και λοιπά / Και τα λοιπά
ΚΠολΔ	Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας
Ν.	Νόμος
Ν.δ.	Νομοθετικό Διάταγμα
Παρ.	Παράγραφος
Π.δ.	Προεδρικό Διάταγμα
Π.Ι.Κ.Π.Α.	Πατριωτικό Ίδρυμα Κοινωνικής Πρόνοιας και Αντιλήψεως

Π.χ. Παραδείγματος Χάριν

ΦΕΚ Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η συγκεκριμένη πτυχιακή εργασία μελετά την παρούσα κατάσταση του θεσμού της υιοθεσίας στην Ελλάδα, παρουσιάζοντας την πολύχρονη εφαρμογή του θεσμού ανά το πέρασμα των χρόνων, μέχρι τα σημερινά δεδομένα. Απαρτίζεται από δύο μέρη, εκ των οποίων το πρώτο μέρος είναι η βιβλιογραφική ανασκόπηση και το δεύτερο μέρος είναι η έρευνα που αποτελεί και εργαλείο για την συλλογή των πληροφοριών που αποσκοπούσαμε να συλλέξουμε.

Στο **πρώτο μέρος** και πιο συγκεκριμένα στο **πρώτο κεφάλαιο**, παρουσιάζονται η ιστορική αναδρομή του θεσμού, οι ορισμοί, οι τρόποι και τα είδη της υιοθεσίας καθώς και οι φορείς που εφαρμόζουν υιοθεσία στη χώρα μας.

Στο **δεύτερο κεφάλαιο**, αναπτύσσεται μέρος του νομοθετικού πλαισίου που αφορά την διαδικασία και την εφαρμογή του θεσμού της υιοθεσίας. Επιπλέον, προβάλλονται εξειδικευμένα και εξεζητημένα θέματα σχετικά με την εφαρμογή του θεσμού, όπως είναι το δικαίωμα των ομοφυλόφιλων, αμφιφυλόφιλων και τρανσέξουαλ στην υιοθεσία. Στο τέλος του κεφαλαίου, προβάλλονται στατιστικά δεδομένα σχετικά με την υιοθεσία κατά τις χρονικές περιόδους 2012- 2014.

Το **τρίτο κεφάλαιο** επικεντρώνεται στην προετοιμασία τόσο της θετής όσο και της βιολογικής οικογένειας, καθώς και του προς υιοθεσία τέκνου. Παρουσιάζεται η προετοιμασία και οι ψυχολογικές επιπτώσεις για την βιολογική μητέρα και τον βιολογικό πατέρα, οι μέθοδοι επιλογής των θετών γονέων και οι φόβοι που τους διακατέχουν κατά την διάρκεια της προετοιμασίας. Επίσης, αναφέρεται η προετοιμασία των παιδιών που δίνονται για υιοθεσία, δίνοντας βάση στην έννοια της ταυτότητας του παιδιού. Κλείνοντας, στο συγκεκριμένο κεφάλαιο φαίνεται η συμβολή και ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού πριν, κατά την διάρκεια και αφότου τελειώσει η διαδικασία της υιοθεσίας για το κάθε μέλος ξεχωριστά.

Στο **τέταρτο** και τελευταίο **κεφάλαιο** της βιβλιογραφικής μας ανασκόπησης, αναφέρεται η παράνομη μορφή της υιοθεσίας, το αναφερόμενο εμπόριο βρεφών. Ήταν πολύ σημαντική η ανάδειξη αυτού του

θέματος, καθώς είναι ευρέως γνωστό ότι η Ελλάδα αποτελεί κόμβο διακίνησης βρεφών, λόγω της γεωγραφικής της θέσης, αλλά και των αναποτελεσματικών διαδικασιών πρόληψης και δίωξης του συγκεκριμένου εγκλήματος.

Στο **δεύτερο μέρος**, παρουσιάζεται η έρευνα που διεξήχθη με σκοπό την διερεύνηση των απόψεων και των γνώσεων των πολιτών όσον αφορά από τον θεσμό της υιοθεσίας, όπως και για το αν και υπό ποιες συνθήκες θα προέβαιναν στη διαδικασία της υιοθεσίας.

Τέλος, παρατίθενται τα συμπεράσματα που έχουν συλλεχθεί από την έρευνα σε συσχέτιση με την βιβλιογραφική ανασκόπηση, αλλά και οι προτάσεις μας σχετικά με το παρόν ζήτημα.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Υιοθεσία

Θετός γονέας

Θετό τέκνο

Βιολογικοί / Φυσικοί γονείς

Φορείς

Εμπόριο Βρεφών

ABSTRACT

The present thesis studies the case of the institution of adoption in Greece, by presenting the long-term implementation of the institution over the years until the current context. It is constituted of two parts, the first contains a literature review of different kind of sources and the second one contains the research that forms a tool for the collection of data that we have intended to gather taking into consideration the aim of our research.

In the **first part**, the **first chapter** specifically contains the background, the definitions, the ways and types of adoption as well as the bodies that carry out adoptions in our country.

In the **second chapter**, a part of the legal framework is developed that concerns the process – implementation of the institution of adoption. Furthermore, there are presented specific and complex issues about the implementation of the institution, such as the right of homosexuals, bisexuals and transsexuals to adoption. At the end of this chapter there are presented Statistical Data concerning the adoption during the period 2012-2014.

The **third chapter** focuses on the preparation of the surrogate and biological family of the adopted child. There are presented views on the biological mother and father, the selection methods of the surrogate parents and conclusions about them, as well as their fears during the preparation. Also, the preparation of the children is featured taking notice of the notion of the identity of the child. At the end of this chapter, it is evident the contribution and role of the social worker during the preparation and until the completion of the adoption for each member.

The **fourth** and last **chapter** in terms of literature review refers to the illegal adoption, the trafficking of babies. It is very important to give prominence to this issue, as it is widely known that Greece is a hub of trafficking of babies due to its geographical position as well as the inefficient processes of prevention and prosecution of the specific crime.

In the **second part**, the research that was carried out is presented aiming at the exploration of the views and the knowledge of citizens about

the institution of adoption and about the possibility of proceeding with an adoption.

Finally, conclusions are drawn both from the literature review and the research as well as suggestions about the issue, taking into consideration their comparison with the results we have received from the research.

KEYWORDS

Adoption

Stepparent

Stepchild

Biological Parents

Entities

Infant trade

ΣΚΟΠΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Ο σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η ενημέρωση και η κατανόηση από μέρους μας για τον θεσμό της υιοθεσίας, και στη συνέχεια να παρουσιάσουμε τα ευρήματα αυτά σε ενδιαφερόμενους.

Σε πρώτο επίπεδο, σκοπός μας ήταν να μελετηθούν μέσω της βιβλιογραφίας οι τρόποι και τα είδη της υιοθεσίας, τα κριτήρια και οι νομικές προϋποθέσεις που χρειάζεται να πληρούν οι θετοί γονείς αλλά και να αναδειχτεί η διαδικασία και οι φορείς στους οποίους μπορεί ο υποψήφιος γονέας να απευθυνθεί επί του θέματος. Επιπροσθέτως, ήταν σημαντικό να αναφερθεί η προετοιμασία των βιολογικών γονέων, των θετών, καθώς και του παιδιού, και μέσω αυτών να γίνει κατανοητή η συμβολή των κοινωνικών λειτουργών στη συγκεκριμένη διαδικασία. Τέλος, ήταν πολύ σημαντικό να αναφερθούμε στο εμπόριο βρεφών, με σκοπό να ενημερωθούμε και να ενημερώσουμε για τον τρόπο που γίνεται, θεωρώντας το ως ένα πρώτο βήμα για την εξάλειψή του.

Σε δεύτερο επίπεδο, μέσω του ερευνητικού μας κομματιού θα θέλαμε να αναδείξουμε το κατά πόσο είναι ενημερωμένα τα άτομα για τον θεσμό της υιοθεσίας στην Ελλάδα, να μάθουμε τις απόψεις τους, αλλά και να δούμε τις δικές τους προτιμήσεις όσον αφορά τα παιδιά που θα ενδιαφέρονταν να υιοθετήσουν.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

«Η υιοθεσία είναι μια διαδικασία με την οποία ένα παιδί που έχει ανάγκη από οικογένεια, γίνεται με νόμιμο τρόπο μέλος μιας οικογένειας άλλης από τη δική του». (Παιδαγωγική, Ψυχολογική Εγκυκλοπαίδεια, λεξικό, 1993)

Από τον ορισμό αυτό φαίνεται πως η υιοθεσία έχει παιδοκεντρικό χαρακτήρα, δηλαδή θέτει στο επίκεντρο της το παιδί και τις ανάγκες του, ενώ αναζητά μια οικογένεια για εκείνο, η οποία να μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες αυτές, ώστε να του προσφέρει όσο το δυνατόν καλύτερες συνθήκες διαβίωσης.

Η υιοθεσία δεν είναι ένας θεσμός που εμφανίστηκε τα τελευταία χρόνια. Υπάρχουν αναφορές στο θεσμό, ήδη, από τη μυθολογία. Ο χαρακτήρας της και η διαδικασία που πραγματοποιούταν παρουσίαζε διαφοροποιήσεις αναλόγως την περίοδο, τις κοινωνικο-πολιτικές συνθήκες και την περιοχή που πραγματοποιούταν.

Το σημερινό παιδοκεντρικό χαρακτήρα άρχισε να τον εμφανίζει τα τελευταία χρόνια. Στο παρελθόν, οι υιοθεσίες γίνονταν για την κάλυψη της θρησκευτικής, κοινωνικής ή ηθικής ανάγκης των ζευγαριών να αποκτήσουν παιδιά και όχι για την ανεύρεση μιας οικογένειας που να παρέχει φροντίδα στο παιδί που στερείται οικογενειακής φροντίδας.

Η υιοθεσία είναι μια χρονοβόρα διαδικασία που απαιτεί υπομονή και επιμονή από τον υποψήφιο θετό γονέα. Είναι χρονοβόρα διότι εξετάζεται η κατάσταση ολιστικά, προκειμένου να διασφαλιστεί όσο δύναται η επιτυχία της. Αυτό πραγματοποιείται τόσο από τη μεριά των βιολογικών και των υποψηφίων γονέων, όσο και από τη μεριά του παιδιού, έτσι ώστε μέσω της πραγματοποίησής της να καλύπτονται οι ανάγκες του τελευταίου. Από μέρους του, ο κοινωνικός λειτουργός αναλαμβάνει τη προετοιμασία όλων των μελών που απευθύνεται η υιοθεσία, ώστε να είναι έτοιμοι για την αλλαγή που πρόκειται να συμβεί.

Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που ένα ζευγάρι -προκειμένου να αποφύγει την αναμονή μέχρι τη τέλεση της υιοθεσίας- επιλέγει παράνομους τρόπους για την απόκτηση παιδιού και αυτό γίνεται μέσω της καταβολής

χρηματικού αντίτιμου. Η «αγορά» του παιδιού είναι μια διαδικασία που πραγματοποιείται μέσω των διαφόρων κυκλωμάτων εμπορίας βρεφών, τόσο στην Ελλάδα, όσο και στον υπόλοιπο κόσμο.

Αν και η ανταλλαγή βρεφών έναντι χρηματικού ποσού δεν είναι νόμιμη διαδικασία, είναι σημαντικό να αναφέρεται όταν γίνεται λόγος για υιοθεσία, ώστε να πληροφορούνται οι γονείς και να εξηγούνται σε αυτούς οι λόγοι για τους οποίους δεν πρέπει να επιλέγουν αυτό το τρόπο απόκτησης τέκνου.

Κατά την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, παρατηρήθηκε πως η ελληνική βιβλιογραφία που υπάρχει για ένα θέμα με ρίζες ήδη από την αρχαιότητα, είναι περιορισμένη. Το ίδιο ισχύει και για τις έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα, οι οποίες είναι ελάχιστες. Σε αντίθεση με την Ελλάδα, στο εξωτερικό το θέμα αυτό έχει μελετηθεί από πολλούς συγγραφείς, εξετάζοντας μέσω ερευνών όσο το δυνατόν καλύτερα όλες τις πτυχές του.

Η παρούσα πτυχιακή μέσω της μελέτης που έγινε στο θέμα της υιοθεσίας, προσπαθεί να δώσει στον αναγνώστη όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες για την κατάσταση της υιοθεσίας στην Ελλάδα την υφιστάμενη περίοδο.

ΜΕΡΟΣ Α – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

1 Προσέγγιση του Θεσμού της Υιοθεσίας

1.1 Ιστορική Αναδρομή

1.1.1 Η Υιοθεσία στη Μυθολογία

Η υιοθεσία αποτελεί μια διαδικασία με βαθιά ιστορία μέσα στο χρόνο. Ήδη από τη μυθολογία γίνεται αναφορά σε έκθεση παιδιών και στην υιοθέτηση αυτών. Οι περιπτώσεις που αναφέρονται είναι αρκετές. Ο Δίας, ο Διόνυσος, ο Ήφαιστος, ο Απόλλων, ο Πάρις, ο Ηρακλής, ο Μίλητος που ίδρυσε τη Μίλητο, ο Κύρος, ο Περσίας -ο οποίος ίδρυσε τις Μυκήνες, είναι κάποια από τα πρόσωπα που όπως φαίνεται υιοθετήθηκαν μετά την εγκατάλειψή τους. Ίσως τη πιο γνωστή αναφορά υιοθεσίας από τη μυθολογία, να αποτελεί η ιστορία του Οιδίποδα, βασιλιά της Θήβας, ο οποίος παραδόθηκε από τον πατέρα του και βασιλιά της Θήβας Λάιο, σε ένα δούλο με σκοπό να εγκαταλειφθεί στο Κιθαιρώνα, ώστε να πεθάνει. Όμως, ένας βοσκός βρήκε το βρέφος και το παρέδωσε στη Μερόπη, στη γυναίκα του βασιλιά της Κορίνθου, Πόλυβου, από τους οποίους και τελικά υιοθετήθηκε. (Pierron, 2003)

1.1.2 Η Υιοθεσία στη Μεσοποταμία και στη Βαβυλώνα

Κείμενο της Μεσοποταμίας γύρω στο 2100-2000 π.Χ. αποτελεί μια από τις πρώτες μαρτυρίες της ύπαρξης του θεσμού της υιοθεσίας ορφανών και έκθετων παιδιών. Οι λαοί της Μεσοποταμίας φαίνεται πως πέρα από την υιοθεσία ορφανών και έκθετων παιδιών, πραγματοποιούσαν και υιοθεσίες δούλων, έχοντας σα σκοπό την απελευθέρωσή τους. Αναφορά στις υιοθεσίες γίνεται και στο Βαβυλώνιο Κώδικα του Χαμουραμί, που αποτελεί τον αρχαιότερο γραπτό κώδικα. Στο Βαβυλώνιο Κώδικα, δε γίνεται κάποια αναφορά στο αν οι υιοθετημένοι αποκτούσαν δικαίωμα στην περιουσία της θετής οικογένειας. (Φαναράς, 2005)

1.1.3 Η Υιοθεσία στην Παλαιά και στην Καινή Διαθήκη

Στην Παλαιά Διαθήκη, αναφέρεται η υιοθεσία της Εσθήρ από το Μαρδοχαίο και η υιοθεσία του Μωυσή από τη Θέρμονθις, την κόρη του Φαραώ, η οποία βρήκε το βρέφος μέσα σε ένα καλάθι στις όχθες του Νείλου. Στην Καινή Διαθήκη, φαίνεται πως ο απόστολος Παύλος θέλοντας να παρουσιάσει τη σχέση ανθρώπου και Θεού, αναφέρει τον όρο «υιοθεσία», συσχετίζοντάς την υιοθεσία ενός παιδιού. (Φαναράς, 2005)

1.1.4 Η Υιοθεσία στην Αρχαία Αθήνα

Σύμφωνα με τον Γυιόκα (1982), στην Αρχαία Αθήνα, δινόταν ιδιαίτερη σημασία στο θεσμό της οικογένειας. Όταν κάποια οικογένεια δεν είχε παιδιά, και αν είχε, δεν ήταν κάποιο αγόρι, θεωρούταν μεγάλο ατύχημα. Οι οικογένειες χωρίς παιδιά θεωρούνταν ημιτελείς, για αυτό και η υιοθεσία επιβαλλόταν, ενώ στην περίπτωση που κάποιος άτεκνος πέθαινε χωρίς να έχει προβεί σε υιοθεσία, τότε ο Επώνυμος Άρχοντας επέλεγε ο ίδιος ένα αγόρι που θα συνέχιζε την οικογένεια. Η μεγάλη σημασία που δινόταν στην υιοθεσία οφειλόταν στο γεγονός ότι αποσκοπούσε στη διαίωνιση του ονόματος, για αυτό και υπήρχε προτίμηση στα αγόρια, και στη συνέχιση της οικογενειακής λατρείας προς τους θεούς. Συνοψίζοντας, είναι προφανές ότι η υιοθεσία είχε πολιτική και θρησκευτική σημασία.

Η υιοθεσία στην Αρχαία Αθήνα προβλεπόταν και ρυθμιζόταν με κανόνες που είχε θεσπίσει ο Σόλων στους νόμους του. Οι λέξεις υίησης, ποίησις ή εισποίησις και θέσις αναφέρονταν στην υιοθεσία. Σύμφωνα με τη νομοθεσία, η υιοθεσία γινόταν από τον άντρα και αρχηγό της οικογένειας, ο οποίος έπρεπε να είναι ενήλικος, πνευματικά υγιής και να μην έχει αγόρι και αν έχει να είναι νόμιμα αποκηρυγμένο από τον πατέρα ή να έχει υιοθετηθεί από κάποιον άλλο. Περιορισμός μεταξύ της ηλικίας του υιοθετούντα και του υιοθετούμενου και της ηλικίας που έπρεπε να βρίσκεται ο δεύτερος, δε φαίνεται να υπήρχε. Επιπλέον, ο υιοθετημένος έπρεπε να είναι Αθηναίος πολίτης, όπως επίσης και ο θετός πατέρας, έτσι ώστε να αποφεύγονται ξένες επιρροές. Μόνο αν κάποιος είχε πολιτογραφηθεί μπορούσε να υιοθετηθεί, ενώ οι μέτοικοι δεν είχαν δικαίωμα. Ένα ακόμα σημαντικό κριτήριο για την πραγματοποίηση της

υιοθεσίας ήταν να μην υπάρχει κάποια ποινή «γενικής ατιμίας» που σήμαινε δέσμευση της περιουσίας, τόσο σε βάρος του υιοθετούντα όσο και του υιοθετούμενου. (Γυιόκας, 1982)

Ακόμα, αν η οικογένεια είχε κόρη, τότε ο υιοθετημένος άντρας υποχρεούταν να την παντρευτεί, ενώ αν η οικογένεια δεν είχε μόνο μια κόρη αλλά περισσότερες, τότε αυτός έπρεπε να επιλέξει μια και να την κάνει γυναίκα του. Στην περίπτωση που ήταν ήδη παντρεμένος, όφειλε να χωρίσει και να παντρευτεί τη θετή αδερφή του. Στην περίπτωση που ο υιοθετημένος άντρας δεν πραγματοποιούσε την υποχρέωσή του, τότε η υιοθεσία λυνόταν και η περιουσία περνούσε στην κόρη. Για να πραγματοποιηθεί η υιοθεσία, έπρεπε αρχικώς να δοθεί η συγκατάθεση των βιολογικών γονέων αν το προς υιοθεσία άτομο ήταν ανήλικο, ενώ στην περίπτωση που ήταν ενήλικος, ήταν απαραίτητη και η δική του συγκατάθεση για την υιοθεσία. (Γυιόκας, 1982)

1.1.5 Η Υιοθεσία στη Ρωμαϊκή και στη Βυζαντινή εποχή

Ο Γυιόκας (1982), υποστηρίζει ότι στη Ρώμη, όπως συνέβαινε και στην Αθήνα, η υιοθεσία είχε πολιτική και θρησκευτική σημασία. Συνεχίζοντας, ο Φαναράς (2005) συμπληρώνει πως πολλοί αυτοκράτορες της Ρώμης, λόγω του ότι δεν είχαν αποκτήσει γιο ο οποίος θα τους διαδεχόταν στην εξουσία, προέβησαν σε υιοθεσία ενηλίκων τους οποίους και έχριζαν διαδόχους τους. Ο Ιούλιος Καίσαρας υιοθέτησε τον Οκταβιανό, τον μεγαλύτερο ανιψιό του, κάνοντάς τον διάδοχό του. Έπειτα, ο ίδιος ο Οκταβιανός, υιοθέτησε έναν από τους συζύγους της κόρης του, το Τιβέριο. Αυτές είναι δύο από τις πιο γνωστές περιπτώσεις αυτοκρατόρων που υιοθέτησαν κάποιον, προκειμένου γίνει συνεχιστής της εξουσίας τους.

Και στη Ρώμη υπήρχε προτίμηση στα αγόρια για υιοθεσία, καθώς οι γυναίκες δε μπορούσαν να συμβάλλουν στη συνέχιση της οικογένειας, οπότε και δεν ενδεικνυόταν η υιοθεσία τους. Περιορισμός υπήρχε και προς την ηλικία του υιοθετημένου. Δεν επιτρεπόταν η υιοθεσία εφήβου, για να αποκλειστεί το ενδεχόμενο του να μην έχει ενηλικιωθεί αν ο θετός πατέρας πεθάνει. Επιπλέον, για την υιοθεσία ήταν απαραίτητη η συγκατάθεση του υιοθετημένου. Για το λόγο αυτό αποκλείονταν από τη διαδικασία της

υιοθεσίας άνθρωποι που λόγω κάποιας αναπηρίας ή διαταραγμένης ψυχικής κατάστασης δε μπορούσαν να συναινέσουν. Ένας ακόμη περιορισμός ως προς την υιοθεσία αφορούσε τους ευνούχους, οι οποίοι δεν μπορούσαν σύμφωνα με ρωμαϊκό δίκαιο να υιοθετήσουν, καθώς τους είχε απαγορευτεί το δικαίωμα να κάνουν δικά τους παιδιά. (Γυιόκας, 1982)

Η υιοθεσία είχε δύο μορφές την «εισποίηση» και την υιοθεσία με τη στενή έννοια του όρου. Στην πρώτη, ο υιοθετημένος είναι ένα πρόσωπο αυτεξούσιο και μπαίνει σε μια οικογένεια, στην οποία όλα τα πρόσωπα που την απαρτίζουν υπόκεινται στην πατρική εξουσία. Η εισποίηση γινόταν με τρόπο πανηγυρικό, μπροστά στη λαϊκή συνέλευση, η οποία και αποφάσιζε για την πραγματοποίηση της υιοθεσίας. (Τρωιανός, 1994)

Στη δεύτερη, στην υιοθεσία με τη στενή έννοια του όρου, η υιοθεσία γινόταν μετά από συμφωνία του φυσικού με το θετό πατέρα. Ο υιοθετημένος σε αυτή τη περίπτωση δεν είχε δικαίωμα ουσιαστικής επιλογής. (Γυιόκας, 1982)

Ο Φαναράς (2005), συμπληρώνει ότι όπως κατά τη ρωμαϊκή εποχή, έτσι και κατά τη βυζαντινή, υπήρχαν περιπτώσεις υιοθεσίας ενηλίκων με σκοπό τη διαδοχή, όπως αυτή του Τιβέριου, που υιοθετήθηκε από τον Ιουστίνο.

Μέχρι την εποχή της αυτοκρατορίας του Ιουστινιανού, η υιοθεσία δεν γινόταν αποβλέποντας στο συμφέρον και στη προστασία του υιοθετημένου, αλλά στη συνέχιση του ονόματος, κάτι που σταδιακά άρχισε να αλλάζει, αποβλέποντας πιο πολύ στο συμφέρον του υιοθετημένου. Ακόμα, θεωρήθηκε πως έπρεπε η ηλικία του υιοθετούμενου με τον υιοθετούντα να διαφέρει τουλάχιστον δεκαοχτώ (18) χρόνια, καθώς με αυτόν τον τρόπο θα έμοιαζε πιο πολύ με τη φυσική οικογένεια. Για πρώτη φορά, στη βυζαντινή εποχή, δίνεται η δυνατότητα στη γυναίκα να υιοθετεί. Η υιοθεσία την περίοδο αυτή είχε περισσότερο τη μορφή παρηγοριάς για τα ζευγάρια που δεν είχαν αποκτήσει παιδιά. Παρά τις τροποποιήσεις που πραγματοποιήθηκαν, η εισποίηση συνέχισε να ισχύει με τη μορφή που είχε και στη ρωμαϊκή εποχή. (Γυιόκας, 1982)

Την περίοδο αυτή γίνεται διάκριση της υιοθεσίας σε πλήρη και ατελή. Σα πλήρης υιοθεσία νοείται όταν ο θετός γονέας και ο υιοθετούμενος συνδέονται με κάποια μορφή συγγένειας, ενώ σαν ατελής, όταν τα δύο μέρη δεν έχουν κάποια συγγένεια μεταξύ τους. (Γυιόκας, 1982)

1.1.6 Η Υιοθεσία στην Ελλάδα επί Τουρκοκρατίας

Μέχρι τον 18^ο αιώνα, δεν υπάρχουν πολλές αναφορές στην υιοθεσία στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης. Μετά τη Γαλλική Επανάσταση, στη Γαλλία γίνεται πάλι λόγος για το θεσμό της υιοθεσίας. (Φραγκούλης, 1993)

Επί Τουρκοκρατίας στην Ελλάδα, όπως αναφέρεται στα Πρακτικά του Γ΄ Συμποσίου Λαογραφίας του Βορειοελλαδικού Χώρου (1979), οι υιοθεσίες γίνονταν με τρεις τρόπους: με συμβολαιογραφική πράξη, με εκκλησιαστική τελετή και με συμβολική πράξη πέρασμα από τη τραχηλιά ή τη μάνικα. Το πέρασμα από τη τραχηλιά ή τη μάνικα, αναπαριστούσε κατά κάποιο τρόπο τη γέννηση του παιδιού. Η γυναίκα, συνήθως, έραβε ένα φόρεμα με πλατιά μανίκια. Έπειτα, έπαιρνε το παιδί και το περνούσε από το μανίκι στο στήθος και στη συνέχεια το έβγαζε από κάτω. Αυτό το έκανε 3 φορές. Έπειτα, ο ιερέας διάβαζε στο παιδί ευχή. Βέβαια και οι τρεις μπορούσαν να συνυπάρξουν μεταξύ τους. (Σκιαδάς, 2002)

Κατά τον 19ο αιώνα, γίνεται φανερή η ανάγκη δημιουργίας ιδρυμάτων, καθώς παρατηρήθηκε μεγάλη έκθεση βρεφών και παιδιών εκτός γάμου, οπότε, ο θεσμός της υιοθεσίας συνδέθηκε με τις καταστάσεις αυτές. (Σκιαδάς, 2002)

1.1.7 Η Υιοθεσία στο Νεοσύστατο Ελληνικό Κράτος

Στο νεοσύστατο Ελληνικό κράτος, μια πρώτη προσπάθεια προστασίας των ορφανών παιδιών του πολέμου αποτελεί το ορφανοτροφείο στην Αίγινα, το οποίο ιδρύθηκε από τον Καποδίστρια το 1830. Τα πρώτα χρόνια μετά την επανάσταση, δόθηκε σημασία στην ανέγερση και τη λειτουργία νοσοκομείων, ορφανοτροφείων και Αγαθοεργών Καταστημάτων. Τα τελευταία ανήκαν στους δήμους και διοικούνταν από τα Αδελφάτα (διοικητικά συμβούλια), των οποίων οι πρόεδροι ήταν οι εκάστοτε δήμαρχοι. (Σκιαδάς, 2002)

Σύμφωνα με τον Σκιαδά (2002), το 1859 ιδρύθηκε το Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών, το οποίο είχε ως σκοπό τη φιλοξενία και την περίθαλψη των εκθέτων βρεφών. Όπως και με τα Αγαθοεργά Καταστήματα, έτσι και το Δημοτικό Βρεφοκομείο διοικούνταν από το Αδελφάτο, το οποίο μεριμνούσε και για τις υιοθεσίες των βρεφών, αν και αυτές δεν ήταν συχνές. Τη φροντίδα των βρεφών αναλάμβαναν οι τροφοί.

Οι ρυθμίσεις που αφορούσαν την υιοθεσία, συμπεριλαμβάνονται το 1865 στον Κανονισμό του Βρεφοκομείου. Σύμφωνα με τον κανονισμό, γινόταν έλεγχος ευπορίας των ενδιαφερόμενων οικογενειών και έλεγχος της ποιότητάς τους, με τη βοήθεια του δήμου στον οποίο ανήκαν ή της αστυνομίας. Μόνο σε περιπτώσεις επιδημιών όπου ήταν δύσκολο να πραγματοποιηθεί έλεγχος, η υιοθεσία γινόταν με απλή συμβολαιογραφική πράξη, χωρίς δικαστική απόφαση όπως συνήθως. Όσον αφορά τα παιδιά που μεγάλωναν και δεν είχαν υιοθετηθεί, μεριμνούσε για εκείνα αναζητώντας ανάδοχες οικογένειες, στις οποίες τοποθετούνταν προσωρινά, με συμβολαιογραφική πράξη ή δικαστική απόφαση. (Σκιαδάς, 2002)

Τα παιδιά που υιοθετούνταν, αντιμετωπίζονταν από την οικογένεια σαν ψυχοπαίδια και όχι σα φυσικά παιδιά, καθώς οι θετές οικογένειες φρόντιζαν για την ανατροφή τους και εκείνα σαν αντάλλαγμα για τη φροντίδα που δέχονταν βοηθούσαν στις δουλειές του σπιτιού. (Σκιαδάς, 2002)

1.1.8 Η Υιοθεσία από τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο μέχρι τον Εμφύλιο

Κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, ο Σκιαδάς (2002) υποστηρίζει πως ο αριθμός των εγκαταλελειμμένων παιδιών αυξήθηκε. Σύμφωνα με το αρχείο του Δημοτικού Βρεφοκομείου Αθηνών, ένα στα επτά παιδιά εγκαταλείπονταν στην είσοδο του Βρεφοκομείου, στη βρεφοδόχο. Λόγω των δύσκολων συνθηκών πολλά παιδιά πέθαιναν.

Το 1922, μετά τη Μικρασιατική καταστροφή, η οποία έντεινε κι άλλο τα προβλήματα, θεσπίστηκε δημοτικός φόρος «υπέρ των Φιλανθρωπικών Ιδρυμάτων». Παρά την οικονομική βοήθεια που υπήρξε και από φιλανθρωπίες ελληνικών οικογενειών τόσο από την Ελλάδα όσο και από το εξωτερικό, το πρόβλημα δεν λύθηκε και η θνησιμότητα των

παιδιών συνεχώς αυξανόταν. Το 1926 εφαρμόστηκαν νόμοι για την προστασία των βρεφών, προβλέποντας και τη δημιουργία άλλων ιδρυμάτων. Οι νόμοι αυτοί ίσχυσαν ως το 1940. (Σκιαδάς, 2002)

Έχει αναφερθεί (Σκιαδάς, 2002), ότι το 1930 ιδρύθηκε το Πατριωτικό Ίδρυμα Περιθάλψεως στην Αθήνα, με κύριο σκοπό την προστασία της παιδικής ηλικίας. Άλλα ιδρύματα ήταν το Δημοτικό Βρεφοκομείο της Πάτρας που ιδρύθηκε το 1872, το Μαράσλειο Εκθετοτροφείο στην Κέρκυρα, το ίδρυμα του «Αγίου Στυλιανού» και το «Άσυλο του Παιδιού» στη Θεσσαλονίκη και τέλος το «Βέγιο Βρεφοκομείο» στην Κεφαλονιά.

Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και ο Εμφύλιος που ακολούθησε, άφησαν πίσω τους έναν μεγάλο αριθμό νεκρών και ορφανών παιδιών. Οι προκαταλήψεις, οι δύσκολες οικονομικές συνθήκες και η μετανάστευση ήταν λόγοι που οι γονείς εγκατέλειπαν τα παιδιά τους. Όσες προσπάθειες για υιοθεσία έγιναν κατά τη διάρκεια του Πολέμου δεν πραγματοποιήθηκαν, λόγω των νομοθετικών διατάξεων του τότε Αστικού Κώδικα που δεν μεριμνούσε για την οριστική τοποθέτηση των παιδιών στη θετή οικογένεια. (Σκιαδάς, 2002)

1.1.9 Η Υιοθεσία στην Σύγχρονη Εποχή

Μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, πολλές οικογένειες από τη μεσαία και την ανώτερη τάξη προέβησαν σε υιοθεσίες, όταν δεν μπορούσαν να αποκτήσουν δικό τους παιδί. (Σκιαδάς, 2002)

Οι οικογένειες επέλεξαν, συνήθως, να υιοθετήσουν μωρά, έτσι ώστε να μπορέσουν οι γυναίκες να βιώσουν τη «μητρότητα» μεγαλώνοντας ένα βρέφος, αλλά και το παιδί να μην έχει μνήμες από τη παραμονή του στο ίδρυμα, αναπτύσσοντας έτσι μια πιο στενή σχέση με τη θετή οικογένεια. Πέρα από την ηλικία οι θετοί γονείς προτιμούσαν παιδιά υγιή, να μην είχαν ασθένεια ούτε τα ίδια, αλλά ούτε να υπήρχε κάποια κληρονομική στο ιστορικό τους. Το φύλο του παιδιού φαίνεται πως ήταν άλλο ένα κριτήριο, καθώς οι περισσότερες οικογένειες υιοθετούσαν κορίτσια έναντι αγοριών, σε αναλογία δύο προς ένα. Αυτή η προτίμηση ίσως οφειλόταν στο γεγονός πως υπήρχε η γενική άποψη ότι τα κορίτσια είναι συναισθηματικά και πως

μπορούν να φροντίσουν τους γονείς τους στα γεράματα. (Triseliotis & Κουσίδου, 1989)

Παρά την αυξημένη ζήτηση που υπήρχε για υιοθεσία, ο αριθμός των παιδιών που αναζητούσαν οικογένεια ήταν πολύ μεγαλύτερος. Σε αυτό ίσως οφειλόταν το γεγονός ότι μέχρι το 1966, ο νόμος που ίσχυε για τις υιοθεσίες ανέφερε πως οι υποψήφιοι θετοί γονείς έπρεπε να είναι πάνω από 50 ετών. Τα πρώτα χρόνια μετά τον πόλεμο οι οικογένειες που ήθελαν να υιοθετήσουν τέκνο απέφευγαν την επιλογή εκείνων που διέμεναν σε ίδρυμα, λόγω των προκαταλήψεων που υπήρχαν και φοβούμενοι το στιγματισμό, επιλέγοντας έτσι παιδιά είτε από συγγενικές οικογένειες, είτε από πολύτεκνες φτωχές οικογένειες, ενώ με το πέρασμα των χρόνων και καθώς οι προκαταλήψεις αμβλύνονταν, άρχισαν να επιλέγουν παιδιά και από ιδρύματα. (Triseliotis & Κουσίδου, 1989)

Συμπερασματικά, με βάση αναφορές του Σκιαδά (2002) τη δεκαετία 1950-1960 σημειώνεται ένας μεγάλος αριθμός υιοθεσιών παιδιών από ιδρύματα.

Όπως αναφέρθηκε, όμως, η ζήτηση ήταν πολύ μικρότερη από την ανάγκη για ανεύρεση οικογενειών που υπήρχε και αυτή η ζήτηση ανταποκρινόταν στις προτιμήσεις των υποψήφιων γονιών. Έτσι, έρχεται στην επιφάνεια η ιδέα των διακρατικών υιοθεσιών. Πολλά παιδιά από την Ελλάδα υιοθετούνται από οικογένειες του εξωτερικού, ελληνικής κυρίως καταγωγής, και φεύγουν για να μείνουν μόνιμα στο εξωτερικό. (Triseliotis & Κουσίδου, 1989)

Στην υιοθεσία παιδιών από οικογένειες του εξωτερικού βοήθησε η Διεθνής Κοινωνική Υπηρεσία, που ξεκίνησε τη λειτουργία της το 1952. (Σκιαδάς, 2002)

Ταυτόχρονα, στα ιδρύματα γίνεται προσπάθεια βελτίωσης των υπηρεσιών που προσφέρουν, αποσκοπώντας όχι μόνο στη φροντίδα των παιδιών αλλά και στη διαπαιδαγώγησή τους, στην σύντομη ένταξη των παιδιών σε οικογένεια και στην αποκατάστασή τους κατά την ενηλικίωση. Στη πραγματοποίηση αυτής της ιδέας συνέβαλλε το Κέντρο Βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ» από την ίδρυσή της το 1955, με τα συνεχή περιήτερα που

πραγματοποιούσε και το Κέντρο Προστασίας «Αγάμου Μητρός», το οποίο με τη βοήθεια των κοινωνικών λειτουργών φρόντιζε για τις υιοθεσίες των παιδιών, έχοντας ως γνώμονα τις ανάγκες των παιδιών. (Σκιαδάς, 2002)

Οι υιοθεσίες μέχρι και το 1966 ορίζονταν από το Οικογενειακό Δίκαιο που ίσχυε, αποτελώντας με αυτό τον τρόπο μια μορφή συνεννόησης μεταξύ της φυσικής οικογένειας ή του ιδρύματος και της υποψήφιας θετής οικογένειας. Χαρακτηριστικό ήταν πως το 1968, προκειμένου να προωθηθούν οι υιοθεσίες, τα παιδιά μέχρι τα να γίνουν τριών χρονών δεν βαπτίζονταν. Αυτό γινόταν για μην αποκλείουν οι γονείς την επιλογή κάποιου παιδιού που είχε ήδη ένα όνομα και να μπορούν οι ίδιοι να επιλέξουν το όνομα του παιδιού. (Σκιαδάς, 2002)

Ο θεσμός της υιοθεσίας όπως είναι σήμερα αποβλέπει στην διασφάλιση των δικαιωμάτων του παιδιού και την ένταξή του σε μια οικογένεια, που ίσως δεν είναι σε θέση να κάνει δικά της παιδιά και όχι στην ανάγκη της οικογένειας για ένα «διάδοχο» ή κληρονόμο. (Σκιαδάς, 2002)

Οι μορφές που έχει η υιοθεσία σήμερα είναι η υιοθεσία από ιδρύματα, όπου οι υποψήφιοι θετοί γονείς κάνουν αίτηση σε κάποιο ίδρυμα και εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις καταλληλότητας, τότε μπορεί να πραγματοποιηθεί η υιοθεσία, και η ιδιωτική υιοθεσία, που οι υποψήφιοι θετοί γονείς υιοθετούν παιδιά μετά από συνεννόηση με τους βιολογικούς γονείς των τελευταίων. Η δεύτερη αυτή κατηγορία ίσως να μην ανταποκρίνεται ιδιαίτερα στην προσπάθεια για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων του παιδιού, αλλά αποτελεί μια πραγματικότητα. (Triseliotis & Κουσίδου, 1989)

1.2 Ορισμός Υιοθεσίας

Υιοθεσία νοείται η νομική πράξη με την οποία διαπλάθεται τεχνητός γονικός δεσμός, ο οποίος προβλέπεται και διαμορφώνεται από το νόμο ή τη νομική πράξη με την οποία καταλύεται κάθε νομικός δεσμός του τέκνου με τη φυσική του οικογένεια και εντάσσεται αυτό πλήρως στην οικογένεια του θετού γονέα. (ΦΕΚ 278, 1996)

Ο όρος υιοθεσία στην ελληνική γλώσσα έχει τη ρίζα της στο ρήμα υιοθετέω-ώ, που προέρχεται από την αρχαία ελληνική φράση «υιόν θέσθαι» και τις λέξεις; «υίησης», «ποίησης», «εισποίησης», «θέσις» και ως προς το φυσικό γονέα, «εκποίησης». (Μανωλεδάκη - Κουνουγέρη, 2008)

Είναι σύνθετη λέξη από το «υιόν» και το ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας «τίθημι, τίθεμαι». Στην αρχαία ελληνική κοινωνία, ο θεσμός ήταν γνωστός με τον όρο «εισποίησης», από το έσω ποιώ, δηλαδή βάζω μέσα. Αφορούσε την υιοθεσία ενήλικα και όχι παιδιού, με στόχο τη διαχείριση της περιουσίας του θετού πατέρα στις περιπτώσεις που δεν υπήρχε φυσικός γιός. Η ακριβής έννοια του όρου υιοθεσία είναι «αναγνωρίζω και αποκτώ ως δικό μου παιδί με υιοθεσία, το εγκρίνω και το αποδέχομαι ως δικό μου». Από τον ορισμό αναφέρεται σε αρσενικό τέκνο, το οποίο θα συνεχίζει την πατρική κληρονομική γραμμή στη διαίωνιση του οίκου. (Μπαμπινιώτης, 2008)

Ο Watson (1994), αναγνωρίζει τη μοναδικότητα των θετών γονέων και τονίζει το συνεχή ρόλο της βιολογικής κληρονομιάς του παιδιού στη ζωή της θετής οικογένειας. Αναφέρει πως η υιοθεσία είναι το μέσον της συνάντησης των αναπτυσσόμενων αναγκών ενός παιδιού, μέσω της νομικά μεταφερόμενης γονικής υπευθυνότητας από τους βιολογικούς στους θετούς γονείς. Ακόμα, αναγνωρίζει το γεγονός ότι κατά τη διαδικασία αυτή δημιουργείται ένα νέο συγγενικό δίκτυο που συνδέει για πάντα αυτές τις δύο οικογένειες, μέσω του παιδιού που μοιράζεται μεταξύ αυτών. Αυτό το συγγενικό δίκτυο μπορεί επίσης να περιλαμβάνει και άλλες σημαντικές οικογένειες, τυπικές και άτυπες, που έχουν γίνει μέρος των εμπειριών του παιδιού.

Ο Σπυριδάκης (1997), διατυπώνει την άποψη ότι υιοθεσία είναι μια νομική πράξη ή καλύτερα το σύμπλεγμα νομικών πράξεων με το οποίο δημιουργείται μεταξύ δύο προσώπων έννομη σχέση, «νομική» ή «τεχνική» ή «θετή» συγγένεια, σε αντίθεση με τη «βιολογική» ή «φυσική» ή «εξ αίματος» συγγένεια, γονέα (πατέρα ή μητέρας) και τέκνου (γιού ή θυγατέρας). Επιπροσθέτως, θεωρεί πως ο όρος «υιοθεσία» δεν αποδίδει τη νομική πράξη της υιοθεσίας μόνο, αλλά και την ίδια την έννομη σχέση του θετού παιδιού, η οποία δημιουργείται μέσω της νομικής πράξης της υιοθεσίας.

Ως προς την έννοια της υιοθεσίας, ο Παπαχρήστου (1998) ανέφερε ότι είναι μια νομική πράξη με την οποία διαπλάθεται τεχνητή συγγενική σχέση άρα και έχει τεχνητό χαρακτήρα, σε αντίθεση με τη βιολογική οικογένεια, που προκύπτει από τη μητρότητα και την πατρότητα. Ο γονικός και συγγενικός δεσμός διαμορφώνεται κατά «μίμηση της φύσης», κατά το πρότυπο του φυσικού γονέα. Αυτός που αποκτά τη θέση του γονέα αναφέρεται ως θετός γονέας (θετός πατέρας ή θετή μητέρα) και αυτός που αποκτά τη θέση του τέκνου αναφέρεται ως θετό τέκνο (θετός γιός ή θετή θυγατέρα). Κατά συνέπεια, η οικογένεια που δημιουργείται με αυτό τον τρόπο αναφέρεται ως θετή οικογένεια. Αν η υιοθεσία γίνεται από ένα πρόσωπο –θετό πατέρα ή θετή μητέρα– προκύπτει η περίπτωση της μονογονεϊκής θετής οικογένειας.

Ο Triseliotis (2000), διατυπώνοντας τον ορισμό της υιοθεσίας, ανέφερε ότι είναι η νομική διαδικασία, μέσω της οποίας δημιουργείται μια νόμιμη οικογένεια για ένα παιδί του οποίου οι βιολογικοί γονείς δεν είναι ικανοί ή είναι απρόθυμοι ή τους έχει αφαιρεθεί το δικαίωμα από το νόμο να το φροντίζουν. Με αυτό τον τρόπο, δηλαδή μέσω της υιοθεσίας, επιτυγχάνεται η μακροχρόνια ευημερία του παιδιού. Για να θεωρηθεί μια υιοθεσία επιτυχής, θα πρέπει να επιτυγχάνεται η κάλυψη των ατομικών, συναισθηματικών και κοινωνικών αναγκών του παιδιού, μέσω ενός σταθερού και ασφαλούς οικογενειακού περιβάλλοντος. Το να ικανοποιούνται οι ανάγκες -εκτός από εκείνες του παιδιού- και των θετών γονέων, θεωρείται πως φτάνει την υιοθεσία στη τέλεια μορφή της.

Η Μανωλεδάκη – Κουνουγέρη (2008) με βάση το άρθρο 1561 του Α.Κ. θεωρεί πως ο όρος υιοθεσία είναι η νομική πράξη με την οποία αφενός διακόπτεται κάθε νομικός δεσμός του παιδιού με τη φυσική του οικογένεια και αφετέρου το παιδί εντάσσεται πλήρως ως συγγενής στην οικογένεια του θετού γονέα. Με τη νομική πράξη δημιουργείται τεχνητή συγγένεια με τα μέλη της θετής οικογένειας. Ως προς αυτά επισημαίνει ότι η «φυσική» οικογένεια που αντιδιαστέλεται προς τη «θετή» δεν είναι απαραίτητο να είναι και η «βιολογική» οικογένεια του παιδιού, αλλά να είναι η «κοινωνικο-συναισθηματική» του οικογένεια, όπως π.χ. ο πατέρας και η σύζυγος – μητέρα, στη περίπτωση που η μητέρα υποβλήθηκε σε τεχνητή γονιμοποίηση με χρήση ξένου γονιμοποιημένου ωαρίου. Με αυτή την έννοια χρησιμοποιείται ο όρος «φυσική οικογένεια», που διακρίνεται από τη «θετή» στις περιπτώσεις υιοθεσίας.

1.2.1 Λόγοι Υιοθεσίας

Οι λόγοι για τους οποίους ένα παιδί τίθεται σε υιοθεσία ποικίλουν. Η απόφαση αυτή δεν φανερώνει πάντα αδιαφορία από τους φυσικούς γονείς προς το παιδί και εγκατάλειψη, αλλά πολλές φορές η απόφαση αυτή παίρνεται με γνώμονα το να δοθεί η δυνατότητα στο παιδί για ένα καλύτερο μέλλον, σε μια οικογένεια που θα μπορέσει να του παρέχει τα κατάλληλα εφόδια για τη σωματική και πνευματική του ανάπτυξη.

Σύμφωνα με τη Βουκελάτου (2013), σε ένα μεγάλο αριθμό δυτικών χωρών, τα νούμερα που υποδεικνύουν τα διαθέσιμα προς υιοθεσία παιδιά στις κρατικές οργανώσεις παραμένουν χαμηλά, καθώς με τη βοήθεια των υποστηρικτικών δομών των κοινοτήτων, οι κοινωνικές οργανώσεις ενθαρρύνουν και ενισχύουν τις μητέρες στο να κρατήσουν τα παιδιά μαζί τους. Παρόλα αυτά, κάποιοι γονείς επιλέγουν και πάλι τη λύση της υιοθεσίας για τους εξής λόγους:

- Οι φυσικές μητέρες είναι άγαμες ή/και ανήλικες, με αποτέλεσμα πολλές φορές να στερούνται εντελώς οικογενειακού και υποστηρικτικού περιβάλλοντος, ή να αντιμετωπίζουν σοβαρά οικονομικά προβλήματα.

- Σε πολλές κοινωνίες υπάρχει έντονο το κοινωνικό στίγμα για την εκτός γάμου γέννηση ενός παιδιού.
- Υφίστανται διαταραγμένες σχέσεις των συζύγων σε έγγαμες οικογένειες.
- Σε ελάχιστες περιπτώσεις υπάρχει η πιθανότητα να δοθεί το παιδί για υιοθεσία λόγω του ότι προήλθε από εξωσυζυγική σχέση έγγαμης γυναίκας.
- Υπάρχει κάποια σοβαρή σωματική νόσος των γονέων ή του ενός γονέα ή ακόμα και του παιδιού.
- Ο θάνατος του ενός ή και των δύο φυσικών γονέων.
- Οι βιολογικοί γονείς κρίνονται ακατάλληλοι να φροντίσουν το παιδί, αφαιρώντας τους έτσι το δικαίωμα της επιμέλειας του παιδιού τους. Αυτό υφίσταται σε περιπτώσεις σωματικής, συναισθηματικής ή σεξουαλικής κακοποίησης και παραμέλησης, ή γιατί οι ίδιοι δηλώνουν πως είναι ακατάλληλοι ή απρόθυμοι να φροντίσουν το παιδί, συναινώντας και στο δικαστήριο για την υιοθεσία του.
- Υπάρχουν πιέσεις από το οικογενειακό περιβάλλον (σύζυγο, γονείς) προκειμένου να δοθεί το παιδί για υιοθεσία.
- Οι περιορισμένοι περιουσιακοί πόροι, η οικογενειακή φτώχεια και η ένδεια.
- Οι αντίξοες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες.
- Οι διανοητικές και ψυχικές ασθένειες των γονέων ή του παιδιού.
- Λόγω αδυναμίας των γονέων για αντιμετώπιση των προβλημάτων υγείας και συμπεριφοράς ενός παιδιού.

(Βουκελάτου, 2013)

1.2.2 Τρόποι Υιοθεσίας

Σε περίπτωση που ένα ζευγάρι αδυνατεί να τεκνοποιήσει, θα πρέπει αρχικά να ξεπεράσει και να αποδεχτεί αυτή την απώλεια, η οποία με τη σειρά της θα το οδηγήσει στο να σκεφτεί την επιλογή της υιοθεσίας. Στον αντίποδα, τα παιδιά που τίθενται προς υιοθεσία αντιμετωπίζουν κι εκείνα την απώλεια από μεριάς τους, που δεν είναι άλλη από εκείνη των

βιολογικών τους γονέων –τους οποίους ίσως και να μην έχουν γνωρίσει ποτέ. Στην περίπτωση που η υιοθεσία είναι εφικτή, η σχέση η οποία δημιουργείται μεταξύ θετών γονέων και παιδιού μπορεί να είναι εξίσου δυνατή ή και περισσότερο με εκείνη των βιολογικών γονέων προς το παιδί τους και αντίστροφα.

Η Βουκελάτου (2013) υποστηρίζει πως υπάρχουν τρεις συγκεκριμένοι τρόποι με τους οποίους μπορεί να ένα παιδί να υιοθετηθεί από μια οικογένεια:

- Ο πρώτος αφορά την εκούσια συναίνεση των βιολογικών γονέων, συνήθως της μητέρας, απευθείας ή μέσω τρίτου προσώπου-μεσολαβητή, στους υποψήφιους θετούς γονείς. Πρόκειται κυρίως για βρέφη, που οι μητέρες τους για διάφορους λόγους δεν μπορούν να αναθρέψουν. Τα παιδιά που εκουσίως δίνονται από τους γονείς τους για υιοθεσία προστατεύονται από τις κατά τόπους Κοινωνικές Περιφερειακές Ενότητες των Περιφερειών της χώρας, οι οποίες αναλαμβάνουν τη νομική διαδικασία της υιοθεσίας τους.
- Ο δεύτερος τρόπος αφορά την εκούσια συναίνεση κυρίως της μητέρας, αλλά στη περίπτωση αυτή η προστασία του παιδιού ανατίθεται σε μια εξουσιοδοτημένη από το νόμο κοινωνική οργάνωση / ίδρυμα, μέχρι το παιδί να υιοθετηθεί. Η οργάνωση αυτή έχει την ευθύνη της νομικής διαδικασίας της υιοθεσίας του παιδιού, καθώς και της παρακολούθησής του στη θετή οικογένεια μετά την υιοθεσία του.
- Ο τρίτος τρόπος για να δοθεί ένα παιδί για υιοθεσία είναι μέσω του συστήματος παιδικής προστασίας. Πρόκειται για παιδιά που ανατίθενται στην προστασία μίας κρατικής κοινωνικής οργάνωσης / ιδρύματος όταν η οικογένεια δεν είναι σε θέση ή αδιαφορεί να αναλάβει τη φροντίδα του παιδιού. Η οργάνωση / ίδρυμα έχει αναλάβει την επιμέλεια του παιδιού, λόγω ακατάλληλων για την ανάπτυξη και την εξέλιξη του παιδιού, οικογενειακών συνθηκών. Στην

περίπτωση αυτή, ορισμένοι βιολογικοί γονείς μπορεί να συναινέσουν στην υιοθεσία του παιδιού τους, αλλά όταν δεν πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις και αρνούνται ή είναι αδιάφοροι για το παιδί, τότε η οργάνωση / ίδρυμα μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο να αναπληρώσει τη συναίνεσή τους. (Triseliotis & Κουσίδου, 1989)

Οι γονείς που εγκαταλείπουν τα παιδιά τους σε ένα ίδρυμα ή τα δίνουν για υιοθεσία θεωρούν ότι αυτό αποτελεί την καλύτερη λύση διασφάλισης ενός καλύτερου μέλλοντος για τα παιδιά τους. Η πράξη εγκατάλειψης σε πολλές περιπτώσεις μπορεί να είναι πράξη αγάπης προς το παιδί, ελπίζοντας σε μια καλύτερη ζωή. (Βουκελάτου, 2013)

1.2.3 Είδη Υιοθεσίας

Τα είδη υιοθεσίας που αναφέρει η Βουκελάτου (2013) στην Ελλάδα είναι οι εθνικές ή εσωτερικές, οι διεθνείς και οι διακρατικές υιοθεσίες. Στη συνέχεια περιγράφονται και επεξηγούνται τα προαναφερθέντα είδη.

1) Εθνικές ή εσωτερικές υιοθεσίες

Στη συγκεκριμένη μέθοδο υιοθεσίας υπάρχουν δύο υποκατηγορίες:

- I. **Κρατικές Υιοθεσίες ή Υιοθεσίες από Ιδρύματα και Οργανώσεις**
à Στη προκειμένη περίπτωση τη νομική διαδικασία αναλαμβάνουν οι ίδιες οι οργανώσεις.
- II. **Ιδιωτικές Υιοθεσίες** à Τη νομική διαδικασία την αναλαμβάνουν οι κατά τόπους Περιφερειακές Ενότητες των Περιφερειών της χώρας.

2) Διεθνείς Υιοθεσίες

Αναφέρονται στην υιοθεσία αλλοδαπού παιδιού που διαμένει στην Ελλάδα από Έλληνες γονείς που διαμένουν στην Ελλάδα, στις οποίες ακολουθείται η ίδια νομική διαδικασία με τις ιδιωτικές υιοθεσίες.

3) Διακρατικές Υιοθεσίες

Διακρίνονται με βάση τον συνήθη τόπο διαμονής και τη μετακίνηση του παιδιού ή του θετού γονέα από το ένα κράτος σε άλλο. Οι διακρατικές

υιοθεσίες είναι και διεθνείς, λόγω της αλλοδαπής καταγωγής του υιοθετημένου παιδιού.

Πιο αναλυτικά:

Οι **Εθνικές ή Εσωτερικές υιοθεσίες** έχουν ως βασική προϋπόθεση το παιδί να διαμένει στην Ελλάδα, δηλαδή στον τόπο διαμονής των θετών γονέων. Διαχωρίζεται σε δύο υποκατηγορίες:

I. Κρατική Υιοθεσία ή Υιοθεσία παιδιού από τις Οργανώσεις / Ιδρύματα

Οι υιοθεσίες αυτές αφορούν τις περιπτώσεις παιδιών που περιθάλπονται ή βρίσκονται στην επίβλεψη κάποιου από τα αναγνωρισμένα από το νόμο ιδρύματα, σύμφωνα με το ν. 226/1999. Τέτοια ιδρύματα είναι το Κέντρο Βρεφών «Η Μητέρα», το «Π.Ι.Κ.Π.Α.», ο «Άγιος Ανδρέας» στο Καλαμάκι Αττικής και ο «Άγιος Στυλιανός» στη Θεσσαλονίκη. (Προεδρικό Διάταγμα 226/1999)

Στη πράξη, τα παιδιά που περιθάλπονται και προστατεύονται από τα ιδρύματα και είναι νομικά ελεύθερα για υιοθεσία είναι πολύ λίγα σε σχέση με τις αιτήσεις των ενδιαφερομένων υποψήφιων γονιών, ενώ η αναμονή για να εκδοθεί απάντηση προς το αίτημά τους κυμαίνεται από τρία μέχρι τέσσερα χρόνια μέσο όρο. Τον έλεγχο των παιδιών που προορίζονται για υιοθεσία, των θετών γονέων και της τέλεσης της νομικής διαδικασίας μέχρι την δικαστική απόφαση τον έχει η κοινωνική υπηρεσία, ενώ απαγορεύεται η ιδιωτική μεσολάβηση και η απευθείας επαφή των ενδιαφερομένων υποψήφιων θετών γονέων με τους βιολογικούς γονείς. Υπάρχει, παρόλα αυτά, η δυνατότητα τα παιδιά που είναι υποψήφια για υιοθεσία να τοποθετούνται σε αναδοχή με την προοπτική της υιοθεσίας ή δοκιμαστικά στους υποψήφιους θετούς γονείς που έχουν επιλεγθεί. (Φουντεδάκη, 2010)

Στην περίπτωση της Κρατικής Υιοθεσίας, η κοινωνική έρευνα –η οποία διεξάγεται από την κοινωνική υπηρεσία, προκειμένου να ελεγχθεί η καταλληλότητα των υποψήφιων θετών γονέων- προηγείται της τοποθέτησης του παιδιού στο νέο του περιβάλλον. (Βουκελάτου, 2010)

II. Ιδιωτική Υιοθεσία

Η ιδιωτική είναι το είδος υιοθεσίας στο οποίο οι υποψήφιοι θετοί γονείς έρχονται σε επαφή με τους βιολογικούς γονείς του παιδιού που σκοπεύουν να υιοθετήσουν. Η επαφή αυτή γίνεται είτε απευθείας μεταξύ

των ενδιαφερόμενων, είτε με τη μεσολάβηση τρίτου προσώπου, με την προϋπόθεση πάντα ότι το άτομο αυτό δεν αποσκοπεί σε παράνομο οικονομικό όφελος. Στη περίπτωση αυτή δεν παρεμβαίνει κάποια κοινωνική υπηρεσία ή οργάνωση, καθώς επίσης δεν υπάρχει έλεγχος καταλληλότητας των θετών γονέων, παρά μόνο αφού το παιδί τοποθετηθεί ως ανάδοχο στη θετή του οικογένεια.

Σύμφωνα με τη Βουκελάτου (2013): «Το παιδί παραδίδεται απευθείας ή μέσω του τρίτου προσώπου-διαμεσολαβητή στους υποψήφιους θετούς γονείς από τους βιολογικούς του γονείς, κυρίως τη μητέρα, άτυπα με απλή συμβολαιογραφική πράξη για φιλοξενία με την προοπτική της υιοθεσίας. Στη συνέχεια, οι υποψήφιοι θετοί γονείς κινούν την υποχρεωτική από το νόμο διαδικασία, μέσω της αρμόδιας Κοινωνικής Περιφερειακής Ενότητας των κατά τόπους Περιφερειών (πρώην Διευθύνσεις Κοινωνικής Πρόνοιας των κατά τόπους Νομαρχιών όλης της χώρας) ανάλογα με το τόπο διαμονής τους, προκειμένου να γίνει η διενέργεια κοινωνικής έρευνας, η οποία θα κατατεθεί στο δικαστήριο. Στις ιδιωτικές υιοθεσίες, η διενέργεια της κοινωνικής έρευνας έπεται της παράδοσης του παιδιού στην υποψήφια θετή οικογένεια.»

Ως προς την ιδιωτική υιοθεσία έχει ασκηθεί σε πολλές περιπτώσεις αρνητική κριτική, καθώς είναι συνυφασμένη με το εμπόριο βρεφών. Επίσης τίθεται προς κριτική το θέμα της κοινωνικής έρευνας, καθώς δεν είναι ξεκάθαρο το κατά πόσο το πόρισμα της κοινωνικής λειτουργού είναι αντικειμενικό, αφού η ίδια βρίσκεται προ τετελεσμένου γεγονότος και πολλές φορές αποδέχεται την κατάσταση προκειμένου να μην αποκόψει τον δεσμό που ήδη έχει αρχίσει και αναπτύσσεται μεταξύ θετών γονέων και παιδιού. (Βουκελάτου, 2013)

Ωστόσο, η Φουντεδάκη (2010) αναφέρει ότι το σύστημα της ιδρυματικής φροντίδας είναι ένα σύστημα ουσιαστικού κρατικού ελέγχου σε μια ιδιωτική υπόθεση, όπως είναι η υιοθεσία. Συνεχίζοντας, συμπληρώνει πως δεν πρέπει να περιορίζεται η ελευθερία του φυσικού γονέα, όταν δεν επιθυμεί να τεθεί το παιδί του υπό την προστασία κάποιου ιδρύματος και επιθυμεί ο ίδιος να επιλέξει τα πρόσωπα που θα το υιοθετήσουν. Το γεγονός ότι μεταξύ κάποιων φυσικών και θετών γονέων

μπορεί να υπάρξει οικονομική συναλλαγή δε σημαίνει πως πρέπει να γενικεύεται και να υπάρχει δυσπιστία ως προς όλους τους φυσικούς γονείς που θέλουν να υιοθετηθεί το παιδί τους μέσω ιδιωτικής υιοθεσίας.

Ως προς την κοινωνική έρευνα, η Φουντεδάκη (2010) τοποθετείται αναφέροντας πως όταν η κοινωνική λειτουργός διαπιστώσει ότι οι υποψήφιοι θετοί γονείς, με τους οποίους το παιδί ήδη διαμένει, δεν είναι ικανοί να εξασφαλίσουν τις κατάλληλες συνθήκες για την ομαλή σωματική και ψυχοσυναισθηματική του ανάπτυξη, οφείλει να συντάξει αρνητική έκθεση προς το δικαστήριο, καθώς έτσι το παιδί βλέπεται ψυχικά, παρά εξυπηρετείται το βέλτιστο συμφέρον του. Επιπροσθέτως, η αποκλειστικότητα του συστήματος της ιδρυματικής υιοθεσίας θα οδηγούσε στη ακόμη μεγαλύτερη καθυστέρηση των διαδικασιών. Το μεγαλύτερο μειονέκτημα της κρατικής υιοθεσίας δεν είναι μόνο το γεγονός ότι οι υποψήφιοι θετοί γονείς αναγκάζονται να περιμένουν χρόνια σε λίστες αναμονής, αλλά κυρίως ότι τα παιδιά παραμένουν για μεγάλο χρονικό διάστημα στο ίδρυμα, με όλες τις επιπτώσεις του ιδρυματισμού στο ψυχισμό τους. Τέλος, ένας ακόμη μεγάλος κίνδυνος που μπορεί να προκύψει από τη γενίκευση των ιδρυματικών υιοθεσιών είναι η διάπραξη αξιόποινων πράξεων, όπως οι «εικονικές εγκυμοσύνες» και οι «εικονικοί τοκετοί», παρακάμπτοντας έτσι όχι μόνο τον έλεγχο της κοινωνικής υπηρεσίας αλλά και καταστρατηγώντας τον ίδιο το θεσμό της υιοθεσίας.

Όσον αφορά τις **Διεθνείς Υιοθεσίες**, είναι εκείνες που διακρίνονται από το στοιχείο της αλλοδαπότητας και όχι από το στοιχείο της συνήθους διαμονής με μετακίνηση του παιδιού από το ένα κράτος στο άλλο, όπως συμβαίνει στις διακρατικές υιοθεσίες. (Πασιά - Παπασιώνη, 2006)

Ο όρος διεθνής υιοθεσία χρησιμοποιήθηκε από το νόμο 2447/96 εναλλακτικά με τον όρο διακρατική υιοθεσία, προκειμένου να δηλωθούν οι υιοθεσίες που εμφανίζουν το στοιχείο της αλλοδαπότητας, δηλαδή όταν ο θετός γονέας ή το θετό παιδί δεν έχουν ελληνική ιθαγένεια ή δε διαμένουν στην Ελλάδα. Η διεθνής υιοθεσία είναι έχει ευρύτερη έννοια από τη διακρατική και αναφέρεται σε κάθε υιοθεσία που εμφανίζει στοιχείο αλλοδαπότητας, όπως η υιοθεσία ενός αλλοδαπού από έναν Έλληνα υποψήφιο θετό γονέα, όταν και οι δύο έχουν τη συνήθη διαμονή τους στην

Ελλάδα. Ακόμα αναφέρει πως οι διεθνείς υιοθεσίες στην Ελλάδα αφορούν τις εξής περιπτώσεις:

- Θετούς γονείς που διαμένουν στην Ελλάδα και έχουν ελληνική ιθαγένεια.
- Θετούς γονείς που διαμένουν στην Ελλάδα και δεν έχουν ελληνική ιθαγένεια.
- Θετά παιδιά που προέρχονται από άλλες χώρες, στις οποίες μπορεί να διαμένουν με αλλοδαπή ιθαγένεια.
- Θετά παιδιά που προέρχονται από άλλες χώρες, και διαμένουν στην Ελλάδα με αλλοδαπή ιθαγένεια.

(Φουντεδάκη, 2010)

Η Βουκελάτου (2013), αναφέρει ότι η διάκριση ανάμεσα στους όρους «διεθνής» και «διακρατική» υιοθεσία έγινε με τη κύρωση από την Ελλάδα της Διεθνούς Σύμβασης της Χάγης, μετά το 1999. Επιπροσθέτως, η διεθνής υιοθεσία συμπίπτει με την ιδιωτική ως προς τον τρόπο επιλογής των υποψηφίων θετών γονέων και την τέλεση της νομικής υιοθεσίας.

Η πρώτη φορά που αναφέρθηκε στην Ελλάδα ο όρος «διεθνής» υιοθεσίες ήταν στο ν.δ. 610/70 άρθρο 14, το οποίο αναφερόταν στις «υιοθεσίες ελληνοπαίδων παρ' αλλοδαπών», λόγω των δυσμενών οικονομικών συνθηκών που επικρατούσαν στη χώρα μας την εποχή εκείνη. Το συγκεκριμένο άρθρο προέβλεπε εγγυήσεις για τις υιοθεσίες αυτές, όπως ήταν η προτίμηση υποψήφιων θετών γονέων με ελληνική ιθαγένεια ή καταγωγή ή που είχαν το ίδιο θρήσκευμα με τον υιοθετούμενο. Ακόμα, στο νόμο 2447/1996 γίνεται αναφορά στο άρθρο 3, σύμφωνα με το οποίο τέκνα αλλοδαπών που έχουν εγκαταλειφθεί στην Ελλάδα και για τα οποία δεν εκδήλωσε κανείς ενδιαφέρον τουλάχιστον για ένα εξάμηνο, υιοθετούνται σύμφωνα με το ουσιαστικό δίκαιο.

Αξίζει να αναφερθεί επίσης ότι σε πολλές περιπτώσεις διεθνών υιοθεσιών τίθενται κωλύματα νομικά από το αλλοδαπό δίκαιο της ιθαγένειας του υιοθετούμενου. Τις περισσότερες φορές όμως, οι δυσκολίες αυτές παρακάμπτονται, λόγω της επίκλησης της αρχής του συμφέροντος του παιδιού. (Παπαβασιλείου, 2006)

Στις *Διακρατικές Υιοθεσίες* υπάρχει το στοιχείο της μετακίνησης του υιοθετούμενου από τον τόπο της συνήθους διαμονής του σε ένα άλλο κράτος όπου ζουν οι θετοί γονείς, δηλαδή τη χώρα υποδοχής, και το αντίστροφο. Η έννοια της διακρατικής υιοθεσίας έχει στενότερη έννοια από τον όρο «διεθνής» υιοθεσία, και η διακρατική υιοθεσία εντάσσεται στη διεθνή. (Πασιά - Παπασιώνη, 2006)

Ειδικότερα, στο ελληνικό δίκαιο εμφανίζονται οι εξής περιπτώσεις υιοθεσιών, σύμφωνα με τη Φουντεδάκη (2010), για τις διεθνείς και τις διακρατικές υιοθεσίες:

- Διεθνείς και μη διακρατικές υιοθεσίες ανηλίκων, όταν η υιοθεσία δεν συνεπάγεται με αλλαγή του συνήθους τόπου διαμονής του παιδιού (π.χ. υιοθεσία παιδιού αλλοδαπού από Έλληνες, που και οι δύο διαμένουν στην Ελλάδα).
- Διεθνείς και διακρατικές υιοθεσίες ανηλίκων που διέπονται από τη Διεθνή Σύμβαση της Χάγης (π.χ. παιδί από ίδρυμα της Ουκρανίας υιοθετείται από Έλληνες και το παιδί από το συνήθη τόπο διαμονής του που είναι η Ουκρανία, μετακινείται προς την Ελλάδα).
- Διεθνείς και διακρατικές υιοθεσίες ανηλίκων που δε διέπονται από τη Δ.Σ.Χ., αλλά διέπονται από τα άρθρα 4-6 του ισχύοντος ν. 2447/96 (π.χ. παιδί από τη Ταϊλάνδη υιοθετείται από Έλληνες που διαμένουν στην Ελλάδα).
- Διεθνείς και διακρατικές υιοθεσίες ενηλίκων (π.χ. όταν το ένα από τα δύο μέρη δεν έχει τη συνήθη διαμονή του στην Ελλάδα, π.χ. όταν ο ενήλικος διαμένει στη Ρωσία και υιοθετείται από Έλληνες που διαμένουν στην Ελλάδα).
- Διεθνείς και μη διακρατικές υιοθεσίες ενηλίκων (π.χ. ο υιοθετούμενος είναι αλλοδαπός και τα δύο μέρη διαμένουν στην Ελλάδα π.χ. όταν Έλληνες που μένουν στην Ελλάδα υιοθετούν ενήλικο από τη Μολδαβία, που μένει στην Ελλάδα).

Στις περιπτώσεις που ο θετός γονέας ή το υποψήφιο προς υιοθεσία τέκνο διαμένουν στο εξωτερικό απαιτείται έκθεση της κοινωνικής υπηρεσίας, ακόμα και αν αυτή δεν προβλέπεται από το εφαρμοστέο

αλλοδαπό κράτος, σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 2447/96. Σε περίπτωση που η υιοθεσία κρίνεται από ελληνικό δικαστήριο, είναι υποχρεωμένο να αναζητήσει πόρισμα κοινωνικής έρευνας, ασχέτως με την ισχύουσα νομοθεσία του άλλου κράτους. Η έρευνα διεξάγεται από την αρμόδια ελληνική κοινωνική υπηρεσία σε συνεργασία με την αντίστοιχη υπηρεσία του εξωτερικού, ενώ η έλλειψή της θεωρείται ελάττωμα. (Βουκελάτου, 2013)

Συμπληρωματικά, η συναίνεση των υποψηφίων θετών γονέων γίνεται με δήλωσή τους ενώπιον του δικαστηρίου, είτε τα άτομα αυτά μένουν στην Ελλάδα είτε στο εξωτερικό. Στην περίπτωση που μένουν στην Ελλάδα, συναινούν ενώπιον του δικαστηρίου που τελεί την υιοθεσία. Αν διαμένουν στο εξωτερικό, δηλώνουν συναίνεση ενώπιον της προξενικής αρχής ή της αρμόδιας αρχής του τόπου της συνήθους διαμονής τους, με βάση το άρθρο 5 του ν. 2447/96. Σε περίπτωση που ο/η σύζυγος του υποψήφιου θετού γονέα έχει συνήθη διαμονή στο εξωτερικό, καλείται να δηλώσει συναίνεση με συμβολαιογραφικό έγγραφο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1546 εδ. 2 ΑΚ.

Τέλος, η Βουκελάτου (2013) αναφέρει: «Το ελληνικό δικαστήριο δε δεσμεύεται από την προβλεπόμενη στο αλλοδαπό δίκαιο αποκλειστική δικαιοδοσία των δικαστηρίων της ξένης χώρας, αλλά θα εφαρμόσει το άρθρο 800 παρ. 1 ΚΠολΔ. Ο λόγος για τη μη αναγνώριση σε ένα κράτος μιας απόφασης υιοθεσίας που εκδόθηκε σε άλλο κράτος, είναι όταν η υιοθεσία έρχεται σε αντίθεση με τη δημόσια τάξη ή τα χρηστά ήθη (άρθρα 780 και 905 παρ. 4 ΚΠολΔ). Το αν η υιοθεσία του παιδιού θα είναι πλήρης ή ατελής ανάγεται στα αποτελέσματα της υιοθεσίας και όχι στις προϋποθέσεις της σύστασής της. Σχετικά, καλείται σε εφαρμογή η παρ. 2, του άρθρου 23 του ΑΚ, με βάση την οποία θα εφαρμοστεί, ως προς τα αποτελέσματα της υιοθεσίας, μόνο το ελληνικό δίκαιο, αφού με την υιοθεσία από Έλληνα ο ανήλικος αλλοδαπός αποκτά την ελληνική ιθαγένεια, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας (ν. 3284/2004).»

1.2.4 Ανοιχτή, Κλειστή και Μερικώς Κλειστή Υιοθεσία

Οι Triseliotis και Κουσίδου (1989) αναφέρουν ότι η παραδοσιακή άποψη υπαγόρευε πως ο σκοπός της υιοθεσίας έπρεπε να είναι η πλήρης υποκατάσταση της βιολογικής οικογένειας. Η μυστικότητα ήταν αναγκαία, με σκοπό τη προστασία των θετών γονέων από το στίγμα της μη γονιμότητας, αλλά και προκειμένου να αντιμετωπίσουν τα συναισθήματα ανασφάλειας και ασάφειας ως προς τον ρόλο τους. Το 1964 όμως, ο Kirk αμφισβήτησε την άποψη αυτή, θεωρώντας πως οι θετοί γονείς πρέπει να γνωρίζουν τη διαφορά ανάμεσα στο βιολογικό και τον θετό γονεϊκό ρόλο. (Kirk, 1964)

Το πιο σύνηθες ήταν να δίνονται ελάχιστες πληροφορίες στο παιδί και να μην υπάρχουν επαφές μεταξύ του τελευταίου και της θετής του οικογένειας με την βιολογική. Η μυστικότητα αποτελούσε τον πυρήνα της υιοθεσίας για πολλά χρόνια, με αποτέλεσμα να επικρατεί η κλειστή υιοθεσία. Στην **κλειστή υιοθεσία**, όλα τα αρχεία που την αφορούν σφραγίζονται και τα υιοθετημένα παιδιά έχουν πρόσβαση μόνο σε στοιχεία τα οποία δεν οδηγούν στον προσδιορισμό της ταυτότητας της βιολογικής τους οικογένειας. Μπορούν να τους γνωστοποιηθούν στοιχεία μόνο με την άδεια δικαστηρίου, ύστερα από αίτηση την οποία τα ίδια καταθέτουν. (Eldridge, 1999)

Η Βουκελάτου (2013) πάνω στο θέμα, αναφέρει χαρακτηριστικά: «Η τάση για μεγαλύτερο άνοιγμα στις υιοθεσίες προήλθε από τις μελέτες καταγωγής και γενεαλογίας που φώτισαν τη σημασία που έχει για το υιοθετημένο παιδί η πληροφόρηση για το ιστορικό και τη γενεαλογία του. Οι μελέτες αυτές αφορούσαν υιοθεσία μεγαλύτερων παιδιών, που δεν θα μπορούσε να προσδοκά κανείς να απαρνηθούν προηγούμενους συναισθηματικούς δεσμούς με μέλη της βιολογικής τους οικογένειας, καθώς επίσης και τις περιπτώσεις βιολογικών μητέρων που έδωσαν τα παιδιά τους για υιοθεσία και για χρόνια μετά βίωναν συναισθήματα απώλειας, ενοχής και μεταμέλειας.»

Ένα ακόμη συμπέρασμα αυτών των ερευνών ήταν ότι στο μυαλό των υιοθετημένων, οι «πραγματικοί» γονείς είναι οι άνθρωποι εκείνοι που

τους βοήθησαν να μεγαλώσουν και να ωριμάσουν, και όχι εκείνοι που τους γέννησαν. Από τότε, τα υιοθετημένα άτομα ζητούν μεγαλύτερη διαφάνεια στην υιοθεσία και προσπαθούν να καταφέρουν να καταργηθεί η μυστικότητα που την περιέβαλε. (Λοϊζου, Τουρκολιά & Τσιώτα, 2010)

Από την άλλη μεριά, η **ανοιχτή υιοθεσία** βασίζεται στην ιδέα ότι και οι δύο οικογένειες του υιοθετημένου παιδιού, δηλαδή η βιολογική και η θετή, μπορούν να συνεισφέρουν θετικά στην εξέλιξή του. Σε αυτό τον τύπο υιοθεσίας υπάρχει συνεχής επικοινωνία και αμοιβαία πληροφόρηση μεταξύ των δύο αυτών οικογενειών πριν από τη γέννηση του παιδιού, κατά την τοποθέτησή του στη θετή οικογένεια και κατά τη διάρκεια της υπόλοιπης ζωής του. Οι οικογένειες λειτουργούν ως μια ευρύτερη οικογένεια και συνεργάζονται για το καλό του παιδιού. Στη ανοιχτή υιοθεσία, τα παιδιά μπορούν να αναπτύξουν μια πιο θετική εικόνα για τον εαυτό τους, αλλά παράλληλα και να βοηθηθούν οι βιολογικοί γονείς που δίνουν το παιδί τους για υιοθεσία. (Eldridge, 1999)

Ο βιολογικός γονέας έχει τη δυνατότητα εκτός από το να ενημερώνεται, να επιλέγει τους θετούς γονείς για το παιδί του από έναν αριθμό υποψηφίων θετών γονέων. Υπάρχουν όμως και αρκετές παραλλαγές αυτής της διαδικασίας, όπως στη περίπτωση που ο φυσικός γονέας επιλέγει τους θετούς γονείς από γραπτές εκθέσεις που πολλές φορές ετοιμάζουν οι ίδιοι οι θετοί γονείς για τους εαυτούς τους. (Triseliotis & Κουσίδου, 1989)

Επιπροσθέτως, η ανοιχτή υιοθεσία πιστεύεται ότι βοηθάει τα υιοθετημένα άτομα να αισθάνονται περισσότερο ικανοποιημένα με τη ζωή τους και να βελτιώσουν την αυτό-εικόνα τους. Καταπραΰνονται έτσι οι συναισθηματικές δυσκολίες και λύνονται τα προβλήματα συμπεριφοράς, που έχουν διαπιστωθεί σε πολλές μελέτες υιοθετημένων και που κύριο αίτιό τους είναι η μυστικότητα που περιβάλλει την υιοθεσία. Μέσω της διαφάνειας το παιδί μπορεί πιο εύκολα να οδηγηθεί σε μια πιο ασφαλή αντίληψη του εαυτού του, αλλά και να γνωρίσει τους λόγους για τους οποίους δόθηκε για υιοθεσία. Τέλος, μέσω της ανοιχτής αυτής προσέγγισης, αποφεύγονται οι ξαφνικές αποκαλύψεις και οι διαστρέβλωση των

πραγματικών γεγονότων που οδήγησαν τους φυσικούς γονείς σε αυτή τους την απόφαση. (Λοΐζου, Τουρκολιά & Τσιώτα, 2010)

Παρόλα αυτά, επικρατεί η άποψη που υποστηρίζει ότι το παιδί θα δυσκολευτεί να κάνει δεσμό, όταν έχει να αντιμετωπίσει δύο πιθανά ζευγάρια γονιών, αλλά και ότι με αυτό τον τρόπο θα υπονομεύεται ο γονεϊκός ρόλος των θετών γονέων, έχοντας ως συνέπεια τις αρνητικές επιδράσεις στη ποιότητα των σχέσεων τους με το παιδί. (Eldridge, 1999)

Εκτός αυτών, στο μυαλό του παιδιού επικρατεί σύγχυση καθώς νοιώθει ανάμεσα στις δύο οικογένειες, και ως εκ τούτου, ότι δεν ανήκει σε καμία από αυτές. Αυτό μπορεί ακόμα και να οδηγήσει στην αποτυχία της υιοθεσίας, αφού το παιδί δεν θα μπορεί να συνδεθεί με τους θετούς γονείς. (Λοΐζου, Τουρκολιά & Τσιώτα, 2010)

Ως προς τους φυσικούς γονείς, οι επιπτώσεις της ανοιχτής υιοθεσίας είναι περισσότερο θετικές, καθώς με αυτό τον τρόπο τους είναι ευκολότερο να ανταπεξέλθουν στα συναισθήματα απώλειας και πόνου, αλλά και να γνωρίζουν ότι το παιδί τους είναι καλά. Εκείνο που επιδιώκουν είναι η συμφιλίωση και η συγχώρεση από το παιδί, καθώς τους δίνεται η δυνατότητα να του εξηγήσουν τους λόγους που τους οδήγησαν να το δώσουν σε υιοθεσία. Η συνεχιζόμενη, όμως, επαφή, μπορεί να έχει και άλλα, αρνητικά αποτελέσματα, όπως ο ατέλειωτος θρήνος ή η ζήλια και ο θυμός προς το πρόσωπο των θετών γονέων, λόγω του ότι τους θεωρούν ως τους γονείς του παιδιού που εκείνοι ήταν ανίκανοι να αναθρέψουν. (Triseliotis & Κουσίδου, 1989)

Όσον αφορά τους θετούς γονείς, η ανοιχτή υιοθεσία έχει διαφορετικές επιπτώσεις, καθώς είναι εκείνοι που κερδίζουν λιγότερο από την εφαρμογή της. Ωστόσο, θα πρέπει μέσω αυτής να κατανοήσουν ότι οι φυσικοί γονείς είναι μια πραγματικότητα. Δεν είναι λίγες οι φορές που οι θετοί γονείς διακατέχονται από τον φόβο της απόρριψης από τη φυσική μητέρα, ο οποίος φόβος είναι φυσιολογικός, και είναι παρόμοιος με τον φόβο της απόρριψης τους από την κοινωνική οργάνωση, η οποία έχει τον πρωταρχικό λόγο επιλογής τους. Συμπερασματικά, η ανοιχτή υιοθεσία επιφέρει αμφιβολίες στους θετούς γονείς για το αν ασκούν σωστά το ρόλο

τους, καθώς δεν αισθάνονται ότι έχουν τον έλεγχο του παιδιού τους. (Triseliotis & Κουσίδου, 1989)

Οι Triseliotis & Κουσίδου (1989), συμπληρώνουν πως μεγάλο ρόλο στην ανοιχτή υιοθεσία παίζει ο σωστός χειρισμός της, καθώς πολλές από τις αρνητικές της συνέπειες θα εξαλείφονταν εφόσον εμπλέκονταν μόνο οι εξουσιοδοτημένες κοινωνικές οργανώσεις σε αυτή, και όχι μεσάζοντες και ιδιωτικές οργανώσεις, που συναντιόνται στις ιδιωτικές υιοθεσίες.

Κλείνοντας, οι παραπάνω συγγραφείς αναγνωρίζουν πως: «Με την ανοιχτή υιοθεσία αναμένονται να επιλυθούν προβλήματα που στο κλειστό σύστημα υιοθεσίας δεν μπορούσαν να αντιμετωπισθούν. Όμως δεν είναι σίγουρο κατά πόσο η ανοιχτή υιοθεσία θα δημιουργήσει καινούρια προβλήματα στη λειτουργία του θεσμού της υιοθεσίας. Όσον αφορά τις υιοθεσίες βρεφών, φαίνεται να είναι γενικά παραδεκτό ότι καλύτερο είναι οι μητέρες να επιλέγουν τους υποψήφιους θετούς γονείς, υπό τον όρο να γίνεται προεπιλογή μικρού αριθμού κατάλληλων ζευγαριών από αναγνωρισμένη και εξουσιοδοτημένη οργάνωση για υιοθεσίες. Τέλος, με κάθε όμως επιφύλαξη, πρέπει να διατυπώνονται απόψεις που σχετίζονται με την ανοιχτή υιοθεσία, μέχρις ότου έχουμε περισσότερη εμπειρική και ερευνητική τεκμηρίωση.» (Triseliotis & Κουσίδου, 1989)

Μία μέση λύση είναι η **μερικώς κλειστή υιοθεσία**, κατά την οποία υπάρχει περιορισμένη ροή πληροφοριών από τη θετή προς τη φυσική οικογένεια και αντίστροφα. Η επικοινωνία αυτών των δύο μπορεί να γίνεται με τη μεσολάβηση ενδιάμεσου κοινωνικού φορέα, μέσω επιστολών, φωτογραφιών και δώρων. Και σε αυτή την περίπτωση όμως, τα στοιχεία του φακέλου της υιοθεσίας είναι απόρρητα και οι πληροφορίες που μπορεί να πάρει το παιδί δεν είναι αρκετές έτσι ώστε να το οδηγήσουν στον προσδιορισμό της ταυτότητας της βιολογικής του οικογένειας. Τέτοιου είδους υιοθεσίες συναντάμε περισσότερα στις Η.Π.Α., ενώ στην Ελλάδα και σε πολλές άλλες ευρωπαϊκές χώρες επικρατεί ο θεσμός της κλειστής υιοθεσίας. (Eldridge, 1999)

1.3 Φορείς που Εφαρμόζουν Υιοθεσία στην Ελλάδα

Στη σύγχρονη εποχή, η υιοθεσία αποσκοπεί στην οικογενειακή και κοινωνική αποκατάσταση του παιδιού που για διάφορους λόγους δεν μπορεί να ζήσει με τη φυσική του οικογένεια. Αυτή η έννοια της υιοθεσίας που δίνει το προβάδισμα στην κάλυψη των αναγκών του παιδιού και όχι των θετών γονέων διατυπώνεται σα βασική αρχή στην Ελληνική Νομοθεσία (Ν. 610/70 & 2447/96).

Στη χώρα μας έπειτα από έρευνες, υιοθετούνται λιγότερο από 500 παιδιά ετησίως. Από αυτά μόνο το 1/5 αφορά στα παιδιά που προστατεύονται σε Ιδρύματα. Όταν το παιδί χρειάζεται μια μόνιμη φυσική οικογένεια, η υιοθεσία που γίνεται κάτω από νομική κάλυψη, μέσω των κοινωνικών υπηρεσιών που καθορίζονται από το κράτος και έπειτα από την έρευνα που γίνεται από ειδικευμένους κοινωνικούς λειτουργούς για την καταλληλότητα των υποψήφιων γονέων, αποτελεί την καλύτερη μορφή προστασίας του. (Triseliotis & Κουσίδου 1989)

Η υιοθεσία και η κοινωνική έρευνα πραγματοποιείται από τους εξής φορείς:

1. Τις Διευθύνσεις και τα τμήματα κοινωνικής πρόνοιας των Νομαρχιών
2. Το Κέντρο Βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ»
3. Το Π.Ι.Κ.Π.Α.
4. Τον Εθνικό Οργανισμό Πρόνοιας (ΕΟΠ)
5. Τα Δημοτικά βρεφοκομεία.

Το 1998, το Π.Ι.Κ.Π.Α., ο ΕΟΠ και το Κέντρο Βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ» καταργήθηκαν ως αυτοτελή νομικά πρόσωπα και συγχωνεύθηκαν στον Εθνικό Οργανισμό Κοινωνικής Φροντίδας. (ΦΕΚ 1996)

Σήμερα, όπως αναφέρει ο Σταθόπουλος (1995), λειτουργούν στη χώρα μας:

- 30 κέντρα Παιδικής Μέριμνας
- 7 Παιδοπόλεις του ΕΟΠ

- 60 ορφανοτροφεία.

Τα κέντρα παιδικής μέριμνας στα οποία μπορούν να απευθύνονται για να υιοθετήσουν οι θετοί γονείς σε όλη την Ελλάδα βρίσκονται συγκεντρωμένα στον παρακάτω πίνακα:

ΠΑΙΔΟΠΟΛΕΙΣ

Μονάδα Κοινωνικής Φροντίδας		ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ	Αρ. Φιλοξενούμενων Παιδιών		
			ΑΓΟΡΙΑ	ΚΟΡΙΤΣΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ- ΘΡΑΚΗΣ	Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Αρρένων Δράμας	51	51		51
	Παιδόπολη «Άγιος Γεώργιος» Καβάλας	50	8	15	23
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ- ΘΡΑΚΗΣ	Παπάφειο Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Αρρένων Θεσσαλονίκης «Ο Μελιτεύς»	120	76		76
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Αρρένων Φλώρινας	50	33		33
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ- ΘΡΑΚΗΣ	Παιδόπολη «Αγία Όλγα» Φλώρινας	50	32		32
	Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Θηλέων Ιωαννίνων	120	37		37
ΗΠΕΙΡΟΥ	Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Αρρένων Κόνιτσας	85	34		34
	Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Αρρένων Πωγωνιανής	80	53		53
	Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Αρρένων Φιλιατών	125	47		47
	Παιδόπολη «Αγία Ελένη» Ιωαννίνων	50	7	20	27
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Θηλέων	50		26	26

Πίνακας 1 Παιδοπόλεις

Νοτιο Ανατολική Φροντίδα		ΔΥΝΑΜΟΤΗΤΑ	Αρ. Φιλοξενούμενων Παιδιών		
			ΑΙΟΦΙΑ	ΙΟΡΤΕΙΑ	ΣΥΜΟΝΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Αρρένων Πατρών Σταγασπούλεο	50	20		20
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Αρρένων Λαμίας	63	28		28
ΑΤΤΙΚΗΣ	Παιδόπολη «Ιγκος Αυδρέας» Καλαμαρίου Αττικής	50	17	7	24
	Παιδόπολη «Αγία Βάρβαρα» Νέας Σμύρνης Αττικής	50	2	19	21
	Αναρρωτήριο Παιδικής	85	34		34
	Κέντρο Βρεφών «Η Μητέρα»	80	53		53
	Καση Βούλας	125	70	56	126
	Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Θηλέων Ρόδου	120		24	24
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Θηλέων Πραχιάς	50		24	24
ΚΡΗΤΗΣ	Παιδόπολη Νεάπολης Λασιθίου Κρήτης	50	21		21
	Κέντρο Αποκατάστασης Παιδιών Και Νέων Κρήτης	50	24		24

Μονάδα Κοινωνικής Φροντίδας		ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ	Αρ. Φιλοξενούμενων Παιδιών		
			ΑΙΟΡΑ	ΚΟΡΪΣΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ
ΚΡΗΤΗ	Παιδικό Αναπτυξιακό Κέντρο	35	35		35
	Κατακ Πομπηίας		12	17	29
ΙΟΝΙΟΝ ΝΗΣΙΩΝ	Οδοί Ζακύνθου				6

(Υπουργείο Υγείας, 2015)

Δημοτικά Βρεφοκομεία

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΒΡΕΦΟΚΟΜΕΙΑ
ΑΘΗΝΑ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΒΡΕΦΟΚΟΜΕΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ - ΒΡΕΦΟΚΟΜΕΙΟ "Ο ΑΓΙΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ"
ΠΑΤΡΑ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΒΡΕΦΟΚΟΜΕΙΟ

Πίνακας 2 Δημοτικά Βρεφοκομεία

(Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών, 2015)

1.3.1 Κέντρο Προστασίας του Παιδιού Αττικής «Η ΜΗΤΕΡΑ»

Μία από τις πιο γνωστές υπηρεσίες η οποία και αποτελεί πρότυπο σαν Κέντρο παιδικής Μέριμνας στο οποίο απευθύνονται συχνά τα ζευγάρια που επιθυμούν να υιοθετήσουν -και αυτό λόγω του μακροχρόνιου έργου, δράσης αλλά και επιμελούς ενασχόλησής του με τον θεσμό της υιοθεσίας- είναι το Κέντρο Προστασίας του Παιδιού Αττικής «Η ΜΗΤΕΡΑ » το οποίο διαθέτει και τρία παραρτήματα: Α. Αναρρωτήριο Πεντέλης Β. Παιδόπολη «Άγιος Ανδρέας» Γ. Παιδόπολη «Αγία Βαρβάρα». (Κέντρο Βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ», 2009)

Οι υιοθεσίες παιδιών που ετησίως διεκπεραιώνονται συγκεκριμένα στο προαναφερόμενο δεν υπερβαίνουν τις 53, αρκετές από τις οποίες αφορούν παιδιά με προβλήματα υγείας και ψυχοκινητικής εξέλιξης. Αντιθέτως οι αιτήσεις που ετησίως υποβάλλονται στο «Η ΜΗΤΕΡΑ» ανέρχονται στις 150-200, με αποτέλεσμα τη μακρά αναμονή των ενδιαφερομένων μέχρι να έλθει η σειρά τους να υιοθετήσουν. Επομένως η αναμονή για διεκπεραίωση των αιτήσεων υιοθεσίας δεν οφείλεται σε χρονοβόρες διαδικασίες, όπως συχνά αναφέρεται, αλλά στην έλλειψη παιδιών για υιοθεσία συγκριτικά με τον μεγάλο αριθμό ζευγαριών που επιθυμούν να υιοθετήσουν. (Κέντρο Βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ», 2009)

Για παιδιά μεγαλύτερης ηλικίας ή παιδιά με ειδικές ανάγκες ο χρόνος αναμονής είναι κατά πολύ μικρότερος λόγω του μικρού αριθμού αιτήσεων υιοθεσίας γι' αυτά τα παιδιά αλλά και της προτεραιότητας που δίνεται στις αιτήσεις ζευγαριών που έχουν δεκτικότητα. Το κέντρο προστασίας τηρεί αυστηρά και με διαφάνεια τη σειρά προτεραιότητας στις αιτήσεις υιοθεσίας. Επιλέγει από τους ενδιαφερόμενους που απευθύνονται σε αυτό, εκείνες τις οικογένειες που εγγυώνται την καλύτερη δυνατή ανάπτυξη των παιδιών που προστατεύει. Εφαρμόζει πρόγραμμα μηνιαίων ενημερωτικών συγκεντρώσεων για ενδιαφερομένους και κατά περιόδους πραγματοποιεί προγράμματα ομαδικής προετοιμασίας και συμβουλευτικής ζευγαριών προς υιοθεσία. Το Κέντρο Βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ» πιστεύει ότι η σωστή επιλογή θετής οικογένειας για το κάθε παιδί και η προετοιμασία του παιδιού, των θετών γονέων και των φυσικών γονέων προσφέρουν τις περισσότερες εγγυήσεις για τη καλή έκβαση της υιοθεσίας και την εξασφάλιση του συμφέροντος του παιδιού. (Κέντρο Βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ», 2009)

Στο σημείο αυτό αξίζει να παρουσιάσουμε μερικά βασικά στοιχεία του Κέντρου Βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ», καθώς το έργο που επιτελεί από την ημέρα που ιδρύθηκε μέχρι και σήμερα είναι ως επί το πλείστον το πιο διακριτό. Παρακάτω παρατίθενται στατιστικά στοιχεία για τον αριθμό των παιδιών και υιοθεσιών που γίνονται ετησίως στο «ΜΗΤΕΡΑ» όπως αυτά φάνηκαν στο πιο πρόσφατα αναρτημένο ετήσιο ενημερωτικό σημείωμα του

Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας του έτους 2012.

Το Κέντρο Προστασίας του Παιδιού Αττικής «Η ΜΗΤΕΡΑ», με τα τρία παραρτήματά του είναι Φορέας Παιδικής Προστασίας Εθνικής εμβέλειας, (γίνονται εισαγωγές από όλη την Ελλάδα) και έχει ως σκοπό την προστασία των απροστάτευτων, κακοποιημένων και παραμελημένων παιδιών τα οποία εισάγονται με Εισαγγελική εντολή, όπως και επιτόκων και λεχοϊδών. Εποπτεύεται από το Υπουργείο Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας. Πρωταρχικός στόχος είναι η επιστροφή των παιδιών στη φυσική τους οικογένεια και όπου αυτό δεν είναι εφικτό, τότε μέσω των Προγραμμάτων της αναδοχής και της υιοθεσίας τους προσπαθούν να τους εξασφαλίσουν ομαλή ψυχοκοινωνική εξέλιξη και οικογενειακή αποκατάσταση. (Κέντρο Βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ», 2012)

	2011	2012	ΔΙΑΦΟΡΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	86	108	22	25%
ΕΞΙΤΗΡΙΑ	86	130	44	52%
ΥΙΟΘΕΣΙΕΣ	47	53	6	13%
ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΣΕ ΑΝΑΔΟΧΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ	10	20	10	100%
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΕ ΦΥΣΙΚΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ	15	32	17	113%
ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΣΕ ΑΛΛΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ	14	13	-1	
ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ		11		

Πίνακας 3 Στατιστικά στοιχεία 2011-2012 του Κέντρου Βρεφών "Η ΜΗΤΕΡΑ"

(Κέντρο Βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ», 2012)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Τα Προγράμματα που αναπτύσσει το Κέντρο Προστασίας του Παιδιού Αττικής «Η ΜΗΤΕΡΑ» τα οποία σχετίζονται με την υιοθεσία και την προστασία του παιδιού είναι:

1. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ – ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ

1.1) Πρόγραμμα προστασίας – φιλοξενίας νεογέννητων έως 6 ετών, συνολικής δυναμικότητας 120 παιδιών (Κεντρική Υπηρεσία 80 παιδιά και Αναρρωτήριο Πεντέλης 40 παιδιά).

1.2) Πρόγραμμα προστασίας- φιλοξενίας παιδιών 3 έως 12 ετών, συνολικής δυναμικότητας 32 παιδιών (Παιδόπολη «Άγιος Ανδρέας»).

1.3) Πρόγραμμα προστασίας – φιλοξενίας κοριτσιών ηλικίας από 12 έως 18 ετών, συνολικής δυναμικότητας 30 παιδιών (Παιδόπολη «Αγία Βαρβάρα»).

2. ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

2.1) Πρόγραμμα υποστήριξης φυσικής οικογένειας και επιστροφής των προστατευόμενων παιδιών σε αυτήν (όλες οι Μονάδες).

2.2) Πρόγραμμα Υιοθεσίας (Κεντρική Υπηρεσία – Αναρρωτήριο Πεντέλης – Παιδόπολη Άγιος Ανδρέας).

2.3.) Πρόγραμμα Αναζήτησης Ριζών υιοθετημένων παιδιών (Κεντρική Υπηρεσία -Αναρρωτήριο Πεντέλης – Παιδόπολη Άγιος Ανδρέας).

2.4.) Πρόγραμμα Προσομοίωσης σπιτιού (Κεντρική Υπηρεσία).

2.5.) Πρόγραμμα Δημιουργικής Απασχόλησης (Κεντρική Υπηρεσία – Αναρρωτήριο Πεντέλης– Παιδόπολη «Άγιος Ανδρέας»).

3. ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

Όλες οι Μονάδες αναπτύσσουν Προγράμματα Εθελοντισμού.

(Κέντρο Βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ», 2012)

2 Νομοθεσία για την Υιοθεσία

2.1 Κριτήρια Επιλογής των Θετών Γονέων

Οι νέες αντιλήψεις σχετικά με τους στόχους της υιοθεσίας επέδρασαν θετικά στη θέσπιση κριτηρίων για την καταλληλότητα των ζευγαριών που επιθυμούν να γίνουν θετοί γονείς, δίνοντας ταυτόχρονα έμφαση στην προετοιμασία και την στήριξη τους πριν και μετά την πράξη της υιοθεσίας. Οι υιοθεσίες των δεκαετιών του 1950 και 1960, στόχευαν κυρίως να επιλύσουν προβλήματα ατεκνίας των ζευγαριών και δόθηκε αρκετή θεωρητική έμφαση στην ικανότητά τους να γίνουν «σωστοί γονείς». Τα κριτήρια που ίσχυαν παλιότερα, το να εξασφαλιστεί δηλαδή στο υιοθετημένο παιδί ένα ομαλό και σταθερό οικογενειακό περιβάλλον είναι πολύ σημαντικά, αλλά για να επιτευχθεί η ευημερία της θετής οικογένειας, χρειάζονται να πληρούνται ειδικές προϋποθέσεις. (Φουντεδάκη, 1989)

Σήμερα, σύμφωνα με τις διαπιστώσεις του Vatilonga και συν., για να υιοθετηθεί ένα παιδί, δεν αρκούν μόνο οι καλές προθέσεις, ούτε η εκπαίδευση, αλλά οι δεξιότητες των υποψήφιων θετών γονέων στο να μπορούν να δημιουργούν συναισθηματικές σχέσεις, να μπορούν να καθοδηγούν με επίγνωση το παιδί τους, να γνωρίζουν τον εαυτό τους, να θέλουν να υποστηριχθούν πριν και μετά την υιοθεσία του παιδιού τους και να είναι απαλλαγμένοι από προκαταλήψεις και στερεότυπα ώστε να μπορούν να βοηθήσουν το παιδί να ενσωματωθεί πλήρως στην οικογένεια. (Πομίνι, 2011)

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με την Φουντεδάκη (1989), τα βασικά κριτήρια επιλογής των θετών γονέων συνδέονται με:

- Την προσωπικότητά τους.
- Τις διαπροσωπικές σχέσεις του ζευγαριού.
- Την ψυχολογική αντιμετώπιση της αδυναμίας του να αποκτήσουν βιολογικό παιδί.
- Τα κίνητρα τους.
- Την ετοιμότητά τους να αναλάβουν τον γονεϊκό ρόλο.
- Τη σωματική και ψυχική τους υγεία.

- Την ευαισθησία και τις αντοχές τους να αναθρέψουν ένα παιδί, καλύπτοντάς του τις ψυχοσυναισθηματικές και κοινωνικές τους ανάγκες.
- Την ευελιξία τους ώστε να αποδεχτούν την δυναμική του παιδιού, τις κλίσεις, τις ικανότητες και τις αδυναμίες του.
- Την κατανόηση και αποδοχή στο ότι το παιδί τους έχει ένα παρελθόν και ένα ξεκίνημα που του ανήκει, το οποίο αποτελεί μέρος της ζωής του και το οποίο πρέπει να γνωρίζει, αλλά και κάθε στοιχείο που μπορεί να εξασφαλίσει το συμφέρον του παιδιού και την ευημερία της οικογένειας.

Επιπροσθέτως, σύμφωνα με την κοινωνική λειτουργό της Περιφέρειας Δυτικής Αττικής στο τμήμα υιοθεσιών της πρόνοιας, Έλλη Μπέτση (2015), ένα ακόμη ζήτημα που απασχολεί και που οφείλουν να δεχτούν και να αντιμετωπίσουν εκείνοι οι οποίοι επιθυμούν να υιοθετήσουν, είναι η κατανόηση τους, στο γεγονός ότι η αναμονή για διεκπεραίωση της αίτησής τους για υιοθεσία δεν οφείλεται σε χρονοβόρες διαδικασίες -όπως συχνά αναφέρεται- αλλά στην έλλειψη παιδιών για υιοθεσία συγκριτικά με τον μεγάλο αριθμό ζευγαριών που επιθυμούν να υιοθετήσουν. Έτσι λοιπόν, σε ένα δεύτερο επίπεδο, στο πλαίσιο των χαρακτηριστικών που πρέπει να έχει κάποιος προκειμένου να υιοθετήσει, είναι απαραίτητη -αν όχι προαπαιτούμενη- κατανόηση της αναμονής μέχρι την ολοκλήρωση της υιοθεσίας, καθώς η τέλεση μιας επιτυχημένης κρατικής υιοθεσίας, μπορεί να διαρκέσει από τρία έως τέσσερα χρόνια, αν πληρούνται όλες οι απαραίτητες νομικές και άλλες προϋποθέσεις.

Σε αντίθεση με τα παραπάνω, η Μπέτση (2015), συμπληρώνει ότι για παιδιά μεγαλύτερης ηλικίας ή παιδιά με αναπηρίες, το χρονικό διάστημα αναμονής είναι κατά πολύ μικρότερο, λόγω του μικρού αριθμού αιτήσεων υιοθεσίας για τα παιδιά αυτά, αλλά και λόγω της προτεραιότητας που δίνεται στις αιτήσεις ζευγαριών που έχουν δεκτικότητα να τελέσουν μια τέτοιου είδους υιοθεσία.

Αξιοσημείωτο ακόμη, είναι και το γεγονός ότι στη περίπτωση που δημιουργηθεί κόλλημα σε οποιοδήποτε σημείο ή ζήτημα κατά το χρονικό διάστημα προετοιμασίας και τέλεσης της υιοθεσίας, όπως το να μην

πληρούν οι γονείς κάποια από τα απαραίτητα νομικά κριτήρια και προϋποθέσεις για υιοθεσία, τότε το χρονικό διάστημα της αναμονής μπορεί να αυξηθεί και συμπερασματικά, να καθυστερήσει η ολοκλήρωση της υιοθεσίας. Το διάστημα αυτό, διαφέρει ανάλογα με το είδος και την φύση του ζητήματος που δημιουργήθηκε, καθώς επίσης διαφέρει και το χρονικό όριο που θα περάσει προκειμένου να εξετάσει εκ νέου η σχετική απόφαση του Δικαστηρίου. Αν παρόλα αυτά, το Δικαστήριο θεωρήσει ότι δεν μπορεί να επιτρέψει την τοποθέτηση του παιδιού στο συγκεκριμένο ζευγάρι, καθώς για κάποιο λόγο το κρίνει ως ακατάλληλο, τότε έχει το δικαίωμα να αρνηθεί το αίτημά τους ή και να διακόψει την διαδικασία της υιοθεσίας, ακόμη και αν αρχικά ήταν θετικά προσκείμενο σε αυτό. (Μπέτση, 2015)

2.1.1 Προϋποθέσεις Υιοθεσίας Ανηλίκων

Σύμφωνα με την νομοθεσία και τις ρυθμίσεις αυτής, στόχος είναι η δημιουργία συνθηκών ζωής για το υιοθετημένο άτομο ανάλογες με εκείνες των βιολογικών παιδιών. Σύμφωνα με το άρθρο 1 του νόμου 2447/96, οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρεί ο υποψήφιος θετός γονιός είναι οι εξής:

- Η υιοθεσία επιτρέπεται όταν αυτός που υιοθετείται είναι ανήλικος.
- Η υιοθεσία πρέπει να αποβλέπει στο συμφέρον του υιοθετημένου.
- Μπορεί να υιοθετήσει εκείνος που είναι ικανός για δικαιοπραξία, έχει συμπληρώσει τα τριάντα (30) χρόνια του και δεν έχει ξεπεράσει τα εξήντα (60).
- Αυτός που υιοθετεί ανήλικο πρέπει να είναι μεγαλύτερος από τον υιοθετούμενο, τουλάχιστον δεκαοχτώ (18) χρόνια, αλλά όχι περισσότερο από πενήντα (50). Σε περίπτωση τέκνου του συζύγου, καθώς και εάν συντρέχει σπουδαίος λόγος, το δικαστήριο μπορεί να επιτρέψει την υιοθεσία ακόμη και όταν υπάρχει μικρότερη διαφορά ηλικίας, αλλά όχι κάτω των δεκαπέντε (15) ετών.
- Δεν επιτρέπεται η υιοθεσία προσώπου που είναι ήδη υιοθετημένο από άλλον, όσο διαρκεί η υιοθεσία, εκτός και αν πρόκειται για περίπτωση διαδοχικής υιοθεσίας του ίδιου προσώπου και από τον σύζυγο αυτού που υιοθέτησε πρώτος.

- Ο έγγαμος δεν μπορεί να υιοθετήσει χωρίς την συγκατάθεση/συναίνεση του συζύγου του, που παρέχεται αυτοπροσώπως με δήλωση στο δικαστήριο.
- Επιτρέπεται να υιοθετηθούν από το ίδιο πρόσωπο περισσότεροι ανήλικοι, με την ίδια πράξη ή και διαδοχικά.
- Δεν επιτρέπεται η υιοθεσία υπό αίρεση ή προθεσμία.
- Η υιοθεσία τελείται με δικαστική απόφαση, ύστερα από αίτηση του υποψήφιου θετού γονέα.
- Αυτός που υιοθετεί συναινεί αυτοπροσώπως ενώπιον του δικαστηρίου.
- Η συναίνεση των γονέων για υιοθεσία δεν επιτρέπεται να δοθεί προτού να συμπληρωθούν τρεις μήνες από την γέννηση του ανηλίκου.
- Ενώπιον του δικαστηρίου συναινεί αυτοπροσώπως και ο ανήλικος που υιοθετείται, εφόσον έχει συμπληρώσει το δωδέκατο (12^ο) έτος της ηλικίας του, εκτός και εάν βρίσκεται σε κατάσταση ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής, που περιορίζει αποφασιστικά την λειτουργία της βούλησής του.
- Τέλος, κρίνεται απαραίτητη η μυστικότητα τη υιοθεσίας (άρθρο 1559), με το θετό παιδί, μετά την ενηλικίωσή του, να έχει το δικαίωμα να πληροφορείται πλήρως από τους θετούς γονείς και από κάθε αρμόδια αρχή για τα στοιχεία των φυσικών γονέων του.

2.2 Διαδικασία Υιοθεσίας Ανηλίκων

Η υιοθεσία τελείται με δικαστική απόφαση, ύστερα από αίτηση του υποψήφιου θετού γονέα. Αυτός που υιοθετεί συναινεί αυτοπροσώπως ενώπιον του δικαστηρίου. (Α.Κ. άρθρο 1549)

Για να υιοθετηθεί ένας ανήλικος χρειάζεται να συναινέσουν ενώπιον του δικαστηρίου οι γονείς του ή ο ένας τους μόνο, αν ο άλλος έχει εκπέσει από την γονική μέριμνα κατά το άρθρο 1537 ή η συναίνεση του είναι αδύνατη γιατί έχει τεθεί σε στερητική δικαστική συμπαράσταση, που περιλαμβάνει και τη στέρηση της ικανότητας να συναινεί για την υιοθεσία του παιδιού του. Αν ο ανήλικος δεν έχει γονείς, συναινεί ενώπιον του δικαστηρίου ο επίτροπος, ύστερα από άδεια του εποπτικού συμβουλίου. Αυτού του είδους η συναίνεση γίνεται έγκυρη στην περίπτωση που ο ανήλικος προστατεύεται από αρμόδια κοινωνική υπηρεσία ή οργάνωση και όταν αυτός που συναινεί δεν γνωρίζει το πρόσωπο του υποψήφιου θετού γονέα. (Α.Κ. άρθρο 1549, 1550)

Η συναίνεση των γονέων για υιοθεσία δεν επιτρέπεται να δοθεί προτού συμπληρωθούν τρεις μήνες από την γέννησή του τέκνου. Έπειτα σύμφωνα με το άρθρο 1555 του Αστικού Κώδικα, ενώπιον του δικαστηρίου συναινεί αυτοπροσώπως και ο ανήλικος που υιοθετείται, εφόσον έχει κλείσει το δωδέκατο έτος της ηλικίας του, εκτός και αν βρίσκεται σε κατάσταση ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής που περιορίζει αποφασιστικά την λειτουργία της βούλησής του. Σε κάθε περίπτωση ανάλογα με την ωριμότητα του ανήλικου, οφείλει και να ενστερνίζεται, ακούει και την δική του γνώμη.

2.2.1 Συναίνεση των Βιολογικών Γονέων ή του Μόνιμου Αντιπροσώπου

Απαραίτητη θεωρείται η συναίνεση των βιολογικών γονέων ενώπιον του δικαστηρίου ή του ενός από τους δύο, αν ο ένας έχει εκπέσει από την γονική μέριμνα ή έχει τεθεί σε στερητική δικαστική συμπαράσταση. Αν ο ανήλικος δεν έχει γονείς, συναινεί ενώπιον του δικαστηρίου ο επίτροπος του. Η αναπλήρωση της συναίνεσης των γονέων για υιοθεσία γίνεται με απόφαση δικαστηρίου αν οι γονείς είναι άγνωστοι, αν έχουν εκπέσει από την γονική μέριμνα, βρίσκονται σε στερητική δικαστική συμπαράσταση,

έχουν άγνωστη διαμονή και αν το παιδί προστατεύεται από αναγνωρισμένη κοινωνική υπηρεσία. (Α.Κ. άρθρ. 1550, 1551 και 1552)

2.2.2 Μυστικότητα της Υιοθεσίας

Σύμφωνα με το άρθρο 1559 του Αστικού Κώδικα, η υιοθεσία των ανηλίκων στην Ελλάδα τηρείται μυστική. Η μυστικότητά της ισχύει ακόμη και έναντι των φυσικών γονέων. Το υιοθετημένο άτομο έχει το δικαίωμα να πληροφορείται πλήρως από τους θετούς γονείς και από κάθε αρμόδια αρχή, τα στοιχεία των φυσικών γονέων μετά την ενηλικίωσή του. Επιπρόσθετα ορίζεται η υποχρέωση τήρησης της εχεμύθειας, ως υπηρεσιακό καθήκον όλων των υπαλλήλων, που έλαβαν με οποιοδήποτε τρόπο γνώση της τέλεσής της κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

2.2.3 Κοινωνική Έρευνα

Πριν από την τέλεση της υιοθεσίας, διεξάγεται από την αρμόδια κοινωνική υπηρεσία ή κοινωνική οργάνωση -αναγνωρισμένη ότι ειδικεύεται στις υιοθεσίες- επισταμένη κοινωνική έρευνα και κατατίθεται εμπρόθεσμα στο δικαστήριο, σύμφωνα με τα οριζόμενα ειδικότερα στον νόμο, σχετική έκθεση για το αν με βάση τα στοιχεία που προέκυψαν, η συγκεκριμένη υιοθεσία συμφέρει ή όχι τον υιοθετούμενο. (Α.Κ. άρθρο 1557)

Η κοινωνική έρευνα διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο για την απαγγελία της υιοθεσίας καθώς το δικαστήριο απαγγέλει την υιοθεσία εφόσον αρχικά, συντρέχουν οι όροι του νόμου και αφού διαπιστώσει έπειτα από την συνεκτίμηση της κοινωνικής έρευνας, ότι εν όψει της προσωπικότητας, της υγείας και της οικογενειακής και περιουσιακής κατάστασης εκείνου που υιοθετεί και του υιοθετούμενου, καθώς και της αμοιβαίας ικανότητάς τους για προσαρμογή στις παρούσες και νέες συνθήκες, η υιοθεσία συμφέρει τον υιοθετούμενο. Τα αποτελέσματα της δικαστικής απόφασης για την υιοθεσία αρχίζουν όταν αυτή γίνει τελεσίδικη. (Α.Κ. άρθρο 1558, 1560)

2.2.4 Προϋποθέσεις για Σύναψη Διακρατικών Υιοθεσιών

Σύμφωνα με το άρθρο 4 της Σύμβασης της Χάγης, ορίζονται οι ουσιαστικές προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται υποχρεωτικά για την τέλεση μιας υιοθεσίας. Οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται

ανταποκρίνονται στις σύγχρονες διεθνείς αντιλήψεις για τις εγγυήσεις που πρέπει να συνοδεύουν όχι μόνο τις διεθνείς, αλλά και τις υιοθεσίες ανηλίκων γενικότερα. Δίνεται έμφαση στις συναινέσεις για την υιοθεσία, οι οποίες μπορούν να δηλωθούν εγγράφως, αλλά και στην ενημέρωση των ατόμων που συναινούν, για τις συνέπειες της συναίνεσης και της υιοθεσίας. Η Σύμβαση απαγορεύει κάθε οικονομικό αντάλλαγμα για την συναίνεση για την υιοθεσία, καθώς και την δήλωση της συναίνεσης για την υιοθεσία πριν από την γέννηση του παιδιού και δίνει ιδιαίτερη σημασία στη γνώμη και στην ελεύθερη συναίνεση του παιδιού.

Οι υιοθεσίες λαμβάνουν χώρα μόνο μέσω συνεννοήσεων μεταξύ των αρμόδιων Κεντρικών Αρχών, των κρατών προέλευσης και υποδοχής. Η ίδρυση της Κεντρικής Αρχής και το υποχρεωτικό σύστημα επικοινωνίας και συνεννόησης μεταξύ των Κεντρικών Αρχών, αποβλέπει στη παρεμπόδιση κάποιων ατόμων, από αθέμιτο οικονομικό ή άλλο όφελος από μια υιοθεσία. Η Κεντρική Αρχή μπορεί να συνεπικουρείται και από άλλες δημόσιες υπηρεσίες ή διαπιστευμένους οργανισμούς. Είναι όμως δυνατό κάτω από πιο αυστηρές προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 22 της Σύμβασης της Χάγης, σε ορισμένο κράτος να εκτελούνται λειτουργίες που έχουν ανατεθεί στην Κεντρική Αρχή και από μη διαπιστευμένους ιδιώτες, νομικά ή φυσικά πρόσωπα. Η Διεθνής Σύμβαση της Χάγης δεν αποκλείει την ιδιωτική μεσολάβηση στην υιοθεσία.

Στην Ελλάδα σαν Κεντρική Αρχή ορίζεται το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Πρόνοιας. Η Ελλάδα έκανε χρήση της δυνατότητας που προβλέπει το άρθρο 22 παράγραφος 4 της ΔΣΧ, αποκλείοντας την υιοθεσία παιδιών που διαμένουν στην επικράτειά της σε συμβαλλόμενα κράτη όπου οι λειτουργίες της Κεντρικής Αρχής είναι δυνατό να εκτελούνται και από ιδιωτικούς φορείς. Η Ελλάδα καθόρισε συγκεκριμένα τις υπηρεσίες και τους οργανισμούς που επιτρέπεται να εμπλακούν σε μια Διακρατική υιοθεσία, που διέπεται από τη ΔΣΧ. Ο νόμος απαριθμεί τις υπηρεσίες και τις οργανώσεις που μπορούν επίσης να εκτελούν λειτουργίες της Κεντρικής Αρχής και οι οποίες είναι οι προβλεπόμενες στο π.δ. 226/1999 αρμόδιες για τις υιοθεσίες ανηλίκων. Σχετικά με τους υποψήφιους θετούς γονείς, οι αρμόδιες αρχές του κράτους

υποδοχής, οφείλουν να εξετάζουν όχι μόνο την καταλληλότητά τους να υιοθετήσουν, αλλά και το αν έχουν ενταχθεί σε πρόγραμμα συμβουλευτικής στήριξης.

Οι Κεντρικές Αρχές των κρατών προέλευσης και υποδοχής συντάσσουν αντίστοιχες εκθέσεις σχετικά με το παιδί και τους υποψήφιους θετούς γονείς, τις οποίες διαβιβάζουν η μία στην άλλη. Η Σύμβαση τονίζει την υποχρέωση της Κεντρικής Αρχής του κράτους προέλευσης του παιδιού, ώστε να «δίνει την δέουσα προσοχή στην ανατροφή του παιδιού και στο εθνικό, θρησκευτικό και πολιτιστικό του υπόβαθρο». Χωρίς να καλλιεργούνται διακρίσεις με βάση το θρήσκευμα ή την καταγωγή επειδή είναι προς το συμφέρον του παιδιού, πρέπει να συνεκτιμάται, σε ποιο εθνικό, φυλετικό και πολιτιστικό περιβάλλον μπορεί να ενσωματωθεί πιο εύκολα και αποτελεσματικά.

Η απόφαση να υιοθετηθεί το παιδί από τους υποψήφιους θετούς γονείς, λαμβάνεται όταν πληρούνται οι εξής προϋποθέσεις:

- Έχει εξασφαλιστεί η συμφωνία των υποψήφιων θετών γονέων.
- Έχει δοθεί η έγκριση για την υιοθεσία, σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους υποδοχής ή προέλευσης.
- Οι Κεντρικές Αρχές των κρατών προέλευσης και υποδοχής έχουν συμφωνήσει για την υιοθεσία.
- Έχει εξασφαλιστεί ότι οι υποψήφιοι θετοί γονείς είναι κατάλληλοι να υιοθετήσουν.
- Έχει εξασφαλιστεί η άδεια εισόδου και παραμονής του παιδιού στο κράτος υποδοχής.

(Διεθνής Σύμβαση Χάγης, άρθρο 28)

Στο στάδιο αυτό που προηγείται της τοποθέτησης του παιδιού στους υποψήφιους θετούς γονείς, τόσο το κράτος προέλευσης, όσο και το κράτος υποδοχής, μέσω των Κεντρικών Αρχών τους, μπορούν να ματαιώσουν την διαδικασία να κρίνουν ότι δεν πρέπει να ολοκληρωθεί. Αν δεν προκύψει κάποιο πρόβλημα, τότε η υιοθεσία μπορεί να τελεστή στο κράτος προέλευσης ή στο κράτος υποδοχής. Οι αποφάσεις υιοθεσίας τυγχάνουν

διεθνούς αναγνώρισης, ανεξάρτητα από το αν η υιοθεσία τελέστηκε στο κράτος προέλευσης ή στο κράτος υποδοχής. Η Σύμβαση αναγνωρίζει ότι δεν τίγονται οι νομικές διατάξεις που ισχύουν στο κράτος προέλευσης. (Διεθνής Σύμβαση Χάγης, άρθρο 28)

2.2.5 Διαδικασία Διακρατικών Υιοθεσιών

Όπως αναφέρεται στο άρθρο 14 της Διεθνούς Σύμβασης της Χάγης, οι ενδιαφερόμενοι υποψήφιοι θετοί γονείς που διαμένουν σε ένα συμβαλλόμενο κράτος και επιθυμούν να υιοθετήσουν παιδί με συνήθη διαμονή σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος, οφείλουν να απευθυνθούν στην Κεντρική Αρχή του κράτους της συνήθους διαμονής τους.

Οι αιτήσεις και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά υποβάλλονται από τους υποψήφιους θετούς γονείς στην Κεντρική Αρχή Διακρατικών Υιοθεσιών ή στους Διαπιστευμένους Οργανισμούς. Η κατά τόπους αρμόδια περιφερειακή ενότητα διεξάγει τη διενέργεια της κοινωνικής έρευνας και συντάσσεται η κοινωνική έκθεση. Οι διατάξεις των άρθρων 4-7 στο σχετικό νόμο για τις Διακρατικές Υιοθεσίες, ρυθμίζουν το θέμα της κοινωνικής έρευνας και τον τρόπο συναίνεσης των μερών. Η κοινωνική έρευνα και εδώ, απαιτείται λόγω των δυσκολιών της προσαρμογής του παιδιού στη χώρα υποδοχής και στην θετή οικογένεια, ακόμη και αν δεν προβλέπεται από το εφαρμοστέο αλλοδαπό δίκαιο. (Ν.2447/96, άρθρ.4)

Επισημαίνεται ότι η απόφαση αλλοδαπού δικαστηρίου που τέλεσε την υιοθεσία βάση του άρθρου 4 του νόμου 2447/96 και δεν έχει λάβει υπόψη του την έκθεση της κοινωνικής έρευνας της ελληνικής κοινωνικής υπηρεσίας, δε νομιμοποιείται από τα ελληνικά δικαστήρια, αφού θεωρείται η παύση του νομικού δεσμού του παιδιού και των φυσικών γονέων του, μόνο όμως αν η υιοθεσία επιφέρει αυτό το αποτέλεσμα στο κράτος που πραγματοποιήθηκε.

Σύμφωνα με την Διεθνή Σύμβαση της Χάγης, άλλες νομοθετικές διατάξεις της που ορίζουν διάφορα θέματα υιοθεσίας αφορούν τη δυνατότητα επαφής μεταξύ των υποψήφιων θετών γονέων και των φυσικών γονέων του υιοθετούμενου, την εξασφάλιση της μυστικότητας της υιοθεσίας και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων των

εμπλεκόμενων προσώπων, αλλά και το δικαίωμα του παιδιού να έχει πρόσβαση στις πληροφορίες που αφορούν την υιοθεσία του και την απαγόρευσή του να αποκτήσει το ίδιο το παιδί με αθέμιτα μέσα.

2.2.6 Διακρατικές Υιοθεσίες Μη Συμβαλλόμενες με τη Σύμβαση της Χάγης

Σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα του νόμου 226/1999 των άρθρων 4 και 5, οι Διακρατικές Υιοθεσίες μη συμβαλλόμενες με την Σύμβαση της Χάγης, επιτρέπονται και πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές και τους κανόνες της Διεθνούς Σύμβασης της Χάγης, αλλά ακολουθείται διαφορετική διαδικασία. Οι ενδιαφερόμενοι υποψήφιοι θετοί γονείς, απευθύνονται κατευθείαν στην χώρα προέλευσης του προς υιοθεσία παιδιού, προσκομίζοντας στην Κεντρική Αρχή και στους αρμόδιους Διαπιστευμένους Οργανισμούς βεβαίωση από την χώρα προέλευσης για την ύπαρξη τέκνου προς υιοθεσία, ενώ παράλληλα κατατίθενται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά τόσο στην χώρα προέλευσης του παιδιού όσο και στην χώρα που κατοικούν οι υποψήφιοι γονείς. Σύμφωνα με τον νόμο, διενεργείται η προβλεπόμενη κοινωνική έρευνα και στις περιπτώσεις που ζητείται, συμπληρώνεται βεβαίωση καταλληλότητας.

Στη συνέχεια παραδίδεται στους υποψήφιους θετούς γονείς ο φάκελος για μετάφραση στην αρμόδια Μεταφραστική Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών. Παράλληλα, υπογράφεται υπεύθυνη δήλωση παραλαβής και επιστροφής του φακέλου από τους υποψήφιους θετούς γονείς. Τέλος ο φάκελος υποβάλλεται από τους Διαπιστευμένους Οργανισμούς στη χώρα ενδιαφέροντος, που δεν ανήκει στα συμβαλλόμενα κράτη που έχουν κυρώσει τη Διεθνή Σύμβαση της Χάγης. (Προεδρικό Διάταγμα, ν.226/1999 άρθρα 4-5)

2.3 Υιοθεσία Ενηλίκων

Η υιοθεσία ενηλίκων ατόμων δεν είναι πολύ γνωστή διαδικασία στον ευρύ πληθυσμό. Είναι μια διαδικασία που στο Σύνταγμα του 1996 περιορίστηκε αρκετά, καθώς παρατηρήθηκε πως σε πολλές περιπτώσεις έγινε κατάχρηση της διαδικασίας της υιοθεσίας ενηλίκων. Πολλές υιοθεσίες ενηλίκων πραγματοποιήθηκαν με σκοπό την κάλυψη ερωτικών σχέσεων ατόμων του ίδιου φύλου, προσώπων που για διάφορους λόγους δεν μπορούσαν να πραγματοποιήσουν γάμο, όπως και για την καταστρατήγηση διατάξεων αναγκαστικού δικαίου (π.χ. στρατολογικών, φορολογικών και άλλων). (Φουντεδάκη, 1998)

Όπως αναφέρεται στο Σύνταγμα, η υιοθεσία ενηλίκου μπορεί να πραγματοποιηθεί στην περίπτωση που ο υιοθετημένος είναι τέκνο του συζύγου του υποψήφιου θετού γονέα. Η προϋπόθεση ο υιοθετημένος να είναι παιδί του συζύγου περιορίζει τις υιοθεσίες ενηλίκων, οι οποίες αρχικώς μπορούσαν να πραγματοποιηθούν αν θετός γονέας και ο υιοθετημένος είχαν συγγένεια μέχρι τετάρτου βαθμού. (άρθρο 1579/1996)

Όσον αφορά τη διαδικασία, σε γενικές γραμμές είναι ανάλογη με αυτή που ακολουθείται κατά την υιοθεσία ανηλίκων. (άρθρο 1580/1996) Ο υιοθετημένος ενήλικος και ο θετός γονέας πρέπει να υποβάλλουν κοινή αίτηση στο δικαστήριο, το οποίο στη συνέχεια μόλις ολοκληρωθεί η διαδικασία θα απαγγείλει την πραγματοποίηση της υιοθεσίας. Αν ο υιοθετημένος ενήλικος δεν έχει ικανότητα δικαιοπραξίας, τότε την αίτηση την υποβάλλει κάποιος νόμιμος αντιπρόσωπός του. (άρθρο 1581/1996)

Στην περίπτωση που ο υιοθετημένος είναι έγγαμος, τότε πέρα από τους δύο προαναφερθέντες, είναι απαραίτητη και η συγκατάθεση του συζύγου. (άρθρο 1563/1996) Με αίτηση στο δικαστήριο από τον υιοθετημένο και το θετό γονέα, πραγματοποιείται και η λύση της υιοθεσίας. (άρθρο 1588/1996)

Ο υιοθετημένος παίρνει το επώνυμο του θετού γονέα. Έχει, όμως, τη δυνατότητα αν ο ίδιος το θελήσει να προσθέσει στο νέο του επώνυμο και το επώνυμο που είχε πριν. Αν το επώνυμο που είχε πριν αποτελούταν από δύο

επώνυμα, τότε διατηρεί το πρώτο από αυτά, ώστε να σχηματίσει το νέο σύνθετο επώνυμό του. (άρθρο 1686/1996)

Ένας περιορισμός που ισχύει στη νομοθεσία ενηλίκου αφορά την ηλικία. Ο υποψήφιος θετός γονέας πρέπει να έχει συμπληρώσει το τεσσαρακοστό έτος της ηλικίας του και να διαφέρει δεκαοχτώ χρόνια από τον υιοθετημένο. (άρθρο 1583/1996).

Η υιοθεσία ενηλίκων είναι μια ατελής διαδικασία καθώς δεν δημιουργείται εξ' αίματος συγγένεια με την οικογένεια του θετού γονέα. (άρθρο 1585/1996) Επιπλέον, στην περίπτωση αυτή ο υιοθετημένος διατηρεί τη δυνατότητα επικοινωνίας με τη φυσική του οικογένεια. (άρθρο 1584/1996)

2.4 Ομοφυλόφιλοι και Υιοθεσία

2.4.1 Δικαιώματα Λεσβιών, Ομοφυλοφίλων, Αμφιφυλόφιλων και Τρανσέξουαλ στην Ελλάδα

Η Ελλάδα ενώ είναι μια χώρα σχετικά ανεκτική με τις λεσβίες, τους ομοφυλόφιλους, τους αμφιφυλόφιλους και τους διαφυλικούς, εντούτοις λείπουν νόμοι, διατάξεις και βασικά δικαιώματα, τα οποία υφίστανται σε αρκετές άλλες χώρες τις Ευρώπης, καθώς και στη Βόρεια Αμερική.

Η σεξουαλική διάκριση δεν αναφέρεται στο Ελληνικό σύνταγμα, παρόλα αυτά υπάρχει ο ν.3304/05 που προστατεύει τα ομοφυλόφιλα άτομα από την άνιση μεταχείριση με βάση τον γενετήσιο προσανατολισμό, σε συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η πιο σημαντική διάταξη μέχρι στιγμής, όσο αφορά τα δικαιώματα των διαφυλικών στην Ελλάδα, ψηφίστηκε στις 8 Δεκεμβρίου του 2010, καθώς με το ν.3896/2010 εξισώνεται οποιαδήποτε διάκριση εναντίων διαφυλικών, με τη διάκριση με βάση το φύλο. Πιο απλουστευμένα, οποιαδήποτε προστασία υπάρχει στη διάκριση με βάση το φύλο ισχύει πλέον και για τους διαφυλικούς. (Φ.Ε.Κ., 2010)

2.4.2 Γάμος Ομοφυλοφίλων στην Ελλάδα

Ο γάμος τελείται υπό τη προστασία του κράτους, όπως η μητρότητα και η παιδική ηλικία. Στο ελληνικό σύνταγμα δεν υφίσταται κάποιος ορισμός, οπότε τυπικά, αφήνεται νομικό περιθώριο για τον ομοφυλοφιλικό γάμο, καθώς όταν γίνεται λόγος περί αυτού στο Φ.Ε.Κ. αναφέρεται στα άτομα που παντρεύονται ως «μελλονύμφοι» ή «σύζυγοι» και όχι ως «άνδρας» και «γυναίκα». Έχει όμως γίνει ευρέως αποδεκτή η άποψη ότι ο νομοθέτης με τις λέξεις «μελλονύμφοι» και «σύζυγοι» αναφέρεται στη σχέση μεταξύ ανδρός και γυναικός, παρότι δεν αναφέρεται ρητά κάτι τέτοιο στη νομοθεσία. (Φ.Ε.Κ., 1982)

Επιπροσθέτως, πανεπιστημιακοί νομικοί επιμένουν ότι ο γάμος μεταξύ ατόμων του ίδιου φύλου είναι ανυπόστατος, ενώ άλλοι νομικοί και συνταγματολόγοι επιμένουν πως μια τέτοια ερμηνεία του νόμου είναι αντισυνταγματική. (Wikipedia, 2015)

2.4.3 Σύμφωνο Συμβίωσης και Υιοθεσία

Σύμφωνα με τον Petterson (1995): «Η αυξανόμενη ανάγκη για τα προσαρμοστικά σπίτια και η αυξανόμενη διαφάνεια των λεσβιακών, ομοφυλοφιλικών και αμφίφυλων οικογενειών-γονέων έχουν συμβάλει σε μια δραματική μείωση στην αντιεύθυμη διάκριση εκ μέρους των υπηρεσιών και των δικαστηρίων για την υιοθεσία. Παρά αυτή τη πρόοδο, τα σημαντικά εμπόδια στην ίση μεταχείριση παραμένουν ακόμα. Σε μερικά κράτη τα ομοφυλοφιλικά ζευγάρια μπορούν να υιοθετήσουν ενώ σε άλλα δε μπορούν. Επίσης, εάν ένα άτομο ή ένα ζευγάρι μπορεί ή όχι να υιοθετήσει μέσα σε οποιοδήποτε κράτος μπορεί να εξαρτηθεί από το νόμο που ισχύει».

Πιο συγκεκριμένα, στην Ελλάδα η μόνη λύση των ομόφυλων ζευγαριών στο να αποκτήσουν δικαιώματα παρόμοια με εκείνα του γάμου είναι εκείνη του συμφώνου συμβίωσης. Με βάση το Φ.Ε.Κ. του 2008 ως σύμφωνο συμβίωσης οριζόταν: «Η συμφωνία δύο ενήλικων ετερόφυλων προσώπων με την οποία οργανώνουν τη συμβίωσή τους». Ο αποκλεισμός των διαφυλικών ατόμων από τη σύναψη συμφώνου συμβίωσης αυτομάτως τους εμπόδιζε και στο να υιοθετήσουν από κοινού παιδιά. Παρόλα αυτά, ένα μεγάλο βήμα για την Ελλάδα έγινε το 2015, το οποίο αφορούσε αλλαγές στη σύσταση του προαναφερθέντος συμφώνου. Οι ισχύουσες διατάξεις αναφέρουν πως το σύμφωνο συμβίωσης ορίζεται ως: «Η συμφωνία δύο ενήλικων προσώπων, ανεξάρτητα από το φύλο τους, με την οποία ρυθμίζουν τη συμβίωσή τους». (Φ.Ε.Κ. 181, 2015)

Σε αντίθεση όμως με αυτή την αλλαγή στη νομοθετική φύση του συμφώνου, καμία νέα αναφορά δεν υπάρχει για την υιοθέτηση παιδιού από ομόφυλα ζευγάρια που έχουν επισυνάψει σύμφωνο συμβίωσης. Αυτή η μη πρόβλεψη θεωρείται και το βασικό πρόβλημα του νομοσχεδίου, καθώς δεν υφίσταται ούτε η υιοθέτηση του βιολογικού παιδιού του ενός συζύγου από τον άλλο. (Φ.Ε.Κ. 181, 2015)

Συμπερασματικά, οι ομόφυλοι, λόγω του διαφορετικού γενετήσιου προσανατολισμού τους είναι πλήρως αποκομμένοι από κάθε αναπαραγωγικό τους δικαίωμα, όπως αυτό της από κοινού υιοθεσίας, της

υιοθεσίας του τέκνου του/της συντρόφου, την υποβοηθούμενη αναπαραγωγή και την παρένθετη εγκυμοσύνη.

2.5 Στατιστικά Δεδομένα Σχετικά με την Υιοθεσία κατά τις Χρονικές Περιόδους 2012 – 2014

Το Εθνικό Μητρώο Υιοθεσιών τέθηκε σε λειτουργία υπό την ευθύνη του Εθνικού Συμβούλιου Κοινωνικής Φροντίδας (ΕΣΥΚΦ) το 2004. Εν συνεχεία, και με την κατάργηση του ΕΣΥΚΦ, το 2008, η αρμοδιότητα τήρησής του ανατέθηκε στο Ινστιτούτο Κοινωνικής Προστασίας & Αλληλεγγύης. Με την συγχώνευση του ΕΚΚΑ με το ΙΚΠΑ, το 2010, η λειτουργία του Μητρώου πέρασε στην αρμοδιότητα του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης, το οποίο τηρεί έκτοτε το Μητρώο. Τα στοιχεία που προβλέπεται να τηρούνται στο Μητρώο είναι τα εξής:

1. Αριθμός Δικαστικής Απόφασης που κηρύσσει την υιοθεσία.
2. Όνομα και Επώνυμο υιοθετημένου προσώπου.
3. Τόπο και χρονολογία γέννησής του.
4. Όνομα και επώνυμο φυσικών γονέων εάν αυτό είναι εφικτό.
5. Ιθαγένεια φυσικών γονέων και κατάσταση της υγείας τους μετά από έγγραφη συγκατάθεση αυτών.

(Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης, 2014)

Όσο αφορά τη παρούσα κατάσταση αναφορικά με τη συγκέντρωση και την επεξεργασία των στοιχείων για το Εθνικό Μητρώο Υιοθεσιών και την ενημέρωση φορέων, το Ε.Κ.Κ.Α. συγκεντρώνει τα στοιχεία από τις αρμόδιες Δικαστικές Αρχές, ήτοι τα Πρωτοδικεία όλης της χώρας. Η εν λόγω αποστολή των στοιχείων σημειώνεται ότι γίνεται κατά το 1ο εξάμηνο του έτους και αφορά τις υιοθεσίες που πραγματοποιήθηκαν το προηγούμενο έτος. (Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης, 2014)

Τα στοιχεία αυτά επεξεργάζονται στατιστικά και ενημερώνεται (μόνο για τα αριθμητικά δεδομένα) η Εθνική Στατιστική Αρχή, το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και άλλοι ενδιαφερόμενοι, προνοιακοί φορείς κατόπιν υποβολής έγγραφου αιτήματός τους στο ΕΚΚΑ. (Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης, 2014)

Στοιχεία υιοθεσιών που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα κατά το έτος 2012

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΘΕΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ	ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΤΟΙ ΠΑΙΔΙΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΔΕΥΚΡΙΝΙΣΤΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ	ΗΛΙΚΙΑ 0-5	ΗΛΙΚΙΑ 6-10	ΗΛΙΚΙΑ 11-18	ΗΛΙΚΙΑ 19+
ΑΔΕΥΚΡΙΝΙΣΤΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ	ΑΔΕΥΚΡΙΝΙΣΤΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ	1		1			
	ΕΚΤΟΣ ΓΑΜΟΥ	155	1	150	12	7	5
	ΕΝΤΟΣ ΓΑΜΟΥ	77	4	20	7	9	37
	ΣΥΝΟΛΟ	233	5	171	19	16	42
ΘΕΤΟΙ ΓΟΝΕΙΣ-2 ΣΥΣΤΟΙ	ΑΔΕΥΚΡΙΝΙΣΤΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ	2		2			
	ΕΚΤΟΣ ΓΑΜΟΥ	169	52	112	5	1	
	ΕΝΤΟΣ ΓΑΜΟΥ	38	4	19	4	5	6
	ΣΥΝΟΛΟ	209	56	131	9	6	6
ΘΕΤΟΙ ΓΟΝΕΑΣ ΤΟΥ ΕΙΝΑΙ ΣΥΣΤΟΙ ΤΟΥ ΕΝΟΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΓΟΝΕΑ ΤΟΥ ΥΠΟΚΕΤΗΜΕΝΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	ΑΔΕΥΚΡΙΝΙΣΤΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ	7	2				5
	ΕΚΤΟΣ ΓΑΜΟΥ	27	7	12	3	3	2
	ΕΝΤΟΣ ΓΑΜΟΥ	67	3	3	5	12	44
	ΣΥΝΟΛΟ	101	12	15	8	15	51
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		72	72	200	36	37	99

Πίνακας 4 Υιοθεσίες που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα το έτος 2012 ανά ηλικία θετών παιδιών και οικογενειακή κατάσταση θετών γονέων

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΦΥΛΟ			ΣΥΝΟΛΟ
	ΑΔΕΥΚΡΙΝΙΣΤΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ	ΑΡΡΕΝ	ΘΗΛΥ	
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ	-	9	15	24
ΑΤΤΙΚΗΣ	4	115	147	266
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	-	2	13	15
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	-	13	9	22
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	-	6	1	7
ΗΠΕΙΡΟΥ	-	6	4	10
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	1	9	12	22
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	1	3	3	7
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	3	49	58	110
ΚΡΗΤΗΣ	-	10	11	21
ΛΟΙΠΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ & ΕΥΒΟΙΑΣ	-	8	4	12
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	2	2	2	6
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	-	6	11	17
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΣ	-	3	1	4
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	11	241	291	543

Πίνακας 5 Υιοθεσίες που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα το έτος 2012 ανά φύλο και γεωγραφικό διαμέρισμα

Στοιχεία υιοθεσιών που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα κατά το έτος 2013

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΘΕΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ	ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΟΣ ΠΑΙΔΙΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΤΗΣ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ 0-5	ΗΛΙΚΙΑ 6-10	ΗΛΙΚΙΑ 11-18	ΗΛΙΚΙΑ 19+
ΑΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΤΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ	ΑΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΤΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ	74	6	20	5	15	28
	ΕΚΤΟΣ ΓΑΜΟΥ	117	17	82	12	6	-
	ΕΝΤΟΣ ΓΑΜΟΥ	28	1	8	1	4	14
	ΣΥΝΟΛΟ	219	24	110	18	25	42
ΘΕΤΟΙ ΓΟΝΕΙΣ: 2 ΣΥΖΥΓΟΙ	ΑΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΤΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ	24	4	18	-	1	1
	ΕΚΤΟΣ ΓΑΜΟΥ	151	32	114	1	4	-
	ΕΝΤΟΣ ΓΑΜΟΥ	15	2	5	-	1	7
	ΣΥΝΟΛΟ	190	38	137	1	6	8
ΘΕΤΟΣ ΓΟΝΕΑΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΕΙ ΜΟΝΟΓΟΝΕΪΚΗ	ΕΚΤΟΣ ΓΑΜΟΥ ΤΕΚΝΑ	1	-	1	-	-	-
	ΣΥΝΟΛΟ	1	-	1	-	-	-
ΘΕΤΟΣ ΓΟΝΕΑΣ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΣΥΖΥΓΟΣ ΤΟΥ ΕΝΟΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΓΟΝΕΑ ΤΟΥ ΥΙΟΘΕΤΗΜΕΝΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	ΑΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΤΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ	31	-	2	-	6	23
	ΕΚΤΟΣ ΓΑΜΟΥ	26	3	13	2	6	2
	ΕΝΤΟΣ ΓΑΜΟΥ	29	-	-	4	10	15
	ΣΥΝΟΛΟ	86	3	15	6	22	40
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		496	65	263	25	53	90

Πίνακας 6 Υιοθεσίες που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα το έτος 2013 ανά ηλικία θετών παιδιών και οικογενειακή κατάσταση θετών γονέων

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΦΥΛΟ			ΣΥΝΟΛΟ
	ΑΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΤΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ	ΑΡΡΕΝ	ΘΗΛΥ	
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ	-	9	9	18
ΑΤΤΙΚΗΣ	5	110	115	230
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	-	-	1	1
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	-	4	4	8
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	-	8	6	14
ΗΠΕΙΡΟΥ	-	6	3	9
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	-	13	16	31
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	-	1	3	4
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	-	47	63	112
ΚΡΗΤΗΣ	-	16	11	27
ΛΟΙΠΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ & ΕΥΒΟΙΑΣ	-	8	12	20
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	-	3	4	7
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	-	7	8	15
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	5	234	257	496

Πίνακας 7 Υιοθεσίες που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα το έτος 2013 ανά φύλο και γεωγραφικό διαμέρισμα

Στοιχεία υιοθεσιών που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα κατά το έτος 2014

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΘΕΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ	ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΟΣ ΠΑΙΔΙΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΤΗ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗ	ΗΛΙΚΙΑ 0-5	ΗΛΙΚΙΑ 6-10	ΗΛΙΚΙΑ 11-18	ΗΛΙΚΙΑ 19+
ΑΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΤΗ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗ	ΑΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΤΗ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗ	1	1	-	-	-	-
	ΕΚΤΟΣ ΓΑΜΟΥ	3	-	1	2	-	-
	ΕΝΤΟΣ ΓΑΜΟΥ	1	-	-	-	-	1
	ΣΥΝΟΛΟ	5	1	1	2	-	1
ΘΕΤΟΙ ΓΟΝΕΙΣ: 2 ΣΥΖΥΓΟΙ	ΑΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΤΗ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗ	11	3	4	1	-	5
	ΕΚΤΟΣ ΓΑΜΟΥ	197	3	178	9	5	2
	ΕΝΤΟΣ ΓΑΜΟΥ	42	1	22	4	10	5
	ΣΥΝΟΛΟ	250	5	204	14	15	12
ΘΕΤΟΙ ΓΟΝΕΑΣ ΓΟΥ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΕΙ ΜΟΝΟΓΟΝΕΪΚΗ	ΑΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΤΗ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗ	8	3	2	1	-	2
	ΕΚΤΟΣ ΓΑΜΟΥ ΤΕΚΝΑ	26	-	18	3	3	2
	ΕΝΤΟΣ ΓΑΜΟΥ	42	2	1	2	7	30
	ΣΥΝΟΛΟ	76	5	21	6	10	34
ΘΕΤΟΙ ΓΟΝΕΑΣ ΓΟΥ ΕΙΝΑΙ ΣΥΖΥΓΟΣ ΤΟΥ ΕΝΟΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΓΟΝΕΑ ΤΟΥ ΥΙΟΘΕΤΗΜΕΝΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	ΑΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΤΗ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗ	2	-	1	1	-	-
	ΕΚΤΟΣ ΓΑΜΟΥ	7	-	4	1	2	-
	ΕΝΤΟΣ ΓΑΜΟΥ	21	-	1	2	7	11
	ΣΥΝΟΛΟ	30	-	6	4	9	11
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		361	11	232	26	34	58

Πίνακας 8 Υιοθεσίες που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα το έτος 2014 ανά ηλικια θετών παιδιών και οικογενειακή κατάσταση θετών γονέων

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΦΥΛΟ			ΣΥΝΟΛΟ
	ΑΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΤΗ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗ	ΑΡΡΕΝ	ΘΗΛΥ	
ΑΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΤΗ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗ	1	-	5	6
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ	1	5	12	18
ΑΤΤΙΚΗΣ	8	75	92	175
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	-	5	1	6
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	-	1	5	6
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	-	3	-	3
ΗΠΕΙΡΟΥ	-	-	-	-
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	-	9	8	17
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	-	1	1	2
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	-	39	42	81
ΚΡΗΤΗΣ	-	4	10	14
ΛΟΙΠΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ & ΕΥΒΟΙΑΣ	1	7	5	13
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	-	6	4	10
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	1	7	2	10
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	12	162	187	361

Πίνακας 9 Υιοθεσίες που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα το έτος 2014 ανά φύλο και γεωγραφικό διαμέρισμα

- ▼ **Πεδίο αδιευκρίνιστη καταχώρηση:** Αναφέρεται στις περιπτώσεις των υιοθεσιών, για τις οποίες ναι μεν υπήρχαν οι βασικές πληροφορίες, απουσίαζε ωστόσο η πληροφορία σε σχέση με την συγκεκριμένη παράμετρο που καταχωρείται ως αδιευκρίνιστη π.χ. νομικό καθεστώς ανηλίκου.
- ▼ **Επισημάνση:** Από τα παραπάνω στοιχεία και λαμβάνοντας υπόψη τα αντίστοιχα στοιχεία για το έτος **2013**, το δεδομένο που χρήζει προσοχής είναι η σημαντική μείωση των υιοθεσιών που πραγματοποιήθηκαν το έτος **2014 – 361 υιοθεσίες**- σε σχέση με τις υιοθεσίες του έτους **2013**, οι οποίες ανέρχονταν πανελλαδικά στις **496**, μια μείωση της τάξεως του **27, 21%** σε σχέση με την περασμένη χρονιά.
(Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης, 2014)

3 Προετοιμασία Οικογενειών και Παιδιού για την Υιοθεσία

3.1 Προετοιμασία Βιολογικής Οικογένειας

Τα σημαντικά πρόσωπα στην υιοθεσία είναι οι βιολογικοί γονείς, η μητέρα αλλά και ο πατέρας όταν υπάρχει, οι οποίοι και αποχωρίζονται το παιδί τους, το παιδί το οποίο υιοθετείται και τέλος οι θετοί γονείς που το υιοθετούν. Οι κύριοι πρωταγωνιστές σε αυτή τη διαδικασία είναι το παιδί και οι θετοί γονείς, ενώ τις περισσότερες φορές οι βιολογικοί γονείς νιώθουν περιθωριοποιημένοι στην όλη διαδικασία της υιοθεσίας. Το γεγονός αυτό όμως άρχισε τα τελευταία χρόνια να αλλάζει, και πλέον αναγνωρίζεται ευρέως ο σημαντικός τους ρόλος στη διαδικασία αυτή. (Βουκελάτου, 2013)

Τα παιδιά απομακρύνονται από τους βιολογικούς τους γονείς είτε μετά από τη συναίνεση των τελευταίων, είτε όταν το δικαστήριο αποφασίσει ότι το παιδί θα πρέπει να απομακρυνθεί από την οικογένεια του διότι δε του προσφέρει τα απαραίτητα. Ο αριθμός των παιδιών που υιοθετούνται με την συναίνεση των γονιών τους μειώνεται αρκετά και αυτό γιατί αυξάνεται η χρήση αντισυλληπτικών μεθόδων και αμβλώσεων. Πλέον πολλές ανύπαντρες μητέρες αποφασίζουν να κρατήσουν το παιδί τους και αυτό γιατί η κοινωνία άρχισε να τις αποδέχεται και να προσφέρει σε αυτές αρκετά βελτιωμένες υπηρεσίες. (Λαχανά & Κωστακοπούλου, 2009)

Παρόλα αυτά υπάρχουν ακόμα πολλοί λόγοι, όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενο κεφάλαιο, που μια οικογένεια ή μια μητέρα θα δώσει το παιδί της για υιοθεσία. Το ότι επιλέγεται αυτή η λύση αυτομάτως σημαίνει πως θα υπάρξουν και ψυχολογικές συνέπειες στους βιολογικούς γονείς, τουλάχιστον στη πλειοψηφία των περιπτώσεων, τις οποίες καλούνται να εξομαλύνουν αρμόδιες υπηρεσίες και επαγγελματίες.

3.1.1 Διαδικασία Υιοθεσίας

Όσον αφορά το διαδικαστικό κομμάτι, προκειμένου κάποιος γονέας να συναινέσει στην απόφαση να δοθεί το παιδί του για υιοθεσία, χρειάζεται να παρέλθουν τρεις μήνες από τη γέννησή του. (Α.Κ., Άρθρο 1551)

Το διάστημα αυτό μέχρι την οριστική απόφαση της υιοθεσίας από το δικαστήριο έχει πολύ μεγάλη σημασία, αφού ο νομοθέτης δίνει τη δυνατότητα στους βιολογικούς γονείς να ανακαλέσουν τη συναίνεση για την υιοθεσία του τέκνου τους, εάν αλλάξουν γνώμη. Ακόμα, το διάστημα αυτό αποσκοπεί στη προφύλαξη των φυσικών γονέων και ιδιαίτερα της άγαμης μητέρας από βεβιασμένες και σπασμωδικές αποφάσεις, υπό την πίεση της εμπειρίας του τοκετού και της αγωνίας της για τη τύχη του νεογνού. Μέσα στο χρονικό αυτό διάστημα οι γονείς έχουν την ευκαιρία να πληροφορηθούν καλύτερα για τη διαδικασία της υιοθεσίας, έτσι ώστε η συναίνεση να είναι όσο το δυνατόν πιο συνειδητή. (Βουκελάτου, 2013)

Σε κάθε υιοθεσία είναι απαραίτητη η συναίνεση των βιολογικών γονέων του ανηλίκου, ενώ σε περίπτωση που υπάρχει μόνο ένας φυσικός γονέας και ο άλλος έχει αποβιώσει ή αν πρόκειται για παιδί εκτός γάμου που δεν έχει αναγνωριστεί εκούσια ή δικαστικά, γονέας θεωρείται μόνο η μητέρα του. Η άρνηση των γονέων να συναινέσουν είναι δικαίωμά τους. Δεν πρέπει να θεωρηθεί πως το δικαίωμα αυτό ασκείται καταχρηστικά σε σχέση με τη γενική εξουσιοδότηση, όταν δηλαδή οι φυσικοί γονείς με δήλωσή τους ενώπιον δικαστηρίου δίνουν στην οργάνωση που περιθάλλει το παιδί τους γενική εξουσιοδότηση ώστε να κινεί τη διαδικασία της μελλοντικής υιοθεσίας. Η εξουσιοδότηση μπορεί και να ανακληθεί, επίσης μετά από δήλωση τους ενώπιον του δικαστηρίου. (Βουκελάτου, 2013)

Η Μανωλεδάκη - Κουνουγέρη (2008) αναφέρει πως: «Η κατάργηση της συμβολαιογραφικής πράξης της συναίνεσης των βιολογικών γονέων του παιδιού ή του επιτρόπου του δείχνει ότι ο νομοθέτης δεν αρκείται σε έναν τύπο σχετικά απλό, αλλά παραπέμπει στον ουσιαστικό έλεγχο της ύπαρξης των νόμιμων προϋποθέσεων της υιοθεσίας, καθώς και στην κρίση για το αν η υιοθεσία αποβλέπει στο συμφέρον του υιοθετημένου.»

Τέλος, αν ο ανήλικος δεν έχει γονείς, συναινεί ενώπιον δικαστηρίου ο επίτροπός του και η αναπλήρωση της συναίνεσης των γονέων για υιοθεσία γίνεται με δικαστική απόφαση. Το παραπάνω λαμβάνει χώρα σε περίπτωση που οι τελευταίοι έχουν εκπέσει από τη γονική μέριμνα, είτε βρίσκονται σε στερητική δικαστική συμπαράσταση, είτε έχουν άγνωστη

διαμονή, είτε αν το παιδί προστατεύεται από άγνωστη κοινωνική υπηρεσία. (Αστικός Κώδικας, άρθρ. 1550, 1551 & 1552)

3.1.2 Η Βιολογική Μητέρα

Γενικότερα η προετοιμασία επικεντρώνεται ως επί το πλείστο στην άγαμη μητέρα, καθώς στη πλειονότητα των περιπτώσεων είναι εκείνη που εγκαταλείπει το παιδί της και παραιτείται από τα μητρικά της δικαιώματα, παίρνοντας την απόφαση να το δώσει σε υιοθεσία. Κάποιες μητέρες αφήνουν τα παιδιά τους μετά τη γέννησή τους και μερικές έχουν αποφασίσει να προχωρήσουν σε υιοθεσία από την περίοδο της εγκυμοσύνης. Συνήθως οι βιολογικές αυτές μητέρες είναι και οι ίδιες στερημένες από την εμπειρία της ικανοποιητικής συναισθηματικής φροντίδας, χωρίς βιοποριστικούς πόρους και εκτεθειμένες σε έναν ακραίο τρόπο ζωής. (Βουκελάτου, 2013)

Ενδιαφέρον αποτελούν απόψεις ότι σε προγενέστερες εποχές η γονική αδιαφορία ήταν αποτέλεσμα αμυντικού ψυχικού μηχανισμού που προστάτευε τους γονείς από την επώδυνη εμπειρία του θανάτου των νεογνών. (Μπρούσκου, 2002)

Σύμφωνα με τη Μπρούσκου (2002), η υιοθεσία θεωρείται το αντίδοτο της εγκατάλειψης, δεδομένου ότι το παιδί οικοδομεί εκ νέου σχέσεις με τη θετή του οικογένεια και εντάσσεται πλήρως σε αυτήν. Η Βουκελάτου (2013), συμπληρώνει πως μεταπολεμικά, στην Ελλάδα, οι φυσικές μητέρες ήταν κατά κύριο λόγο έφηβες και νεαρές ενήλικες, οι οποίες είχαν έρθει από την επαρχία να εργασθούν ή να φοιτήσουν στην πρωτεύουσα, έκαναν εφήμερες σχέσεις και στη συνέχεια εγκαταλείφθηκαν από το σύντροφό τους, ή δεν ενέκριναν οι γονείς τους το γάμο.

Μεγάλο ρόλο σε αυτές τις περιπτώσεις έχουν οι αντιδράσεις των γονέων της άγαμης μητέρας. Αυτές συνήθως εστιάζονται σε αμφιθυμικές αντιδράσεις και οι ίδιοι γίνονται συχνά πιεστικοί, ασκώντας τιμωρία είτε προς το πρόσωπο του παιδιού τους είτε προς τους εαυτούς τους. Εάν η φυσική μητέρα παρουσιάσει ψυχολογικές διαταραχές και το οικογενειακό της περιβάλλον δεν είναι διατεθειμένο να τη βοηθήσει τότε η απόφασή της να κρατήσει το νεογνό θα αποβεί μοιραία. Αν όμως, η ίδια εκδηλώσει

αγάπη για το παιδί της, παράλληλα με την ύπαρξη υποστηρικτικού περιβάλλοντος τότε θα μπορέσει να ανταπεξέλθει στις υποχρεώσεις του νέου της ρόλου. Υπάρχουν βέβαια και περιπτώσεις στις οποίες οι άγαμες μητέρες αποφασίζουν να κρατήσουν τα παιδιά τους προκειμένου να καλύψουν τις δικές τους συναισθηματικές ανάγκες, αλλά και λόγω του φόβου τους μήπως δεν μπορέσουν να αποκτήσουν στο μέλλον άλλο παιδί. (Λιαράτου, Μπαλτά & Παπαβασιλείου, 2003)

Η Πωλομαρκάκη (2009) αναφέρει ότι: «Στις μέρες μας οι βιολογικές μητέρες που αποφασίζουν να προχωρήσουν σε υιοθεσία είναι κατά πλειοψηφία μόνες, έφηβες ή νεαρές ενήλικες, με πολλά προβλήματα επιβίωσης, οικονομικά, κοινωνικά, σωματικής και ψυχικής υγείας, οι οποίες πριν εγκαταλείψουν το παιδί τους εγκαταλείφθηκαν οι ίδιες από τον πατέρα του παιδιού τους ή και τη δική τους οικογένεια. Οι λύσεις που υπήρχαν και υπάρχουν και σήμερα για τις άγαμες μητέρες είναι ο έλεγχος των γεννήσεων, ο γάμος, η ενδοοικογενειακή υιοθεσία, το μέγαλωμα του παιδιού από τη μητέρα μόνο ή η τοποθέτηση του παιδιού μετά τη γέννησή του σε κάποιο ίδρυμα με σκοπό την υιοθεσία.»

Οι Triseliotis & Κουσίδου (1989) συμπληρώνουν: «Οι μητέρες αυτές, επειδή βρίσκονται σε σύγχυση και κατακλύζονται από ενοχές και ντροπή, χρειάζονται ψυχολογική υποστήριξη, με στόχο να ξεκαθαρίσουν τα συναισθήματα και τις σκέψεις τους, να νιώσουν ασφάλεια και να επιλέξουν ελεύθερα τη λύση της υιοθεσίας με βάση τις ανάγκες του παιδιού. Ωστόσο, διαπιστώνεται ότι η πλειοψηφία των άγαμων μητέρων επιλέγουν όλο και περισσότερο να κρατήσουν τα παιδιά τους, αποδεικνύοντας ότι είναι ικανές να φροντίσουν τον εαυτό τους και τα παιδιά τους.»

Στην έρευνα των Winkler & Keppel (1984), φαίνονται οι επιδράσεις που είχε στη φυσική μητέρα η απόφασή της να δώσει το τέκνο της προς υιοθεσία. Οι μισές από τις φυσικές μητέρες που πήραν μέρος στην έρευνα αυτή μιλούν για συναισθήματα απώλειας που βίωναν και τα οποία αυξάνονταν με τη πάροδο του χρόνου. Οι παράγοντες που ευνοούν την ανάπτυξη αυτών των συναισθημάτων είναι η ανάγκη της φυσικής μητέρας να μιλήσει για την υιοθεσία και να αποκαλύψει τα συναισθήματά της, η αδυναμία που υπάρχει ως προς το να δοθεί στις μητέρες αυτές κοινωνική

υποστήριξη και τέλος η αυξανόμενη αίσθηση της απώλειας του υιοθετημένου παιδιού.

Σύμφωνα με τους Τσιάντη & Δραγώνα (1999), τα συναισθήματα που έχει μια μητέρα που δίνει το παιδί της για υιοθεσία είναι ο θυμός, το αίσθημα ανολοκλήρωσης και συνεχιζόμενη θλίψη για την απόφασή τους. Ακόμα, αναφέρουν ότι η απώλεια ενός παιδιού που είναι προς υιοθεσία δεν μπορεί να ξεπεραστεί παρά μόνο όταν η φυσική μητέρα ανακαλύψει ή της δοθούν πληροφορίες για την τύχη του, ή έρθει σε επαφή μαζί του. Είναι πολύ σημαντικό για της φυσικές μητέρες να αποκτούν πληροφορίες για κάθε στάδιο εξέλιξης του παιδιού, αλλά και για τη ζωή του γενικότερα. Στον αντίποδα, υπάρχουν και μητέρες που δεν επιδιώκουν επαφή με αυτό.

Ακόμα, στην έρευνα των Winkler & Keppel δίνονται εξηγήσεις για το πως οι φυσικές μητέρες προσπαθούν να συμβιβαστούν με τα συναισθήματά τους. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι τα συναισθήματα τους εξαρτώνται κατά πολύ από την υποστήριξη και τη φροντίδα που είχε η μητέρα πριν από την υιοθεσία. Αν στο περιβάλλον που ζούσε έβρισκε την κατάλληλη κατανόηση, φροντίδα και βοήθεια, τότε εκείνο της παρείχε μέχρι ενός σημείου τα εφόδια για να ξεπεράσει τις τύψεις και τις ενοχές της. Αντίθετα, οι γυναίκες που έμεναν σε μη υποστηρικτικό περιβάλλον δεν κατάφεραν να αντιμετωπίσουν τα αρνητικά τους συναισθήματα. (Winkler & Keppel, 1984)

Ειδικότερα, φυσικές μητέρες που γεννούσαν παιδιά εκτός γάμου, λόγω του ότι είχαν παραβιάσει τους κοινωνικούς κανόνες της εποχής, δεν είχαν την απαιτούμενη στήριξη, όχι μόνο από το στενό και το οικογενειακό τους περιβάλλον, αλλά ούτε από τη κοινωνία. Ήταν στιγματισμένες, με αποτέλεσμα να μην τους δίνεται η δυνατότητα να εκφράσουν τα συναισθήματα τους για την απόφασή τους αυτή, γι' αυτόν τον λόγο αποτελούσαν και τη πλειοψηφία των ατόμων που κατέφευγαν σε κοινωνικές υπηρεσίες προκειμένου να ζητήσουν βοήθεια. Πολλές φυσικές μητέρες ζητούν πληροφορίες και θέλουν να δουν το παιδί τους, διότι έχουν έντονο το συναίσθημα των τύψεων και των ενοχών. Θέλουν να εξηγήσουν στο παιδί τις συνθήκες κάτω από τις οποίες δόθηκε και να του ζητήσουν συγγνώμη. (Τσιαντής & Δραγώνα, 1999)

Όταν η βιολογική μητέρα αποφασίζει να αποχωριστεί το παιδί της δεν το κάνει με ευκολία. Στις περισσότερες περιπτώσεις δεν το αποκαλύπτει σε κανέναν, καθώς αποτελεί τραυματική εμπειρία για εκείνη και θεωρείται απόφαση οριστική και αμετάκλητη τόσο όσο και ο θάνατος. Συνήθως το παιδί που δίνει για υιοθεσία είναι και το πρώτο της, με αποτέλεσμα η παραίτηση αυτή να την ακολουθεί σε όλη της τη ζωή. Στη συνέχεια, όταν αποκτά το δεύτερό της τέκνο, το νιώθει σα να είναι το πρώτο της. (Lifton 1988)

Ακόμα και μετά από τριάντα χρόνια, σύμφωνα με μελέτες του Triseliotis (1994), οι μητέρες έχουν συναισθήματα απώλειας, ενοχής, ντροπής, θλίψης, παθολογικού πένθους, φόβου, ντροπής, ενοχής, κρίσεων άγχους και πανικού, αγωνίας, απογοήτευσης, απόγνωσης και μηδαμινότητας. Μπορεί να παρουσίαζαν και ψυχοσωματικά συμπτώματα όπως ανορεξία, αϋπνία, αλλεργίες και πονοκεφάλους. Πολλές από αυτές της γυναίκες συνεχίζουν να έχουν χρόνια συναισθήματα λύπης και απώλειας, κυρίως σε γιορτές αλλά και στην ημέρα των γενεθλίων του υιοθετημένου παιδιού.

Ενδιαφέρον αποτελεί η διαπίστωση ότι συχνά η βιολογική μητέρα δίνει μυθικές ιδιότητες στο τέκνο της, καθώς θεωρεί ότι το μυθοποιημένο παιδί είναι πάντα καλύτερο από το πραγματικό –αν υπάρχει. Συχνά φαντάζεται ότι έχει σπουδαία κοινωνική θέση, ότι είναι πλούσιο, όμορφο και ιδιαίτερα προικισμένο. Υπάρχουν από την άλλη μεριά και μητέρες οι οποίες έχουν παγώσει τα συναισθήματά τους προς το τέκνο και το έχουν διαγράψει εντελώς και οριστικά από τη ζωή τους. (Triseliotis, Shireman & Hundleby, 2012)

Υπάρχουν έρευνες που αποδεικνύουν τη διαφορά στη ψυχολογία και στα συναισθήματα των γυναικών που αποχωρίστηκαν το βρέφος τους. Η μια κατηγορία γυναικών είναι αυτές που αποφάσισαν να δώσουν το παιδί τους λίγο καιρό μετά τη γέννησή του και οι οποίες έχουν την ανάμνησή του ως ένα μικροσκοπικό βρέφος, ενώ το διάστημα που μεσολάβησε το νιώθουν σαν ένα πλήρες κενό. Η άλλη κατηγορία είναι εκείνη η οποία «έχασε» το παιδί της στο σύστημα φροντίδας, αν και το παρακολουθούσε για σχετικά μεγάλο χρονικό διάστημα πριν εκείνο υιοθετηθεί. Οι τελευταία κατηγορία

θρηνεί τον χαμό κάποιου που δεν είδαν να μεγαλώνει και να αλλάζει. (Triseliotis, Shireman & Hundleby, 2012)

Ο Triseliotis (1994) επίσης αναφέρει: «Τα συναισθήματα που βιώνουν οι μητέρες μειώνονται, εάν η απόφαση που πήραν να δώσουν το παιδί τους για υιοθεσία ήταν αποκλειστικά δική τους επιλογή, χωρίς την ψυχολογική πίεση των υπηρεσιών, των γονέων ή των συγγενών της. Οι Miller & Roll το 1985 συνδέουν την εκούσια ή ακούσια συναίνεση της φυσικής μητέρας για την υιοθεσία του παιδιού της με παθολογικό θρήνο. Βρήκαν άλυτο θυμό, αναζήτηση στη συνειδητή ζωή μέσα στα όνειρα και μια αίσθηση ανολοκλήρωτου. Στα γενέθλια του παιδιού η αίσθηση απώλειας γίνεται πιο έντονη. Ο Parkers το 1972 περιγράφει επτά αντιδράσεις θλίψης: τη συνειδητοποίηση, τον πανικό, την αναζήτηση, το θυμό και την ενοχή, την απώλεια του εαυτού και τις παθολογικές παρεκκλίσεις.»

Σε κάποιες περιπτώσεις, οι φυσικές μητέρες επιδιώκουν να επανασυνδεθούν με το παιδί τους, προκειμένου να του εξηγήσουν τους λόγους που τις ώθησαν να το δώσουν για υιοθεσία, καθώς και να του ζητήσουν συγχώρεση. Συγκεντρώνουν όσες περισσότερες πληροφορίες μπορούν να βρουν, ενώ το ίδιο μπορεί να κάνει και το υιοθετημένο παιδί όταν ενηλικιωθεί. Η διαφορά όμως ανάμεσα στους δυο προαναφερθέντες είναι πως η μητέρα ήταν εκείνη που συναίνεσε στην υιοθεσία, έτσι τίθεται το ζήτημα για το εάν πρέπει να κινήσει διαδικασίες προκειμένου να έρθει σε επαφή μαζί του. Από την άλλη μεριά, ο ενήλικας που είχε δοθεί για υιοθεσία όσο ήταν παιδί, αποφασίζει πιο εύκολα να ψάξει. Στη περίοδο αυτή, της επανασύνδεσης, εμφανίζονται αισθήματα ανησυχίας και αγωνίας στη μάνα, σχετικά με το αν και πως θα τη δεχτεί το παιδί. Από τη μεριά των υιοθετημένων, κάποιοι μπορεί να θέλουν χρόνο για να δεχτούν τη κατάσταση αυτή, ενώ άλλοι δεν εκδηλώνουν ενδιαφέρον. (Βουκελάτου, 2013)

3.1.3 Ο Βιολογικός Πατέρας

Η θέση του βιολογικού πατέρα στην υιοθεσία δεν είναι απόλυτα σαφής. Δεν απαιτείται συναίνεσή του για τη διαδικασία της υιοθεσίας,

εκτός εάν έχει προβεί σε αναγνώριση της πατρότητας του παιδιού. Η εμπλοκή του στο προγραμματισμό της υιοθεσίας είναι πολύ βοηθητική, καθώς με αυτό τον τρόπο αποφεύγονται εξ' αρχής δυσκολίες που μπορεί να εμφανιστούν αργότερα, όπως το να μάθει ένας πατέρας καθυστερημένα το γεγονός ότι έχει παιδί και να θελήσει να το διεκδικήσει, καθυστερώντας έτσι την υιοθεσία του και την εφαρμογή προγραμματισμού που έχει γίνει. Μερικοί πατεράδες μπορεί να χρειαστούν τόση βοήθεια στο θέμα της απόφασης αυτής, όση και οι μητέρες. Ακόμη είναι σημαντική η εμπλοκή του έτσι ώστε το υιοθετημένο παιδί να έχει πληροφορίες για εκείνον στο μέλλον, αν αποφασίσει να ψάξει για εκείνον, αλλά και ο ίδιος ο πατέρας αν επιθυμεί να ενημερώνεται για την εξέλιξη του παιδιού του. (Τσιαντής, 1983)

Στη πλειοψηφία των περιπτώσεων ο βιολογικός πατέρας είναι άγνωστος. Στοιχεία για εκείνον υπάρχουν μόνο εάν το παιδί προέρχεται από γάμο ή το έχει αναγνωρίσει με συμβολαιογραφική πράξη, ενώ το ονοματεπώνυμό του σπανίως είναι γραμμένο στο Πιστοποιητικό Γέννησης του παιδιού ή στα αρχεία υπηρεσιών που ασχολούνται με τις υιοθεσίες. Η βιολογική μητέρα μπορεί να γνωρίζει ποιος είναι ο πατέρας του παιδιού αλλά δεν θα το αναφέρει με ευκολία, καθώς τον θεωρεί υπεύθυνο για την απώλεια του παιδιού της, αλλά και για τα συναισθήματα θλίψης και ενοχών που βιώνει. Η θύμησή του την γεμίζει με πικρία, ντροπή, αγανάκτηση και θυμό. Θα της είναι πιο εύκολο να μιλήσει για εκείνον και να αποκαλύψει στοιχεία του αν αυτός έχει πεθάνει ή αν το παιδί αποκτήθηκε μέσα σε γάμο. (Βουκελάτου, 2013)

Σε έρευνα των Daykin, Pratti & Ryan το 1988 αναφέρεται ότι οι πατεράδες που συμφώνησαν στην υιοθεσία το έκαναν λόγω του ότι θεωρούσαν τους εαυτούς τους ανέτοιμους για γονείς ή ότι το έκαναν για το καλό του παιδιού. Όσοι απάντησαν στην έρευνα είχαν συναινέσει με την υιοθεσία, ενώ άλλοι που απείχαν από τη διαδικασία αυτή δήλωσαν ότι η υιοθεσία έγινε κάτω από εξωτερικές πιέσεις (οικογένεια, γιατροί, δικηγόροι, κέντρα υιοθεσίας) και ότι οι ίδιοι ήταν κατά της απόφασης του να δοθεί το παιδί. (Triseliotis, Shireman & Hundleby, 2012)

Ως προς το πως φαντάζεται το θετό παιδί τον βιολογικό του πατέρα, αξίζει να αναφερθεί πως οι φαντασιώσεις του διαφέρουν σε σχέση με εκείνες που αφορούν τη βιολογική του μητέρα. Σύμφωνα με τη Βουκελάτου (2013): «Στο μυαλό τους φαντάζονται να έχει την ίδια ηλικία και να ανήκει στην ίδια κοινωνική τάξη με τη βιολογική μητέρα. Θεωρούν ότι οικονομικά εξαρτιόταν από την οικογένειά του και για το λόγο αυτό ήταν πολύ δύσκολο να αναλάβει τις ευθύνες του. Μπορεί να τον είχαν συμβουλευσει οι δικοί του να αρνηθεί την πατρότητα του παιδιού ή μπορεί η ίδια η μητέρα να αρνήθηκε να του το πει ή και να τον παντρευτεί. Ο πατέρας μπορεί να εξαφανίστηκε, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι είναι αδιάφορος.»

Δεν είναι λίγες οι φορές που ο υιοθετημένος αναζητά τον πατέρα του. Αυτή η αναζήτηση είναι και το τελευταίο στάδιο του να ανακαλύψει το παιδί που έχει δοθεί προς υιοθεσία της ρίζες του, κι αυτό γιατί προέχει η επανασύνδεσή του με τη βιολογική μητέρα. Η αναζήτηση του βιολογικού πατέρα δεν ξεκινά αμέσως, καθώς, λόγω του ότι έχει αναλώσει πολύ ενέργεια στην αναζήτηση της βιολογικής μητέρας, χρειάζεται χρόνο για να ανακάμψει ψυχολογικά. Έτσι αυτό το στάδιο μπορεί να γίνει μήνες ή και χρόνια μετά. Οι λόγοι για τους οποίους δεν σταματάει όταν βρίσκει τη φυσική του μητέρα διαφέρουν μεταξύ τους. Ένας λόγος είναι το ότι δεν νοιώθει ολοκληρωμένο σαν άτομο γνωρίζοντας μόνο τη μια πλευρά του γενεαλογικού του δέντρου, ενώ ένας άλλος λόγος είναι ότι μπορεί να έχει απογοητευτεί από τη μητέρα του και ελπίζει πως θα σταθεί πιο τυχερός με τον πατέρα, θεωρώντας πως ο τελευταίος μπορεί να ανταποκριθεί στις φαντασιώσεις του. (Βουκελάτου, 2013)

Από την άλλη, αν ο πατέρας δεν θέλει να έρθει σε επαφή με το παιδί ή το απορρίπτει, αυτό θα συμβάλει στο να του προκαλέσει έντονο θυμό αλλά και να απογοητευτεί βαθύτατα, καθώς αν αυτή είναι η δεύτερη απόρριψη μετά από τη μητέρα θα αισθάνεται πλήρως αποκομμένο από τις ρίζες του. Θα είναι πιο εύκολο για τον βιολογικό πατέρα να δεχτεί το παιδί αν εκείνο προέρχονταν από το γάμο του με τη φυσική μητέρα ή αν υπήρχε μεταξύ του ζευγαριού έντονος συναισθηματικός δεσμός. Γενικότερα, η αποδοχή του πατέρα ή όχι εξαρτάται πολύ από την σχέση που είχε στο παρελθόν με τη φυσική μητέρα του υιοθετημένου παιδιού του. Συνήθως

όμως, η πραγματικότητα είναι πως πατεράδες οι οποίοι αρνήθηκαν την πατρότητα και κάθε άλλη ευθύνη όταν γεννήθηκε το παιδί τους, θα το αρνηθούν ακόμη και όταν μετά από χρόνια το ίδιο το παιδί προσπαθήσει να έρθει σε επαφή μαζί τους. (Triseliotis, Shireman & Hundleby, 2012)

3.1.4 Τα Βιολογικά Αδέρφια και το Ευρύτερο Οικογενειακό Περιβάλλον

Το πιο σύνηθες είναι τα βιολογικά αδέρφια να μην γνωρίζουν την ύπαρξη ενός ακόμη παιδιού στην οικογένεια το οποίο έχει δοθεί προς υιοθεσία. Η Βουκελάτου (2013) αναφέρει πως η μητέρα, όταν είναι έγγαμη, δεν δέχεται να μιλήσει στα τέκνα της γι' αυτό το θέμα, νιώθει ντροπή να παραδεχτεί πως έχει εγκαταλείψει ένα από τα παιδιά της και πάντα έχει την αγωνία και τον φόβο της αιμομιξίας του υιοθετημένου παιδιού με τα υπόλοιπα αδέρφια του.

Συνεχίζοντας, η ίδια συγγραφέας κάνει λόγο για την περίπτωση που οι βιολογικοί γονείς φέρνουν το υιοθετημένο παιδί στην οικογένεια. Συνήθως τα αδέρφια χαίρονται στην ιδέα πως προστίθεται στην οικογένεια ένα χαμένο μέλος της και θεωρούν πως θα έχουν πολλά κοινά μαζί του, πράγμα που δημιουργεί ανακούφιση στους φυσικούς γονείς, καθώς θεωρούν πως έτσι τους δίνεται συγχώρεση από τα παιδιά τους για αυτή τους τη παρελθοντική απόφαση.

Δεν παύουν να υπάρχουν όμως και οι περιπτώσεις που τα αδέρφια αντιδρούν με την παρουσία του υιοθετημένου παιδιού. Τον θεωρούν εισβολέα και διεκδικητή της στοργής των γονιών, εκφράζοντας έτσι θυμό στη συμπεριφορά τους προς τον ίδιο αλλά και προς τους γονείς οι οποίοι τους το απέκρυψαν όλον αυτόν τον καιρό. Ακόμα χειρότερα γίνονται τα πράγματα αν το υιοθετημένο άτομο είχε καλύτερη πορεία στους τομείς της ζωής του από ότι οι ίδιοι (καλύτερη εκπαίδευση, κοινωνική και οικονομική θέση). Προκειμένου λοιπόν να μη διαταραχθούν άλλο οι ήδη τεταμένες σχέσεις μεταξύ των μελών της οικογένειας οι γονείς αποφασίζουν να αποκλείσουν το υιοθετημένο παιδί από την καθημερινότητά τους για ακόμη μία φορά. (Βουκελάτου, 2013)

3.1.5 Ο Ρόλος του Κοινωνικού Λειτουργού στη Διαδικασία Προετοιμασίας της Βιολογικής Οικογένειας

Η βιολογική οικογένεια αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής του υιοθετημένου παιδιού και είναι πολύ σημαντικό να αναγνωριστεί από τους επαγγελματίες ψυχικής υγείας που ασχολούνται με την υιοθεσία, αλλά και από τη θετή οικογένεια που μεγαλώνει το παιδί. Η ανάγκη της ψυχολογικής προετοιμασίας καθώς και της υποστήριξης των φυσικών γονέων κατά το χρονικό διάστημα πριν την υιοθεσία, κατά τη διάρκεια και μετά από αυτή είναι πολύ μεγάλη, καθώς τους βοηθάει να κατανοήσουν τις πραγματικές τους ανάγκες και συναισθήματα, αλλά και να αποφασίσουν όσο το δυνατόν πιο συνειδητά για την τύχη του τέκνου.

Οι Hindle & Shulman (2008), υποστηρίζουν πως όσο περισσότερο ενάντια είναι οι επαγγελματίες ψυχικής υγείας και οι θετοί γονείς στη βιολογική οικογένεια του παιδιού προσπαθώντας να σβήσουν το παρελθόν του, τόσο λιγότερο βοηθούν το ίδιο το παιδί. Οι επαγγελματίες οφείλουν να υποστηρίξουν τους θετούς γονείς ώστε να κατανοήσουν πλήρως την ιστορία του παιδιού τους, διότι οι υποσυνείδητες αναμνήσεις του για τους βιολογικούς του γονείς θα γυρίσουν ως «εκδικητικά φαντάσματα» που θα επιτεθούν στις σχέσεις τους και θα θέσουν σε κίνδυνο την καλή έκβαση της υιοθεσίας.

Ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού είναι αρκετά δύσκολος. Πρέπει να εργαστεί με μεγάλη προσοχή και συναίσθηση, διότι η υιοθεσία επηρεάζει τη ζωή της βιολογικής και της θετής οικογένειας, αλλά και του υιοθετημένου παιδιού. Η δουλειά του ξεκινάει από τη πρώτη στιγμή που οι φυσικοί γονείς αποφασίζουν να δώσουν το παιδί τους προς υιοθεσία. Κεντρικός του στόχος είναι η διασφάλιση των ουσιαστικών συμφερόντων του παιδιού και για να τον πετύχει χρειάζεται καλή συνεργασία με τους φυσικούς γονείς του υιοθετημένου. (Λοΐζου, Τουρκολιά & Τσιώτα, 2010)

Πιο συγκεκριμένα, το έργο του κοινωνικού λειτουργού ως προς τη βιολογική οικογένεια περιλαμβάνει:

Πριν την υιοθεσία

- ✓ Διεξάγει κοινωνική έρευνα στην οικογένεια και συντάσσει γραπτή έκθεση.

Εκτός από τα παιδιά που δίδονται για υιοθεσία με την συναίνεση των γονέων, υπάρχουν -όπως έχει αναφερθεί σε προηγούμενο κεφάλαιο- τα παιδιά που είναι υπό Κρατική προστασία. Οι γονείς δεν μπορούν ή δεν θέλουν να μεγαλώσουν τα παιδιά τους και έτσι το Κράτος έχει αναλάβει την φροντίδα των παιδιών. Ο κοινωνικός λειτουργός εξετάζει ενδελεχώς τις οικογενειακές συνθήκες και σχέσεις προκειμένου να αποφανθεί το δικαστήριο για τη προσωρινή ή μόνιμη απομάκρυνση του ανηλίκου από αυτήν, προκειμένου να εξυπηρετηθεί το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού. (Τσαμπόρα & Φιλιππίδου, 2003)

- ✓ Παραλαμβάνει κάθε αίτηση για υιοθεσία, προερχόμενη είτε από τον γονέα, είτε από τον κηδεμόνα του ανηλίκου.

- ✓ Συλλέγει στοιχεία για τη βιολογική οικογένεια και τις ρίζες του παιδιού.

Ο κοινωνικός λειτουργός θα πρέπει να αναγνωρίζει ότι είναι δικαίωμα του θετού παιδιού να μάθει πληροφορίες για τη βιολογική του οικογένεια. Έτσι συλλέγει στοιχεία για εκείνη προκειμένου όταν ενηλικιωθεί να μπορέσει να την αναζητήσει και να μάθει τις ρίζες του. (Triseliotis & Κουσίδου, 1989)

- ✓ Βοηθά κυρίως τη μητέρα αλλά και τον πατέρα όταν έχει αναγνωρίσει το παιδί, να διαπιστώσει αν όντως δεν θέλει να αναλάβει την ανατροφή του.

Ο στόχος του κοινωνικού λειτουργού είναι να βοηθηθούν οι μητέρες, οι οποίες συχνά βρίσκονται σε σύγχυση, στο να ξεκαθαρίσουν τα συναισθήματα τους και τις σκέψεις τους. Αυτό γίνεται μέσω της υποστηρικτικής και μη κριτικής στάσης. Η μητέρα θα πρέπει να πραγματοποιήσει μια σειρά συναντήσεων με τον κοινωνικό λειτουργό και μέσω της συμβουλευτικής να της δοθεί η ευκαιρία να επανεξετάσει το ενδεχόμενο του να δώσει προς υιοθεσίας το τέκνο της. Όταν είναι σταθερή η απόφασή της, τότε μπορεί να προχωρήσει η διαδικασία της υιοθεσίας. (Λαχανά & Κωντακοπούλου, 2009)

- ✓ Βοηθά τους φυσικούς γονείς να αποβάλουν το άγχος, τη ντροπή και τα ενοχοποιητικά συναισθήματα που τους κατέχουν.

Σε αυτό το σημείο ο κοινωνικός λειτουργός πρέπει να αναγνωρίσει πρώτα ο ίδιος τα συναισθήματα της μητέρας και του πατέρα του παιδιού, να αποδεχτεί την κουλτούρα και τις ανάγκες τους, προκειμένου να κατανοήσει τους ίδιους αλλά και τους λόγους που συνέβαλαν προκειμένου να προβούν στη πράξη της υιοθεσίας. Με αυτόν τον τρόπο θα προσπαθήσει στη συνέχεια να συμβουλευτεί τους θετούς γονείς ώστε να αποβάλλουν τυχών στερεότυπα που μπορεί να έχουν για τους φυσικούς γονείς του θετού παιδιού τους, έτσι ώστε να μην τα μεταφέρουν στο παιδί. (Ανδιανάκη, Δημητρίου & Προϊστάκη, 2011)

Το συναίσθημα της απώλειας είναι πολύ έντονο για τους γονείς που συναινούν. Ο κοινωνικός λειτουργός θα πρέπει να αναγνωρίζει τα συναισθήματα αποτυχίας, ενοχής, θυμού και απογοήτευσης, καθώς και να βοηθάει στην επεξεργασία τους. (Τσαμπόρα & Φιλιππίδου, 2003)

✓ Έρχεται σε επαφή με το ευρύτερο οικογενειακό περιβάλλον της μητέρας καθώς εκείνο είναι που επηρεάζει κατά ένα μεγάλο μέρος την τελική της απόφασής να δώσει το παιδί προς υιοθεσία.

Θεωρείται πολύ βοηθητικό όταν τα μέλη της οικογένειας βελτιώνουν τις σχέσεις τους και δημιουργείται ένα περιβάλλον υποστηρικτικό για την βιολογική μητέρα και το αναμενόμενο παιδί. Είναι σύνηθες για μια μόνη μητέρα να έχει τεταμένες σχέσεις με την οικογένεια της, οι οποίες να δημιουργήθηκαν ή επιδεινώθηκαν με την εγκυμοσύνη. Το άγχος της εγκύου μπορεί να αυξηθεί από τη στάση και τις πιέσεις της οικογένειας και των φίλων. Οι γονείς της μητέρας έχουν τις δικές τους αμφιθυμικές αντιδράσεις στο όλο θέμα και μπορούν να γίνουν υπερβολικά πιεστικοί προς τη κόρη τους αλλά και προς του εαυτούς τους.

Ακόμα είναι σκόπιμη η διερεύνηση της σχέσης της μητέρας με τον πατέρα του παιδιού, καθώς η έγκαιρη συνεργασία του και η εμπλοκή του βοηθούν στην υποστήριξη της βιολογικής μητέρας σε αυτή την περίοδο της ζωής της. Από την άλλη πλευρά, αν ο ίδιος αρνηθεί να συμμετάσχει και να αναλάβει τις ευθύνες του τότε φέρει τη μητέρα στην πραγματικότητα και αποθαρρύνει τις τυχόν ανεδαφικές προσδοκίες της. (E.N.B.E., 1996)

✓ Βοηθάει τη μητέρα σε πρακτικό επίπεδο.

Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που βιολογικές μητέρες χρειάζονται βοήθεια, διαμονή και συντήρηση κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης. Μπορεί να θέλουν να το αποκρύψουν από το οικογενειακό και ευρύτερο περιβάλλον τους, ή η οικογένειά τους να μην μπορεί ή να μην θέλει να της προσφέρει στέγη. Η φιλοξενία πριν από τον τοκετό σε ξενώνα για μητέρες και βρέφη, η διαμονή σε φιλική ή σε συγγενική οικογένεια είναι απαραίτητη στις παραπάνω περιπτώσεις. Επίσης σημαντική είναι και η παροχή κάποιου προνοιακού επιδόματος σε περίπτωση που το δικαιούται ή/και δεν έχει ασφαλιστική κάλυψη.

Κατά τη διάρκεια της υιοθεσίας

- ✓ Συνεχίζει τη συμβουλευτική με τους βιολογικούς γονείς.
- ✓ Στην περίπτωση της μερικώς κλειστής ή ανοιχτής υιοθεσίας συνεργάζεται και προγραμματίζει από κοινού με τους γονείς την υιοθεσία του ανήλικου.

Είναι πολύ βοηθητικό η βιολογική μητέρα να εμπλέκεται με τη διαδικασία υιοθεσίας του παιδιού της. Ο κοινωνικός λειτουργός θα πρέπει να την ενθαρρύνει να πραγματοποιήσει τουλάχιστον μια συνάντηση με τη θετή οικογένεια, έτσι ώστε να έχει μια γνώμη και γνώση για τους ανθρώπους που πρόκειται να υιοθετήσουν το παιδί της. Επίσης αυτή η ενέργεια θα είναι χρήσιμη και για τους θετούς γονείς, καθώς γνωρίζοντας τη θα μπορούν να ενημερώσουν σχετικά το παιδί και να κατανοήσουν τους λόγους που την οδήγησαν σε αυτή τη πράξη. (Ε.Ο.Π., 1994)

Τέλος, σύμφωνα με τις Τσαμπόρα & Φιλιππίδου (2003): «Για να μην υπάρχουν αντικρουόμενες επιθυμίες θα πρέπει ο κοινωνικός λειτουργός που θα αναλάβει την υιοθεσία να μην είναι ο ίδιος που θα βοηθήσει τη μητέρα να επιλέξει μεταξύ διαφορετικών εναλλακτικών λύσεων. Έτσι θα πρέπει να χρησιμοποιήσει άλλο κοινωνικό λειτουργό για να μπορέσει να κρατήσει μεγαλύτερη αντικειμενικότητα και αμεροληψία.»

Αφού διεξαχθεί η υιοθεσία

- ✓ Συνεχίζει τη συμβουλευτική με τους φυσικούς γονείς.

Συνεργάζεται ιδιαίτερα με τις άγαμες μητέρες είτε ατομικά είτε σε ομάδες προκειμένου να επιλυθούν τα προβλήματά τους σε ατομικό και

κοινωνικό επίπεδο ή τις παραπέμπει σε άλλες αρμόδιες κοινωνικές οργανώσεις. Είναι σκόπιμο ο κοινωνικός λειτουργός να επικεντρωθεί κατ' αρχήν στα άμεσα προβλήματα της ίδιας της μητέρας, που μπορεί να κυμαίνονται σε πρακτικό και αλλά και συναισθηματικό επίπεδο, ώστε να της δοθεί κάποια ανακούφιση μετά το πέρας αυτής της συναισθηματικά φορτισμένης περιόδου.

✓ Στην περίπτωση της μερικώς κλειστής υιοθεσίας ενημερώνει τους γονείς για την εξέλιξη του παιδιού και σημαντικά γεγονότα στη ζωή του.

Οι Τσαμπόρα & Φιλιππίδου (2003), αναφέρουν ότι πολλά από τα παιδιά λόγω της μεγαλύτερης ηλικίας τους έχουν επαφή με κάποια μέλη της φυσικής τους οικογένειας. Έτσι κάποια από αυτά μπορεί να επιθυμούν να συνεχίσουν αυτή την επικοινωνία. Ο κοινωνικός λειτουργός για να αποφασίσει αν θα πρέπει ή όχι να υπάρχει αυτή η επικοινωνία είναι αναγκαίο να έχει υπόψιν τα εξής:

1. Αν το παιδί επιθυμεί πραγματικά αυτή την επικοινωνία και ποιος είναι ο δεσμός με το συγκεκριμένο μέλος.
2. Θα πρέπει να διερευνώνται τα συναισθήματα αυτού του μέλους έτσι ώστε να μην τρέφει μνησικακία προς την θετή οικογένεια.
3. Λαμβάνεται υπόψιν η γνώμη της θετής οικογένειας για αυτή την επαφή και ενημερώνονται για την αξία της
4. Αν οι συναντήσεις είναι ανά τακτά χρονικά διαστήματα ή είναι περιστασιακές επισκέψεις, καθώς η πρώτη περίπτωση συνήθως αποφέρει αρνητικά αποτελέσματα στο παιδί.

(Τσαμπόρα & Φιλιππίδου, 2003)

Ο κοινωνικός λειτουργός θα πρέπει να γνωρίζει από την αρχή αν το παιδί διατηρεί επαφή με την φυσική του οικογένεια και το είδος αυτής της επαφής.

3.2 Προετοιμασία Θετής Οικογένειας

3.2.1 Κίνητρα Θετών Γονέων

Όλοι οι θετοί γονείς που αποφασίζουν να προβούν στην υιοθεσία ενός παιδιού έχουν κάποιο κίνητρο που τους ώθησε σε αυτή την απόφαση, άλλοτε συνειδητό και άλλοτε ασυνείδητο. Καθένα πηγάζει τόσο από κοινωνικές συνθήκες που επικρατούν γύρω τους, αλλά και από τις ατομικές και κοινωνικές τους ανάγκες. Οι αφορμές αυτές πρέπει να εξετάζονται από τους ειδικούς ώστε να κρίνουν αν οι θετοί γονείς είναι κατάλληλοι να υιοθετήσουν ένα παιδί και να ανταποκριθούν στις ανάγκες του. (Παρασκευόπουλος, 1971)

Σύμφωνα με τον Παρασκευόπουλο (1971), τα κίνητρα κρύβονται πίσω από την επιθυμία που δίνουν σε λόγο ο οποίος τους οδήγησε στην υιοθεσία. Οι λόγοι που δίνονται είναι πολλοί, όπως το γεγονός ότι δεν μπορούν με φυσικό τρόπο να αποκτήσουν ένα παιδί ή ότι θέλουν να διευρύνουν την οικογένειά τους, αν έχουν ήδη δικά τους παιδιά. Ακόμα αναφέρουν πως προβαίνουν στην υιοθεσία ενός παιδιού για να έχουν κάποιον να τους φροντίσει όταν γεράσουν, για να έχουν έναν κληρονόμο, αλλά και για μην απομονωθούν κοινωνικά.

Τα κίνητρα των γονέων μπορεί να είναι είτε παιδοκεντρικά, να αποβλέπουν δηλαδή στις ανάγκες των παιδιών, είτε εγωκεντρικά, εκφράζοντας τις επιθυμίες και τις ανάγκες των ιδίων. Είναι σημαντικό, λοιπόν, οι αφορμές αυτές να ιεραρχούνται με βάση τα πρόσωπα των οποίων ικανοποιούνται οι ανάγκες. Αν τα κίνητρα είναι εγωκεντρικά, τότε η απόκτηση ενός παιδιού, αποτελεί το μέσο με το οποίο θα καλύψουν την ανάγκη τους οι θετοί γονείς. Μέσα από τα κίνητρα των γονέων φαίνεται τι θέλουν πραγματικά μέσα από την υιοθεσία και μέσα από αυτά δίδεται μια εικόνα για την έκβαση της υιοθεσίας, τις προσδοκίες και τα όνειρα που έχουν για το παιδί, αλλά και τη συμπεριφορά του προς αυτό. Όσο πιο υγιή είναι τα κίνητρα, τόσο μεγαλύτερη είναι και η επιτυχία της υιοθεσίας αλλά και η συμβίωση της οικογένειας. (Παρασκευόπουλος, 1971)

3.2.2 Μέθοδοι Επιλογής των Θετών Γονέων

Οι κοινωνικοί λειτουργοί που εργάζονται με υιοθεσίες χρησιμοποιούν την εκπαίδευσή τους, την πείρα τους και τη διαίσθησή τους στην προσπάθεια τους να επιλέξουν τις πιο «κατάλληλες» οικογένειες-υποκατάστατα γονέων. Μέχρι πρόσφατα, η μέθοδος επιλογής στηριζόταν σχεδόν αποκλειστικά σε συνεντεύξεις με το ζευγάρι μαζί και χωριστά. Η διάρκεια αυτών των συνεντεύξεων μπορούσε να είναι ανάλογα, μικρή ή μεγάλη. Ακόμη και οι υποψήφιοι θετοί γονείς που εγκρίνονταν ως κατάλληλοι εξέφραζαν την δυσαρέσκεια τους για τις μεθόδους της επιλογής καθώς η διαδικασία θεωρούνταν ότι ήταν πολύ παρεμβατική ή ανακριτική και ότι αμφισβητεί την ειλικρίνεια των αιτούντων. (Triseliotis & Κουσιδού 1989)

Μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1970, τρεις κύριες μέθοδοι χρησιμοποιούνταν στην επιλογή των θετών γονέων:

1) Διοικητική μέθοδος

Στηρίζεται κυρίως στην αξιολόγηση συγκεκριμένων κριτηρίων όπως η ηλικία, οι κοινωνικοοικονομικές συνθήκες και η εκτίμηση του κοινωνικού λειτουργού για τη θέση των αιτούντων στην κοινότητα. Γενικά, η μέθοδος αυτή έχει σαν στόχο την κάλυψη των συγκεκριμένων προϋποθέσεων του νόμου και της κοινωνικής οργάνωσης και δίνει προσοχή στα κίνητρα υιοθεσίας.

2) Διαγνωστική ή διερευνητική μέθοδος

Αυτή η μέθοδος χρησιμοποιεί ατομικές και από κοινού συνεντεύξεις με το ζευγάρι για κάποιο χρονικό διάστημα. Τα ζευγάρια αξιολογούνται με βάση την προσδοκώμενη ικανότητά τους να γίνουν καλοί γονείς. Στη συνέχεια οι κοινωνικοί λειτουργοί προτείνουν την έγκριση ή απόρριψη των ζευγαριών.

3) Επιστημονική μέθοδος

Η μέθοδος αυτή στηρίζεται σε ερωτηματολόγια που συμπληρώνουν οι αιτούντες και σε ψυχολογικές δοκιμασίες που υποβάλλονται.

4) Μέθοδος της «αυτό-επιλογής»

Η μέθοδος αυτή διατυπώθηκε από τον Kirk (1970), ο οποίος υποστήριξε ότι όλοι οι θετοί γονείς, θα πρέπει να αντιμετωπίζονται σαν κατάλληλοι για να υιοθετήσουν και θα πρέπει να υποβάλλονται σε μια ομαδική εκπαιδευτική διαδικασία που θα τους βοηθούσε να αναπτύξουν την αυτογνωσία τους σε σχέση με τα κίνητρα και τις ανάγκες τους, έτσι ώστε να αποφασίσουν μόνοι τους αν θέλουν πραγματικά να υιοθετήσουν.

(Triseliotis & Κουσίδου, 1989)

3.2.3 Η Σύγχρονη Αποψη

Σήμερα από τη μελέτη της βιβλιογραφίας, προκύπτει ότι ένας σημαντικός αριθμός οργανώσεων χρησιμοποιεί ένα συνδυασμό προετοιμασίας μέσω ομάδων και οικογενειακής μελέτης, η οποία διεκπεραιώνεται από κοινωνικό λειτουργό με μια σειρά συνεντεύξεων. Η McKay (1982) διακρίνει τέσσερα στάδια τα οποία αφορούν τους θετούς γονείς και την υιοθεσία.

α) Εκδήλωση αρχικού ενδιαφέροντος

β) Προετοιμασία

γ) Σύνδεση παιδιού με οικογένεια

δ) Οριστικοποίηση της τοποθέτησης

Ένα πέμπτο στάδιο που θα μπορούσε να προστεθεί είναι αυτό της στήριξης μετά την υιοθεσία.

3.2.4 Συμπεράσματα Σχετικά με τους Θετούς Γονείς

Έπειτα από τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τους συγγραφείς Κουσίδου και Triseliotis (1989), είναι ότι το έργο των θετών γονέων είναι πολύ δύσκολο και απαιτητικό. Ζητείται από τους θετούς γονείς να μεγαλώσουν τα παιδιά αυτά σαν δικά τους ή σαν να τα γέννησαν, με την ίδια συναισθηματική φόρτιση και από την άλλη πλευρά τους ζητείται να ενημερώσουν το παιδί για την υιοθεσία. Ακόμη καλούνται να δημιουργήσουν μια οικογένεια όπως όλες οι φυσικές οικογένειες και από την άλλη οι ειδικοί είναι συνέχεια κοντά τους για να τους συμβουλεύουν, να τους στηρίζουν, θεωρώντας ότι έχουν περισσότερη ανάγκη για στήριξη από άλλες οικογένειες. Σαφώς είναι πολύ λεπτή η ισορροπία που θα πρέπει οι

θετοί γονείς να πετύχουν ώστε να ανταποκριθούν στις ανάγκες του ρόλου των θετών γονέων χωρίς να χάσουν τον αυθορμητισμό και τον δυναμισμό της σχέσης γονιού - παιδιού.

Δεν είναι σπάνιες οι περιπτώσεις που οι θετοί γονείς απογοητεύονται από το παιδί και μετανιώνουν για την απόφασή τους να υιοθετήσουν. Γι' αυτό δεν αρκεί ένα ζευγάρι που δεν έχει παιδιά, να θέλει να υιοθετήσει. Για την απόφαση αυτή χρειάζεται ωριμότητα, ευαισθησία και προετοιμασία για να αντιμετωπίσει τις ειδικές ανάγκες του θετού παιδιού. (Triseliotis & Κουσίδου 1989)

Φυσικά δεν μπορεί να πει κανείς ότι οι κοινωνικές οργανώσεις και οι κοινωνικοί λειτουργοί, ψάχνουν για «ιδανικές οικογένειες». Πρέπει να τονιστεί η ανάγκη της καταλληλότητας των θετών γονέων, για να είναι ευνοϊκή η έκβαση της υιοθεσίας. Άλλωστε, η σύγχρονη άποψη να δίνονται για υιοθεσία μεγαλύτερα παιδιά και παιδιά υψηλού κινδύνου, είναι ότι απαιτούνται οικογένειες διάφορων τύπων, για να ανταποκριθούν στις διαφορετικές ανάγκες των παιδιών αυτών

Τόσο η προετοιμασία των ζευγαριών πριν από την υιοθεσία, όσο και η στήριξη και συμβουλευτική βοήθεια μετά, όταν χρειάζεται, φαίνεται να είναι πιο σημαντικές από τυχόν άκαμπτες και καμιά φορά αυθαίρετες επιλογές για την εξεύρεση μιας οποιασδήποτε οικογένειας για τα παιδιά. (Triseliotis & Κουσίδου 1989)

3.2.5 Φόβοι των Μελλοντικών Θετών Γονέων

Η υιοθεσία ως ένας πολυδιάστατος κοινωνικός θεσμός είναι φυσικό να δημιουργεί φόβους στους υποψήφιους θετούς γονείς, καθώς και ποικίλα συναισθήματα και αντιδράσεις. Στην έρευνα που πραγματοποίησε ο Παρασκευόπουλος (1988) ταξινόμησε τους φόβους αυτούς στις εξής κατηγορίες:

Φόβος στην εμφάνιση της φυσικής μητέρας

Οι θετοί γονείς πιστεύουν ότι υπάρχει η πιθανότητα να εμφανιστεί η φυσική μητέρα η οποία πιθανόν να έχει μετανιώσει για τη απόφασή της και πιθανόν να διεκδικήσει το παιδί της. Αυτό θα έχει σαν συνέπεια το να διαταράξει την οικογενειακή ισορροπία και να προκαλέσει προβλήματα.

Φόβος για την αντιμετώπιση από την πλευρά του παιδιού της θετής του ιδιότητας

Οι γονείς φοβούνται τις αντιδράσεις του παιδιού την στιγμή που θα μάθει ότι είναι υιοθετημένο π.χ. τους προκαλείται φόβος μήπως το παιδί θελήσει να φύγει από το σπίτι.

Φόβος για την σωματική και ψυχική υγεία του παιδιού

Οι θετοί γονείς φοβούνται για το ποια θα είναι η κατάσταση της υγείας του παιδιού που θα υιοθετήσουν. Ο φόβος αυτός είναι πιο έντονος όταν οι γονείς έχουν την αντίληψη ότι τα παιδιά που βρίσκονται σε ιδρύματα δεν είναι υγιή.

Φόβοι για θέματα κληρονομικότητας και χαρακτήρα

Οι θετοί γονείς φοβούνται μήπως το παιδί που έχουν υιοθετήσει δεν τους «βγει καλό», για αυτό και θέλουν να πάρουν πληροφορίες από τους φυσικούς γονείς για το παρελθόν του παιδιού.

Φόβος για τα συναισθήματα ανεπάρκειας των θετών γονέων για τον ρόλο τους

Οι θετοί γονείς έχουν τον φόβο της ανεπάρκειας, δηλαδή μήπως δεν καταφέρουν να ανταποκριθούν στο ρόλο τους σαν γονείς, για το αν θα καταφέρουν να κάνουν το παιδί που έχουν υιοθετήσει ένα χρήσιμο άτομο στην κοινωνία.

Θα πρέπει να τονίσουμε ότι οι φόβοι των γονέων είναι πιο εμφανείς κατά την πρώτη φάση της διαδικασίας της υιοθεσίας και κατά τον πρώτο χρονικό διάστημα προσαρμογής του θετού τέκνου στη θετή οικογένεια. Ύστερα από την περίοδο αυτή, οι φόβοι εξαφανίζονται. Ιδιαίτερη σημασία έχει η επαφή μεταξύ των θετών και των βιολογικών γονέων, η οποία πρέπει να γίνει από την κοινωνική υπηρεσία πριν από την υιοθεσία. Ο κοινωνικός λειτουργός μπορεί να βοηθήσει στη μείωση των φόβων που μπορεί να υπάρξουν κατά την διάρκεια της υιοθεσίας αλλά και σε μια ειλικρινή σχέση ανάμεσα στους γονείς και στο υιοθετημένο παιδί. Αυτό βοηθάει στην καλύτερη διαπαιδαγώγηση του παιδιού και του προσφέρει ένα κατάλληλο περιβάλλον.

ΣΤΑΔΙΟ ΑΡΧΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ		
A	B	Γ
Πρώτη επικοινωνία των ενδιαφερομένων με την οργάνωση για πληροφόρηση.	Συμμετοχή των ενδιαφερομένων σε ενημερωτική συγκέντρωση (ή / και ατομική συνέντευξη).	Υποβολή αίτηση ατομικής συνέντευξης. Απόφαση να προχωρήσουν και ένταξη τους σε ομάδα προετοιμασίας.
ΣΤΑΔΙΟ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ		
Δ	Ε	ΣΤ
Έξι συνεδρίες ομάδας προετοιμασίας.	Απόφαση να προχωρήσουν. Ανάθεση σε κοινωνικό λειτουργό για την οικογενειακή μελέτη.	Οικογενειακή μελέτη: ατομικές και από κοινού συνεντεύξεις με συζύγους και οικογένεια. Συστάσεις, Στομικές εξετάσεις. Πιστοποιητικά.
ΣΤΑΔΙΟ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ		
Ζ	Η	Θ
Απόφαση συμβουλίου για έγκριση των αιτούντων.	Συνεργασία οικογένειας και κοινωνικού λειτουργού για επιλογή παιδιού (πιθανή χρήση καταλόγου για παιδιά με αναπηρίες).	Συνεργασία με κοινωνικό λειτουργό του παιδιού και το ίδιο το παιδί (ανάλογα με την ηλικία του).
Ι	ΙΑ	ΙΒ
Απόφαση συμβουλίου για τοποθέτηση του παιδιού στην συγκεκριμένη οικογένεια.	Γνωριμία παιδιού και οικογένειας. Προσαρμογή.	Τοποθέτηση του παιδιού στην οικογένεια.
ΣΤΑΔΙΟ ΟΡΙΣΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΣ		
ΙΓ	ΙΔ	ΙΕ
Παρακολούθηση και τοποθέτηση απόφασης για υιοθεσία.	Υποβολή αίτησης υιοθεσίας στο Δικαστήριο. Νομική διαδικασία. Συναίνεση φυσικών γονέων. Εποπτεία πρόνοιας. Έκθεση δικαστικού επιμελητή (ανάλογα με τα προβλεπόμενα από τον οικείο Νόμο)	Απόφαση Δικαστηρίου για την υιοθεσία.
ΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΙΟΘΕΣΙΑ		

Πίνακας 10 Στάδια θετών γονέων από την εκδήλωση του αρχικού ενδιαφέροντος έως και την ολοκλήρωση της υιοθεσίας

(Κουσίδου & Triseliotis, 1989)

3.2.6 Ο Ρόλος του Κοινωνικού Λειτουργού στη Διαδικασία Προετοιμασίας των Υποψήφιων Θετών Γονέων.

Μέσω της κοινωνικής εργασίας, οι άνθρωποι μπορούν να αναπτυχθούν και να αλλάξουν. Μπορούν να βοηθηθούν, να αντιληφθούν τι επιθυμούν και τι επιδιώκουν με την υιοθεσία, να εκφράσουν τυχόν φόβους και ανησυχίες τους, να κατανοήσουν ορισμένες στάσεις τους και να ξεπεράσουν προκαταλήψεις συνυφασμένες με το θεσμό της υιοθεσίας, ακόμα και να προετοιμαστούν για τον ρόλο τους στην ανατροφή ενός παιδιού που δεν το γέννησαν. Αν ο κοινωνικός λειτουργός πετύχει τα παραπάνω, προσφέρει πραγματική υπηρεσία στον τομέα της υιοθεσίας.

Ο κοινωνικός λειτουργός πρέπει να κινείται βάση της αρχής, ότι ο βασικός στόχος της υιοθεσίας είναι η διασφάλιση των συμφερόντων του παιδιού και όχι η εξυπηρέτηση των θετών γονιών ή της επίλυσης των προβλημάτων της σχέσης τους. Έτσι οι τελευταίοι βοηθούνται στο να αποφασίσουν αν η υιοθεσία είναι μια λύση στις ανάγκες, στις επιθυμίες ή και φαντασιώσεις που τους οδήγησαν να υποβάλουν αίτηση. Ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού εδώ, είναι να βοηθήσει τους υποψήφιους θετούς γονείς να κατανοήσουν το νόημα και τις απαιτήσεις της υιοθεσίας για τους ίδιους και την οικογένειά τους και να καταλήξουν σε μία απόφαση.

Ο κοινωνικός λειτουργός δεν περιορίζεται στην μελέτη του ζευγαριού και την ετοιμασία έκθεσης για κατά αρχήν έγκριση, τους βοηθά να εκφράσουν χωριστά και μαζί τις ανησυχίες, τους φόβους, τις προκαταλήψεις, να κατανοήσουν τη στάση τους σε ορισμένα θέματα, χωρίς να τους μειώνει. Συγχρόνως όμως ο κοινωνικός λειτουργός αξιολογεί τις δυνατότητες τους για αλλαγή και ανάπτυξη. (Triseliotis & Κουσίδου 1989)

Τα χαρακτηριστικά που κάνουν τους υιοθετούντες γονείς επιτυχημένους είναι:

- Το ισχυρό κίνητρο από τους συζύγους και τα άλλα μέλη της οικογένειας π.χ. τα παιδιά της οικογένειας αν υπάρχουν.
- Η ικανότητα για ζεστές και ουσιαστικές σχέσεις.
- Οι σταθερές συζυγικές και οικογενειακές σχέσεις.
- Η θετική στάση προς την φυσική οικογένεια και η επιθυμία να ενημερώσουν το παιδί για την καταγωγή του και να του εξηγήσουν τις συνθήκες της υιοθεσίας του

(Triseliotis & Κουσίδου, 1989).

3.2.7 Ομαδική Προετοιμασία Υποψήφιων Θετών Γονέων

Σύμφωνα με τους συγγραφείς Triseliotis & Κοτσίδου (1989), η ομάδα θεωρείται ως το πιο πρόσφορο μέσον μάθησης, συγκρινόμενο με τις ατομικές συνεντεύξεις. Επίσης θεωρείται ότι ελαττώνει την απόσταση της οργάνωσης και του προσωπικού της από τους αιτούντες, ενώ συγχρόνως προβάλλει την ανοιχτή πολιτική της οργάνωσης. Η προετοιμασία μπορεί να αρχίσει ομαδικά για όσα ζευγάρια το αποδέχονται. Μπορεί να γίνουν

συνολικά 6 έως 8 συναντήσεις. Ο αριθμός των συμμετεχόντων μπορεί να κυμαίνεται μεταξύ 3 έως 5 ζευγαριών.

Οι ακόλουθες οκτώ συναντήσεις δίνουν την εικόνα μιας τυπικής ομάδας προετοιμασίας και εκπαίδευσης:

Πρώτη συνάντηση: Αυτή η συνάντηση μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την γνωριμία των μελών μεταξύ τους, τη συζήτηση ορισμένων γενικών θεμάτων υιοθεσίας και τη διερεύνηση της σημασίας τους για τα μέλη και τις οικογένειές τους. Ταινίες, διαφάνειες, έντυπο υλικό και γραφική ύλη μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να ενθαρρύνουν τη συζήτηση και την ανταλλαγή ιδεών.

Δεύτερη συνάντηση: «Η απόφαση μας να υιοθετήσουμε» είναι το κεντρικό θέμα αυτής της συνεδρίας. Τα μέλη ενθαρρύνονται να συζητήσουν την απόφασή τους να υιοθετήσουν και τι ήταν αυτό που τους κινητοποίησε προς αυτή την απόφαση. Η ατεκνία έχει κεντρική θέση σε αυτές τις συζητήσεις καθώς και η επιθυμία για αύξηση της οικογένειας. Στη συνέχεια μπορούν τα μέλη να μιλήσουν για το παιδί που θα ήθελαν να υιοθετήσουν και να μοιραστούν ερωτήματα, ανησυχίες και φόβους για συμπεριφορά, τη κληρονομικότητα και το περιβάλλον. Μύθοι και αλήθειες για την υιοθεσία διερευνώνται.

Τρίτη συνάντηση: «Πώς μεγαλώσαμε και πως αυτά τα βιώματα μπορούν να επηρεάσουν τον δικό μας τρόπο ανατροφής του θετού παιδιού». Το θέμα αυτό προσφέρει στα μέλη την ευκαιρία να μοιραστούν προσωπικές εμπειρίες από την παιδική τους ηλικία.

Τέταρτη συνάντηση: «Το ιστορικό του παιδιού». Αυτή η συνεδρία χρησιμοποιείται για να διερευνήσει τις απόψεις των συμμετεχόντων και τις στάσεις τους προς τους βιολογικούς γονείς. Επίσης, για να εξεταστούν οι σκέψεις τους, σχετικά με το πώς θα ενημερώσουν μελλοντικά το παιδί για την υιοθεσία του και τη βιολογική του οικογένεια και πως θα το βοηθήσουν να κατανοήσει τις προηγούμενες εμπειρίες του και τους λόγους που δόθηκε για υιοθεσία. Η συζήτηση μπορεί να αποκαλύψει ποικίλες και ισχυρές θέσεις των μελών σχετικά με τις σεξουαλικές σχέσεις, την εξωγαμιαία

μητρότητα, τους γονείς που παραμελούν ή κακοποιούν τα παιδιά τους και τη βοήθεια που προσφέρει η πολιτεία.

Πέμπτη συνάντηση: «Στάδια ανάπτυξης του παιδιού». Αυτή η συνάντηση μπορεί να έχει περισσότερο εκπαιδευτική μορφή, προσκαλώντας έναν ειδικό να μιλήσει για την φυσιολογική ανάπτυξη του παιδιού και τα διάφορα στάδια που περνάει.

Έκτη συνάντηση: «Προβλήματα συμπεριφοράς και προσαρμογής». Δεδομένου ότι πολλά παιδιά που είναι διαθέσιμα για υιοθεσία δεν είναι βρέφη αλλά μεγαλύτερα και συχνά με ιστορικό αρνητικών εμπειριών, με αποτέλεσμα όχι σπάνια να παρουσιάζουν δυσκολίες συναισθηματικές και συμπεριφοράς. Η συνεδρία αυτή μπορεί να αναλωθεί σε συζήτηση γύρω από τις αντιδράσεις των μελών σε τέτοιου είδους προβλήματα ή προβλήματα προσαρμογής στη νέα οικογένεια και σε τρόπους χειρισμού, όπως η αντιμετώπιση του ανήσυχου ή επιθετικού παιδιού, του παιδιού που μπορεί να παρουσιάσει νυχτερινούς εφιάλτες ή του παιδιού που μπορεί να λέει ψέματα ή να κλέβει.

Έβδομη συνάντηση: Αυτή η συνεδρία μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να προσκληθούν ένα ή δύο ζευγάρια που έχουν υιοθετήσει και να μοιραστούν τις εμπειρίες τους με την ομάδα. Η συνεδρία αυτή είναι συνήθως από τις πιο πετυχημένες. Μερικές οργανώσεις μάλιστα, χρησιμοποιούν ένα θετό ή ανάδοχο γονέα σαν συν-αρχηγό σε όλες τις συνεδρίες.

Όγδοη συνάντηση: Πρακτικά θέματα, όπως νομικά και διαδικαστικά οικονομικά μπορούν να είναι το αντικείμενο για την συζήτηση σε αυτή τη συνεδρία. Είναι επίσης η κατάλληλη στιγμή για να εκφράσουν τα ζευγάρια το είδος της υποστηρικτικής βοήθειας που περιμένουν ότι θα έχουν από την οργάνωση και να ενημερωθούν για τις υπηρεσίες μετά την υιοθεσία, που μπορεί να προσφέρει η οργάνωση ή άλλοι αρμόδιοι φορείς.

Στις συναντήσεις αυτές ο κοινωνικός λειτουργός παρατηρεί την αλλαγή και όχι την στάση τους, μέσω της ενημέρωσης για διάφορα θέματα και της συζήτησης και αλληλεπίδρασης της ομάδας. (Triseliotis & Κουσίδου, 1989)

3.2.8 Οικογενειακή Μελέτη

Σύμφωνα με τους Triseliotis και Κουσίδου (1989), η αξιολογητική μελέτη της οικογένειας μπορεί να αρχίσει είτε κατά την διάρκεια των συνεδριών προετοιμασίας είτε και μετά το τέλος αυτών. Η συνεργασία του κοινωνικού λειτουργού και της οικογένειας συνεχίζει, προκειμένου να ολοκληρωθεί η μελέτη της οικογένειας, η οποία μπορεί να έχει την παρακάτω δομή:

- Μια συνέντευξη και με τους δύο συζύγους για να εξηγηθεί η διαδικασία που θα ακολουθηθεί.
- Ατομικές συνεντεύξεις με κάθε σύζυγο για να διερευνηθούν τα κίνητρά τους, προσωπικά θέματα, βιώματα παιδικής ηλικίας και γενικά εμπειρίες της ζωής.
- Συνεντεύξεις από κοινού για να συζητηθούν θέματα που προέκυψαν από τις χωριστές συνεντεύξεις και κυρίως οι σχέσεις μεταξύ των συζύγων.
- Μια οικογενειακή συνεδρία όπου καλούνται όλα τα μέλη της οικογένειας που ζουν μαζί (παιδιά, γιαγιάδες, παππούδες κλπ.).

Οι ίδιοι συγγραφείς αναφέρουν ότι κάθε κοινωνική οργάνωση μπορεί να χρησιμοποιεί ένα δικό της σχέδιο σύμφωνα με το οποίο ο κοινωνικός λειτουργός να συγκεντρώνει τα απαραίτητα στοιχεία για την οικογενειακή μελέτη. Ένα τέτοιο έντυπο οικογενειακής μελέτης που χρησιμοποιείται από τις βρετανικές οργανώσεις αλλά και σε αρκετές ελληνικές οργανώσεις υιοθεσίας και περιγράφεται στη συνέχεια από τους παραπάνω συγγραφείς, ταξινομεί το υλικό κατά κεφάλαια με αναλυτικές ερωτήσεις για καταγραφή στοιχείων και παρατηρήσεις.

Τα κεφάλαια αυτά επιγραμματικά είναι:

1. Ατομική παρουσίαση των συζύγων
2. Ιστορικό γάμου και σημερινή σχέση
3. Ικανότητα των αιτούντων για ανάληψη γονικού ρόλου
4. Άλλα παιδιά
5. Η εκτεταμένη οικογένεια
6. Τρόπος ζωής της οικογένειας

7. Κίνητρα για υιοθεσία
8. Στάσεις προς την φυσική οικογένεια
9. Προσδοκίες από το παιδί
10. Τυπικά στοιχεία

3.2.9 Η Αξιολόγηση του Κοινωνικού Λειτουργού

Με βάση την οικογενειακή μελέτη οι κοινωνικοί λειτουργοί σε συνεργασία με τους αιτούντες, πρέπει να καταλήξουν σε μια αξιολογητική πρόταση για το ζευγάρι, για την ετοιμότητα τους να υιοθετήσουν και σε περίπτωση θετικής πρότασης για τον τύπο του παιδιού που θα μπορούσαν να αναλάβουν επιτυχώς σαν θετοί γονείς.

Μεμονωμένοι ατομικοί αρνητικοί παράγοντες δεν αποτελούν κατ' ανάγκη αντένδειξη για την τοποθέτηση ενός παιδιού σε μια οικογένεια. Εκείνο που μετρά είναι το σύνολο των παραγόντων και των στοιχείων της οικογένειας καθώς και η ευελιξία και η ετοιμότητα των αιτούντων να αλλάξουν τις στάσεις τους. Η επιλογή δεν έχει στόχο την εξεύρεση του τέλειου ζευγαριού ή την επιβολή των αντιλήψεων του κοινωνικού λειτουργού για την «ιδανική» οικογένεια. Η όλη διαδικασία είναι μια προσπάθεια να διαπιστωθεί κατά πόσο μια οικογένεια και ένα παιδί μπορεί να προσφέρει ο ένας στον άλλον, κατά πόσο ταιριάζουν στις συγκεκριμένες ανάγκες τους, δίνοντας έτσι μια «υπόσχεση αμοιβαίου δεσμού».

Όταν το ζευγάρι εγκριθεί μπορεί να αρχίσει την συζήτηση για τον τύπο του παιδιού που θα μπορούσαν να αναλάβουν επιτυχώς οι θετοί γονείς. Τα ζευγάρια που γνωρίζουν ότι δεν θα προταθούν για έγκριση από τον κοινωνικό λειτουργό, πρέπει να έχουν δικαίωμα επανεξέτασης της απόφασης. (Triseliotis & Κουσίδου, 1989)

Ο Τσιαντής (1991), υποστηρίζει ότι στην αξιολόγηση πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και τα συναισθήματα του επαγγελματία που κάνει την αξιολόγηση των γονέων. Συχνά η αξιολόγηση επηρεάζεται από έντονα αντιμεταβιβαστικά συναισθήματα και εκλογικεύεται μέσα από γενικότερες φιλοσοφικές, κοινωνικές ή πολιτικές θέσεις. Πάνω σε αυτό ο προαναφερόμενος συγγραφέας, επιμένει στην προσωπικότητα, την πείρα και την ευαισθησία του επαγγελματία που πρόκειται να αξιολογήσει τους

γονείς. Επισημαίνει την ανάγκη για την ύπαρξη μιας ομάδας που πρέπει να υπάρχει όχι μόνο για το μίσθμα των συναισθημάτων και την υποστήριξη, αλλά και για την επισήμανση αυτών των αντιμεταβιβαστικών αντιδράσεων. Αναφέρει επίσης τις ατέρμονες και χρονοβόρες γραφειοκρατικές διαδικασίες που μερικές φορές, εξαιτίας αυτών δεν ακούγονται ή χάνονται οι ανάγκες των υποψήφιων θετών γονέων και κυρίως αυτές του παιδιού. (Τσιαντής 1991)

Η τελική έκθεση και πρόταση προς την επιτροπή θα πρέπει να τονίζει τα θετικά στοιχεία και την εμπειρία που το ζευγάρι έχει να προσφέρει, τις όποιες ειδικές ικανότητες καθώς και τους τομείς που η οικογένεια θα χρειαστεί στήριξη. Ακόμη ένα σημείο στη φάση της αξιολόγησης είναι η απόρριψη της αίτησης υιοθεσίας. Υπάρχει η άποψη ότι οι λόγοι απόρριψης που αφορούν τυπικά κριτήρια όπως η ηλικία, οικονομική κατάσταση κ.λπ. μπορούν να δίνονται αλλά όχι και οι λόγοι που αφορούν θέματα προσωπικότητας και σχέσεων, διότι υπάρχει κίνδυνος να δημιουργηθεί πρόβλημα στο ζευγάρι. (Καυσίδου, 1974)

Άξιο αναφοράς, είναι το γεγονός ότι οι οργανώσεις συνεχίζουν και διατηρούν το δικαίωμα να απορρίπτουν αιτήσεις αν πιστεύουν ότι κάποιος από τους αιτούντες δεν είναι έτοιμος οι κατάλληλοι να υιοθετήσουν. «Είναι γεγονός ότι απορρίπτονται πολλές αιτήσεις υποψήφιων θετών γονέων, αν διαπιστωθεί ότι κατά την διάρκεια της συνέντευξης η διαφωνία τους σε βασικά θέματα που αφορούν την υιοθεσία». (Ε.Ν.Β.Ε.-Η μεταρρύθμιση του δικαίου της υιοθεσίας, Εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα, 1996)

Τέλος, μία ακόμη άποψη που υποστηρίζεται στο βιβλίο της Καυσίδου, είναι ότι πρέπει να δίνονται οι λόγοι απόρριψης στους γονείς, διότι αισθάνονται μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στην οργάνωση και μειώνεται η επιθετικότητά τους εξαιτίας της απόρριψης. Αναμφισβήτητα η δεύτερη αυτή άποψη, παρέχει την δυνατότητα «θετικής» εμπειρίας στο ζευγάρι έστω και εάν η αίτησή τους απορρίφθηκε. Η άποψη αυτή είναι σκόπιμο να χρησιμοποιείται με άτομα που μπορούν να επωφεληθούν. (Καυσίδου, 1974)

3.3 Προετοιμασία του παιδιού για την υιοθεσία

3.3.1 Το Υιοθετημένο Παιδί

Το υιοθετημένο παιδί μαθαίνει να ζει, προσπαθώντας να εξισορροπήσει μέσα του την πραγματικότητα της ύπαρξης δύο οικογενειών· της βιολογικής που τον έφερε στον κόσμο και το εγκατέλειψε και της θετής που ανέλαβε να το αναθρέψει. (Herlem, 1993)

Για το θετό παιδί, η βιολογική οικογένεια είναι πολύ σημαντική, παρά την απώλειά της. Στο «οικογενειακό μυθιστόρημα» του Freud, φαίνεται πως το παιδί έχει μια εικόνα «μεγαλείου» για τη βιολογική του οικογένεια. Πιστεύει πως ζει σε μια οικογένεια ταπεινή τώρα, που έχει απλά αναλάβει να το φροντίζει, αλλά κάποια μέρα θα έρθει η άλλη οικογένεια, η σημαντική, αυτή που το γέννησε και θα το «σώσει», διατηρώντας με αυτό τον τρόπο το παιδί το ναρκισσισμό του. (Λίποβατς, 1997)

Όπως έχει αναφερθεί, το παιδί, πριν από αυτή την οικογένεια είχε μια άλλη, αυτή που το γέννησε και που για ορισμένους λόγους απομακρύνθηκε από την οικογένεια αυτή και από το πρώτο σημαντικό πρόσωπο· τη μητέρα. Η διακοπή των δεσμών με τα σημαντικά για το παιδί πρόσωπα και η απομάκρυνση από την οικογένεια, βιώνονται από το παιδί σα μια τραυματική εμπειρία. Ο αποχωρισμός από το μητρικό πρόσωπο με βίαιο τρόπο, μπορεί να ενισχύσει τις φαντασιώσεις που έχει το παιδί για τη μητέρα που το γέννησε, σε τέτοιο βαθμό ώστε να στέκεται εμπόδιο στην ανάπτυξη δεσμών με τη θετή οικογένεια. (Hindle, 2008)

Η εμπειρία αυτής της εγκατάλειψης, ίσως και η ύπαρξη αναμνήσεων και εμπειριών από παραμονή του παιδιού σε ίδρυμα ή τοποθέτηση του σε ανάδοχες οικογένειες στο παρελθόν, πιθανών να καθορίζουν την επιτυχία μιας μελλοντικής υιοθεσίας. Σε πολλές υιοθεσίες που δεν ήταν επιτυχείς, λόγω των προηγούμενων εμπειριών που έχουν επηρεάσει την ανάπτυξη του ψυχισμού των παιδιών, έχει παρατηρηθεί πως υπάρχουν πιθανότητες εμφανίσεων διαταραχών συμπεριφοράς του παιδιού, δυσκολία στις σχέσεις του, καθώς και μαθησιακές δυσκολίες. (Triseliotis, Shireman & Hundleby, 2012)

3.3.2 Η Ταυτότητα του Υιοθετημένου Παιδιού

Οι Triseliotis & Κουσίδου (2009), με τον όρο ταυτότητα αναφέρονται στη αντίληψη που έχει ένα παιδί για τον εαυτό του και υποστηρίζουν πως η ταυτότητα δομείται:

1. Από την εικόνα που έχει το παιδί για τον εαυτό του, μαθαίνοντας την ιστορία του, τα προσωπικά του χαρακτηριστικά, τις αξίες του και τις ικανότητές του
2. Από την ιδανική εικόνα του εαυτού, δηλαδή τις φιλοδοξίες που έχει ένα παιδί από τη ζωή του, τις αξίες, τα χαρακτηριστικά και τις ικανότητες που θα ήθελε να αποκτήσει
3. Από την αυτοεκτίμηση, όπου επιδοκιμάζει και αποδοκιμάζει τον εαυτό του για το πόσο ικανό και άξιο είναι.

Σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της ταυτότητας αποτελεί η εικόνα που έχουν για τα παιδιά οι άλλοι, και -καθώς είναι μια διαδικασία που ξεκινά από τη βρεφική ηλικία- ιδιαίτερη σημασία στη διαμόρφωσή της παίζει η εικόνα που έχουν για το ίδιο τα πρώτα σημαντικά πρόσωπα της ζωής του (μητέρα, πατέρα, οικογένεια). Η ταυτότητα βοηθά το παιδί να αποκτήσει ένα αίσθημα σταθερότητας και συνέχειας μέσα στο περιβάλλον που διαρκώς μεταβάλλεται και αυτός είναι και ο λόγος που αποτελεί μια πολύ σημαντική διαδικασία. Όταν τα στοιχεία που έχει το παιδί για τη ζωή του είναι σταθερά, τότε μπορεί πιο εύκολα να δημιουργήσει μια ολοκληρωμένη ταυτότητα και να νιώθει ικανοποιημένο από τον εαυτό του. (Triseliotis & Κουσίδου, 2009)

Όσον αφορά το υιοθετημένο παιδί, για να δημιουργήσει τη ταυτότητά του πρέπει να κατανοήσει πως έχει δύο οικογένειες· τη βιολογική, που το γέννησε αλλά το εγκατέλειψε και τη θετή που ανέλαβε να το φροντίσει. Πέρα από την ύπαρξη των δύο οικογενειών τις περισσότερες φορές το υιοθετημένο τέκνο καλείται να διαχειριστεί συναισθήματα απώλειας και εγκατάλειψης, ως προς την απώλεια της πρώτης και βιολογικής οικογένειας, με συμπέρασμα την ανάγκη του για θρήνο. (Καλούτση – Ταυλαρίδου, 1970)

Όσο πιο μεγάλο είναι το παιδί, τόσο πιο εύκολα αντιλαμβάνεται την απώλεια της βιολογικής οικογένειας. Στην ηλικία των 6-7 ετών, το παιδί βρίσκεται σε θέση να βιώσει το έντονο άγχος και τη σύγχυση που προκαλεί η απουσία αυτή, καθώς και συναισθήματα φόβου, θυμού, ενοχής και κατάθλιψης. (Hindle, 2008)

Το παιδί τόσο κατά την παιδική, όσο και κατά την εφηβική ηλικία μπορεί να δημιουργεί φαντασιώσεις και μύθους σχετικά με τους λόγους που εγκαταλείφθηκε, αλλά και σχετικά με το πώς είναι η βιολογική του οικογένεια. Το παιδί έχει ανάγκη να μάθει για τους βιολογικούς του γονείς, για τους λόγους που εγκαταλείφθηκε από εκείνους, να δομήσει μια ολοκληρωμένη εικόνα για τον εαυτό του και να πάψει να ζει με τις φαντασιώσεις. (Lifton, 1999)

Δεν είναι λίγες οι φορές που οι φαντασιώσεις αυτές, δημιουργούν δυσκολίες στις σχέσεις του παιδιού με τη θετή οικογένεια, ιδιαίτερα στην περίοδο της εφηβείας, καθώς το παιδί μέσα από τις φαντασιώσεις αυτές μπορεί να έχει σχηματίσει μια αρνητική εικόνα για τον εαυτό του και να μην νιώθει αποδεκτό σε διάφορους τομείς της ζωής του, λόγω της εγκατάλειψής του από τους βιολογικούς του γονείς. Σε περίπτωση βέβαια, που το παιδί βρίσκεται μέσα σε ένα στοργικό περιβάλλον και οι σχέσεις μεταξύ των μελών της θετής οικογένειας είναι στενές, τότε το παιδί μπορεί να βοηθηθεί και να εξαλείψει τις αρνητικές αυτές εικόνες για τον εαυτό του. (Triseliotis, 2006)

Με τη βοήθεια του ειδικού, το παιδί μπορεί να διαχειριστεί τα διάφορα συναισθήματα που το διακατέχουν από την απώλεια της φυσικής οικογένειας. Σε αυτό παίζει σημαντικό ρόλο το περιβάλλον της θετής οικογένειας, καθώς και οι σχέσεις μεταξύ των μελών που θα προκύψουν. Είναι σημαντικό πριν από μια διαδικασία υιοθεσίας το παιδί να προετοιμάζεται και να ενημερώνεται για το τι σημαίνει υιοθεσία, έτσι ώστε και το ίδιο συνειδητά να αποφασίζει για αυτή. (Παπαγιαννακοπούλου – Σπένζα, 1994)

Για να πραγματοποιηθεί μια επιτυχής υιοθεσία, είναι εξέχουσας σημασίας η προετοιμασία του παιδιού και ιδιαίτερα όταν το παιδί είναι

μεγαλύτερο σε ηλικία και έχει βιώσει πλήρως την εγκατάλειψη από την οικογένεια, ίσως και την παραμονή σε ίδρυμα και σε ανάδοχες οικογένειες. (Triseliotis & Shireman, 1997)

Όπως λοιπόν συμπεραίνουμε, μέσω της σωστής προετοιμασίας δίνονται τα απαραίτητα εφόδια στο παιδί, προκειμένου να κατανοήσει τι συνέβη ως προς εκείνο στο παρελθόν, τι γίνεται στο παρόν και τι πρόκειται να συμβεί στο μέλλον. (Εθνικός Οργανισμός Κοινωνικής Φροντίδας, Κέντρο βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ», 2000)

3.3.3 Προετοιμασία Παιδιών και Νηπίων

Η προετοιμασία του παιδιού πραγματοποιείται από τον ειδικό (κοινωνικό λειτουργό, ψυχολόγο, βρεφονηπιοκόμο), ο οποίος είναι κοντά στο παιδί και το ίδιο τον εμπιστεύεται. Είναι μια διαδικασία που απαιτεί χρόνο ώστε το παιδί να μπορέσει να επεξεργαστεί όλα όσα συμβαίνουν κατά τη διάρκειά της υιοθεσίας του. Ανάλογα με τη θεωρητική κατάρτιση του ειδικού, διαμορφώνεται η μέθοδος που χρησιμοποιείται, η οποία αναπτύσσεται ανάλογα με την ηλικία του παιδιού. Συνήθως στις μικρότερες ηλικίες χρησιμοποιείται το παιχνίδι και η ζωγραφική, τα οποία μπορούν να δώσουν πολλές πληροφορίες για τις σκέψεις και τα συναισθήματα των παιδιών που πιθανόν να μην είναι σε θέση να τα εκφράσουν με λόγια. (Εθνικός Οργανισμός Κοινωνικής Φροντίδας, Κέντρο βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ», 2000)

Αρχικά, ο ειδικός προσπαθεί να βοηθήσει το παιδί να βάλει σε μια τάξη τις μέχρι τώρα εμπειρίες της ζωής του, βοηθώντας το να βγει από τη σύγχυση. Έπειτα, προσπαθεί να απαντήσει σε τυχόν ερωτήσεις του παιδιού που αφορούν την καταγωγή του ή να συμπληρώσει πληροφορίες που είναι σημαντικές για εκείνο, προκειμένου να μπορέσει να διατηρήσει τη ταυτότητά του. Επιπροσθέτως, το παιδί ενθαρρύνεται να πει σκέψεις, συναισθήματα και φαντασιώσεις που μπορεί να έχει για τους φυσικούς του γονείς και να δει την πραγματικότητα όλων αυτών, μέσα από τις πληροφορίες που του δίνονται. (Εθνικός Οργανισμός Κοινωνικής Φροντίδας, Κέντρο βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ», 2000)

Εν συνεχεία, γίνεται προσπάθεια να μπορέσει το παιδί να καταλάβει και να αποδεχτεί τους λόγους που βρίσκεται μακριά από τη βιολογική οικογένειά, να συμβιβαστεί με το γεγονός αυτό της απόρριψης, ή να πενθήσει το χαμό τους. Η διαδικασία της προετοιμασίας συνεχίζεται προτρέποντας το τέκνο να εκφράσει το άγχος, τους φόβους και τα συναισθήματά που έχει, έτσι ώστε ο ειδικός να το βοηθήσει να τα διαχειριστεί. Αφού το παιδί μπορέσει να κατανοήσει όλα όσα έχουν συμβεί μέχρι τώρα στη ζωή του, αρχίζει να ενημερώνεται για την υιοθεσία του, έχει αντίληψη για το τί πρόκειται να συμβεί, εξηγώντας του πως πλέον θα ανήκει σε μια νέα οικογένεια και να κατανοεί τους λόγους που γίνεται αυτό. Το παιδί ενθαρρύνεται να εκφράσει τις σκέψεις, τους φόβους και τις επιθυμίες του για αυτή την αλλαγή που πρόκειται να συμβεί στη ζωή του και από τη μεριά του ο ειδικός προσπαθεί να το βοηθήσει να τα διαχειριστεί. (Εθνικός Οργανισμός Κοινωνικής Φροντίδας, Κέντρο βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ», 2000)

Ένας τρόπος να γίνει η προετοιμασία, είναι η δημιουργία του «βιβλίου ζωής» του παιδιού, στο οποίο καταγράφεται η ιστορία του και τα γεγονότα της ζωής του, είτε σε κείμενο, είτε με σχέδια, φωτογραφίες, ζωγραφιές και εικόνες. Το «βιβλίο της ζωής» βοηθά στο να επεξεργαστούν τα θέματα που λαμβάνουν χώρα κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας. (Εθνικός Οργανισμός Κοινωνικής Φροντίδας, Κέντρο βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ», 2000)

3.3.4 Προετοιμασία Βρεφών

Όσον αφορά τα βρέφη που δίδονται για υιοθεσία, η διαδικασία της προετοιμασίας δεν μπορεί να γίνει με τον ίδιο τρόπο που γίνεται με τα μεγαλύτερα παιδιά. Ο ειδικός αναλαμβάνει να συγκεντρώσει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες που αφορούν το παιδί, όπως είναι η καταγωγή του, στοιχεία της βιολογικής οικογένειας και προσωπικά χαρακτηριστικά, τα οποία δίνονται στους μελλοντικούς του γονείς. Το πιο επιθυμητό είναι όλα αυτά τα στοιχεία να είναι καταγράφονται στο «βιβλίο ζωής» του. (Εθνικός Οργανισμός Κοινωνικής Φροντίδας, Κέντρο βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ», 2000)

3.3.5 Προετοιμασία Παιδιών με Διαταραχή

Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα παιδιά είναι πιθανό να παρουσιάσουν κάποιου είδους διαταραχή. Στην περίπτωση αυτή δεν αρκεί μόνο η διαδικασία της προετοιμασίας, αλλά συνίσταται η ανάγκη ψυχοθεραπευτικής αντιμετώπισης, προκειμένου να μπορέσουν να διαχειριστούν τα συναισθήματά τους και να πραγματοποιηθεί η διαδικασία της υιοθεσίας. Με τη διαδικασία της προετοιμασίας μειώνονται οι πιθανότητες αποτυχίας της μελλοντικής του υιοθεσίας. Το παιδί αφού έχει μάθει τη μέχρι τώρα πορεία του και αφού ενημερωθεί για την αλλαγή που πρόκειται να συμβεί στη ζωή του, είναι έτοιμο να ενσωματωθεί στη νέα του οικογένεια. (Εθνικός Οργανισμός Κοινωνικής Φροντίδας, Κέντρο βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ», 2000)

3.3.6 Ενημέρωση του Παιδιού για την Υιοθεσία

Καθώς το παιδί μεγαλώνει μέσα στη θετή οικογένεια, δημιουργείται η απορία για το αν θα πρέπει να ενημερωθεί για την υιοθεσία του, να μάθει και να αποδεχτεί το γεγονός πως η οικογένεια στην οποία μεγαλώνει δεν είναι η οικογένεια που το γέννησε.

Μεγάλο μέρος των ζευγαριών που αποφάσισαν να υιοθετήσουν, το έκαναν σε μια προσπάθεια να αποκτήσουν ένα παιδί. Καθώς το παιδί μεγαλώνει, αναρωτιούνται αν πρέπει να το ενημερώσουν για την υιοθεσία του. Τα ζευγάρια που υιοθέτησαν, εφόσον δεν μπορούσαν να αποκτήσουν δικά τους παιδιά, τείνουν να είναι πιο ευάλωτα συναισθηματικά ως προς την οικογένεια τους και ως προς τη διαφύλαξή της. Ο φόβος πως μπορεί να «χάσουν» το παιδί, πως θα επηρεαστεί η οικογένειά τους και θα διαταραχτεί ο ρόλος τους από τη στιγμή που το παιδί θα μάθει για την ύπαρξη των βιολογικών του γονέων, κάνει τους θετούς γονείς να βιώνουν έντονες συγκρούσεις μέσα τους, καθώς δεν γνωρίζουν αν πρέπει να αποκαλύψουν στο παιδί την αλήθεια ή αν πρέπει να το κάνουν να πιστεύει πως είναι η φυσική του οικογένεια. Ένας ακόμη παράγοντας που εντείνει τις εσωτερικές αυτές συγκρούσεις είναι το γεγονός ότι αποφασίζοντας να αποκαλύψουν στο παιδί τη θετή του ιδιότητα, δεν γνωρίζουν κατά πόσο θα

μπορέσουν να ανταποκριθούν στις προσδοκίες τις κοινωνίας. (Παπαγιανακοπούλου – Σπέντζα, 1997)

Οι εσωτερικές συγκρούσεις των θετών γονέων δεν σταματούν εκεί, καθώς πέρα από το αν είναι σωστό να μιλήσουν στο παιδί για την υιοθεσία του, πρέπει να αποφασίζουν ποια είναι η κατάλληλη στιγμή και ποιος είναι ο τρόπος που θα πρέπει να του το αποκαλύψουν. Σε πολλές περιπτώσεις οι θετοί γονείς αρχίζουν να ενημερώνουν το παιδί, αλλά σταματούν μόλις καταλάβουν πως εκείνο αντιδρά προς αυτή την αλήθεια, αρνούμενο πως κάτι τέτοιο ισχύει. Ακόμα και αν το παιδί είναι έτοιμο να συζητήσει πάνω σε αυτό, οι θετοί γονείς τείνουν να μεταφέρουν στο παιδί όλους τους φόβους και τις φαντασιώσεις που έχουν, με αποτέλεσμα το συγκεκριμένο θέμα να μη συζητηθεί ποτέ ξανά μέσα στην οικογένεια. (Παπαγιανακοπούλου – Σπέντζα, 1997)

Κάποιοι γονείς προσπαθούν να ενημερώσουν το παιδί για την υιοθεσία του από πολύ μικρή ηλικία, πιστεύοντας πως αυτό είναι η καλύτερη λύση. Στην πραγματικότητα, όμως, η αποκάλυψη αυτή φαίνεται να γίνεται με ψυχαναγκαστικό τρόπο προκειμένου να μειωθεί το άγχος και οι ενοχές τους. (Αυγερινού, 2011)

Παρόλα αυτά, υπάρχουν θετοί γονείς οι οποίοι φοβούμενοι το κοινωνικό στίγμα αποφασίζουν να κρατήσουν την αλήθεια της υιοθεσίας, σαν ένα οικογενειακό μυστικό. Το «βάρος» της απόκρυψης της αλήθειας, μαζί με τις ενοχές που φέρει σα συνέπεια στους θετούς γονείς, εμποδίζουν την ανάπτυξη δεσμών μεταξύ θετού γονέα και υιοθετημένου παιδιού, πράγμα που δημιουργεί δυσκολίες στην επικοινωνία μεταξύ τους, καθώς - προκειμένου να διατηρηθεί το μυστικό- το παιδί πρέπει να μείνει έξω από αυτό. (Παπαγιανακοπούλου – Σπέντζα, 1997)

Το παιδί αντιλαμβάνεται πως η οικογένεια το αποκλείει από κάτι. Δεν γνωρίζει τί είναι αυτό και προσπαθεί να μάθει. Όσο δε μαθαίνει τι πραγματικά συμβαίνει και δεν μπορεί να εξηγήσει γιατί συμβαίνει αυτό, μπορεί να αρχίσει να δημιουργεί φαντασιώσεις γύρω από τον εαυτό του, δημιουργώντας μια αρνητική αυτοεικόνα. (Κουρκούτας, 2007)

Όλη η προσπάθεια για να διατηρηθεί το μυστικό της υιοθεσίας του παιδιού, δημιουργεί πολύ μεγάλη ένταση στους γονείς, που μπορεί να τους κάνει υπερπροστατευτικούς προς εκείνο. Βέβαια, όλη αυτή η προσπάθεια απόκρυψης μπορεί τελικά να αποτύχει και η αλήθεια να γίνει γνωστή σε μια σύγκρουση μεταξύ θετού γονέα και παιδιού, λόγω της συναισθηματικής φόρτισης που υπάρχει τη συγκεκριμένη στιγμή. (Κουρκούτας, 2007)

Η εφηβεία αποτελεί μια περίοδο κατά την οποία το άτομο βιώνει πολλές αλλαγές σωματικές και ψυχικές, οι οποίες το κάνουν πιο ευάλωτο στις διάφορες συνθήκες της ζωής του. Η αποκάλυψη μιας αλήθειας τόσο σημαντικής για τη ζωή του παιδιού κατά την περίοδο αυτή, μπορεί να του προκαλέσει άγχος, φόβους, συναισθηματικές μεταπτώσεις σε έντονο βαθμό και κοινωνική απόσυρση, η οποία να επιφέρει πρόβλημα στην προσπάθεια του εφήβου να ανεξαρτητοποιηθεί. (Koh & Ruueter, 2011)

Συνεχίζοντας, στην περίοδο της εφηβείας είναι αυξημένες οι πιθανότητες να ενημερωθεί για την υιοθεσία, από άλλους, πλην της θετής του οικογένειας. Αυτοί μπορεί να είναι συγγενείς, φίλοι και συμμαθητές, γείτονες, έγγραφα και επιστολές που μπορεί να βρίσκονται κάπου κρυμμένα μέσα στο σπίτι και να ανακαλυφθούν από τον έφηβο. Ακόμα μπορεί να αποκαλυφθεί η θετή του ιδιότητα από το ληξιαρχείο ή και το στρατό, αν το παιδί είναι αγόρι. Βέβαια, αν όχι σε όλες, τότε στις περισσότερες των περιπτώσεων αυτών τα παιδιά θα επέλεγαν κάποιον από τους θετούς γονείς να αναλάβει να του μιλήσει και όχι κάποιο τρίτο πρόσωπο ή να φτάσει στην αλήθεια αυτή το ίδιο με τυχαίο τρόπο. (Foli, 2010)

Σύμφωνα με την Παπαγιαννακοπούλου – Σπέντζα (1997), πέρα από τους θετούς γονείς και τα υιοθετημένα παιδιά φαίνεται πως βιώνουν έντονες εσωτερικές συγκρούσεις. Από τη μία, το να ενημερωθούν για το παρελθόν τους θα τους βοηθήσει να σχηματίσουν μια ολοκληρωμένη εικόνα για τον εαυτό τους και να μπορέσουν να διαμορφώσουν τη ταυτότητά τους, και υπάρχει μια έντονη περιέργεια για το ποιοι είναι οι άνθρωποι που το εγκατέλειψαν και για ποιους λόγους. Από την άλλη, ο Foli (2010) αναφέρει πως υπάρχει η θετή οικογένεια που ίσως παρεξηγήσει αυτή την περιέργεια του παιδιού για τη βιολογική του οικογένεια και θεωρήσει πως το παιδί πια δεν τους αγαπά και αποφασίσει να το εγκαταλείψει η ίδια.

Πολλά παιδιά, αν και έχουν ενημερωθεί ότι είναι υιοθετημένα, δεν τολμούν να ρωτήσουν πληροφορίες σχετικά με τη γενέθλια οικογένειά τους, καθώς αντιλαμβάνονται πως η θετή οικογένεια αποτελεί ένα καταφύγιο και δε ρισκάρουν να τη χάσουν, όπως στο παρελθόν. Αυτοί είναι οι «καλοί υιοθετημένοι» που πολλές φορές καταπιέζουν αυτά που θέλουν να κάνουν προκειμένου να μη χάσουν το τίτλο του καλού παιδιού. Από την άλλη οι «κακοί υιοθετημένοι» νιώθουν πως η θετή οικογένεια τους κρατά εγκλωβισμένους και πως κάπου εκεί έξω βρίσκεται η βιολογική τους οικογένεια και να τους αναζητά. Όσοι ανήκουν στη δεύτερη κατηγορία, εμφανίζουν παραβατική συμπεριφορά όσον αφορά την κοινωνική τους ζωή και παρουσιάζουν συγκρούσεις με τους θετούς γονείς. Αυτές οι συμπεριφορές συνήθως, υποχωρούν μόλις τα παιδιά αρχίζουν να παίρνουν πληροφορίες για την προηγούμενη οικογένειά τους. Είναι σημαντικό, λοιπόν, οι γονείς να μην ενημερώνουν απλά τα παιδιά πως έχουν υιοθετηθεί, αλλά να είναι σε θέση να τους δώσουν και άλλες πληροφορίες γύρω από το παρελθόν τους, καθώς και να μπορούν να είναι προετοιμασμένοι να απαντήσουν στις ερωτήσεις τους. (Lifton, 1999)

Για το υιοθετημένο παιδί είναι σημαντική η πληροφόρησή για την οικογένειά του και κάτω από ποιες συνθήκες το εγκατέλειψαν. Ιδιαίτερα ενδιαφέρεται να μάθει για τη μητέρα του και γιατί εκείνη το παράτησε. Όλα αυτά μπορεί να δημιουργούν στο παιδί φαντασιώσεις που οι συνέπειές τους να είναι εμφανής μέσα στη θετή οικογένεια και στην επικοινωνία με τα μέλη της. Συμπερασματικά, είναι σημαντικό να γνωρίζει την αλήθεια για την υιοθεσία του και να υπάρχει μια πληροφόρηση γύρω από την βιολογική του οικογένεια, ώστε να μπορεί να δημιουργήσει μια ιστορία με συνέχεια μέσα στο χρόνο. (Αμπατζόγλου, 2002)

Είναι σημαντικό οι θετοί γονείς να ενημερώνουν το παιδί για την υιοθεσία του. Σε αυτό συμφωνούν οι περισσότεροι θεραπευτές και ειδικοί του θέματος. Παρόλα αυτά, δεν υπάρχει κατάλληλη στιγμή για να ανακοινωθεί η αλήθεια στο παιδί, καθώς κάθε οικογένεια είναι διαφορετική. Οι γονείς πρέπει να είναι σε θέση να κρίνουν τη συναισθηματική ωρίμανση του παιδιού, τη συναισθηματική κατάσταση στην οποία βρίσκεται και τις

ανάγκες που έχει, προκειμένου να επιλέξουν τη κατάλληλη στιγμή και ηλικία για να το ενημερώσουν για τη θετή του ιδιότητα. (Lifton, 1999)

Καθότι για το θετό γονέα δεν είναι πάντα εύκολο να κρίνει ποια είναι η καταλληλότερη στιγμή για να αποκαλύψει στο παιδί την αλήθεια, έγινε μια προσπάθεια να βρεθεί πότε κρίνεται κατάλληλη η αποκάλυψη και πότε όχι. Οι κύριες απόψεις ως προς αυτό το θέμα είναι τρεις. Σύμφωνα με την πρώτη άποψη, το παιδί καλό είναι να μάθει πως είναι υιοθετημένο από πολύ νωρίς. Η δεύτερη θεωρεί πως η ενημέρωση του παιδιού δεν πρέπει να γίνεται πριν από τη λανθάνουσα περίοδο και η τρίτη πως πρέπει να γίνεται όσο το δυνατόν αργότερα. (Lifton, 1999)

Για να αποφύγουν όσο το δυνατόν περισσότερο την πιθανότητα, να μάθει από τρίτα πρόσωπα για την υιοθεσία του, κάποιοι συγγραφείς εκτιμούν πως είναι καλύτερο η ενημέρωση να ξεκινά από την ηλικία δύο με τεσσάρων ετών, που το παιδί είναι αρκετά μικρό, δεν έχει ακόμα ξεκινήσει το σχολείο και δεν έχει το ίδιο κοινωνικές συναναστροφές με πολλά πρόσωπα. Οι θετοί γονείς μπορούν να αρχίσουν την ενημέρωση στο παιδί από πολύ νωρίς, ώστε αυτό να γίνει μέρος της συνείδησής του, ιδίως όταν το ίδιο αρχίζει να εκφράζει απορίες σχετικά με το πώς γεννήθηκε. Η αποκάλυψη της αλήθειας σε αυτή την ηλικία δεν φαίνεται να προκαλεί σύγχυση στο παιδί, καθώς το παιδί γύρω στην ηλικία των έξι με επτά αρχίζει να κατανοεί το τι σημαίνει να είναι υιοθετημένο. Γνωρίζοντας αυτό το γεγονός από μικρή ηλικία το παιδί νιώθει πως ξέρει την αλήθεια όλη του τη ζωή και βλέπει με θετικό τρόπο τη πραγματικότητα της υιοθεσίας, αποδεχόμενο πως έχει δυο οικογένειες· αυτή που γνωρίζει και το φροντίζει και μια άλλη που το γέννησε. (Triseliotis, 2000)

Επιπλέον, κατά την ενημέρωση του παιδιού από τους θετούς γονείς για την υιοθεσία του, πρέπει να δοθεί μεγάλη προσοχή στο πως παρουσιάζονται οι βιολογικοί γονείς, καθώς λάθος χειρισμοί μπορεί να κλονίσουν η αξιοπρέπεια του ίδιου. (Αμπατζόγλου, 2002)

Είναι κατανοητό πως το έργο της θετής οικογένειας είναι δύσκολο και θέλει πολύ προσοχή. Επιθυμητό είναι να αποφεύγεται το άγχος για την ενημέρωση ή μη του παιδιού, καθώς οδηγεί σε λανθασμένες κινήσεις και

χειρισμούς της κατάστασης. Επίσης, οι θετοί γονείς δεν πρέπει να αποφεύγουν ως θέμα συζήτησης την υιοθεσία του παιδιού τους, καθώς με αυτό τον τρόπο θα τους είναι πιο εύκολο να το συζητήσουν με το ίδιο το παιδί όταν έρθει η στιγμή. Είναι σημαντικό οι γονείς να ενθαρρύνονται να μιλήσουν ανοιχτά στο παιδί για την υιοθεσία του, κατανοώντας πως κάτι τέτοιο είναι σημαντικό για το ίδιο το παιδί. (Lifton, 1999)

Οι θετοί γονείς πρέπει να μιλήσουν ειλικρινά στο παιδί για την υιοθεσία του, έχοντας κατά του πως είναι μια διαδικασία απόλυτα φυσιολογική και πολύ όμορφη. Η ενημέρωση του παιδιού πάνω στην υιοθεσία του δεν είναι μια διαδικασία που συμβαίνει σε μια μόνο χρονική στιγμή και τελειώνει. Είναι μια διαδικασία με συνέχεια ακόμα και μετά την ενηλικίωση του υιοθετημένου παιδιού. (Coleman, 2000)

3.3.7 «W.I.S.E Υπ!»: Ένα Πολύτιμο Εργαλείο

Σε αυτό το σημείο είναι σημαντικό να αναφερθεί πως πολλοί θετοί γονείς επαναπαύονται εφόσον ενημερώσουν το παιδί για την υιοθεσία του. Για εκείνους, υπάρχει πάντα ο φόβος πώς θα αντιμετωπιστεί το παιδί από τα άλλα μέλη της κοινωνίας, πώς θα αναφερθούν στο θέμα αυτό, πώς θα το σχολιάσουν και τι θα το ρωτήσουν σχετικά με την υιοθεσία του. Σε πολλές περιπτώσεις αυτό γίνεται έχοντας σα σκοπό να προσβάλλουν το παιδί, ενώ άλλες φορές από απλή περιέργεια. Παρόλα αυτά, ο θετός γονέας δεν παύει να ανησυχεί για το πώς θα αισθανθεί το παιδί σε μια τέτοια κατάσταση. (Singer, 2010)

Το Κέντρο Υιοθεσίας, Υποστήριξης και Εκπαίδευσης στο Maryland της Αμερικής, ανέπτυξε ένα πρόγραμμα με σκοπό την ενδυνάμωση των υιοθετημένων παιδιών, προτείνοντας απαντήσεις στις ερωτήσεις και στα σχόλια που αφορούν την υιοθεσία τους. Το πρόγραμμα αυτό ονομάζεται «W.I.S.E Υπ!». Το «W.I.S.E Υπ!» χρησιμοποιείται τόσο στην ενδυνάμωση των παιδιών όσο και στην οικογενειακή θεραπεία. Μέσα από αυτό, τα υιοθετημένα παιδιά εκπαιδεύονται στο να δίνουν τις κατάλληλες απαντήσεις σε σχόλια και ερωτήσεις. Επιπλέον, τα παιδιά μαθαίνουν πως τους δίνεται η ευκαιρία μέσα από την εμπειρία τους να ενημερώσουν τους γύρω τους σχετικά με την υιοθεσία, κάνοντάς τα να νιώθουν «σοφότερα».

Ακόμα, μέσα από το πρόγραμμα αυτό τα παιδιά μαθαίνουν να καταλαβαίνουν ποιος είναι ο σκοπός που κάποιος κάνει την ερώτηση, αλλά και να δουν πως τα ίδια αισθάνονται στο άκουσμα μιας ερώτησης. Η εκπαίδευση γίνεται είτε ατομικά είτε σε ομαδικό επίπεδο. (Singer, 2010)

Τα παιδιά στο τελευταίο στάδιο μαθαίνουν να έχουν 4 επιλογές, ώστε να απαντήσουν στην ερώτηση που τους τέθηκε. Οι τέσσερις αυτές απαντήσεις προκύπτουν από τα τέσσερα γράμματα του ακρωνύμιου. Οι επιλογές είναι οι εξής:

- W: Φύγε ή αγνόησε ό,τι ακούς.
- I: Είναι προσωπικό. Δεν είμαι υποχρεωμένος να μοιραστώ πληροφορίες με κανέναν.
- S: Μπορώ να μοιραστώ κάτι σε σχέση με την ιστορία της υιοθεσίας, αλλά μπορώ να σκεφτώ προσεχτικά τι θέλω να ξέρουν οι άλλοι.
- E: Εκπαίδευσε τους άλλους για την υιοθεσία γενικά, για παράδειγμα, μπορώ να μιλήσω για το πώς λειτουργεί η υιοθεσία σήμερα, αναφορά ίσως σε επιτυχημένους υιοθετημένους.

(Singer, 2010)

3.3.8 Αναζήτηση της Βιολογικής Οικογένειας

Ο Tinder (2002), αναφέρει ότι πολλά παιδιά, συνήθως, μετά την ενηλικίωσή τους ή μετά το θάνατο των θετών γονέων ξεκινούν να αναζητούν πληροφορίες για τη βιολογική τους οικογένεια. Βασικός σκοπός της αναζήτησης είναι να έρθουν σε επαφή με τη μητέρα, ενώ η Lifton (1999), υποστηρίζει ότι η αναζήτηση πληροφοριών γίνεται σε μια προσπάθεια να δημιουργήσουν μια καλύτερη εικόνα για το παρελθόν τους. Σύμφωνα όμως με τους Triseliotis & Κουσίδου (1989), ακόμα και στις αρμόδιες υπηρεσίες, οι πληροφορίες μπορεί να είναι ελάχιστες, ειδικά αν πρόκειται για περιπτώσεις διακρατικών υιοθεσιών.

Ο λόγος που πολλές φορές δεν ξεκινούν την αναζήτηση, παρά μόνο μετά το θάνατό των θετών γονέων είναι γιατί γνώριζαν πως εκείνοι φοβούνταν μήπως το παιδί προτιμήσει τη βιολογική οικογένεια και δεν θέλησαν ποτέ να τους φέρουν σε αυτή τη θέση. (Trinder, 2002)

Παρόλα αυτά, όπως αναφέρουν οι Triseliotis & Κουσιδου (1989), ο φόβος αυτός των θετών γονέων είναι αβάσιμος, μιας και για το παιδί η θετή οικογένεια είναι πολύ σημαντική και πως η αναζήτηση της βιολογικής οικογένειας από την πλευρά των υιοθετημένων ατόμων, βοηθά στο να αναπτυχθούν καλύτερες σχέσεις με τη θετή οικογένεια.

Ένας ακόμη, λόγος που οδηγεί σε συνεχείς αναβολές της διαδικασίας ανακάλυψης του παρελθόντος από μεριάς των υιοθετημένων είναι ο φόβος του τι πρόκειται να συναντήσουν και αν αυτό είναι σε θέση να το διαχειριστούν. Από την άλλη, οι λόγοι που τον ωθούν να αναζητήσει τους βιολογικούς του γονείς είναι για να μπορέσει να καταλάβει το λόγο που δόθηκε προς υιοθεσία και για να μάθει αν η βιολογική οικογένεια ήθελε να έχει κάποια επικοινωνία μαζί του. (Trinder, 2002)

Το να αρχίσει ένα υιοθετημένο άτομο να αναζητά τη βιολογική του οικογένεια αποτελεί μια πολύ δύσκολη απόφαση. Πριν καταλήξει σε αυτή την απόφαση έχει να σκεφτεί τη πιθανότητα της δεύτερης «απόρριψης» από τη βιολογική οικογένεια. Πολλοί από τους υιοθετημένους ξεκινούν να αναζητούν τη βιολογική οικογένεια, λόγω αρνητικών εμπειριών από τη παρούσα, χωρίς όμως να γενικεύεται το ότι όλοι όσοι αναζητούν τη γενέθλια οικογένεια έχουν άσχημες εμπειρίες από τη θετή. (Trinder, 2002)

Σε πολλές περιπτώσεις μπορεί η φυσική οικογένεια να αρνηθεί την επαφή, συνήθως μετά από επέμβαση των συγγενών. Αντίθετα με τους βιολογικούς γονείς, τα παιδιά ως επί το πλείστο δεν απορρίπτουν τη βιολογική οικογένεια αφού έρθουν σε επαφή μαζί της. Υπάρχουν τρία είδη απόρριψης. Το πρώτο είναι η απόλυτη απόρριψη, όπου η βιολογική οικογένεια, αρνείται οποιαδήποτε επαφή με το παιδί. Το δεύτερο είδος είναι η απόρριψη μετά τη πρώτη επαφή και το τρίτο είναι η απόρριψη από τον ένα γονέα και η αποδοχή από τον άλλο. Οι λόγοι που ένας βιολογικός γονέας μπορεί να μη δεχτεί να έχει οποιαδήποτε επαφή με το παιδί του μπορεί να οφείλεται στο γεγονός ότι νιώθουν ντροπή και ενοχές για αυτό που του έκαναν τότε. (Trinder, 2002)

Όταν ένα άτομο αναζητήσει και απορριφθεί από την οικογένειά του, νιώθει πόνο, οργή και απογοήτευση, κυρίως λόγω του ότι αυτό έγινε για

δεύτερη φορά. Σε αυτή τη περίπτωση καλό θα ήταν το υιοθετημένο άτομο να προετοιμάζεται για μια περίπτωση απόρριψης. Μέσα από την προετοιμασία αυτή πρέπει να καταλάβει πως δεν απορρίπτεται ο ίδιος σαν προσωπικότητα, για αυτό δηλαδή που είναι, αλλά μια κατάσταση. Ακόμα πρέπει να μπορέσει να αναζητήσει και να επικεντρωθεί στα θετικά στοιχεία της αναζήτησης και να βοηθηθεί ώστε να εξωτερικεύσει τα συναισθήματα που το διακατέχουν. (Trinder, 2002)

Ένα σημαντικό στοιχείο που χρειάζεται να αναφερθεί, είναι πως από το 1995 λειτουργεί ο Σύλλογος Έρευνας και Αποκάλυψης Στοιχείων Υιοθετημένων Παιδιών (Σ.Ε.Α.Σ.Υ.Π), που έχει σα σκοπό να βοηθήσει τα υιοθετημένα άτομα να βρουν τη βιολογική τους οικογένεια. Ο σύλλογος αυτός αριθμεί 2000 μέλη και σε συνεργασία με το Δημοτικό Βρεφοκομείο της Αθήνας, το Κέντρο Βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ», τη Διεθνή Κοινωνική Υπηρεσία, το Π.Ι.Κ.Π.Α., τις Δημοτικές αρχές και άλλες υπηρεσίες, αναλαμβάνει να βοηθήσει τα υιοθετημένα άτομα να βρουν τις οικογένειές τους. (Σ.Ε.Α.Σ.Υ.Π., 2016)

3.3.9 Ο Ρόλος του Κοινωνικού Λειτουργού στη Διαδικασία Προετοιμασίας του Θετού Παιδιού.

Ο κοινωνικός λειτουργός αποτελεί μια από τις ειδικότητες που συμμετέχουν στη διαδικασία της προετοιμασίας του παιδιού. Καλείται να αναλάβει το έργο της προετοιμασίας του και γι' αυτόν το λόγο πρέπει να διαθέτει δεξιότητες, έτσι ώστε χρησιμοποιώντας αυτές να προσεγγίσει το παιδί με τρόπο που να ανταποκρίνεται στην ηλικία και το αναπτυξιακό επίπεδο του τελευταίου, αλλά και με τρόπο που να αποπνέει ειλικρίνεια και εμπιστοσύνη σε αυτό. (Παπαγιαννοπούλου – Σπένζα, 1994)

Σύμφωνα με τη Κουσίδου (1989), αναλαμβάνει να προετοιμάσει το παιδί, να μιλήσει μαζί του, να το ενημερώσει για το ποιο είναι, από που ήρθε και να του εξηγήσει τους λόγους που δεν βρίσκεται πλέον με τη φυσική του οικογένεια. Στη συνέχεια, αναλαμβάνει να το βοηθήσει να διαχειριστεί τα συναισθήματα που έχει, όπως ενοχή, φόβο, λύπη και άγχος. Ο κοινωνικός λειτουργός μέσα από τις συζητήσεις με το παιδί μπορεί να καταλάβει τα ενδιαφέροντά του, τις κλίσεις του και να βοηθήσει με αυτό

τον τρόπο στην επιλογή της καταλληλότερης θετής οικογένειας. Για να μπορέσει ο επαγγελματίας να συνεργαστεί με το παιδί, πρέπει να έχει κατανοήσει το γεγονός ότι εφόσον το τελευταίο βρίσκεται σε ένα ίδρυμα ή μια οργάνωση, έχει ήδη βιώσει τον αποχωρισμό από τη βιολογική οικογένεια σαν μια απόρριψη, πράγμα που το έχει πληγώσει. Έχοντας κατά νου αυτό, μπορεί να επιλέξει να προσεγγίσει το παιδί με διαφορετικό τρόπο, αναπτύσσοντας τεχνικές ώστε να αποκτηθεί μια σχέση εμπιστοσύνης και συνεργασίας μεταξύ των δύο μερών.

Για την καλύτερη συνεργασία τους, προσπαθεί να αποφύγει στερεότυπα. Είναι κοντά στο παιδί και διατίθεται να συζητήσει μαζί του οποιοδήποτε πρόβλημα απασχολεί το ίδιο, βοηθώντας εκφράσει τα συναισθήματά του και να αποδεχτεί τα διάφορα γεγονότα της ζωής του. Μέσα από τη συνεργασία αποκτά μια πολύπλευρη εικόνα για εκείνο, μπορώντας έτσι να το βοηθήσει να επιλέξει μια οικογένεια που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του. Ακόμα, είναι πολύ σημαντικό να αποτελεί ένα σταθερό πρόσωπο για το παιδί, κάνοντάς το να νιώσει πως μπορεί να στηριχτεί πάνω του. Βασικό όμως είναι, η σχέση που δημιουργείται με εκείνο να μην είναι πολύ στενή, καθώς μπορεί να λειτουργήσει ως εμπόδιο στη πραγματοποίηση της υιοθεσίας, μιας και το παιδί θα να αρνείται να αποχωριστεί τον επαγγελματία. (Κουσίδου, 1989)

Τέλος, η συνεργασία του κοινωνικού λειτουργού με το παιδί δε σταματά μετά την πραγματοποίηση της υιοθεσίας, αλλά συνεχίζεται κυρίως το πρώτο χρονικό διάστημα. Σκοπός του είναι να μιλήσει και να συζητήσει μαζί του τυχόν δυσκολίες και συναισθήματα που έχει. (Κουσίδου, 1989)

4 Εμπόριο Βρεφών στην Ελλάδα

4.1 Ορισμός Εμπορίου Βρεφών

Το εμπόριο βρεφών υπάγεται στη σφαίρα του trafficking. Ο όρος «trafficking» είναι ένας αγγλόφωνος όρος που έχει επικρατήσει και καθιερωθεί στον χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και ανά τον κόσμο για να υποδηλώσει το κοινωνικό φαινόμενο της διεθνικής σωματεμπορίας. Η εμπορία έχει διάφορες μορφές: εμπορία με σκοπό την εξαναγκαστική εργασία, κυρίως παιδιών, εμπορία με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση - κυρίως γυναικών- και εμπορία βρεφών για υιοθεσία. (Τσακλάγκανου, 2001)

Ο όρος «παράνομη υιοθεσία» και το εμπόριο βρεφών έχουν συσχετισθεί κατ' εξοχήν με την προσκόμιση κερδών κατά την πράξη της υιοθεσίας. Ενώ η ιδιωτική υιοθεσία είναι επιτρεπτή και νομιμοποιείται μέσω δικαστικής απόφασης, όταν αυτή γίνεται με τρόπο εμπορικό, προϋποθέτοντας χρηματική συναλλαγή, χάνει το νόμιμο χαρακτήρα της.

Πιο συγκεκριμένα, στο ν. 2447/1996 το άρθρο 10 παρ.2 αναφέρει ότι το άτομο που δίνει σε υιοθεσία το παιδί του, καθώς και εκείνος που μεσολαβεί στην υιοθεσία αποκομίζοντας ή προσπορίζοντας αθέμιτο όφελος τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους και με χρηματική ποινή μέχρι 500.000 δραχμών. Ακόμα στη παρ. 3 του ίδιου άρθρου αναφέρεται ότι εκείνος που τελεί κατ' επάγγελμα ή με πρόθεση κερδοσκοπίας αυτή την πράξη τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα έτη και με χρηματική ποινή μέχρι πέντε εκατομμύρια δραχμές. Η συναλλαγή αυτή έχει ως μοναδική συνέπεια τη τιμωρία των βιολογικών γονέων και του μεσολαβητή που αποκόμισε κέρδος, αλλά δεν τιμωρεί τους θετούς γονείς οι οποίοι κατέβαλαν το χρηματικό ποσό προκειμένου να τους δοθεί το παιδί. Επίσης, η υιοθεσία -ακόμα και όταν γίνεται υπό αυτές τις συνθήκες- δεν ακυρώνεται.

Αξίζει να αναφερθεί πως η Ελλάδα είναι μία από τις χώρες που έχει υπογράψει τη Σύμβαση της Χάγης, όπου στη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (1992), και Άρθρο 21 αναγράφει ότι τα Συμβαλλόμενα Κράτη που αναγνωρίζουν και επιτρέπουν την υιοθεσία, πρέπει να διασφαλίζουν πρωτίστως το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού και

να μεριμνούν ότι η υιοθεσία γίνεται μόνο μέσω των αρμόδιων αρχών, οι οποίες και αποφασίζουν σύμφωνα με τον νόμο εάν είναι δυνατή η υιοθεσία. Ακόμα, αναφέρει ότι η υιοθεσία στο εξωτερικό είναι ένας τρόπος εξασφάλισης της φροντίδας του παιδιού, αλλά αφού πρώτα έχει διαπιστωθεί πως δεν μπορεί να τοποθετηθεί σε οικογένεια στη χώρα καταγωγής του. Στο ίδιο άρθρο αναγνωρίζει την ανάγκη για διασφάλιση όλων των κατάλληλων μέτρων προκειμένου η τοποθέτηση του παιδιού, στην περίπτωση της διακρατικής υιοθεσίας, να μην απολήγει σε ανάρμοστο υλικό όφελος για τα πρόσωπα που είναι αναμειγμένα σε αυτή.

Στη Διακήρυξη για τις κοινωνικές και νομικές αρχές που διέπουν την προστασία και την ευημερία των παιδιών, με ειδική αναφορά στο θεσμό της αναδοχής και της υιοθεσίας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο (1986), η οποία υπάγεται στη Σύμβαση της Χάγης, το Άρθρο 6 αναφέρεται πως: «Τα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για την διενέργεια των διαδικασιών της ανάδοχης οικογένειας ή της υιοθεσίας πρέπει να έχουν επαγγελματική ή άλλη κατάλληλη κατάρτιση», και το Άρθρο 7 συμπληρώνει πως: «Οι Κυβερνήσεις καθορίζουν την καταλληλότητα των εθνικών υπηρεσιών τους για την ευημερία του παιδιού και αναλαμβάνουν την κατάλληλη δράση».

Η ίδια Διακήρυξη στο το Άρθρο 16 παραθέτει: «Η σχέση μεταξύ του παιδιού που πρόκειται να υιοθετηθεί και των μελλοντικών θετών γονέων του επιβλέπεται από οργανισμούς που ασχολούνται με την ευημερία του παιδιού ή από υπηρεσίες πριν από την υιοθεσία» ενώ το Άρθρο 20: «Στη διεθνή υιοθεσία, οι μετακινήσεις, πραγματοποιούνται κατά κανόνα μέσω των αρμόδιων αρχών ή οργανισμών κατ' εφαρμογή των εγγυήσεων και των κριτηρίων που ισχύουν για την εθνική υιοθεσία. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει η μετακίνηση να συνεπάγεται οικονομικό κέρδος για τα εμπλεκόμενα σε αυτήν μέρη». Τέλος, στο άρθρο 22 αναγράφεται ότι: «Δεν πραγματοποιείται καμία διεθνής υιοθεσία αν δεν διαπιστωθεί ότι πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις και ότι θα παρασχεθούν όλα τα απαιτούμενα για την ολοκλήρωση της υιοθεσίας έγγραφα, όπως η συγκατάθεση των αρμοδίων αρχών».

Η σύμβαση υπογράφηκε στη Χάγη το 1993 και κυρώθηκε από την ελληνική Βουλή με τον Ν. 3765/2009, ορίζοντας ως ημερομηνία έναρξης

της ισχύος της την 1.1.2010. Στόχος των ρυθμίσεων είναι η έγκυρη αξιολόγηση και η υποστήριξη των ενδιαφερομένων θετών γονέων, η προστασία των δικαιωμάτων των υιοθετούμενων παιδιών και η καταπολέμηση της παράνομης εμπορίας βρεφών, που ευνοείται από την ανεξέλεγκτη εφαρμογή της ιδιωτικής υιοθεσίας στη χώρα μας. (Συνήγορος του Παιδιού, 2010)

4.2 Ιστορική Αναδρομή

Η Lifton (1999) ως προς το εμπόριο βρεφών αναφέρει τα εξής: «Μετά τη δεκαετία του '20 έγινε ταμπού να βάζουν τα ζευγάρια αγγελίες στις εφημερίδες για μωρά και τότε ιδρύθηκαν πρακτορεία υιοθεσίας που αναλάμβαναν τέτοιες λεπτές υποθέσεις. Τα μωρά που είχαν ανάγκη από οικογένειες ήταν πολλά τότε. Άνοιξε η αγορά βρεφών. Οι αγγελίες ήταν σύντομες και ψυχρές. Τα άτεκνα ζευγάρια φρόντιζαν να δίνουν μόνο έναν αριθμό θυρίδας, έτσι ώστε να διασφαλίσουν την ανωνυμία τους. Οι μητέρες που δεν μπορούσαν να κρατήσουν τα παιδιά τους, έδιναν την πλήρη διεύθυνσή τους. Στις εφημερίδες οι αγγελίες για παιδιά, ήταν μαζί με ένα σωρό άλλες για χαμένα γατιά, σκυλιά και μεταχειρισμένα αυτοκίνητα. Οι αγγελίες που δημοσίευαν ήταν σαν να είχαν γραφτεί με καρμπόν, καθώς πολλές από αυτές είχαν συνταχθεί από τους ίδιους τους δικηγόρους – μεσίτες, που ζούσαν από τις υιοθεσίες.»

Τα κυκλώματα αυτά απαρτίζονται από πολλά άτομα διαφόρων ενασχολήσεων, που το καθένα έχει διαφορετικό ρόλο από το άλλο στη διαδικασία της διακίνησης των βρεφών. Μερικά σύνηθες επαγγέλματα που εμπλέκονται σε τέτοιες διαδικασίες είναι οι δικηγόροι, οι μαιευτήρες, οι νοσηλευτές, οι συμβολαιογράφοι, οι ιερείς, αλλά και διάφοροι κρατικοί φορείς, ενώ οι φυσικοί γονείς που συναινούν σε αυτό συνήθως είναι Αθίγγανοι, γυναίκες από την Αλβανία και τις χώρες του πρώην ανατολικού μπλοκ (κυρίως από την Βουλγαρία), ανύπαντρες Ελληνίδες που αντιμετωπίζουν προβλήματα οικονομικής φύσεως, καθώς και αθώα θύματα. Τα υγιή μωρά ανάλογα τα χαρακτηριστικά που φέρουν πωλούνται από 3.000 έως και 20.000 ευρώ. (Ανδιανάκη, Δημητρίου & Προϊστάκη, 2011)

Στην Ελλάδα, το εμπόριο βρεφών ξεκίνησε τη δεκαετία του 1990, καθώς τότε, λόγω της κατάρρευσης του κομμουνισμού στην Ανατολική Ευρώπη, άνοιξαν τα σύνορα. Τα σύνορα μεταξύ Ελλάδας και Βουλγαρίας το 2007 «εξαφανίστηκαν» κατά την εισδοχή της Βουλγαρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οδηγώντας την εμπορία βρεφών σε σταθερή διεύρυνση, με διακινητές κυρίως άνδρες αλλά και γυναίκες Ρομά, οι οποίοι ζούσαν για πολλά χρόνια με συμπατριώτες τους στην Ελλάδα. Οι διακινητές επικεντρώνονται στα γκέτο των Ρομά γύρω από τα λιμάνια της Μαύρης

Θάλασσας, Μπουργκάς και Βάμα, καθώς και στη σχετικά φτωχή ανατολή και στις πόλεις Σλίβεν, Γιαμπολ και Στάρα Ζαγκόρα. Τα μωρά αυτά δίνονται σε χώρες του Νότου, σε άτεκνα και απελπισμένα ζευγάρια, που είναι πρόθυμα να πληρώσουν αδρά για να παρακάμψουν το κρατικό σύστημα υιοθεσιών, το οποίο τους αφήνει για πολλά χρόνια στην αναμονή. Το βρεφικό ίδρυμα «Η ΜΗΤΕΡΑ» υποστηρίζει ότι μόνο μία στις πέντε από τις 500 υιοθεσίες ετησίως σχετίζεται με το κράτος. (enikos.gr, 2015)

Το λόγο για τον οποίο κάποιος θετός γονέας θα προβεί σε παράνομη υιοθεσία εξηγούν οι Ανδιανάκη, Δημητρίου και Προϊστάκη (2011), λέγοντας: «Οι διαδικασίες που ακολουθούνται από τα αρμόδια κρατικά ιδρύματα για την τέλεση υιοθεσιών, είναι πολύπλοκες και χρονοβόρες. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι για τη πραγματοποίηση μιας υιοθεσίας από το Κέντρο Βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ» χρειάζονται περίπου πέντε χρόνια. Επίσης, η μεγάλη «ζήτηση» και η μικρή «προσφορά» κάνει την επιλογή αρκετά αυστηρή. Ζευγάρια μεγαλύτερης ηλικίας, με χαμηλότερο οικονομικό εισόδημα, έχουν μεγάλες πιθανότητες απόρριψης. Η απογοήτευση αυτών των ατόμων γίνεται αφορμή για τη δράση παράνομων κυκλωμάτων που ασχολούνται με την εμπορία βρεφών. Τα κυκλώματα αυτά εκμεταλλεύονται την αδυναμία των ζευγαριών που δεν μπορούν να τεκνοποιήσουν και που έχουν κουραστεί από τις διαδικασίες της νόμιμης οδού.»

4.3 Χαρακτηριστικά Γνωρίσματα Μανάδων Θυμάτων / Εμπλεκόμενων με το Εμπόριο Βρεφών

Σύμφωνα με εκθέσεις του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης, στη συντριπτική τους πλειονότητα οι μητέρες είναι ηλικίας 18-25 ετών. Πρόκειται για ανύπανδρες μητέρες (70%), που συνήθως συγκατοικούν με την οικογένειά τους όταν τις προσεγγίζει το κύκλωμα. Σπανιότερα ζουν μόνες τους, ή με κάποιον φίλο. Ένα πολύ μικρότερο ποσοστό είναι παντρεμένες (20%), ενώ το 10% είναι χήρες. Το 77,8% των μητέρων ανήκει σε εθνοτική ομάδα. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΔΟΜ, το 55,6% των γυναικών αυτών είναι Ρομά, το 22,2% Πομάκες και το 22,2% είναι βουλγαρικής εθνικότητας. Η ανέχεια, η κοινωνική απομόνωση και η έλλειψη στοιχειωδών πολιτικών δικαιωμάτων είναι οι βασικοί λόγοι που τα κυκλώματα εμπορίας θυματοποιούν γυναίκες αυτών των εθνοτικών καταγωγών. Τα περισσότερα θύματα είναι ήδη έγκυες, όταν τους προσεγγίζουν τα κυκλώματα. Σε ελάχιστες περιπτώσεις, οι γυναίκες αποφασίζουν να κυοφορήσουν για να πουλήσουν το μωρό τους. Καμία γυναίκα δεν εργάζεται την εποχή της προσέγγισης για πώληση του κυήματος. (Δεληθανάση, 2006)

Όσον αφορά το επίπεδο εκπαίδευσης, είναι εξαιρετικά χαμηλό. Το 33,3% είναι αναλφάβητες, το 33,3% δεν έχει ολοκληρώσει την πρωτοβάθμια εκπαίδευση και το 33,3% έχει ολοκληρώσει μόλις την πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Ενδιαφέρον αποτελεί το γεγονός ότι το εκπαιδευτικό επίπεδο είναι ακόμη χαμηλότερο από αυτό των γυναικών που χρησιμοποιούνται για σεξουαλική εκμετάλλευση, είναι όμως, παρόμοιο με αυτό των ατόμων που χρησιμοποιούνται ως αντικείμενο εκμετάλλευσης από τα κυκλώματα για δουλεμπόριο εργασίας, επαιτεία και εξαναγκαστική ανήλικη εγκληματικότητα. (Δεληθανάση, 2006)

Αν και οι περισσότερες γυναίκες θεωρούν ότι είχαν «καλές» ή «φυσιολογικές» οικογενειακές σχέσεις, στη συνέχεια και κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων διαπιστώνεται ότι οι μισές έχουν υπάρξει θύματα κακομεταχείρισης ή βίας. Η προσέγγισή τους από το κύκλωμα γίνεται συνήθως από κάποιον ξένο άνδρα ή κάποιον γνωστό, αν και μια γυναίκα προσεγγίστηκε από φιλικό πρόσωπο. Τα άτομα που τις πλησιάζουν γι' αυτό

το σκοπό είναι συνήθως Ρομά από τη Βουλγαρία και τη χώρα προορισμού. Κάποιοι είναι Βούλγαροι τουρκικής καταγωγής. Όλες περνούν τα σύνορα νόμιμα και ταξιδεύουν τους πρώτους μήνες της εγκυμοσύνης. Συνήθως ταξιδεύουν με αυτοκίνητο ή λεωφορείο, αν και κάποια θύματα ταξιδεύουν αεροπορικώς. Οι δύο κύριες χώρες προορισμού είναι η Γαλλία και η Ελλάδα. (Δεληθανάση, 2006)

Τη συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων εμπορίας (88,9%) σε Ελλάδα και Γαλλία εντόπισαν οι τοπικές διωκτικές αρχές σε συνεργασία με τη βουλγαρική αστυνομία. Σε ένα ελάχιστο ποσοστό (11,1%) οι ίδιες οι μητέρες κατήγγειλαν το γεγονός. Όπως σημειώνεται από τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης, η συνυπαιτιότητα της μητέρας είναι δύσκολο να ανιχνευθεί. Εξίσου ασαφής είναι ο βαθμός στον οποίον απειλούνται ή εξαναγκάζονται από τους εμπόρους. Κάποιες μέλλουσες μητέρες φαίνεται να υποκύπτουν για χρήματα, καθώς για όσες γυναίκες έχουν ήδη παιδιά, η παράνομη υιοθεσία είναι ένας τρόπος να συντηρήσουν τα παιδιά τους. Σε πολλές περιπτώσεις έχει δοθεί στις γυναίκες υπόσχεση για εργασία στο εξωτερικό. Κάποιες φαίνεται να μην έχουν συνείδηση της κατάστασης στην οποία συμμετέχουν και άλλες, ενώ αρχικά συμφώνησαν να συμμετάσχουν στον έγκλημα, στη συνέχεια το μετάνιωσαν. Αυτό που είπαν οι περισσότερες μητέρες από τις οποίες έχει πάρει συνεντεύξεις ο ΔΟΜ, είναι ότι τα παιδιά τους θα είχαν μια καλύτερη ζωή ως υιοθετημένα από εύπορες οικογένειες στο εξωτερικό. (Δεληθανάση, 2006)

Επιπροσθέτως, σύμφωνα με το ΔΟΜ, ένα μείζονος σημασίας θέμα είναι αυτό της επανένωσης. Σε όσες περιπτώσεις τα βρέφη εντοπίστηκαν, επεστράφησαν στη μητέρα. Έγιναν προσπάθειες για να κινητοποιηθεί μηχανισμός υποστήριξης από τις τοπικές αρχές και τις υπηρεσίες προστασίας παιδιών ώστε να υποστηριχθεί η επανένωση. Ο κίνδυνος επιστροφής των βρεφών στο κύκλωμα εμπορίας είτε για υιοθεσία, είτε σε μεγαλύτερη ηλικία για άλλους σκοπούς παραμένει σοβαρότατο άλυτο πρόβλημα. Εάν δεν επιλυθεί το πρόβλημα των κοινωνικών συνθηκών που συμβάλλουν στην εμπορία, η «επαναδιακίνηση» αποτελεί σοβαρή απειλή. Από εγκληματολογική πλευρά, ο καθορισμός της συνυπαιτιότητας της μητέρας είναι απαραίτητος, αλλά και προβληματικός, λόγω του ότι η

υπερβολική επικέντρωση στην ποινική δίωξη της μητέρας δημιουργεί σοβαρά προβλήματα στις προσπάθειες επανένωσης. Όπως τονίζεται από τον ΔΟΜ, από τη μια πλευρά αγνοείται η σοβαρή κοινωνική θυματοποίηση των μητέρων, ενώ από την άλλη, δεν μπορεί να αγνοηθεί η ποινική συνενοχή των θετών γονέων που επηρεάζει άμεσα τη φροντίδα και την ασφάλεια των υιοθετούμενων παιδιών. (Δεληθανάση, 2006)

4.4 Τρόποι και Περιπτώσεις Εμπορίου Βρεφών ανά Χώρα Εισαγωγής

Αλβανία

Πριν τα βουλγαρικά κυκλώματα το 2003, γινόταν εμπόριο βρεφών από άτομα Αλβανικής καταγωγής, σε μικρότερη όμως κλίμακα. Τον Απρίλιο του 2005, το δικαστήριο των Τιράνων καταδίκασε τρεις Αλβανούς για εμπόριο βρεφών στην Ελλάδα, οι οποίοι αφού έπειθαν οικονομικά εξαθλιωμένες γυναίκες να πουλήσουν τα παιδιά τους έναντι 800 ευρώ, τους χορηγούσαν πλαστά χαρτιά και ταυτότητες. Έπειτα, τις μετέφεραν σε μαιευτήρια των Ιωαννίνων και της Θεσσαλονίκης, όπου γεννούσαν τα παιδιά με προγραμματισμένη καισαρική, ενώ την επόμενη κιόλας μέρα οι λεχώνες επέστρεφαν στην Αλβανία. Μάρτυρες στη δίκη ανέφεραν πως στη διαδικασία αυτή είχαν εμπλακεί και μαιευτήρες στα Ιωάννινα. (Δεληθανάση, 2006)

Ρουμανία

Τη δεκαετία του 1990, τα διεθνή ΜΜΕ γνωστοποίησαν τις συνθήκες που επικρατούσαν στα ρουμανικά ορφανοτροφεία. Πολλά άτεκνα ζευγάρια, κυρίως από τη Δύση, εκείνη τη περίοδο άρχισαν να υιοθετούν, με αποτέλεσμα να βρουν σπίτι περίπου 30.000 παιδιά. Και ενώ αυτό αντηχεί ως θετικό, στην πραγματικότητα υπήρχαν και πολλές περιπτώσεις που κυκλώματα εμπορίας βρεφών εκμεταλλεύτηκαν αυτή την κατάσταση, κερδίζοντας εκατομμύρια δολάρια με το να πουλάνε βρέφη έως και 55.000 δολάρια το καθένα. Ρουμανικός νόμος του 1997 έθετε τις αλλοδαπές υπηρεσίες υιοθεσίας σε πλεονεκτική θέση, με αποτέλεσμα να αναπτυχθεί μια ολόκληρη «αγορά» διαφθοράς και δωροδοκίας γιατρών, νοσοκόμων, κοινωνικών λειτουργών και δημοσίων υπαλλήλων, ενώ παράλληλα αυξήθηκαν οι νέες μητέρες που ωθούνταν να εγκαταλείψουν τα παιδιά τους. (Δεληθανάση, 2006)

Όπως προαναφέρθηκε, οι άσχημες συνθήκες που επικρατούσαν σε όλα τα ιδρύματα της χώρας προσέελκυσε πλήθος άτεκνων ζευγαριών από όλο τον κόσμο. Έφταναν εκεί με τη βοήθεια δικηγόρων, γιατρών και τουριστικών πρακτόρων, οι οποίοι διοργάνωναν εκδρομές γι' αυτόν τον

σκοπό. Τα ποσά της υιοθεσίας κυμαίνονταν από δύο έως πέντε χιλιάδες δολάρια, και τα χρήματα αυτά με βάση τους υπεύθυνους των ιδρυμάτων ήταν για την προσφορά βοήθειας στα παιδιά που εξ' αιτίας των προβλημάτων υγείας που είχαν, παρέμεναν στα ιδρύματα. Σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής πρεσβείας στο Βουκουρέστι, την περίοδο 1993-1999 υιοθετήθηκαν με τον τρόπο αυτό 460 παιδιά από Έλληνες. (Ανδιανάκη, Δημητρίου & Προϊστάκη, 2011)

Εφόσον το κράτος δεν μπορούσε να σταματήσει αυτή τη κατάσταση, το 2004 υπογράφηκε νόμος που έθετε φραγμούς στις διεθνείς υιοθεσίες και τις «υπηρεσίες» τους. Αυτή την κίνηση του Ρουμάνου προέδρου κατηγορήθηκε από την Αμερικάνικη κυβέρνηση αλλά και από την Ευρωπαϊκή Ένωση διότι έτσι ανοιγόταν ο δρόμος για τους εμπόρους βρεφών αλλά και το ρουμανικό κράτος έδειχνε αδυναμία να φροντίσει τα χιλιάδες εγκαταλελειμμένα παιδιά των ιδρυμάτων του. Σήμερα, Ρουμάνοι ειδικοί υποστηρίζουν πως ο νόμος αυτός τελικά εξανάγκασε τις δημόσιες υπηρεσίες να πάρουν μέτρα προστασίας των παιδιών αλλά και να προσανατολισθούν στην επανασύνδεση με τις οικογένειές τους, δημιουργώντας έτσι ένα νέο σύστημα υιοθεσίας και φροντίδας των ορφανών παιδιών της χώρας. (Δεληθανάση, 2006)

Βουλγαρία

Το εμπόριο βρεφών από τη Βουλγαρία γίνεται μέσω της αναγνώριση των νεογέννητων από Ελληνίδες πατέρες τη στιγμή της γέννησής τους στο μαιευτήριο. Έπειτα και με το πέρας μερικών μηνών η μητέρα παραιτείται από τα γονεϊκά της δικαιώματα και εξέρχεται της χώρας, παραχωρώντας το βρέφος στον υποτιθέμενο βιολογικό του πατέρα. Επειδή όμως, τα τελευταία χρόνια αυξήθηκαν οι γραφειοκρατικές διαδικασίες και οι κρατικοί έλεγχοι, εφευρέθηκαν νέοι τρόποι παράνομου εμπορίου. (Ανδιανάκη, Δημητρίου & Προϊστάκη, 2011)

Ένας ακόμη τρόπος στον οποίο καταφεύγουν οι γυναίκες από τη Βουλγαρία λόγω της δεινής οικονομικής τους κατάστασης, είναι να κυφορούν έμβρυα που προέρχονται από εξωσωματική γονιμοποίηση (περιπτώσεις παρένθετης μητρότητας χωρίς να πληρούνται οι προϋποθέσεις

του νόμου) και να γεννούν σε ιδιωτικά μαιευτήρια με πλαστή ταυτότητα, ώστε να παραδώσουν το νεογέννητο παιδί στη γυναίκα η οποία δεν μπορούσε να τεκνοποιήσει, αντί αδρής αμοιβής. (Μίχα, 2015)

Άλλοι τρόποι εμπορίας βρεφών

Δεκάδες νεαρά κορίτσια από χώρες της ανατολικής Ευρώπης και κυρίως της Ρωσίας, της Βουλγαρίας και της Αλβανίας έρχονται στη χώρα μας σε κατάσταση εγκυμοσύνης. Στη συνέχεια οι θετοί γονείς, σε συνεργασία με δικηγόρους και γιατρούς τις τοποθετούν σε ξενοδοχεία ή σπίτια, αναλαμβάνοντας όλα τα έξοδά τους. Κατά την ώρα του τοκετού, η εγκυμονούσα και η θετή μητέρα εισάγονται σε διπλανά κρεβάτια και με αυτό τον τρόπο φαίνεται ότι γέννησε η θετή μητέρα (εικονική γέννα). Αυτές οι διαδικασίες λαμβάνουν χώρα κατά κύριο λόγο σε ιδιωτικές κλινικές. (Ανδιανάκη, Δημητρίου & Προϊστάκη, 2011)

Ακόμα μια περίπτωση εμπορίας βρεφών είναι όταν άτεκνα ζευγάρια «βρίσκουν έξω από την πόρτα του σπιτιού τους ένα μωρό», το οποίο έπειτα υιοθετούν μέσω την νόμιμης διαδικασίας. (Ανδιανάκη, Δημητρίου & Προϊστάκη, 2011)

Παρόλα αυτά, υπάρχουν και πιο βίαιες περιπτώσεις εμπορίας, σύμφωνα με τις Ανδιανάκη, Δημητρίου & Προϊστάκη (2011), οι οποίες είναι όταν γυναίκες εξαναγκάζονται να μείνουν «κατά παραγγελία» έγκυες. Αυτό γίνεται όταν οι ίδιες δεν συναινούν στη διαδικασία και τα θύματα είναι κυρίως εκδιδόμενες γυναίκες.

Παράνομες υιοθεσίες παιδιών γινόντουσαν και σε κρατικά ιδρύματα, κυρίως τη δεκαετία του '90, τα οποία έδιναν παιδιά σε ακατάλληλους γονείς ή οι τελευταίοι τα απήγαγαν, με σκοπό οι υποθετικοί γονείς να απευθυνθούν στη πρόνοια δηλώνοντας αδυναμία ανατροφής του παιδιού, ενώ παράλληλα είχαν ήδη βρει την άτεκνη οικογένεια η οποία ενδιαφερόταν να το υιοθετήσει, έναντι χρηματικού ποσού. (infokids, 2014)

Τέλος, μια από τις πιο παλιές περιπτώσεις εμπορίας βρεφών είναι ο ονομαζόμενος «θάνατος του βρέφους», κατά τον οποίο όταν μια γυναίκα γεννούσε ενημερωνόταν από τον μαιευτήρα πως το παιδί της είχε κάποιο σοβαρό πρόβλημα υγείας και απεβίωσε κατά τη διάρκεια του τοκετού. Με

αυτό τον τρόπο, δηλώνονταν ως νεκρό και στη συνέχεια καταγραφόταν ότι το γέννησε η γυναίκα που το αγόρασε. Στο παρελθόν υπήρχε έντονα αυτός ο φόβος από γυναίκες που γεννούσαν καθώς και φόβοι μη τυχόν το παιδί κλαπεί ή μπερδευτεί με κάποιο άλλο. Πλέον αυτή η μέθοδος αρπαγής βρεφών είναι σπάνια, λόγω της δημοσιότητας που έχει λάβει το συγκεκριμένο θέμα. (Ανδιανάκη, Δημητρίου & Προϊστάκη, 2011)

4.5 Στατιστικά Στοιχεία Συλλήψεων Κυκλωμάτων

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία που τηρεί η Διεύθυνση Δημόσιας Ασφάλειας/ΑΕΑ (2012), επί των υποθέσεων παράνομων υιοθεσιών έχουν καταγραφεί:

Για το έτος 2002: 1 υπόθεση, 8 δράστες (5 υπήκοοι Βουλγαρίας και 3 Έλληνες) και θύμα 1 βρέφος υπήκοος Βουλγαρίας.

Για το έτος 2003: Καμία υπόθεση.

Για το έτος 2004: 8 υποθέσεις, 22 δράστες (16 υπήκοοι Βουλγαρίας, 6 Έλληνες) και θύματα 8 βρέφη (7 υπήκοοι Βουλγαρίας και 1 Έλληνας).

Για το έτος 2005: 1 υπόθεση, 4 δράστες (3 υπήκοοι Βουλγαρίας και 1 Έλληνας) και θύμα 1 βρέφος υπήκοος Βουλγαρίας.

Για το έτος 2006: 11 υποθέσεις, 40 δράστες (24 υπήκοοι Βουλγαρίας, 9 υπήκοοι Αλβανίας και 7 Έλληνες) και θύματα 10 βρέφη (7 υπήκοοι Βουλγαρίας και 3 υπήκοοι Αλβανίας) και 4 έγκυες γυναίκες.

Για το έτος 2007: 4 υποθέσεις, 15 δράστες (6 Έλληνες, 4 υπήκοοι Βουλγαρίας, 3 υπήκοοι Ρουμανίας και 2 υπήκοοι Αλβανίας) και 4 θύματα (1 Έλληνας, 1 υπήκοος Αλβανίας, 1 υπήκοος Ρουμανίας και 1 υπήκοος Βουλγαρίας).

Για το έτος 2008: 4 υποθέσεις, 48 δράστες (46 υπήκοοι Βουλγαρίας και 2 υπήκοοι Ελλάδας) και θύματα 3 βρέφη (υπήκοοι Βουλγαρίας) και 2 υπήκοοι Βουλγαρίας.

Για το έτος 2009: 8 υποθέσεις, 39 δράστες (18 Έλληνες, 13 υπήκοοι Βουλγαρίας, 4 υπήκοοι Αλβανίας και 4 υπήκοοι Ρουμανίας) και θύματα 7 βρέφη (4 υπήκοοι Βουλγαρίας, 2 υπήκοοι Ρουμανίας και 1 υπήκοος Ελλάδας) και 1 ανήλικο (υπήκοος Ελλάδας).

Για το έτος 2010: 3 υποθέσεις, 11 δράστες (9 υπήκοοι Βουλγαρίας και 2 υπήκοοι Ελλάδας) και θύματα 3 βρέφη υπήκοοι Βουλγαρίας.

Για το έτος 2011: 5 υποθέσεις, 35 δράστες (24 υπήκοοι Βουλγαρίας, 7 υπήκοοι Ελλάδας και 4 υπήκοοι Ρουμανίας) και θύματα 6 βρέφη (5 υπήκοοι Βουλγαρίας και 1 υπήκοος Ρουμανίας).

Για το έτος 2012: 6 υποθέσεις, 22 δράστες (11 υπήκοοι Ελλάδας και 11 υπήκοοι Βουλγαρίας) και θύματα 5 βρέφη (3 υπήκοοι Βουλγαρίας και 2 υπήκοοι Ελλάδας).

Για το έτος 2013: 3 υποθέσεις, 12 δράστες (8 υπήκοοι Βουλγαρίας και 4 υπήκοοι Ελλάδας) και θύματα 4 βρέφη

4.6 Διαδικασία Σύλληψης Κυκλωμάτων

Το να αποδείξει κάποιος ότι μια υιοθεσία γίνεται με παράνομο τρόπο είναι πολύ δύσκολο, καθώς οι συμμετέχοντες μπορούν να αποκρύψουν το γεγονός ότι χρηματίστηκαν. Έτσι, προκειμένου να μπορούν να προσαφθούν κατηγορίες στους εμπλεκόμενους θα πρέπει να συλληφθούν επ' αυτοφώρω την ώρα που λαμβάνουν τα χρήματα. Συνήθως, σε τέτοιου είδους κυκλώματα, οι διαμεσολαβητές λαμβάνουν το μεγαλύτερο μέρος της αμοιβής και δίνουν ένα μικρό μέρος των χρημάτων στη μητέρα, εκμεταλλευόμενοι τη δυσχερή οικονομική της κατάσταση.

Σύμφωνα με τις Κωστακοπούλου & Λαχανά (2009): «Πρώτα γίνεται η περισυλλογή πληροφοριών και επόμενο βήμα είναι η έρευνα και η διασταύρωση των πληροφοριών με τα πραγματικά γεγονότα. Στη συνέχεια και αφού είναι πλέον σίγουροι οι αστυνομικοί ότι έχουν να κάνουν με ένα τέτοιο κύκλωμα, σκηνοθετούν μια αγορά βρέφους ώστε να μπορέσουν να δουν ποιοι κρύβονται πίσω από αυτό. Αφού καταφέρουν και κάνουν όλα τα παραπάνω, ακολουθεί η σύλληψη και η δικογραφία. Κάθε εμπλεκόμενος στο γεγονός θα δώσει μια λεπτομερής κατάθεση, ακόμα και οι αστυνομικοί που έχουν εμπλακεί στην υπόθεση για το ξεσκέπασμα του κυκλώματος δίνουν μαρτυρικές καταθέσεις. Στη συνέχεια οι καταθέσεις υποβάλλονται στην εισαγγελία, όπου ο Εισαγγελέας ασκεί δίωξη κατά των υπαιτίων και ορίζει δικάσιμο.»

Επιπροσθέτως, υπάρχει και η περίπτωση του λεγόμενου αδικήματος μέσα στην αυτόφωρη διαδικασία, που σημαίνει ότι τα εμπλεκόμενα με την παράνομη υιοθεσία μέλη, συλλαμβάνονται και μόλις τελειώσει η δικογραφία πάνε κατευθείαν στον Εισαγγελέα. Αυτό γίνεται όταν η αγοραπωλησία είναι σκηνοθετημένη. Σε αυτή την περίπτωση, η δίκη γίνεται αμέσως και η κατηγορούμενοι προφυλακίζονται μέχρι να βγει η ημερομηνία του δικαστηρίου, ή αφήνονται ελεύθεροι με περιοριστικούς όρους. Όλα αυτά γίνονται γνωστά στη δημοσιότητα όταν το αστυνομικό κέντρο δεχτεί το σήμα της σύλληψης και με τη σειρά του εκδίδεται το δελτίο τύπου. (Κωστακοπούλου & Λαχανά, 2009)

ΜΕΡΟΣ Β – ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

5 Έρευνα

5.1 Γενικός Σκοπός Της Έρευνας

Γενικός σκοπός της παρούσας έρευνας, είναι να εξεταστούν οι απόψεις και οι γνώσεις ενήλικων ατόμων για τον θεσμό της υιοθεσίας και σε ένα δεύτερο επίπεδο, οι προτιμήσεις τους σχετικά με την υιοθεσία, με γνώμονα το γεγονός ότι θα ήθελαν να υιοθετήσουν ένα παιδί. Σε περίπτωση που αυτό δεν υφίσταται διευκρινίσαμε στους αποκρινόμενους ότι μπορούν να απαντήσουν στις ερωτήσεις που τους παραθέσαμε υποθετικά.

Ως επιμέρους στόχους μέσω πληροφοριών που συλλέξαμε από τους ερωτηθέντες, εξετάζονται τα είδη της υιοθεσίας που γνωρίζουν οι πολίτες ότι πραγματοποιούνται συχνότερα και ποια θα επέλεγαν οι ίδιοι αν έμπαιναν στη διαδικασία της υιοθεσίας, οι υπηρεσίες που γνωρίζουν ότι την πραγματοποιούν, η ηλικιακή διαφορά που θεωρούν ότι πρέπει να υπάρχει μεταξύ υιοθετούντα και υιοθετημένου καθώς και η ηλικία που θα επιθυμούσαν να έχει το παιδί που θα επέλεγαν να υιοθετήσουν όπως και μορφολογικά χαρακτηριστικά αυτού (χώρα και τόπος προέλευσης, φύλλο, ηλικία κ.α.).

Η παρούσα έρευνα δίνει πληροφορίες για τον θεσμό της υιοθεσίας όπως αυτός εφαρμόζεται στην Ελλάδα και κυρίως στο κατά πόσο οι πολίτες τον γνωρίζουν. Συμπερασματικά, ως πιλοτική έρευνα μπορεί να αποτελέσει μια καλή αφετηρία για την εξέλιξη του τρόπου εφαρμογής του θεσμού μέσω των πληροφοριών, των απόψεων και των συμπερασμάτων που διεξήχθησαν από αυτή.

5.2 Ερευνητικά Ερωτήματα

Τα ερευνητικά ερωτήματα με βάση τα οποία διεξαχθεί η έρευνα ήταν τα εξής:

- 1) Ποιες είναι οι γνώσεις του κόσμου ως προς το θεσμό της υιοθεσίας;
- 2) Ποιες είναι οι απόψεις του κόσμου ως το θεσμό της υιοθεσίας;

- 3) Ποιες είναι οι προτιμήσεις του κόσμου σχετικά με την υιοθεσία ενός παιδιού; (με γνώμονα ότι θα ήθελαν να υιοθετήσουν ή στην υποθετική εκτίμηση αυτού)

5.3 Είδος – Μεθοδολογία Έρευνας

Η συγκεκριμένη έρευνα είναι *ποσοτική- δειγματοληπτική* και ανήκει στην κατηγορία των *μη πιθανοτήτων βασιζόμενη σε διαθέσιμα υποκείμενα*. Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για τη διεξαγωγή της είναι η επισκόπηση μικρής κλίμακας, ενώ η συλλογή των δεδομένων έγινε μέσω αυτο-συμπληρωμένων ερωτηματολογίων.

Σκοπός της ποσοτικής έρευνας, είναι η εύρεση σχέσεων μεταξύ διαφόρων παραγόντων. Η ποσοτική έρευνα αναφέρεται στη συστηματική διερεύνηση φαινομένων με στατιστικές μεθόδους, μαθηματικά μοντέλα, καθώς και με αριθμητικά δεδομένα. Χρησιμοποιείται συνήθως αντιπροσωπευτικό δείγμα παρατηρήσεων και επιδιώκεται γενίκευση σε ένα ευρύτερο πληθυσμό, παρόλα αυτά, στην παρούσα έρευνα λόγω των περιορισμών και των διαφορετικών προσεγγίσεων δεν επιτυγχάνεται. Η συλλογή δεδομένων γίνεται με δομημένα πρωτόκολλα, όπως ερωτηματολόγια, κλίμακες και δοκίμια επιτευγμάτων. (Πανεπιστήμιο Κύπρου, 2015)

Σύμφωνα με τους Cohen, Manion & Morrison (2008), οι επισκοπήσεις περιγράφουν υπάρχουσες συνθήκες ή εντοπίζουν σταθερές -οι οποίες μπορούν να προσδιορίσουν συνθήκες ή σχέσεις γεγονότων- συλλέγοντας δεδομένα σε συγκεκριμένο χρονικό σημείο. Οι επισκοπήσεις μπορεί να παρουσιάζουν από απλές μετρήσεις έως και ανάλυση σχέσεων, γι' αυτό και διαφέρουν πολύ ως προς τα επίπεδα πολυπλοκότητάς τους.

Τέλος, η τεχνική της επισκόπησης που χρησιμοποιήθηκε για τη συγκέντρωση των δεδομένων είναι το ερωτηματολόγιο.

5.4 Πληθυσμός – Δείγμα

Σύμφωνα με τους Cohen et al. (2008) και Babbie (2011), πληθυσμός είναι το ευρύτερο σύνολο ατόμων στα οποία αναφέρεται μια έρευνα. Έτσι, έγινε προσπάθεια να εντοπιστεί ο ακριβής πληθυσμός της έρευνας και να

διαχωριστεί από αυτόν, το δείγμα. Αυτό είναι ένα αναγκαίο βήμα, καθώς τις περισσότερες φορές ο πληθυσμός είναι πολύ μεγάλος -μπορεί μάλιστα να αποτελεί το σύνολο μίας κοινότητας, ενός νομού, μιας χώρας ή ηπείρου. Μια έρευνα λοιπόν, κατά την οποία θα μελετιούνταν ένας τόσο μεγάλος πληθυσμός, θα μπορούσε να διαρκέσει έως και ολόκληρες δεκαετίες. Επιπλέον, η ανάλυση των αποτελεσμάτων θα ήταν ανέφικτη.

Ο πληθυσμός της παρούσας έρευνας αφορούσε ενήλικα άτομα, πολίτες της Δυτικής Πελοποννήσου, κατοίκους του νομού Ηλείας και Αχαΐας και συγκεκριμένα των πόλεων Αμαλιάδας και Πάτρας. Επιπρόσθετα τα άτομα που θα αποτελούσαν τον πληθυσμό της έρευνας θα έπρεπε να έχουν κλείσει ηλικιακά τα τριάντα τους χρόνια και να μην έχουν ξεπεράσει τα εξήντα.

Το δείγμα είναι η υποομάδα του συνολικού πληθυσμού που εξετάζεται με στόχο τη διεξαγωγή ερευνητικών συμπερασμάτων. Η υποομάδα αυτή πρέπει να είναι σαφώς, αισθητά μικρότερη από το σύνολο του πληθυσμού και να μπορεί να δώσει αντιπροσωπευτικά και αξιόπιστα αποτελέσματα. Γι' αυτόν τον λόγο, χρειάζεται μεγάλη προσοχή από τους ερευνητές η επιλογή του δείγματος και η μέθοδος δειγματοληψίας. (Cohen et al., 2008, & Babbie, 2011)

Το δείγμα της συγκεκριμένης έρευνας, ήταν εκατό (100) ενήλικα άτομα, κάτοικοι των Πόλεων της Αμαλιάδας (νομού Ηλείας) και Πάτρας (νομού Αχαΐας), τα οποία δεν απασχολούνται με συγκεκριμένη εργασία (καθώς συμπεριλαμβάνει και ανέργους), ούτε έχουν λάβει συγκεκριμένη εκπαίδευση καθώς επιθυμούσαμε να συμπεριλάβουμε στο δείγμα μας άτομα ενός ευρύτερου μορφωτικού και κοινωνικού επιπέδου. Συμπληρωματικά ήταν άτομα που δεν υπερέβαιναν τον ηλικιακό μας περιορισμό ούτε ήταν μικρότερα αυτού.

5.5 Μεθοδολογία Δειγματοληψίας

Η μέθοδος δειγματοληψίας που επιλέχθηκε για τη συλλογή των υποκειμένων του δείγματος της έρευνας, ανήκει στην κατηγορία των *μη πιθανοτήτων δειγματοληψία με διαθέσιμα υποκείμενα*.

Σύμφωνα με των Colin Robson (2010), το δείγμα μη πιθανοτήτων μπορεί να εφαρμοστεί σε μικρής κλίμακας έρευνες, καθώς δεν χρειάζεται πολύ χρόνο και κόστος.

Σύμφωνα με τους Cohen et al. (2008), το δείγμα μη πιθανοτήτων εφαρμόζεται κυρίως σε μικρής κλίμακας έρευνες, καθώς δεν χρειάζεται πολύ χρόνο και κόστος. Επιπλέον, χρησιμοποιείται σε έρευνες, όπου δεν υπάρχει πρόθεση από τον ερευνητή να γίνει γενίκευση των αποτελεσμάτων, καθώς γίνεται εστίαση σε μια συγκεκριμένη ομάδα ατόμων.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση αφορά τον περιορισμό μας, να συλλέξουμε υποκείμενα από συγκεκριμένο ηλικιακό φάσμα με άτομα που να έχουν συμπληρώσει τα τριάντα τους χρόνια ηλικιακά αλλά να μην έχουν ξεπεράσει τα εξήντα.

5.6 Τόπος & Χρόνος

Ο τόπος που διεξήχθη η έρευνα ήταν σε περιοχές της Δυτικής Πελοποννήσου και συγκεκριμένα στην πόλη της Αμαλιάδας (νομός Ηλείας) και της Πάτρας (νομός Αχαΐας), όπου μοιράστηκαν ερωτηματολόγια στις κεντρικές πλατείες, καθώς και σε καταστήματα, επιχειρήσεις και οργανισμούς των περιοχών αυτών.

Η έρευνα διήρκησε 20 ημέρες, συγκεκριμένα από τέλη Δεκεμβρίου (21/12/15) μέχρι αρχές Ιανουαρίου (9/1/15). Μέσα σε αυτό το χρονικό διάστημα έγινε το μοίρασμα όλων των ερωτηματολογίων και η ανάλυση των αποτελεσμάτων-δεδομένων από αυτά.

5.7 Εργαλείο Έρευνας

Το εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε για την έρευνα, είναι το ερωτηματολόγιο. Είναι ένα έντυπο που περιέχει μια σειρά δομημένων ερωτήσεων, οι οποίες παρουσιάζονται σε μια συγκεκριμένη σειρά και στις οποίες ο ερωτώμενος καλείται να απαντήσει γραπτά. Η κύρια κλίμακα που χρησιμοποιήθηκε για το ερωτηματολόγιο, επιπλέον, είναι η κλίμακα «Likert» δηλαδή, η βαθμονόμηση καθόλου, λίγο, αρκετά, πολύ και πάρα πολύ.

Η κλίμακα «Likert» αποτελεί μια κλίμακα εκτίμησης απόψεων ή συμπεριφοράς. Πρόκειται για υποκατηγορία της τακτικής κλίμακας (Hansson, & Arnetz, 2007).

Ο λόγος που επιλέχθηκε το ερωτηματολόγιο είναι:

- ✓ Λόγω του χαμηλού του κόστους.
- ✓ Το γεγονός ότι μπορεί να συμπληρωθεί από μεγάλο αριθμό ανθρώπων σε μικρό χρονικό διάστημα.
- ✓ Επειδή είναι εύκολη η κατασκευή και η χρήση του.
- ✓ Οι ερωτώμενοι μπορούν να εκφραστούν ελεύθερα
- ✓ Λόγω του ότι είναι τυποποιημένοι οι τρόποι ανάλυσης του υλικού.
- ✓ Επειδή ο ερευνητής δεν μπορεί να επηρεάσει τις απαντήσεις.
- ✓ Είναι μία λιγότερο χρονοβόρα μέθοδος.

Οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου της έρευνας είναι 29 (μαζί με τα υποερωτήματα που συμπεριλαμβάνουν μερικές από αυτές), πέντε (5) από αυτές αποτελούν τα δημογραφικά στοιχεία και οι υπόλοιπες είκοσι τέσσερις (24) αφορούν ερωτήσεις που βασίζονται στη συλλογή δεδομένων για τα ερευνητικά ερωτήματα, αλλά και αφορούν τις κύριες πληροφορίες που θέλαμε να συλλέξουμε. Οι είκοσι δύο (22) ερωτήσεις είναι κλειστού τύπου και πολλαπλής επιλογής, ενώ δύο (2) είναι ερωτήσεις βαθμονόμησης (καθόλου, λίγο, αρκετά, πολύ, πάρα πολύ).

5.8 Φάσεις Έρευνας

Η έρευνα διεξήχθη σε τρεις (3) φάσεις:

1. Η 1^η φάση περιλαμβάνει τη συγκεκριμενοποίηση του ερευνητικού στόχου, τη διαμόρφωση ερευνητικών ερωτημάτων, τη βιβλιογραφική ανασκόπηση, τον εντοπισμό του πληθυσμού, την αναζήτηση του δείγματος, καθώς και τη διαμόρφωση του ερωτηματολογίου μέσω της επιλογής αρχικά των ερευνητικών ερωτημάτων που ήταν και ο κύριος σκοπός αναζήτησης πληροφοριών και βασιζόταν στη βιβλιογραφική ανασκόπηση, και εν συνεχεία, των ερωτήσεων το ερωτηματολογίου που επίσης βασιζόταν στο βιβλιογραφικό μέρος της πτυχιακής.

2. Η 2^η φάση της έρευνας, είναι το σημείο όπου πραγματοποιήθηκε το μοίρασμα, η συμπλήρωση και η συγκέντρωση – συλλογή των ερωτηματολογίων.
3. Τέλος, η 3^η φάση, είναι εκείνη της ανάλυσης των δεδομένων, μέσω καταγραφής, κωδικοποίησης και ποσοτικής ανάλυσης των αποτελεσμάτων, με εργαλείο το SPSS.

5.9 Ζητήματα Ηθικής & Δεοντολογίας

Σε κάθε διεξαγωγή έρευνας προκύπτουν ορισμένα δεοντολογικά και ηθικά ζητήματα, τα οποία ο ερευνητής είναι πολύ σημαντικό να λαμβάνει υπόψιν του. Η συναίνεση του ερωτώμενου, η ανωνυμία των προσωπικών στοιχείων του, ο σεβασμός στην ιδιωτική του ζωή, η τήρηση του απορρήτου και η εχεμύθεια είναι βασικά ηθικά και δεοντολογικά ζητήματα φροντίσαμε να τηρηθούν.

Σύμφωνα και με τους Cohen et al. (2008), σεβασμός στην ιδιωτική ζωή ενός ατόμου επιτυγχάνεται μέσω της ανωνυμίας και της εμπιστευτικότητας. Για τον λόγο αυτόν, η ερευνητική-φοιτητική ομάδα, πριν την διαδικασία συλλογής των απαντήσεων στις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου, έκανε γνωστό και σαφές στον κάθε ερωτώμενο, ότι οι απαντήσεις θα είναι ανώνυμες και ότι δε θα διαρρεύσουν σε καμία περίπτωση προσωπικές ή ευρύτερες πληροφορίες που αφορούν τον ερωτώμενο, την προσωπική του απασχόληση ή και την ίδια την υπηρεσία στην οποία εργάζεται.

5.10 Περιορισμοί Έρευνας

Κατά τη διάρκεια και τη διαδικασία της έρευνάς μας, δε συναντήσαμε σημαντικά προβλήματα ή περιορισμούς που να εμπόδισαν την ολοκλήρωσή της. Αυτό που πρέπει να επισημάνουμε, είναι το ότι λόγω της επιλογής μας να συλλέξουμε πληροφορίες από συγκεκριμένο ηλικιακό φάσμα (30 μέχρι 60 ετών), το οποίο και επιλέξαμε λόγω των ορίων ηλικίας βάση νόμου, που μπορεί κάποιος να προβεί στη διαδικασία της υιοθεσίας, δυσκολευτήκαμε αρχικά στη διανομή και συλλογή ερωτηματολογίων.

Επιπλέον, ένας από τους βασικούς μας περιορισμούς ειδικά όσον αναφορά το είδος της δειγματοληψίας που χρησιμοποιήσαμε, ήταν ο χρόνος που είχαμε στην διάθεση μας. Εξαιτίας του γεγονότος αυτού και των συνθηκών που έγινε η εκπόνηση της έρευνας, δεν θα μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε εύκολα άλλο είδος δειγματοληψίας, επιλέγοντας αυτή την μη πιθανότητων δειγματοληψία με διαθέσιμα υποκείμενα.

Επιπρόσθετα ο όγκος των ερωτηματολογίων (100) δεν αντικατοπτρίζει το γενικό σύνολο των ερωτώμενων – πολιτών που κατοικούν στις προαναφερόμενες περιοχές, αλλά κι εδώ ο χρόνος, δε μας επέτρεψε να συλλέξουμε περισσότερα στοιχεία.

Παρόλα αυτά θεωρούμε, ότι ο αριθμός των εκατό (100) ερωτηματολογίων είναι ένα καλό ποσοστό για να λάβουμε μια γενική εικόνα για την κοινή άποψη, τις γνώσεις και προτιμήσεις των πολιτών, για τον θεσμό της υιοθεσίας.

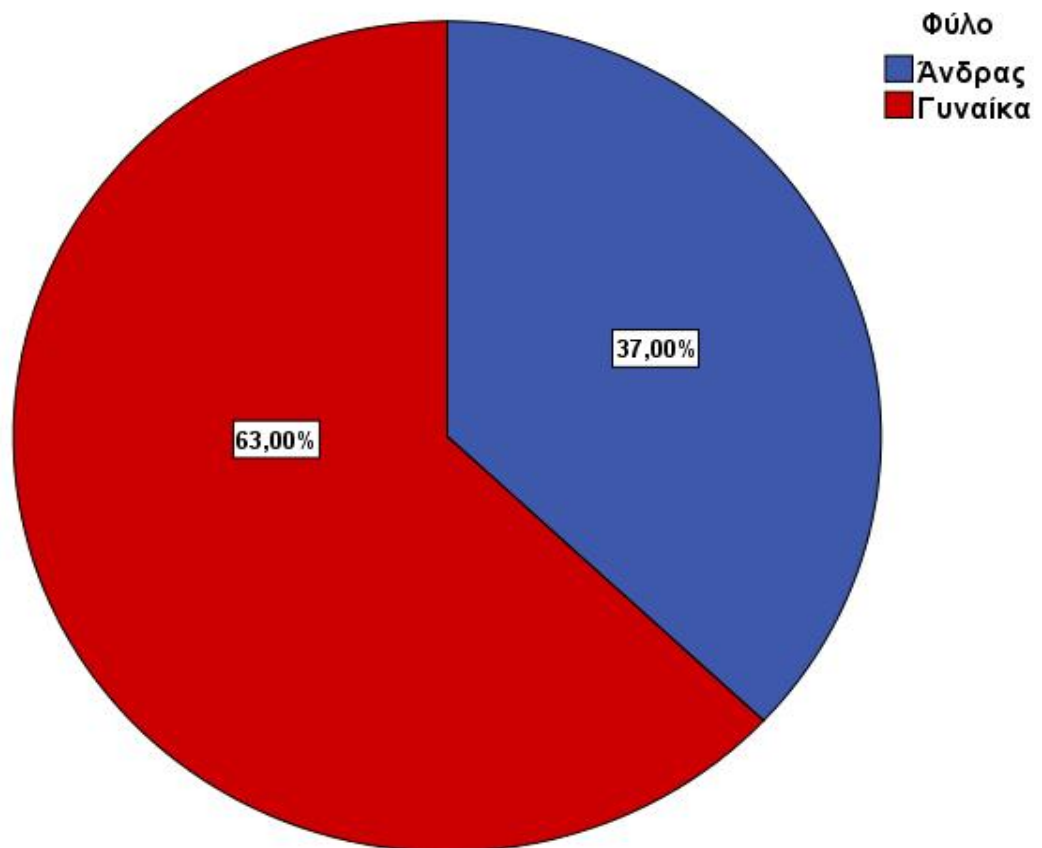
6 Κωδικοποίηση & Στατιστική Ανάλυση Δεδομένων

*Συχνότητα= απαντήσεις / αποτελέσματα

*Εκατοστιαία= είναι τα ποσοστά στο σύνολο των απαντήσεων

Μέρος Α – Δημογραφικά στοιχεία

1. ΦΥΛΟ

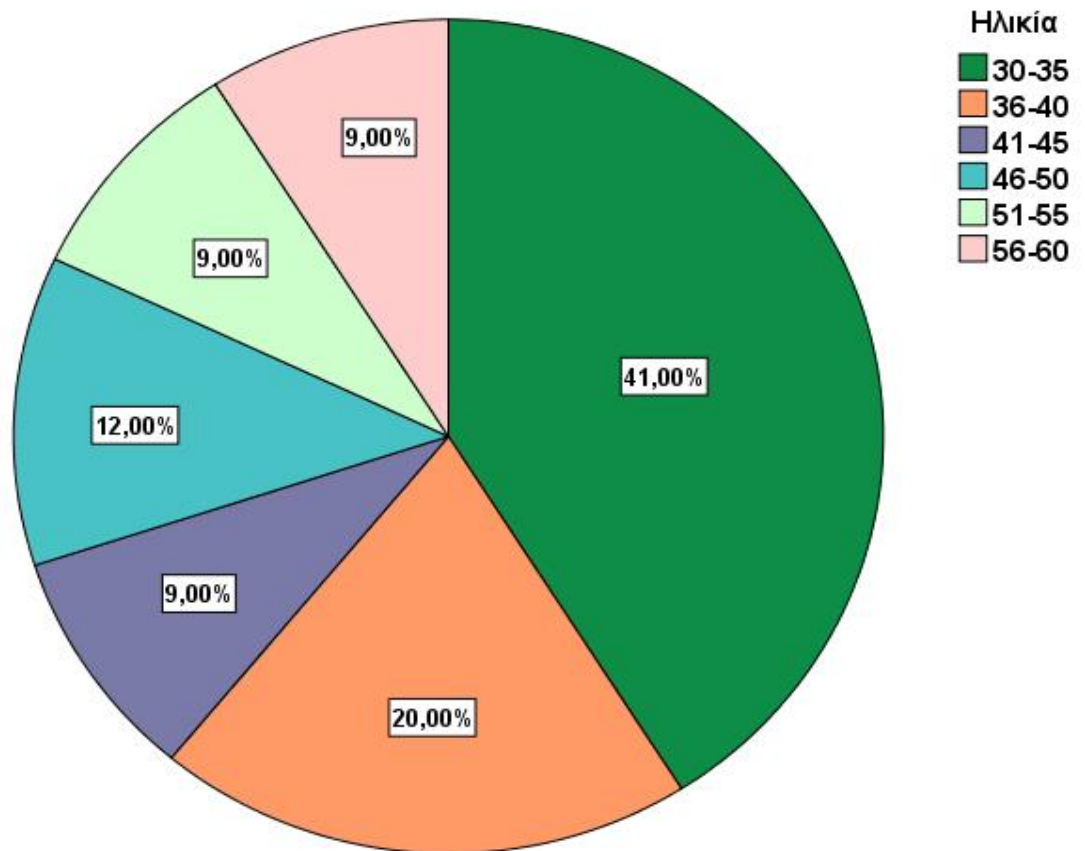

Όπως παρατηρούμε και στο παραπάνω διάγραμμα, από το σύνολο των ερωτηθέντων που συμμετείχαν στην έρευνα, το **37%** ήταν άνδρες και το **63%** ήταν γυναίκες.

Φύλο

		Συχνότητα	Εκατοστιαία	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Ισχύων	Άνδρας	37	37,0	37,0	37,0
	Γυναίκα	63	63,0	63,0	100,0
	Σύνολο	100	100,0	100,0	

2. ΗΛΙΚΙΑ

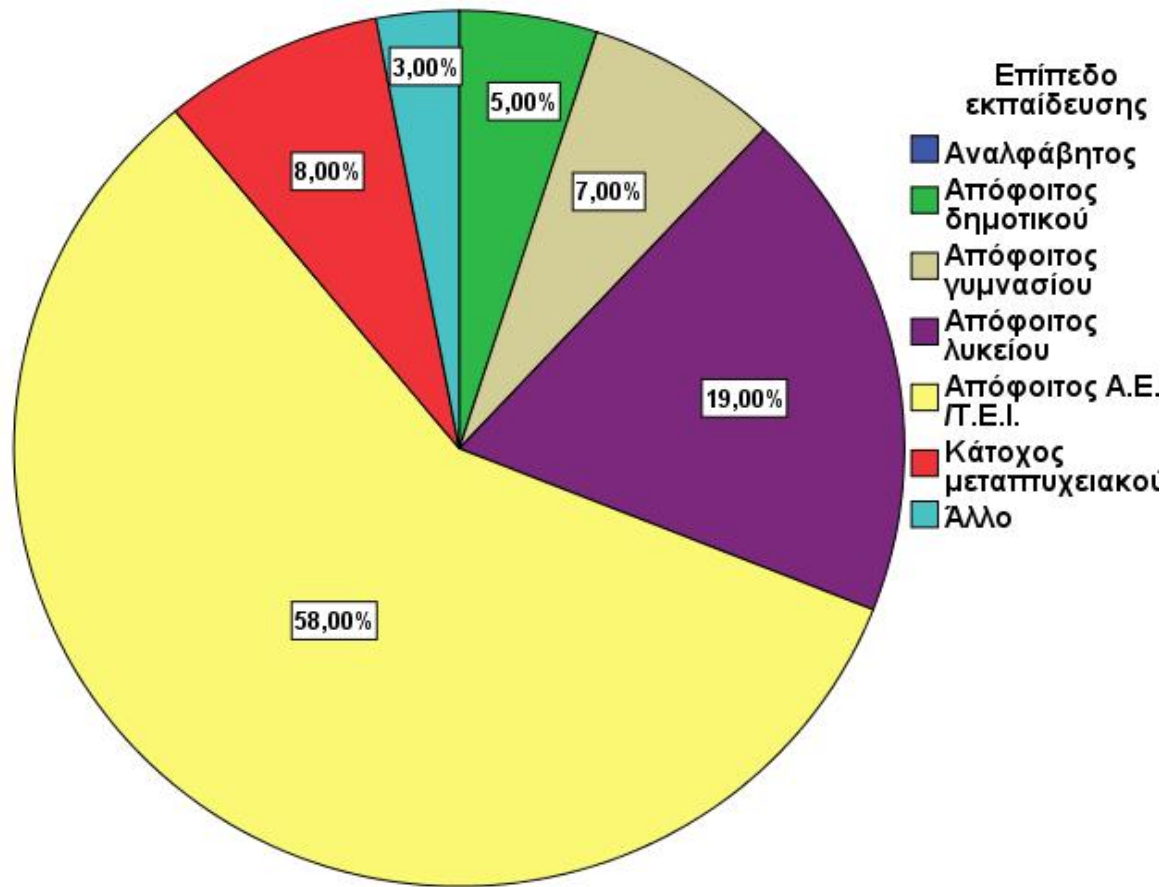
Όπως παρατηρούμε από τον πίνακα αλλά και το γράφημα από την κλίμακα των ηλικιών που επιλέξαμε να έχουμε στο δείγμα μας, οι πολίτες που συμμετείχαν κατανέμονται ως εξής:

- Εκείνοι που ανήκουν στο ηλικιακό φάσμα μεταξύ 30- 35 χρονών, αποτελούν το 41% των ερωτηθέντων και καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο μέρος του συνόλου.
- 36- 40 χρονών το 20%
- 41-45 χρονών το 9%
- 46-50 χρονών το 12%
- 51-55 χρονών το 9%
- Και τέλος 56-60 χρονών το 9%

Ηλικία

		Συχνότητα	Εκατοστιαία	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Ισχύων	30-35	41	41,0	41,0	41,0
	36-40	20	20,0	20,0	61,0
	41-45	9	9,0	9,0	70,0
	46-50	12	12,0	12,0	82,0
	51-55	9	9,0	9,0	91,0
	56-60	9	9,0	9,0	100,0
	Σύνολο	100	100,0	100,0	

3. ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

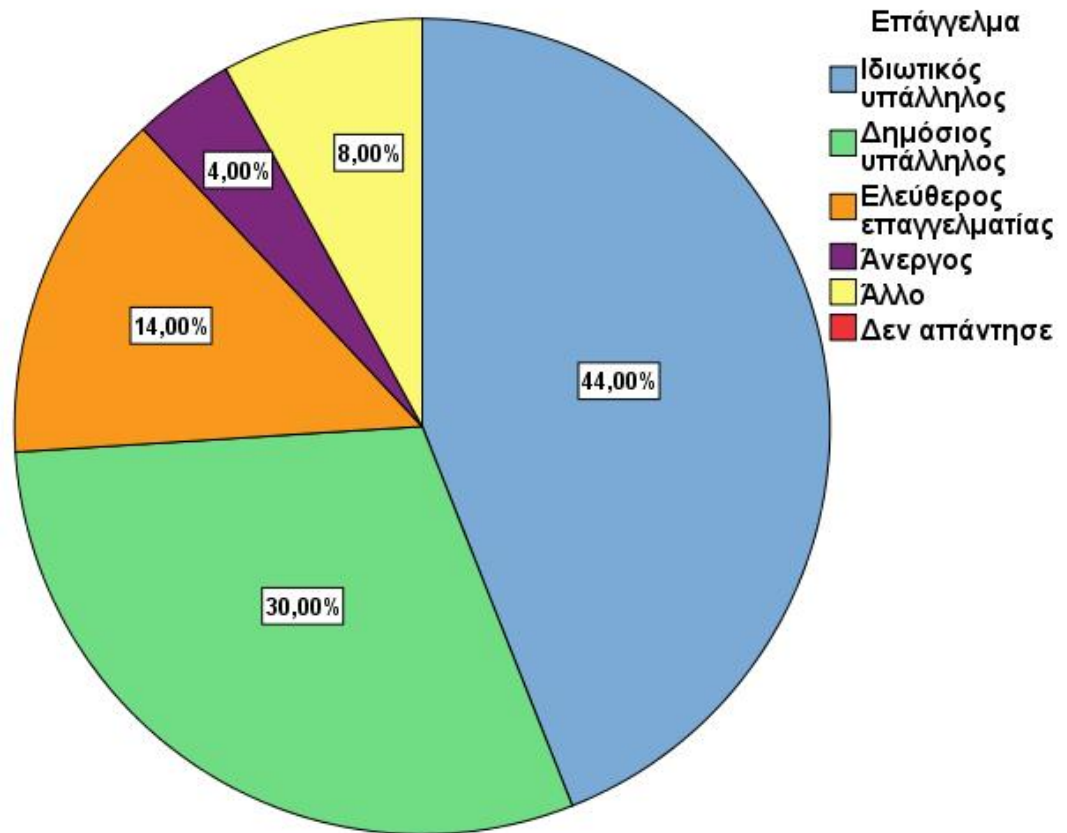

Αναφορικά με το εκπαιδευτικό επίπεδο των ερωτώμενων που συμμετείχαν στην έρευνα όπως παρατηρούμε δεν υπήρχε κανένας που να μην είχε λάβει μέρος σε καμία εκπαιδευτική βαθμίδα (αναλφάβητος). Από το δείγμα μας το 5% ήταν απόφοιτοι Δημοτικού, το 7% απόφοιτοι Γυμνασίου, το 19% απόφοιτοι Λυκείου, το 58% απόφοιτοι Α.Ε.Ι./ Τ.Ε.Ι., ένα 8% κάτοχοι Μεταπτυχιακού καθώς υπήρξε και ένα 3% του πληθυσμού συμπλήρωσε την επιλογή «Άλλο».

Επίπεδο εκπαίδευσης

	Συχνότητα	Εκατοστιαία	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Απόφοιτος δημοτικού	5	5,0	5,0	5,0
Απόφοιτος γυμνασίου	7	7,0	7,0	12,0
Απόφοιτος λυκείου	19	19,0	19,0	31,0
Απόφοιτος Α.Ε.Ι./Τ.Ε.Ι.	58	58,0	58,0	89,0
Κάτοχος μεταπτυχιακού	8	8,0	8,0	97,0
Άλλο	3	3,0	3,0	100,0
Σύνολο	100	100,0	100,0	

4. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

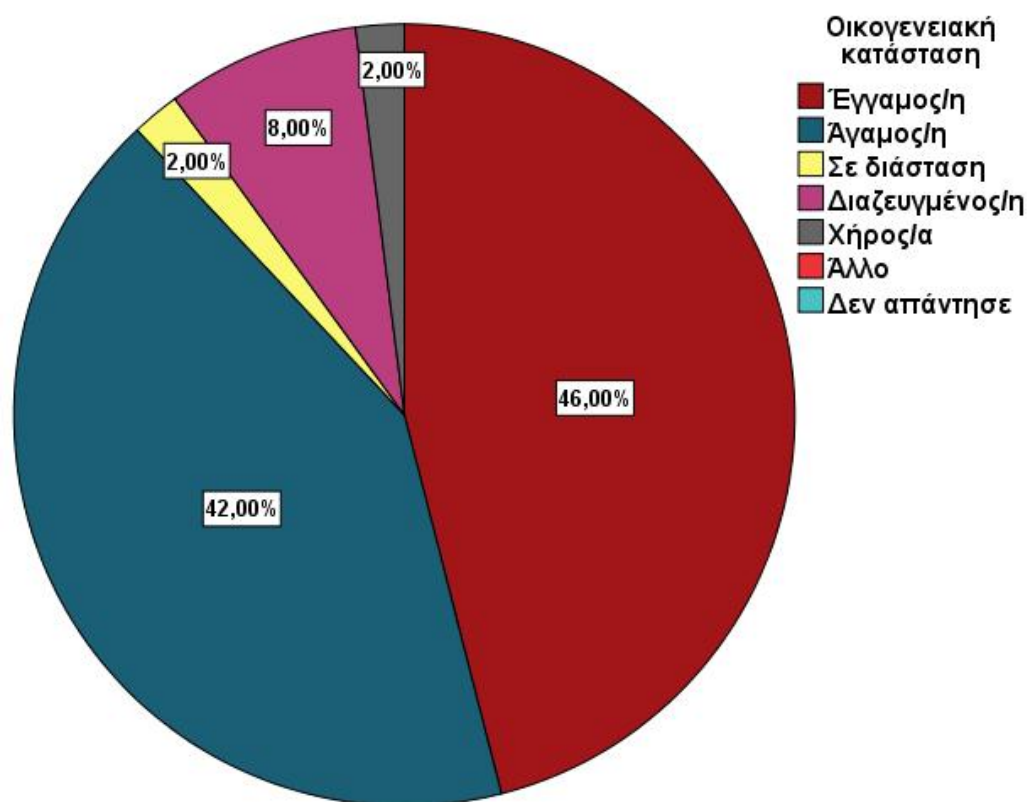

Όσον αναφορά την εργασία των συμμετεχόντων, το 44% απάντησαν ότι εργάζονται ως Ιδιωτικοί Υπάλληλοι, το 30% ως Δημόσιοι Υπάλληλοι, το 14% ότι είναι Ελεύθεροι Επαγγελματίες, το 4% ότι είναι Ανεργοι, ενώ ένα 8% επέλεξε την επιλογή «Άλλο».

Επάγγελμα

	Συχνότητα	Εκατοστιαία	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Ιδιωτικός υπάλληλος	44	44,0	44,0	44,0
Δημόσιος υπάλληλος	30	30,0	30,0	74,0
Ελεύθερος επαγγελματίας	14	14,0	14,0	88,0
Ισχύων Ανεργος	4	4,0	4,0	92,0
Άλλο	8	8,0	8,0	100,0
Σύνολο	100	100,0	100,0	

5. ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Όπως προκύπτει από τα δεδομένα, οι περισσότεροι ερωτώμενοι ήταν Έγγαμοι σε ποσοστό της τάξεως του 46%, Άγαμοι το 42% του πληθυσμού, ένα 8% ανήκουν στην κατηγορία των Διαζευγμένων, ενώ από 2% έχουν οι κατηγορίες Χήρος/α και Σε Διάσταση.

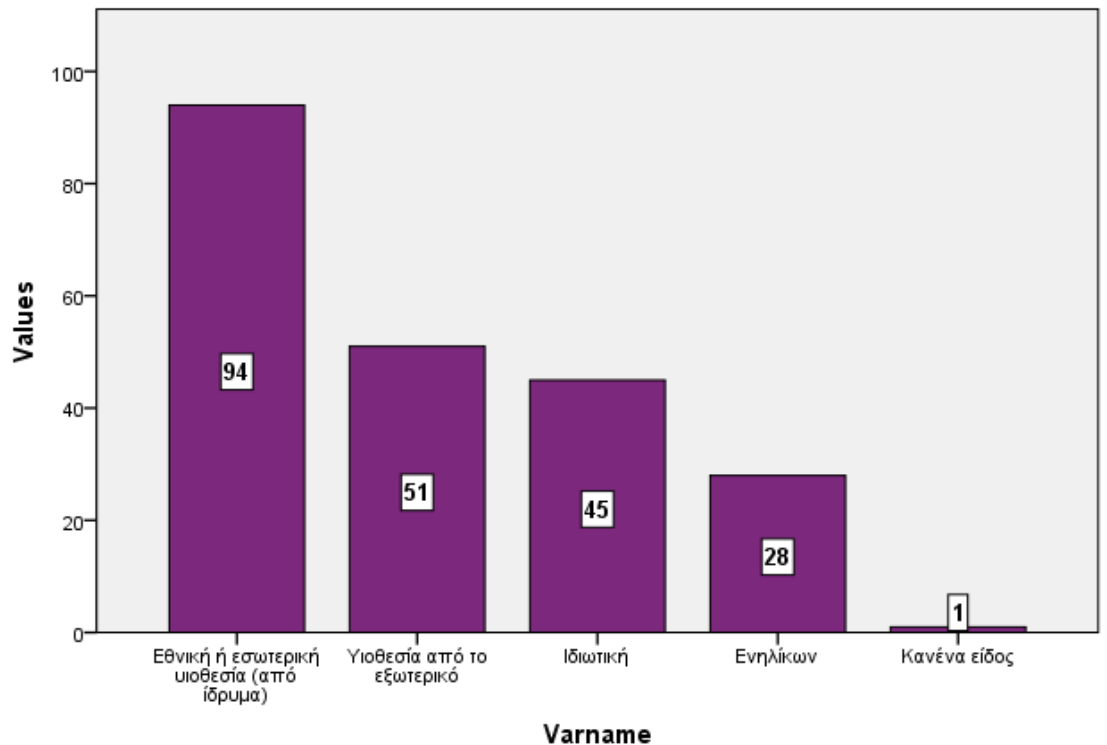
Οικογενειακή κατάσταση

	Συχνότητα	Εκατοστιαία	Εγκυρότητα	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγγαμος/η	46	46,0	46,0	46,0
Άγαμος/η	42	42,0	42,0	88,0
Σε διάσταση	2	2,0	2,0	90,0
Ισχύων Διαζευγμένος/η	8	8,0	8,0	98,0
Χήρος/α	2	2,0	2,0	100,0
Σύνολο	100	100,0	100,0	

Μέρος Β – Απόψεις/Γνώσεις για τον θεσμό της υιοθεσίας

1. Ποιο/α από τα παρακάτω είδη υιοθεσίας γνωρίζετε ότι γίνονται στην Ελλάδα; (Δυνατότητα περισσότερων από μία επιλογών)

Είδη υιοθεσίας στην Ελλάδα

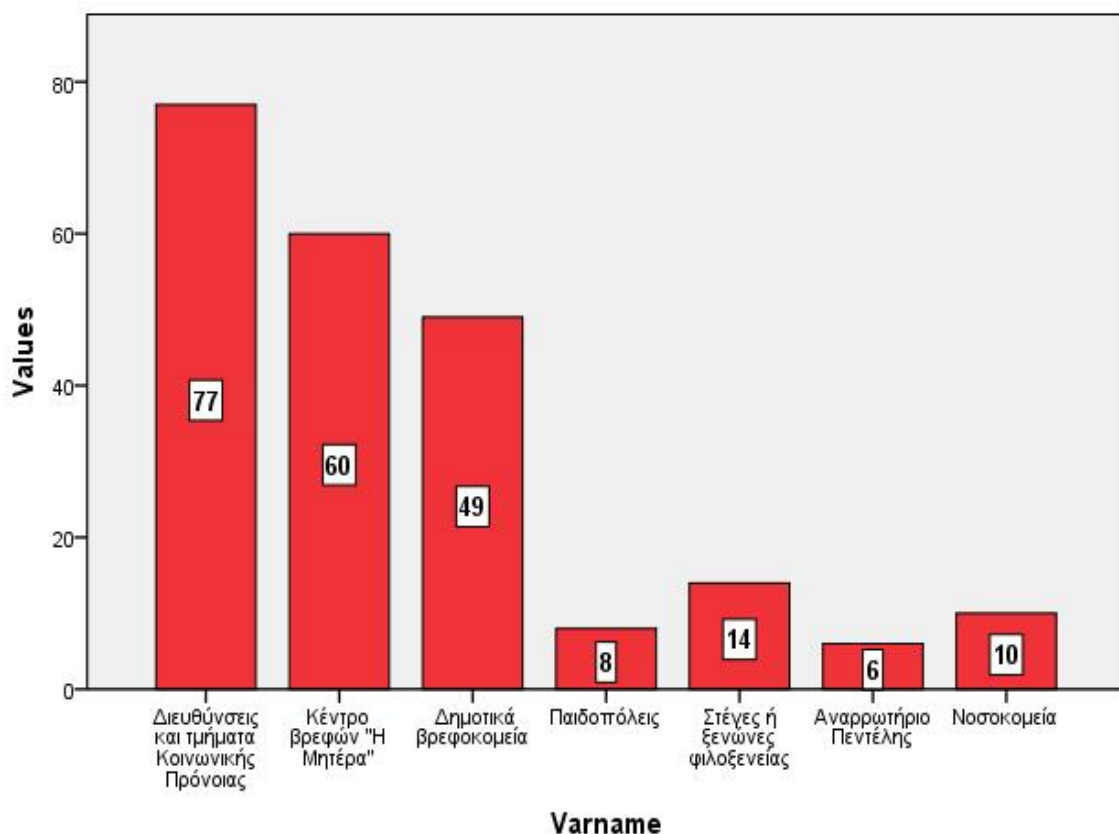
Στην ερώτηση για το ποια είδη υιοθεσίας γνωρίζουν ότι πραγματοποιούνται, παρατηρούμε από το παραπάνω διάγραμμα ότι το 94% των ερωτηθέντων, δηλαδή το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών, απάντησε ότι γνωρίζει την Εθνική ή Εσωτερική Υιοθεσία (από ίδρυμα). Το 51% απάντησε ότι γνωρίζει την υιοθεσία από το Εξωτερικό. Το 45% την Ιδιωτική υιοθεσία και ένα ποσοστό των 28% την υιοθεσία Ενηλίκων. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ένας από τους ερωτώμενους δηλαδή το 1% των πολιτών απάντησε ότι δεν γνωρίζει κανένα είδος υιοθεσίας.

Είδη υιοθεσίας στην Ελλάδα

		Απαντήσεις		Αθροιστικό Ποσοστό
		N	Εκατοστιαία	
Είδη υιοθεσίας	Εθνική ή εσωτερική υιοθεσία (από ίδρυμα)	94	42,9%	94,0%
	Υπηρεσίες για υιοθεσία	51	23,3%	51,0%
	Ιδιωτική	45	20,5%	45,0%
	Ενηλίκων	28	12,8%	28,0%
	Κανένα είδος	1	,5%	1,0%
	Σύνολο	219	100,0%	219,0%

2. Σε ποια/ες από τις παρακάτω υπηρεσίες πιστεύετε ότι μπορεί να απευθυνθεί κάποιος προκειμένου να υιοθετήσει; (Δυνατότητα περισσότερων από μία επιλογών)

Υπηρεσίες που ασχολούνται με την υιοθεσία

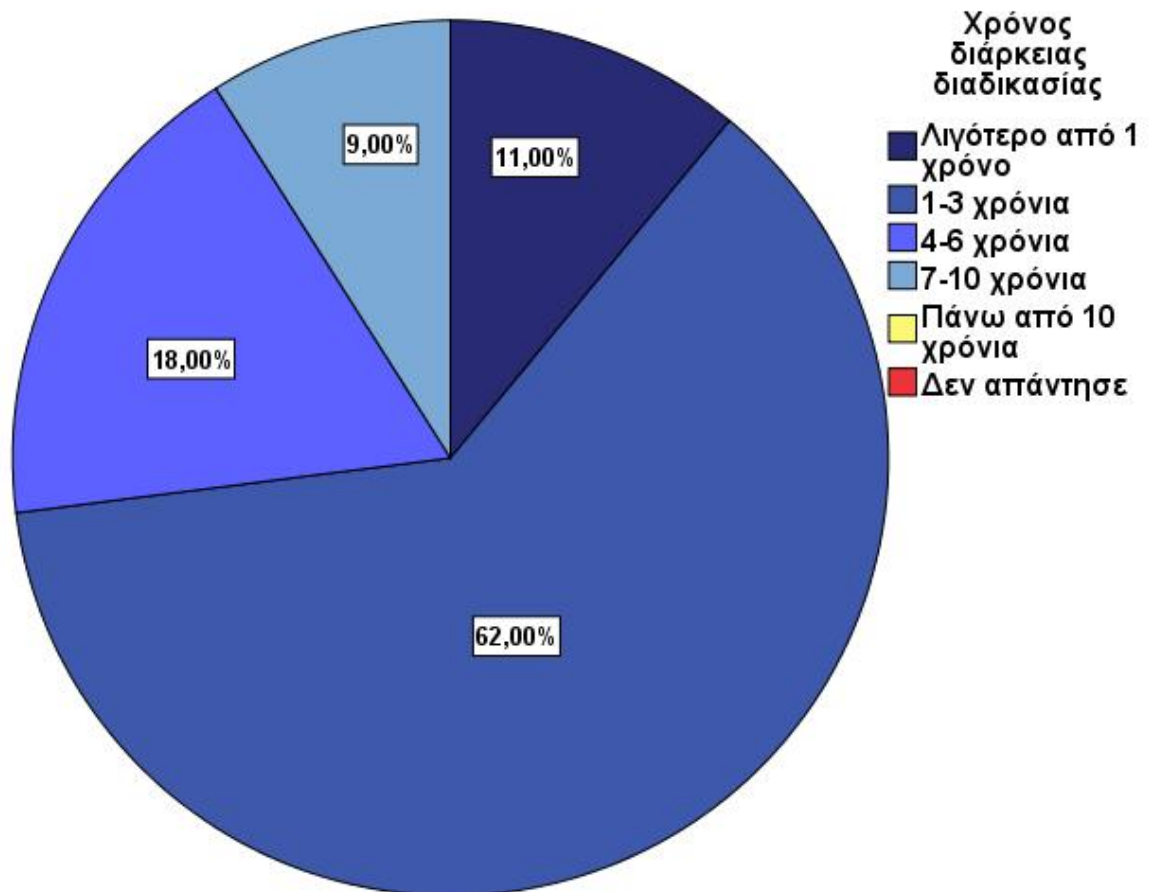

Επιπρόσθετα, στην ερώτηση για το ποιες από τις καταγεγραμμένες επιλογές υπηρεσιών γνωρίζουν ότι πραγματοποιούν υιοθεσία στην Ελλάδα, το 77% αυτών, επέλεξε την τις Διευθύνσεις και τα Τμήματα Πρόνοιας. Έπειτα, το αξιοπρόσεχτο ποσοστό 66% επέλεξε το Κέντρο Βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ». Το 49% γνώριζε τα Δημοτικά Βρεφοκομεία και το 14% τις Στέγες ή Ξενώνες Φιλοξενείας, ενώ τις Παιδοπόλεις το 8%, το Αναρρωτήριο Πεντέλης το 6% και τέλος την επιλογή «Νοσοκομεία» ένα ποσοστό των 10% του πληθυσμού.

Υπηρεσίες που ασχολούνται με την υιοθεσία

		Απαντήσεις		Αθροιστικό Ποσοστό
		N	Εκατοστιαία	
Υπηρεσίες υιοθεσίας	Διευθύνσεις και τμήματα Κοινωνικής Πρόνοιας	77	34,4%	77,0%
	Κέντρο βρεφών "Η Μητέρα"	60	26,8%	60,0%
	Δημοτικά βρεφοκομεία	49	21,9%	49,0%
	Παιδοπόλεις	8	3,6%	8,0%
	Στέγες ή ξενώνες φιλοξενείας	14	6,3%	14,0%
	Αναρρωτήριο Πεντέλης	6	2,7%	6,0%
	Νοσοκομεία	10	4,5%	10,0%
	Σύνολο	224	100,0%	224,0%

3. Πόσο χρόνο πιστεύετε ότι διαρκεί η διαδικασία της κρατικής (από ίδρυμα) υιοθεσίας; (από τη στιγμή που οι υποψήφιοι θετοί γονείς καταθέσουν το αίτημά τους για υιοθεσία μέχρι τη στιγμή που το παιδί θα τοποθετηθεί μόνιμα στο νέο του σπίτι)

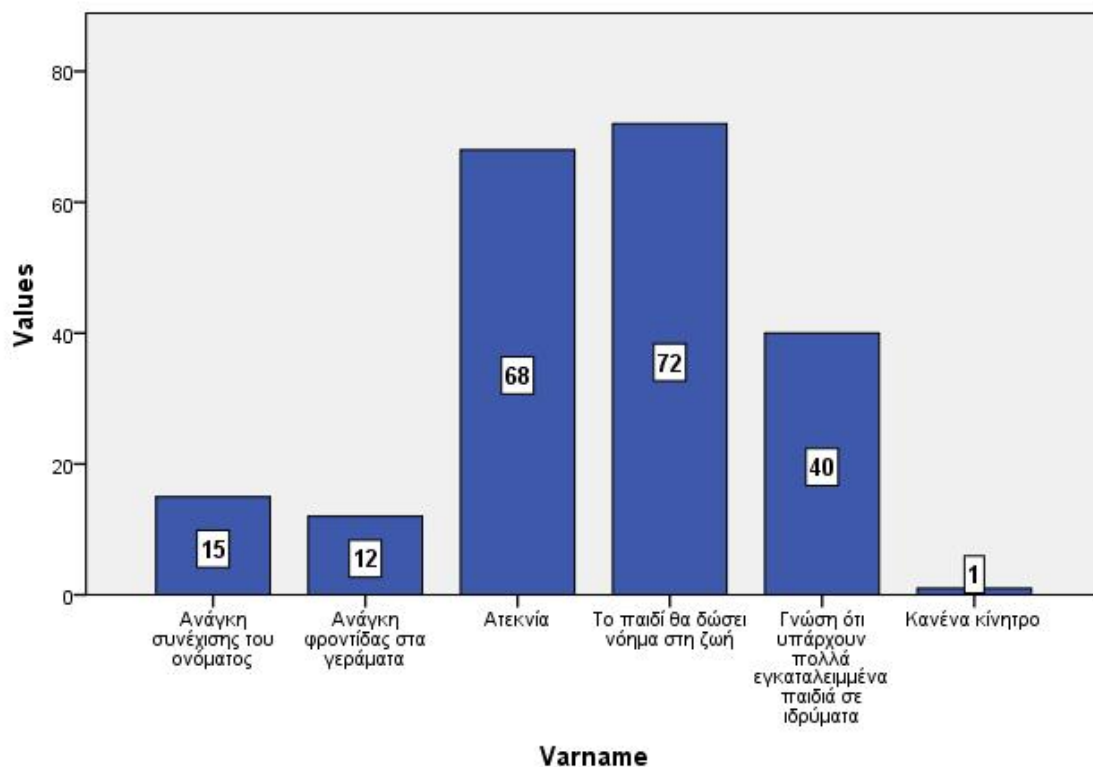
Στην ερώτηση για το πόσα κατά την γνώμη τους χρόνια μπορεί να διαρκέσει η διαδικασία κρατικής (από ίδρυμα) υιοθεσίας οι περισσότεροι συμμετέχοντες, δηλαδή το 62%, σύμφωνα με τον πίνακα και με το διάγραμμα απάντησαν ότι θα διαρκέσει από ένα έως τρία χρόνια. Εν συνεχεία, το 18% του πληθυσμού επέλεξε ότι θα διαρκέσει από 4-6 χρόνια, το 11% λιγότερο από ένα χρόνο και ένα 9% την επιλογή 7-10 χρόνια. Κανένας πολίτης δεν επέλεξε την επιλογή πάνω από δέκα χρόνια.

Χρόνος διάρκειας διαδικασίας

	Συχνότητα	Εκατοστιαία	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Λιγότερο από 1 χρόνο	11	11,0	11,0	11,0
1-3 χρόνια	62	62,0	62,0	73,0
Ισχύων 4-6 χρόνια	18	18,0	18,0	91,0
7-10 χρόνια	9	9,0	9,0	100,0
Σύνολο	100	100,0	100,0	

4. Ποια πιστεύετε ότι είναι τα κίνητρα που οδηγούν τα ζευγάρια στην υιοθεσία; (Δυνατότητα περισσότερων από μία επιλογών)

Κίνητρα υιοθεσίας

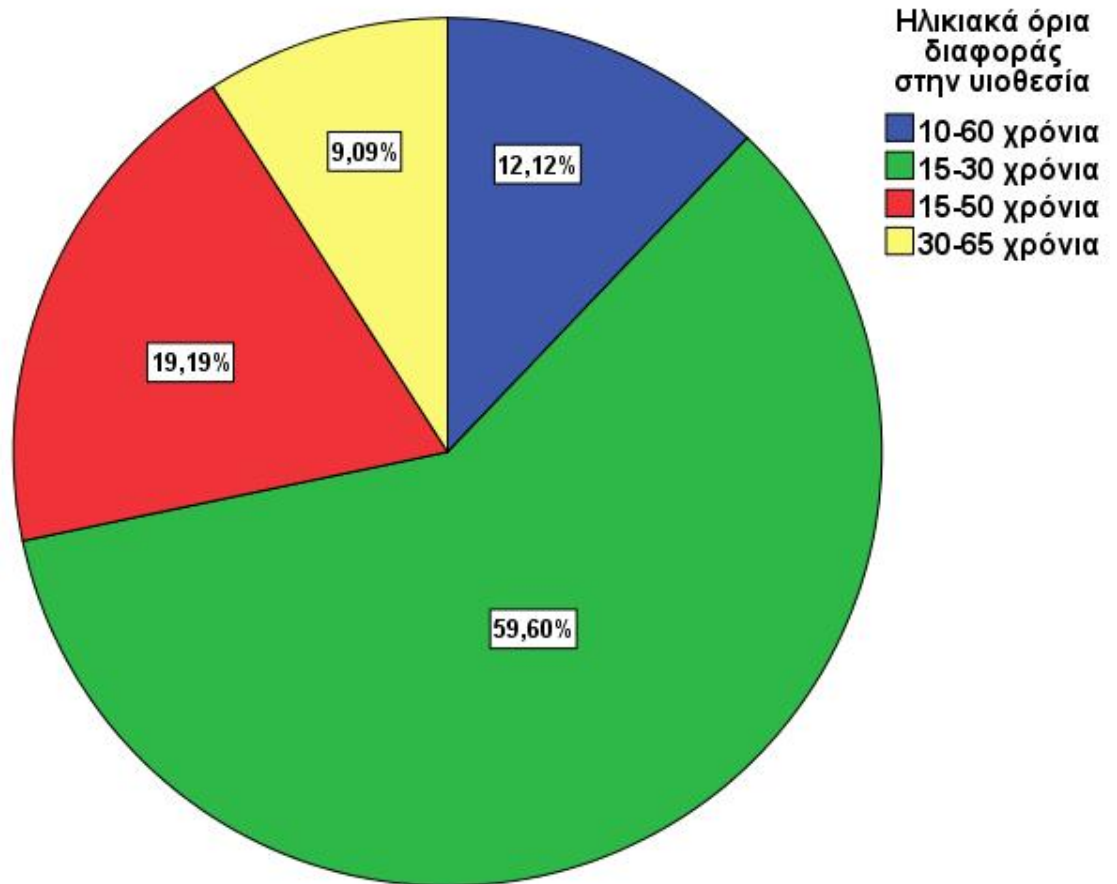

Όπως παρατηρούμε, οι πολίτες στην ερώτηση για τα κίνητρα που πιστεύουν ότι οδηγούν τα ζευγάρια στο να υιοθετήσουν, το μεγαλύτερο ποσοστό (72%), πιστεύει ότι ένα παιδί θα έδινε νόημα στην ζωή τους. Ένα ακόμη μεγάλο ποσοστό (68%), θεωρεί ότι ένα από τα σημαντικότερα κίνητρα είναι η ατεκνία των ζευγαριών. Ακόμη, ένα αξιοπρόσεκτο ποσοστό της τάξεως του 48% θεωρεί ότι η υιοθεσία γίνεται λόγω της γνώση των ζευγαριών ότι υπάρχουν πολλά εγκαταλελειμμένα παιδιά σε ιδρύματα. Επιπλέον, το 15% του πληθυσμού θεωρεί σαν κίνητρο την ανάγκη των ζευγαριών για συνέχιση του ονόματός τους ενώ ένα 12% θέτει ως κίνητρο την ανάγκη για φροντίδα στα γεράματα. Τέλος ένας από τους ερωτώμενους δεν επέδειξε καμία επιλογή ως κίνητρο των ζευγαριών προκειμένου να υιοθετήσουν.

Κίνητρα υιοθεσίας

	Απαντήσεις		Αθροιστικό Ποσοστό
	N	Εκατοστιαία	
Ανάγκη συνέχισης του ονόματος	15	7,2%	15,0%
Ανάγκη φροντίδας στα γεράματα	12	5,8%	12,0%
Ατεκνία	68	32,7%	68,0%
Κίνητρα Το παιδί θα δώσει νόημα στη ζωή	72	34,6%	72,0%
Γνώση ότι υπάρχουν πολλά εγκαταλειμμένα παιδιά σε ιδρύματα	40	19,2%	40,0%
Κανένα κίνητρο	1	,5%	1,0%
Σύνολο	208	100,0%	208,0%

5. Ποια είναι τα ελάχιστα και τα μέγιστα όρια ηλικιακής διαφοράς μεταξύ υιοθετούντα και υιοθετημένου;

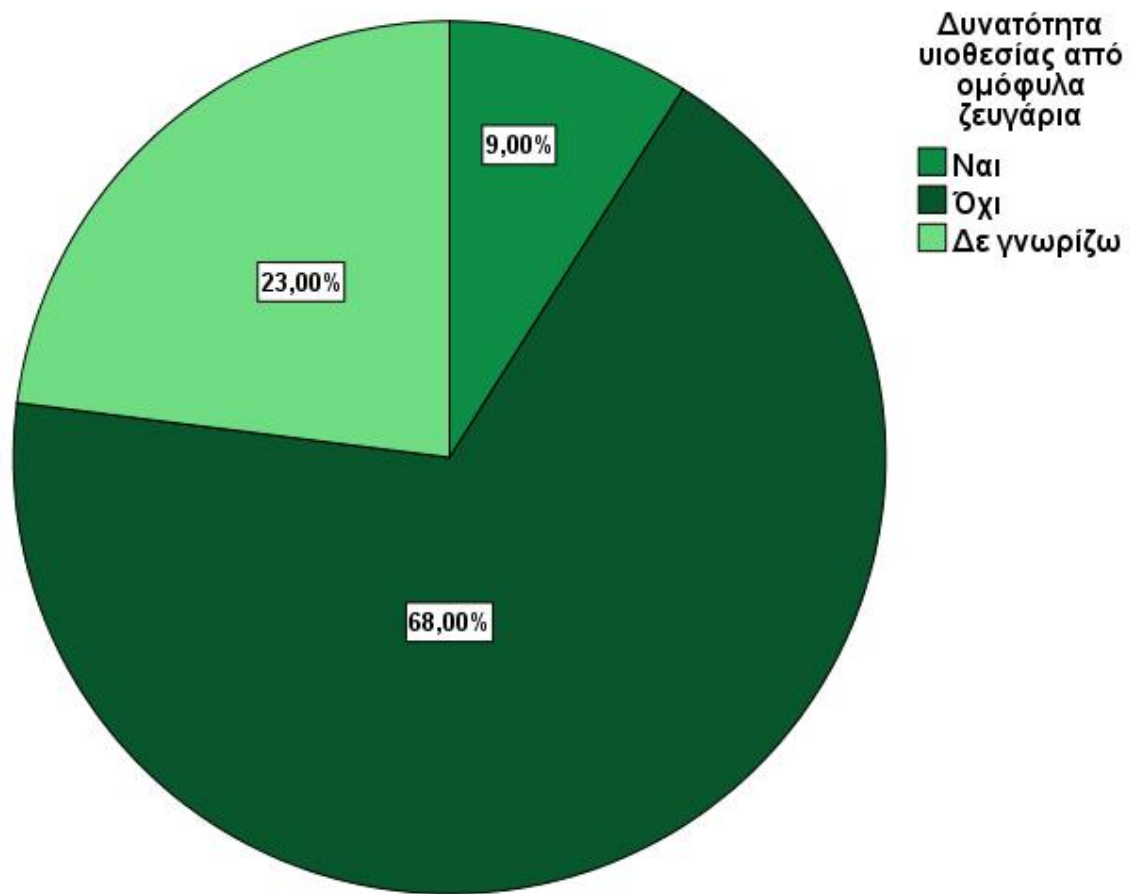

Όπως διακρίνουμε από το διάγραμμα και τον πίνακα, στην ερώτηση για την ηλικιακή διαφορά μεταξύ υιοθετούντα και υιοθετημένου, το 59% των ερωτηθέντων απάντησαν ως καταλληλότερη ηλικιακή βαθμίδα τα 15-30 χρόνια. Έπειτα την για την επόμενη επιλογή αυτή των 15-50 χρόνων ηλικιακής διαφοράς επέλεξε το αμέσως επόμενο μεγαλύτερο ποσοστό της τάξεως του 19,19%. Ακόμη ένα 12,12% την επιλογή 10-60 χρόνια διαφορά και 30-65 ένα ποσοστό του 9,09%.

Ηλικιακά όρια διαφοράς στην υιοθεσία

		Συχνότητα	Εκατοστιαία	Εγκυρότητα	Αθροιστικό Ποσοστό
Ισχύων	10-60 χρόνια	12	12,0	12,1	12,1
	15-30 χρόνια	59	59,0	59,6	71,7
	15-50 χρόνια	19	19,0	19,2	90,9
	30-65 χρόνια	9	9,0	9,1	100,0
	Σύνολο	99	99,0	100,0	
Έλλειψη	Δεν απάντησε	1	1,0		
Σύνολο		100	100,0		

6. Επιτρέπεται στην Ελλάδα η υιοθεσία από ομοφυλόφιλα ζευγάρια;

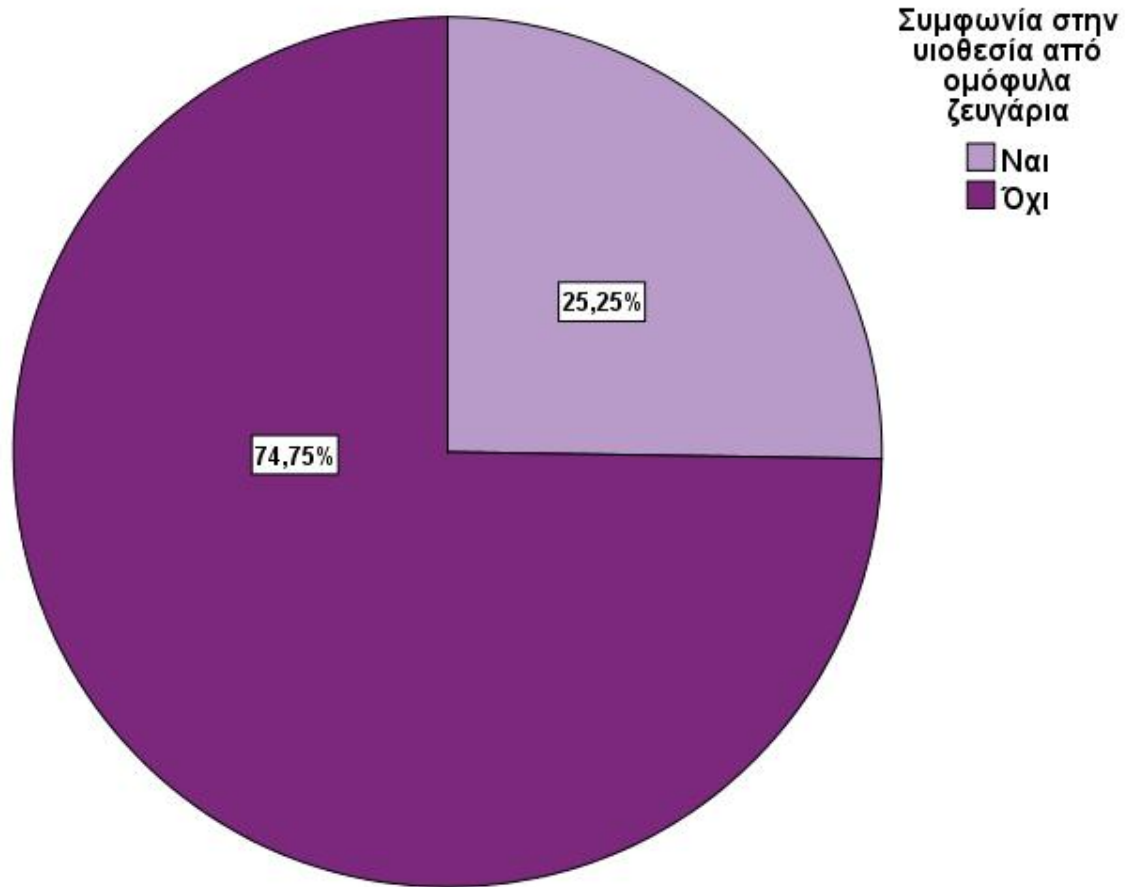

Στην ερώτηση αυτή -όπως παρουσιάζεται και παραπάνω- για το αν δίνεται δυνατότητα από το Ελληνικό Κράτος στα Ομόφυλα ζευγάρια να υιοθετήσουν, αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι το μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε αρνητικά (68%), ενώ ένα ακόμη αξιοπρόσεκτο ποσοστό του 23% απάντησε ότι δίνεται δυνατότητα αυτή και στην χώρα μας. Τέλος ένα 9% από το δείγμα επέλεξε την επιλογή «Δεν γνωρίζω».

Δυνατότητα υιοθεσίας από ομόφυλα ζευγάρια

	Συχνότητα	Εκατοστιαία	Εγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Ναι	9	9,0	9,0	9,0
Όχι	68	68,0	68,0	77,0
Δε γνωρίζω	23	23,0	23,0	100,0
Σύνολο	100	100,0	100,0	

7. Συμφωνείτε στο να υιοθετούν ομοφυλόφιλα ζευγάρια;

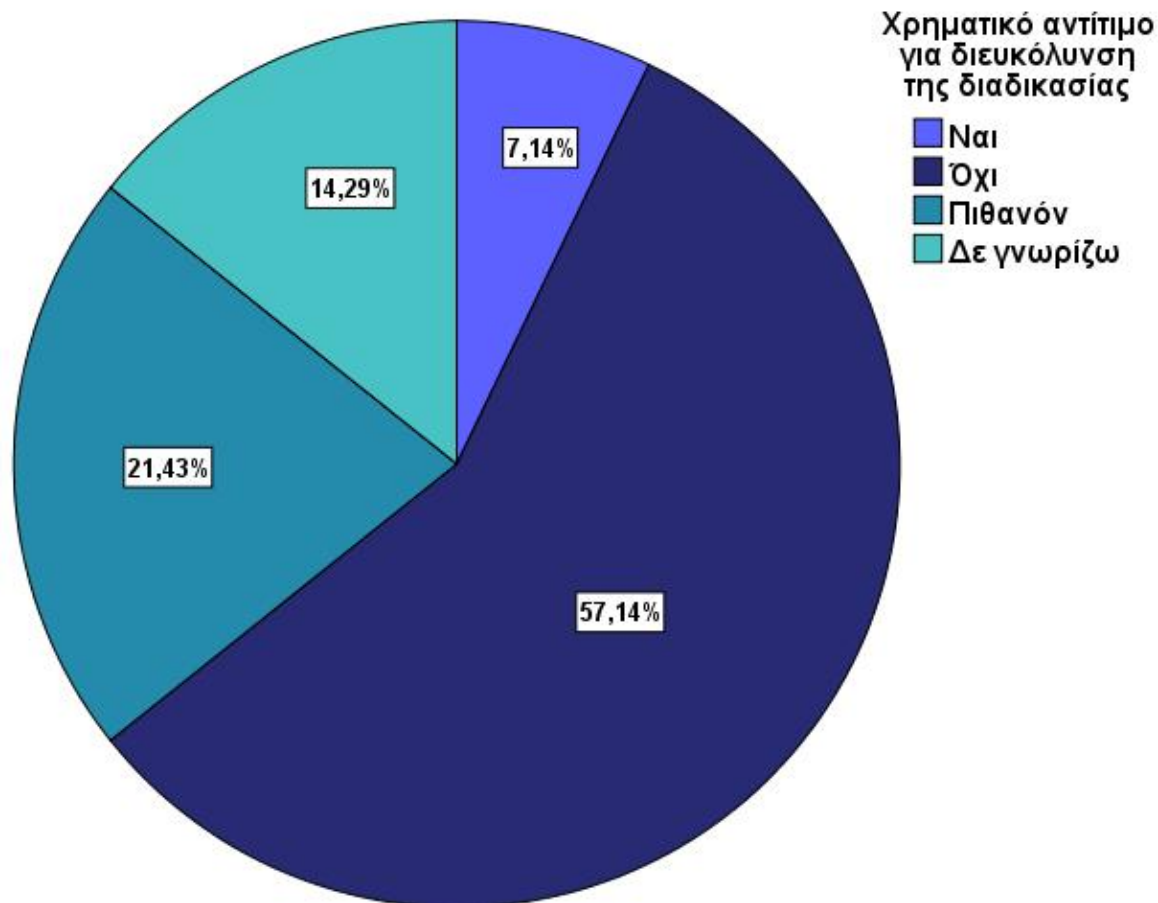

Επιπρόσθετα με την παραπάνω ερώτηση, είναι αξιοσημείωτο το γεγονός ότι και σε αυτή την περίπτωση, οι περισσότεροι ερωτώμενοι στην ερώτηση για το αν συμφωνούν να υιοθετούν παιδιά και τα ομόφυλα ζευγάρια, απάντησαν όχι (74,75%) ενώ το υπόλοιπο ποσοστό από το δείγμα απάντησε θετικά (25,25%).

Συμφωνία στην υιοθεσία από ομόφυλα ζευγάρια

		Συχνότητα	Εκατοστιαία	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
	Ναι	25	25,0	25,3	25,3
Ισχύων	Όχι	74	74,0	74,7	100,0
	Σύνολο	99	99,0	100,0	
Έλλειψη	Δεν απάντησε	1	1,0		
	Σύνολο	100	100,0		

8. Εκτιμάτε ότι είναι αποδεκτή η καταβολή χρηματικού αντιτίμου προκειμένου να διευκολυνθεί η διαδικασία μιας υιοθεσίας;

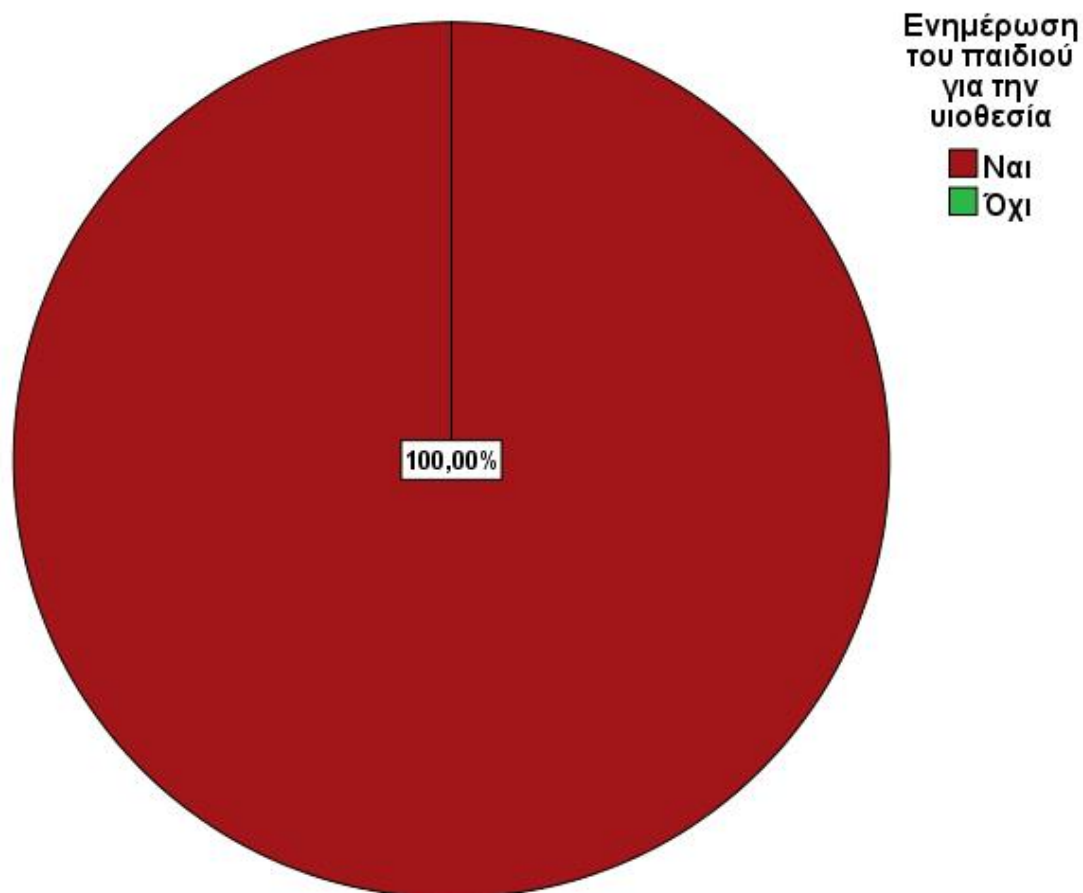

Στα αποτελέσματα της παραπάνω ερώτησης, το μεγαλύτερο ποσοστό των συμμετεχόντων (57,14%), απάντησε ότι δεν θεωρεί αποδεκτή την καταβολή χρημάτων προκειμένου να υιοθετήσει. Επιπλέον άξιο αναφοράς αποτελεί το γεγονός ότι ένα μικρότερο ποσοστό (21,43%), έχει απαντήσει ότι ίσως και να είναι κατά την γνώμη του αποδεκτή η καταβολή χρημάτων προκειμένου κάποιος να μπορέσει να υιοθετήσει. Ακόμη επέλεξαν την επιλογή «ναι» (για το ότι είναι αποδεκτή η καταβολή χρημάτων) το 7,14% των ατόμων και το 14,29% ότι «Δεν γνωρίζει» για το ζήτημα αυτό.

Χρηματικό αντίτιμο για διευκόλυνση της διαδικασίας

		Συχνότητα	Εκατοστιαία	Εγκυρότητα	Αθροιστικό Ποσοστό
Ισχύων	Ναι	7	7,0	7,1	7,1
	Όχι	56	56,0	57,1	64,3
	Πιθανόν	21	21,0	21,4	85,7
	Δε γνωρίζω	14	14,0	14,3	100,0
	Σύνολο	98	98,0	100,0	
Έλλειψη	Δεν απάντησε	2	2,0		
	Σύνολο	100	100,0		

9. Θεωρείτε ότι οι θετοί γονείς πρέπει να ενημερώνουν το παιδί σχετικά με την υιοθεσία του;

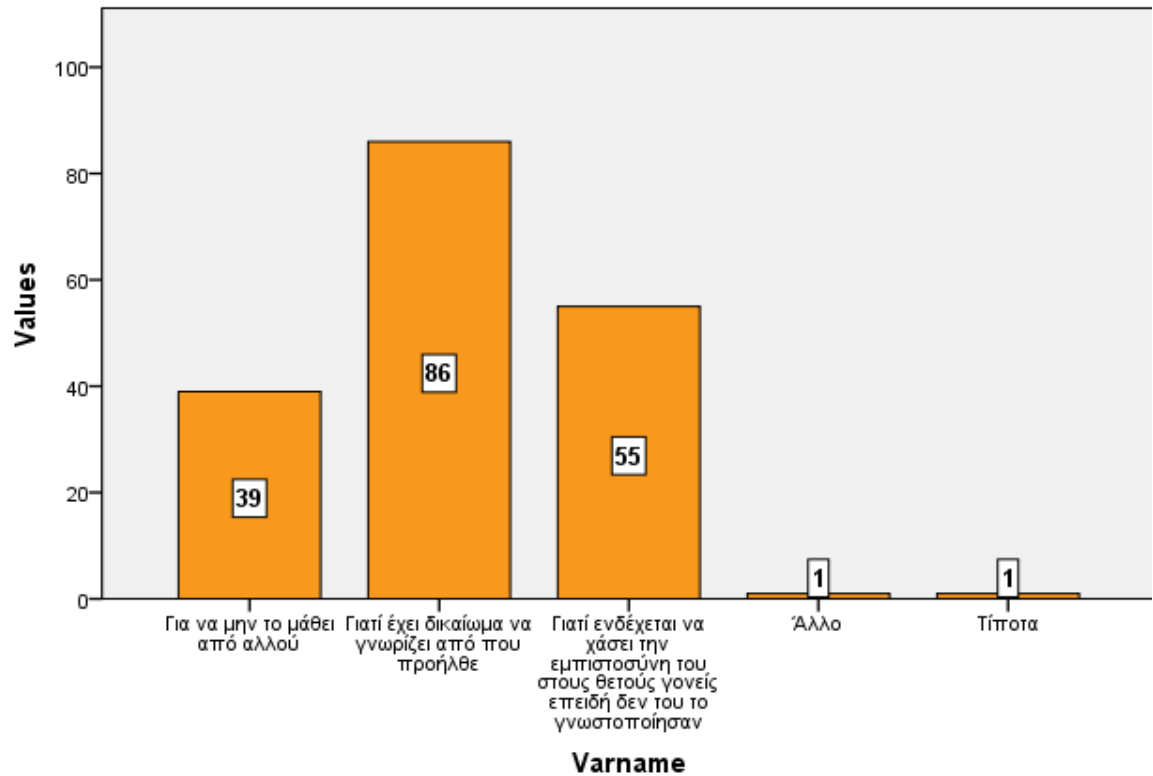
Στην ερώτηση αυτή για το αν πρέπει να ενημερώνεται το παιδί για την υιοθεσία του από τους γονείς του, άξιο παρατήρησης και θετικής επωμιδής είναι το γεγονός ότι όλοι (100%) οι πολίτες απάντησαν θετικά σε αυτό.

Ενημέρωση του παιδιού για την υιοθεσία

		Συχνότητα	Εκατοστιαία	Έγκυρο αποτέλεσμα	Αθροιστικό Ποσοστό
Ισχύων	Ναι	100	100,0	100,0	100,0

9α. Αν ναι, για ποιους λόγους; (Δυνατότητα περισσότερων από μία επιλογών)

Λόγοι ενημέρωσης του παιδιού

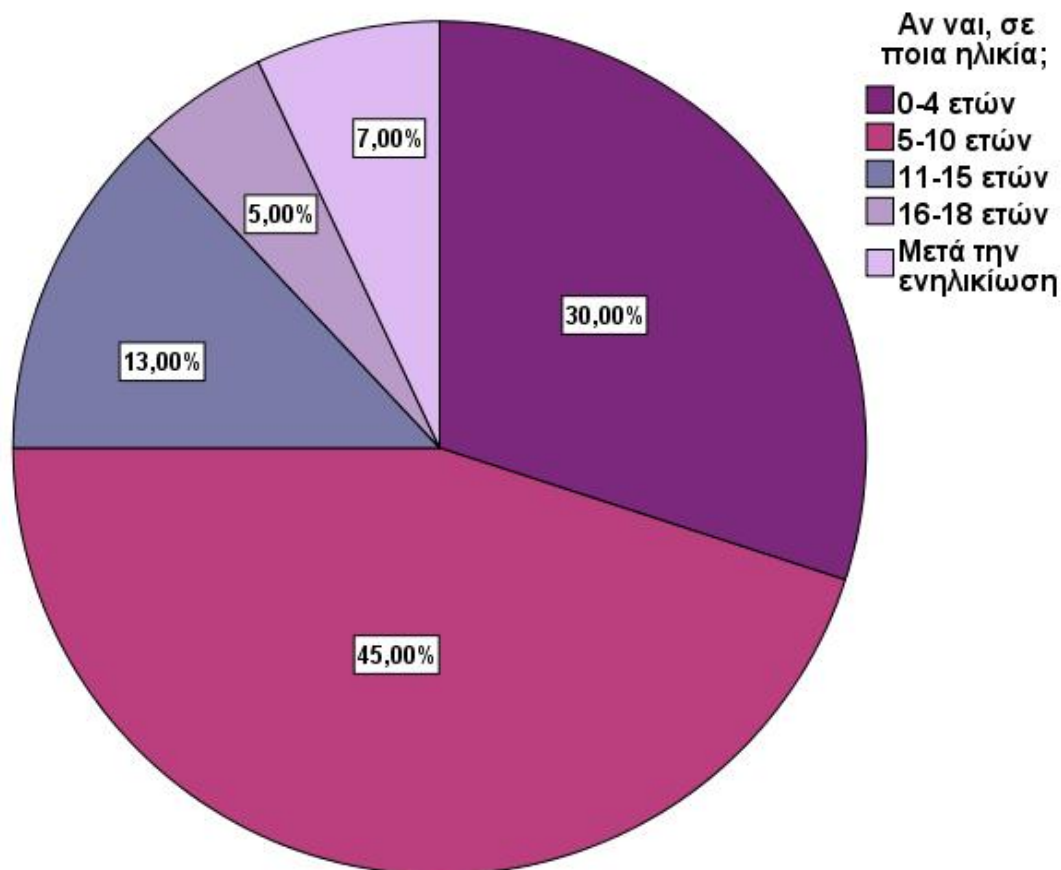
Στην ερώτηση αυτή όπως παρατηρούμε και από το διάγραμμα, η οποία είναι απόρροια της προηγούμενης αφού μπορούσε να απαντηθεί εφόσον συμφωνούσε ο ερωτώμενος με την προηγούμενη ερώτηση, προβάλλονται οι λόγοι για τους οποίους συμφωνεί να μάθει το παιδί για την υιοθεσία του.

Αρχικά παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό (86%) έχει απαντήσει ότι ο λόγος που πρέπει να ενημερώνεται το παιδί είναι το ότι έχει δικαίωμα να γνωρίζει από πού προήλθε. Έπειτα, με ποσοστό 55% ανέρχεται ο λόγος ότι ενδέχεται να χάσει την εμπιστοσύνη του προς τους θετούς γονείς επειδή δεν του το γνωστοποίησαν. Την επόμενη επιλογή- λόγο έχει επιλέξει το 39% του πληθυσμού, η οποία είναι «για να μην το μάθει από αλλού». Τέλος 1% του δείγματος απάντησε ότι θεωρεί πως πρέπει να μαθαίνει για «Άλλο» λόγο.

Λόγοι ενημέρωσης παιδιού

	Απαντήσεις		Αθροιστικό Ποσοστό
	N	Εκατοστιαία	
Γιατί ναι στην ενημέρωση			
Για να μην το μάθει από αλλού	39	21,4%	39,0%
Γιατί έχει δικαίωμα να γνωρίζει από που προήλθε	86	47,3%	86,0%
Γιατί ενδέχεται να χάσει την εμπιστοσύνη του στους θετούς γονείς επειδή δεν του το γνωστοποίησαν	55	30,2%	55,0%
Άλλο	1	,5%	1,0%
Ναι ενημέρωση του παιδιού	1	,5%	1,0%
Σύνολο	182	100,0%	182,0%

9β. Αν ναι, σε ποια ηλικία πιστεύετε ότι πρέπει να ενημερώνουν οι θετοί γοναίς το παιδί ότι είναι υιοθετημένο;

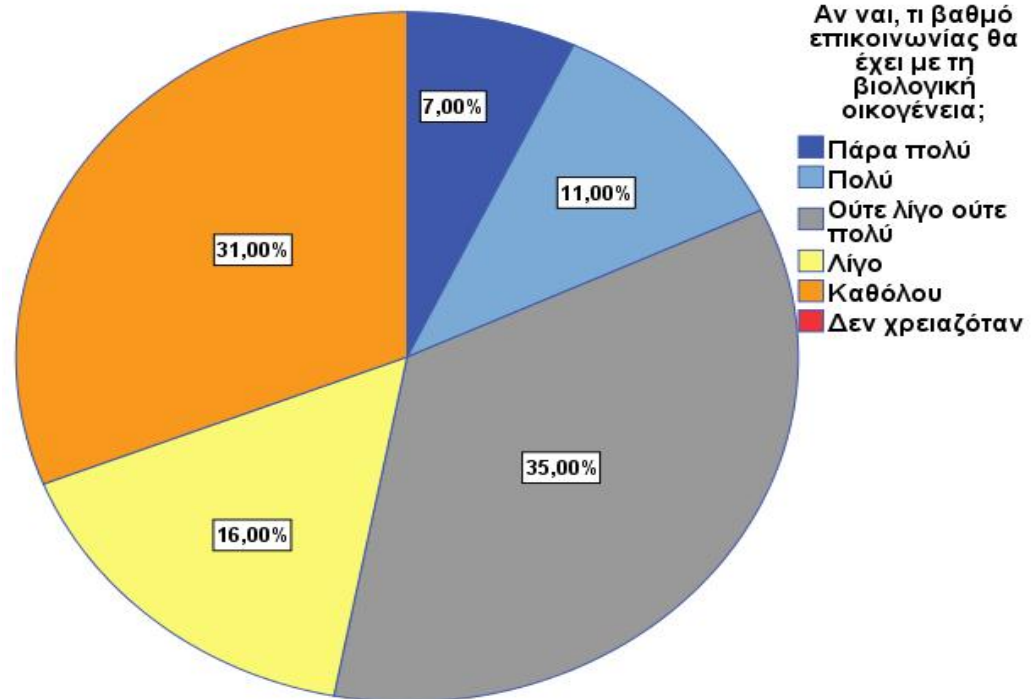
Και αυτή η ερώτηση είναι συνέχεια της προηγούμενης, και μέσω αυτής δηλώνεται η ηλικία που θεωρούν οι συμμετέχοντες ως καταλληλότερη για να ενημερώσουν το παιδί για την υιοθεσία του. Εδώ παρατηρούμε τις εξής ηλικιακές κλίμακες:

- 0-4 όπου το 30% θεωρεί ως καταλληλότερο ηλικιακό φάσμα προκειμένου να μάθει το παιδί την αλήθεια
- 5-10 στην οποία αντιστοιχεί ένα ποσοστό της τάξεως του 45%
- 11-15 στο οποίο ανήκει ένα ποσοστό του 13% του δείγματος
- 16-18 το 5%
- Την κλίμακα μετά την Ενηλικίωση του όπου κατέλαβε το 7% των απαντήσεων.

Αν ναι, σε ποια ηλικία;

	Συχνότητα	Εκατοστιαία	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
0-4 ετών	30	30,0	30,0	30,0
5-10 ετών	45	45,0	45,0	75,0
11-15 ετών	13	13,0	13,0	88,0
16-18 ετών	5	5,0	5,0	93,0
Μετά την ενηλικίωση	7	7,0	7,0	100,0
Σύνολο	100	100,0	100,0	

9γ. Αν ναι, σε ποιο βαθμό θα επιλέγατε να είχατε επικοινωνία εσείς και το θετό παιδί σας με την βιολογική του οικογένεια, έπειτα από την ολοκλήρωση της υιοθεσίας; (ιδιωτική υιοθεσία)

Και αυτή η ερώτηση, η οποία έχει κλιμακωτές επιλογές, συνδέεται με την 9^η και με τις τρεις προηγούμενες και όπως διαπιστώνουμε, το μεγαλύτερο ποσοστό θεωρεί ως καλύτερη λύση μια μέτρια επικοινωνία και επαφή με την βιολογική οικογένεια. Αυτό φαίνεται διότι το μεγαλύτερο δείγμα (35%), έχει επιλέξει την επιλογή «ούτε λίγο ούτε πολύ».

Έπειτα το 31% και πλησιέστερο με την προηγούμενη επιλογή, αφορά την επιλογή «καθόλου» η οποία από ότι παρατηρούμε επικρατεί μαζί με την κλίμακα «ούτε λίγο ούτε πολύ».

Ακόμη παρατηρούμε ότι ένα μικρό ποσοστό πολιτών (16%), έχει δηλώσει ότι επιθυμεί να υπάρχει «λίγη» επικοινωνία με τους βιολογικούς του γονείς.

Στις άλλες επιλογές τα ποσοστά δεν είναι ιδιαίτερα υψηλά. Διαπιστώνουμε ότι το 11% θα ήθελε να υπάρχει «πολύ» επικοινωνία με τους βιολογικούς γονείς του παιδιού ενώ η επιλογή «πάρα πολύ» ανέρχεται στο 7% των απαντήσεων.

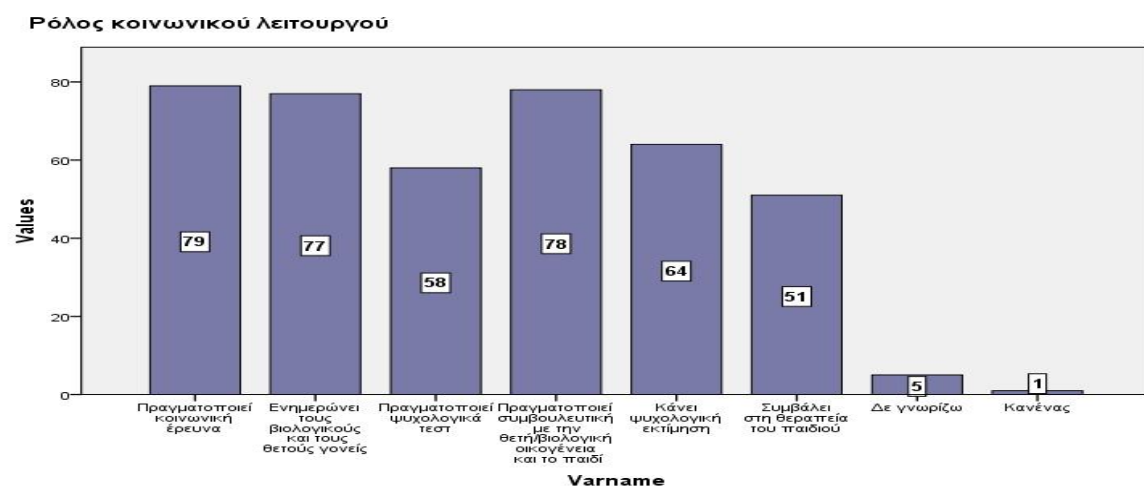
Αν ναι, τι βαθμό επικοινωνίας θα έχει με τη βιολογική οικογένεια;

	Συχνότητα	Εκατοστιαία	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Πάρα πολύ	7	7,0	7,0	7,0
Πολύ	11	11,0	11,0	18,0
Ούτε λίγο ούτε πολύ	35	35,0	35,0	53,0
Λίγο	16	16,0	16,0	69,0
Καθόλου	31	31,0	31,0	100,0
Σύνολο	100	100,0	100,0	

**9δ. Αν όχι, για ποιο λόγο πιστεύετε ότι οι θετοί γονείς πρέπει να αποκρύπτουν από το παιδί την αλήθεια για την υιοθεσία του;
(Δυνατότητα περισσότερων από μία επιλογών)**

Στην παραπάνω ερώτηση παρατηρήθηκε κατά την συλλογή και διεξαγωγή των δεδομένων, ότι κανείς δεν συμπλήρωσε αυτήν την ερώτηση αφού κανείς δεν θεωρεί ότι θα πρέπει οι γονείς να αποκρύπτουν από το παιδί την αλήθεια για την υιοθεσία του.

10. Ποιος πιστεύετε ότι είναι ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού στην υιοθεσία; (Δυνατότητα περισσότερων από μία επιλογών)

Στη παραπάνω ερώτηση στόχος ήταν να διαπιστώσουμε αν και πόσο γνωρίζουν οι πολίτες και η κοινωνία για τον ρόλο του κοινωνικού λειτουργού στην διαδικασία της υιοθεσίας. Από τις απαντήσεις και τα αποτελέσματα που πήραμε διαπιστώσαμε ότι οι πολίτες γνωρίζουν περισσότερο από ότι παλιότερα τον ρόλο μας στον θεσμό της υιοθεσίας, αν και λόγω της πολυπλοκότητας αυτού υπάρχει ακόμη μια γενική ασάφεια αναφορικά με αυτόν και την συμβολή του στο θεσμό και στις διαδικασίες. Πιο συγκεκριμένα, από τις επιλογές που τους δόθηκαν για τον ρόλο του κοινωνικού λειτουργού προκύπτουν τα εξής αποτελέσματα:

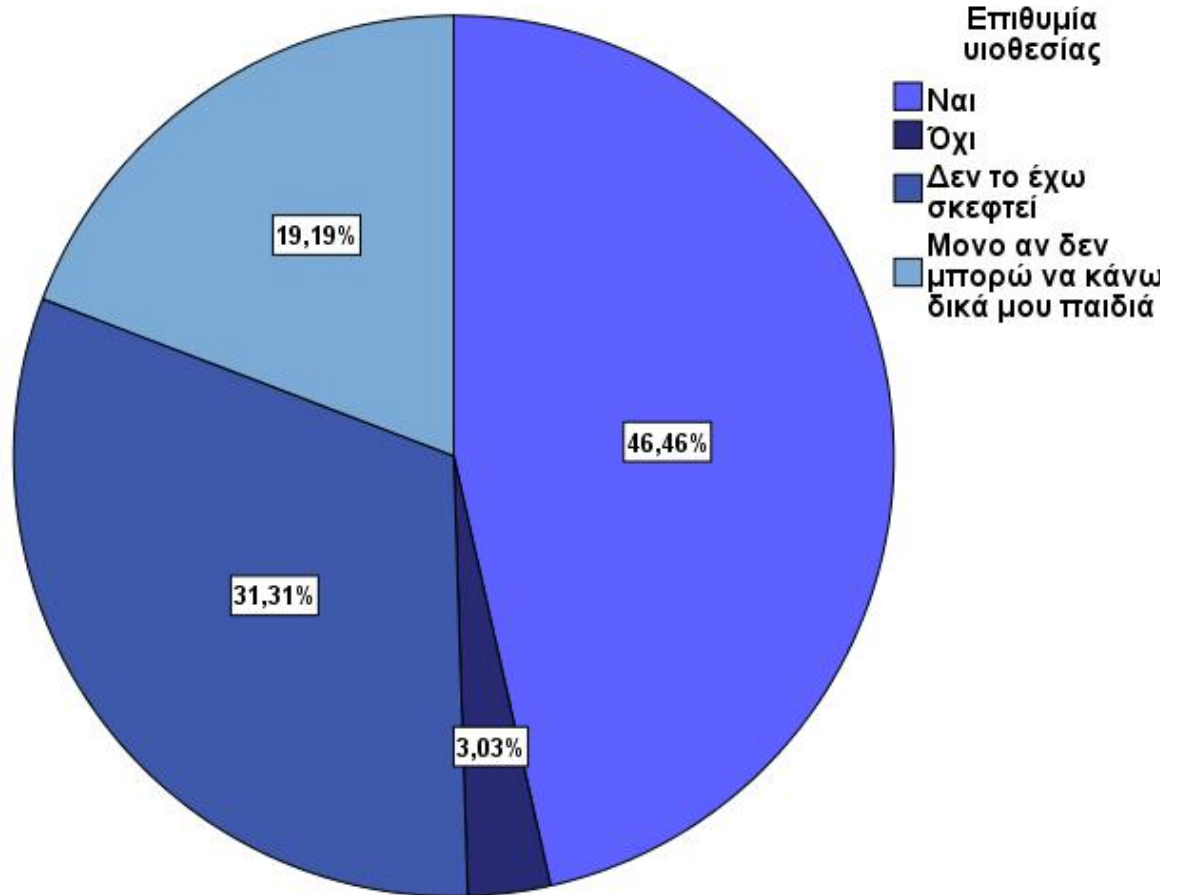
1. «Πραγματοποιεί κοινωνική έρευνα», το ποσοστό που επέλεξε αυτή την επιλογή ανέρχεται στο 79%.
2. «Ενημερώνει τους θετούς και τους βιολογικούς γονείς», το 77%.
3. «Πραγματοποιεί ψυχολογικά τεστ», το 58%
4. «Κάνει Ψυχολογική εκτίμηση», το 64%
5. «Πραγματοποιεί Συμβουλευτική με την Θετή/Βιολογική οικογένεια και το Παιδί», το 78%.
6. «Συμβάλει στη θεραπεία του παιδιού», το 51%
7. «Δεν γνωρίζω», η οποία αφορά μόνο το 5% των συμμετεχόντων, γεγονός που μας ικανοποιεί ιδιαίτερα, αφού φαίνεται να είναι πιο γνωστός ο ρόλος και των επαγγελματιών κοινωνικών λειτουργών.

Ρόλος κοινωνικού λειτουργού στην υιοθεσία

		Απαντήσεις		Αθροιστικό Ποσοστό
		N	Εκατοστιαία	
Ρόλος Κοινωνικού Λειτουργού	Πραγματοποιεί κοινωνική έρευνα	79	19,1%	79,0%
	Ενημερώνει τους βιολογικούς και τους θετούς γονείς	77	18,6%	77,0%
	Πραγματοποιεί ψυχολογικά τεστ	58	14,0%	58,0%
	Πραγματοποιεί συμβουλευτική με την θετή/βιολογική οικογένεια και το παιδί	78	18,9%	78,0%
	Κάνει ψυχολογική εκτίμηση	64	15,5%	64,0%
	Συμβάλει στη θεραπεία του παιδιού	51	12,3%	51,0%
	Δε γνωρίζω	5	1,2%	5,0%
	Κανένας ρόλος ΚΛ	1	,2%	1,0%
Σύνολο	413	100,0%	413,0%	

Μέρος Γ – Προτιμήσεις σχετικά με την υιοθεσία

1. Θα θέλατε να υιοθετήσετε;

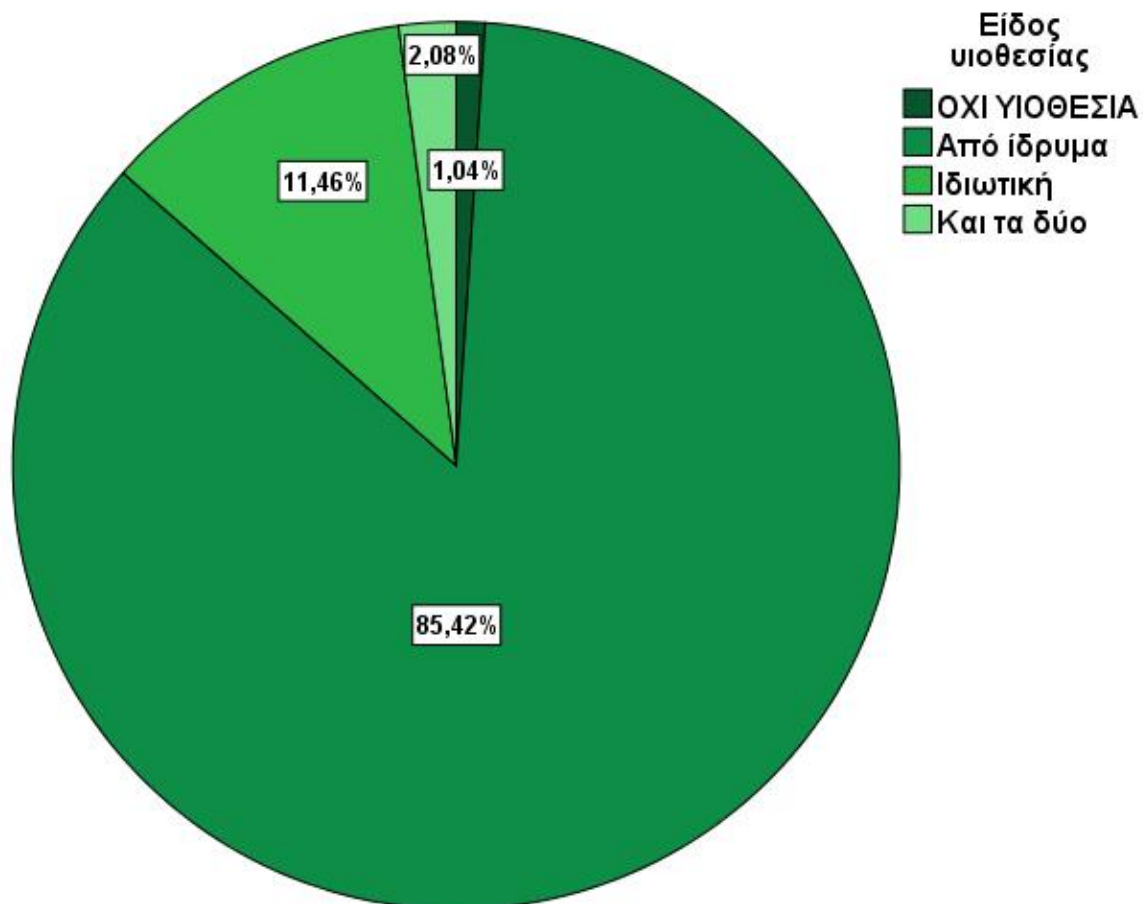

Στην ερώτηση αν θα ήθελαν να υιοθετήσουν το 46,46% (46 άτομα) των ερωτηθέντων απάντησε πως θα ήθελε να υιοθετήσει. Το ποσοστό 31,31% (31 άτομα) απάντησε πως δεν το έχει σκεφτεί, ενώ το 19,19% (19 άτομα) δήλωσε πως θα υιοθετούσε μόνο αν δεν είχε δικά του παιδιά. Μόνο 3 άτομα (3,03%) απάντησαν πως δεν θα ήθελαν να υιοθετήσουν, ενώ 1 άτομο δεν απάντησε σε αυτή την ερώτηση.

Επιθυμία υιοθεσίας

		Συχνότητα	Εκατοστιαία	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Ισχύων	Ναι	46	46,0	46,5	46,5
	Όχι	3	3,0	3,0	49,5
	Δεν το έχω σκεφτεί	31	31,0	31,3	80,8
	Μόνο αν δεν μπορώ να κάνω δικά μου παιδιά	19	19,0	19,2	100,0
	Σύνολο	99	99,0	100,0	
Ελλειψη	Δεν απάντησε	1	1,0		
	Σύνολο	100	100,0		

2. Ποιο είδος υιοθεσίας θα επιλέγατε;

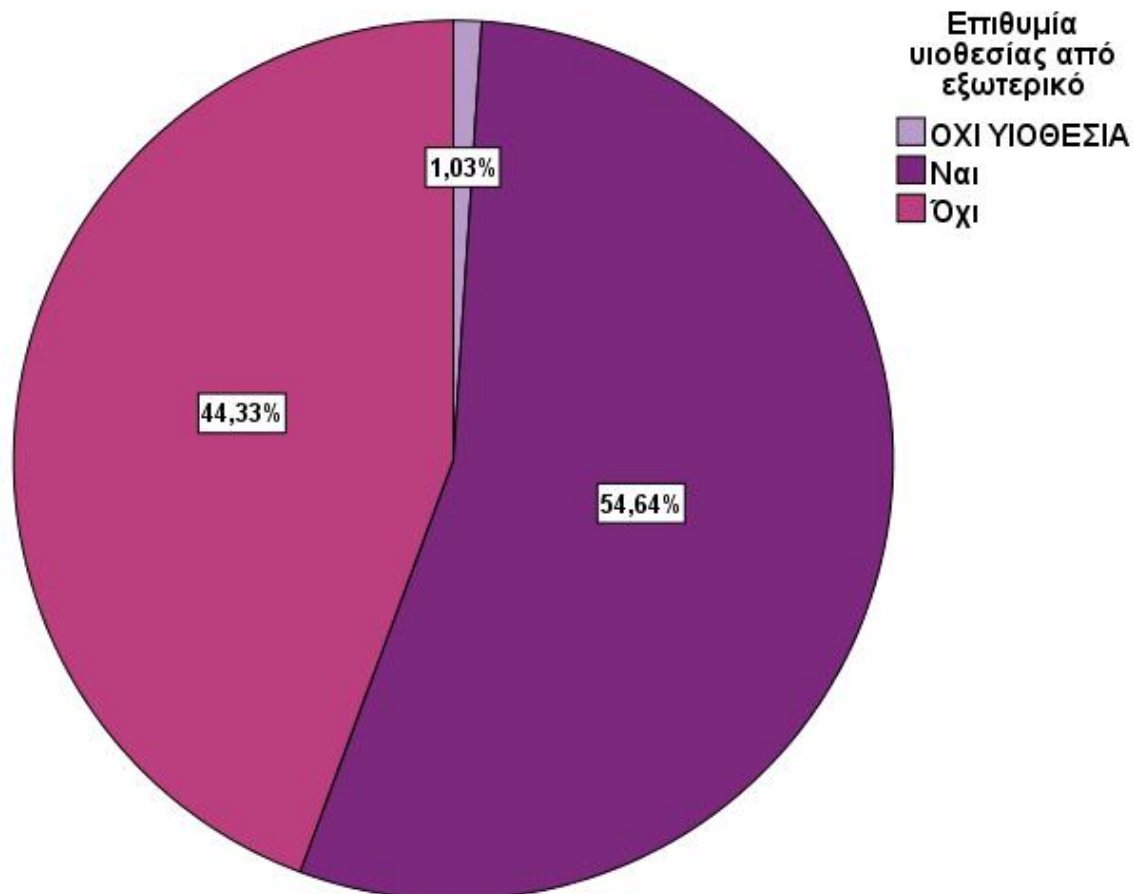

Στην ερώτηση ποιο είδος υιοθεσία θα επέλεγαν αν αποφάσιζαν να υιοθετήσουν, 82 άτομα (85,42%) απάντησαν πως θα επέλεγαν την υιοθεσία από ίδρυμα, ενώ μόλις το 11,46% (11 άτομα) θα επέλεγαν την ιδιωτική υιοθεσία.

Είδος υιοθεσίας

		Συχνότητα	Εκατοστιαία	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Ισχύων	ΟΧΙ ΥΙΟΘΕΣΙΑ	1	1,0	1,0	1,0
	Από ίδρυμα	82	82,0	85,4	86,5
	Ιδιωτική	11	11,0	11,5	97,9
	Και τα δύο	2	2,0	2,1	100,0
	Σύνολο	96	96,0	100,0	
Ελλειψη	Δεν απάντησε	4	4,0		
	Σύνολο	100	100,0		

4. Θα σας ενδιέφερε να υιοθετήσετε παιδί από ίδρυμα/υπηρεσία του εξωτερικού;

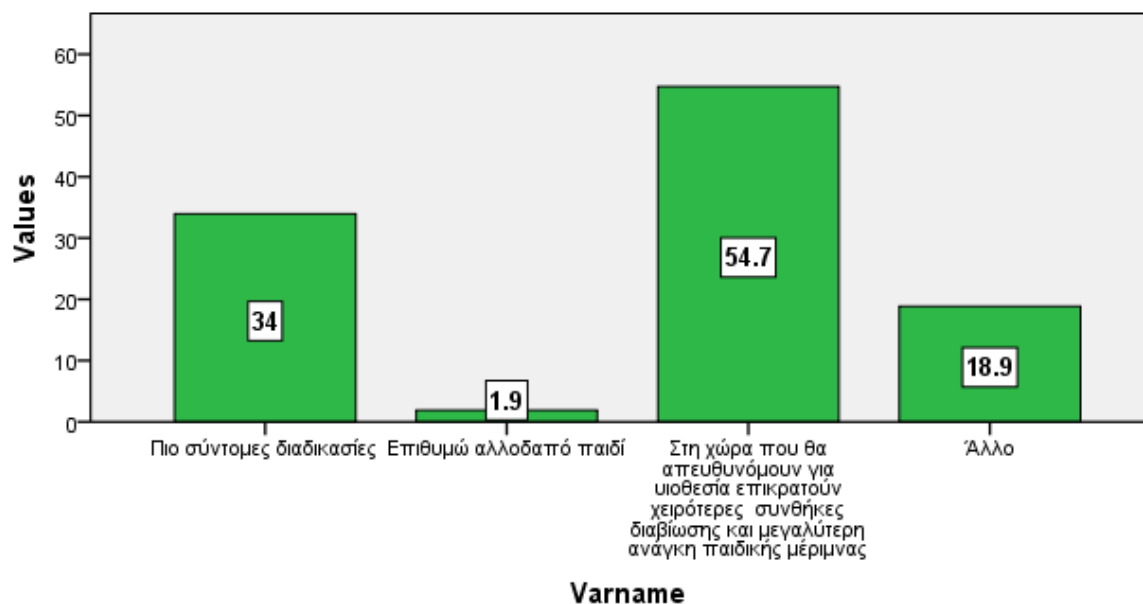
Στην ερώτηση αν θα επιθυμούσαν να υιοθετήσουν από ίδρυμα του εξωτερικού, 53 άτομα (54,64%) απάντησαν θετικά, ενώ 43 άτομα (44,33%) απάντησαν αρνητικά.

Επιθυμία υιοθεσίας από εξωτερικό

		Συχνότητα	Εκατοστιαία	Εγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
	ΟΧΙ ΥΙΟΘΕΣΙΑ	1	1,0	1,0	1,0
Ισχύων	Ναι	53	53,0	54,6	55,7
	Όχι	43	43,0	44,3	100,0
	Σύνολο	97	97,0	100,0	
Έλλειψη	999	3	3,0		
	Σύνολο	100	100,0		

3^α. Αν ναι, για ποιους λόγους; (Δυνατότητα περισσότερων από μία επιλογών)

Λόγοι υιοθεσίας από το εξωτερικό

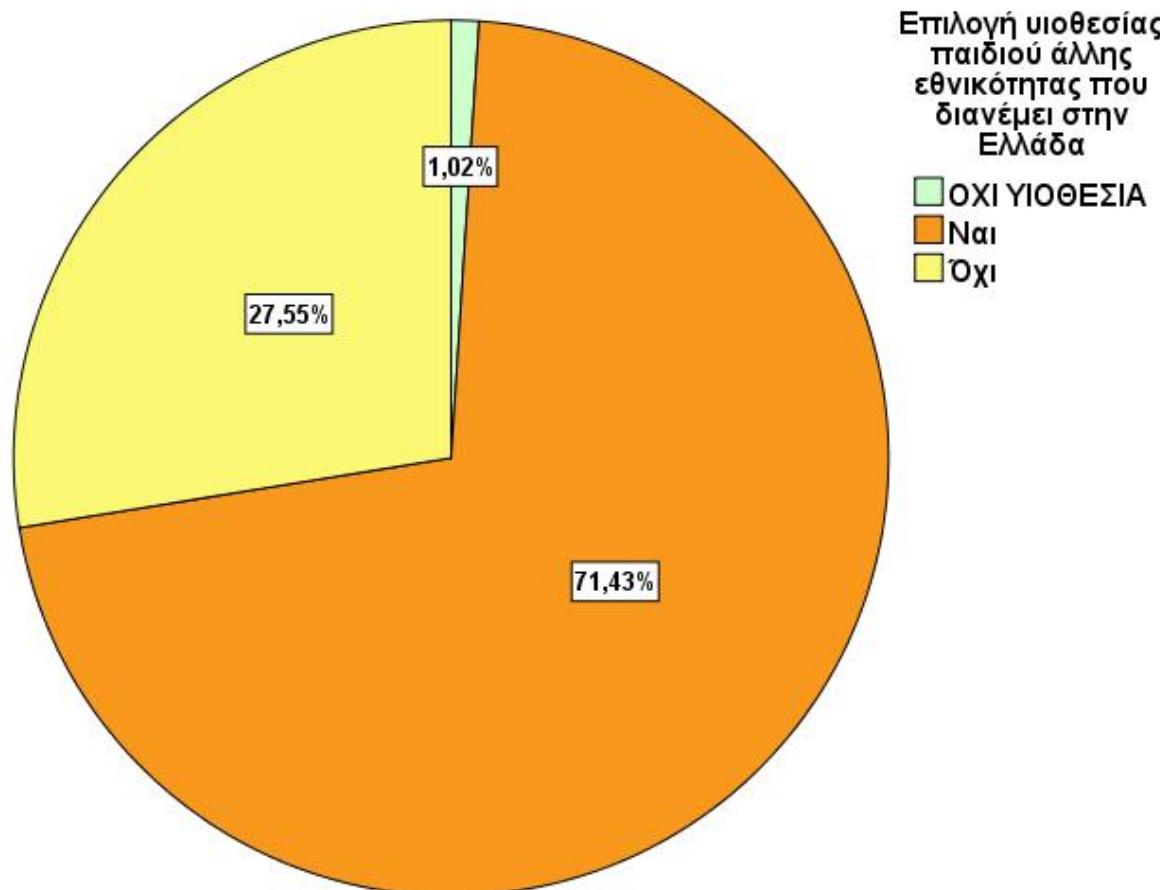

Στην ερώτηση για τους λόγους που θα επέλεγαν να υιοθετήσουν από ίδρυμα του εξωτερικού, 29 άτομα (54,7%) απάντησαν πως θα το έκαναν καθώς στην χώρα που θα απευθύνονταν για υιοθεσία επικρατούν χειρότερες συνθήκες διαβίωσης και μεγαλύτερη ανάγκη παιδικής μέριμνας. Ένα ποσοστό 34% (18 άτομα) απάντησε πως θα το έκανε διότι οι διαδικασίες είναι πιο σύντομες. Το 1,9% (1 άτομο) των συμμετεχόντων επιθυμεί αλλοδαπό παιδί, ενώ το 18,9% (10 άτομα) έχει κάποιον άλλο λόγο που θα προέβαινε στη διαδικασία αυτή.

Λόγοι υιοθεσίας από το εξωτερικό

	Απαντήσεις		Αθροιστικό Ποσοστό
	N	Εκατοστιαία	
Πιο σύντομες διαδικασίες	18	31,0%	34,0%
Επιθυμώ αλλοδαπό παιδί	1	1,7%	1,9%
Γιατί ναι από εξωτερικό Στη χώρα που θα απευθυνόμουν για υιοθεσία επικρατούν χειρότερες συνθήκες διαβίωσης και μεγαλύτερη ανάγκη παιδικής μέριμνας	29	50,0%	54,7%
Άλλο	10	17,2%	18,9%
Σύνολο	58	100,0%	109,4%

5. Θα επιλέγατε να υιοθετήσετε παιδί άλλης εθνικότητας, το οποίο διαμένει στην Ελλάδα;

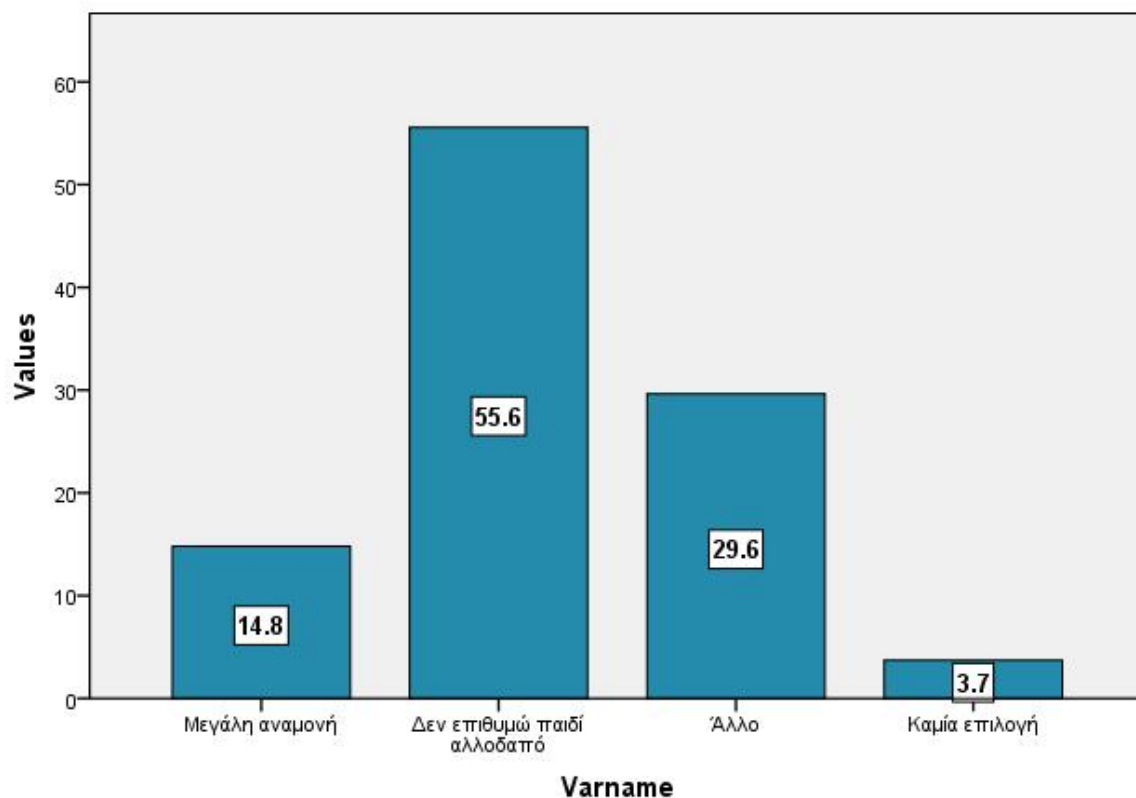
Από τους συμμετέχοντες 70 άτομα (71,43%) απάντησαν πως θα επέλεγαν να υιοθετήσουν παιδί άλλης εθνικότητας που διαμένει στην Ελλάδα, ενώ 27 άτομα (27,55%) απάντησε αρνητικά.

Επιλογή υιοθεσίας παιδιού άλλης εθνικότητας που διανέμει στην Ελλάδα

	Συχνότητα	Εκατοστιαία	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
ΟΧΙ ΥΙΟΘΕΣΙΑ	1	1,0	1,0	1,0
Ισχύων				
Ναι	70	70,0	71,4	72,4
Όχι	27	27,0	27,6	100,0
Σύνολο	98	98,0	100,0	
Έλλειψη				
Δεν απάντησε	2	2,0		
Σύνολο	100	100,0		

4^α. Αν όχι, για ποιόν λόγο; (Δυνατότητα περισσότερων από μία επιλογών)

Λόγοι μη επιθυμίας παιδιού άλλης εθνικότητας

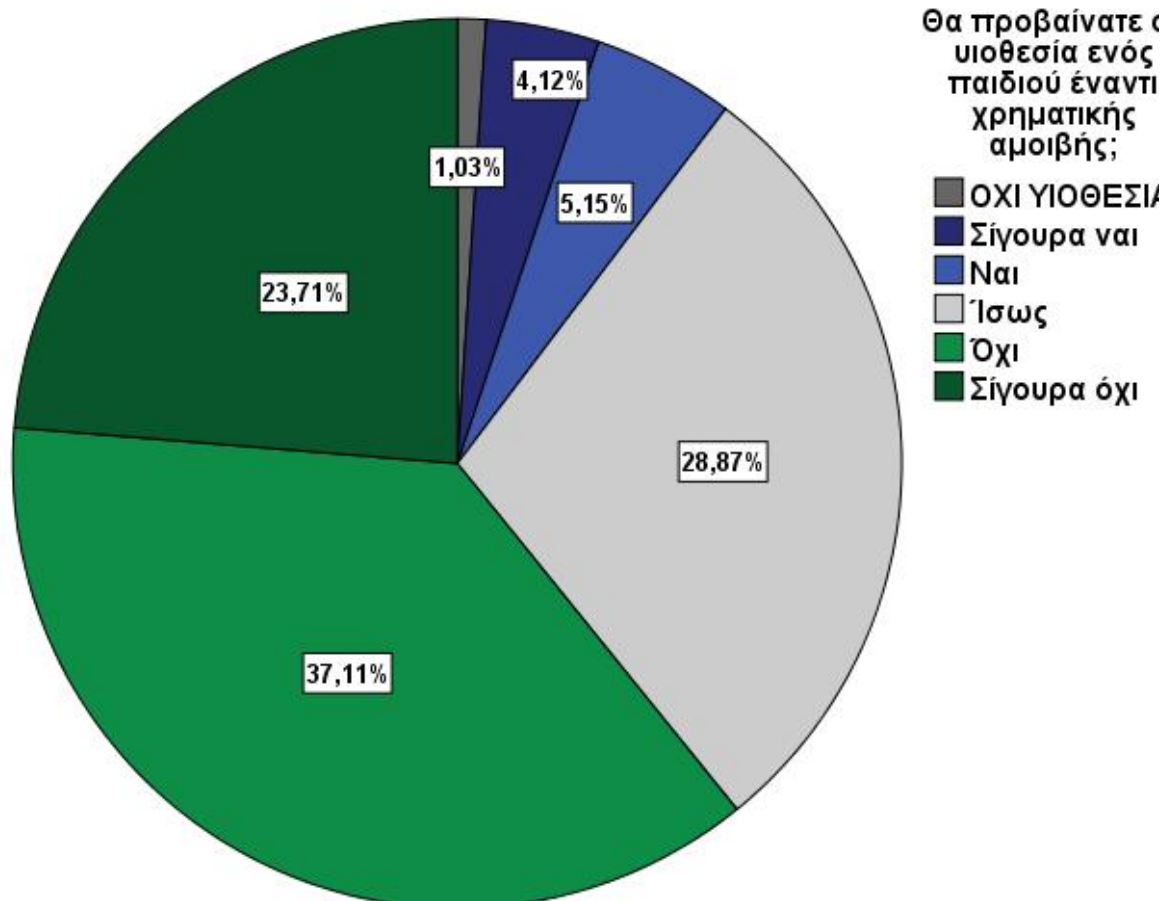

Στην ερώτηση για ποιο λόγο δεν θα ήθελαν να υιοθετήσουν παιδί άλλης εθνικότητας το 55,6% (15 άτομα) απάντησε πως δεν επιθυμεί αλλοδαπό παιδί, ενώ το 14,8% (4 άτομα) πιστεύει πως υπάρχει μεγάλη αναμονή. Το 29,6% (8 άτομα) των συμμετεχόντων απάντησαν πως θα έκαναν μια τέτοια υιοθεσία για άλλο λόγο, ενώ το 3,7% (1 άτομο) δεν έδωσε κάποια απάντηση.

Λόγοι μη επιθυμίας παιδιού άλλης εθνικότητας

	Απαντήσεις		Αθροιστικό Ποσοστό	
	N	Εκατοστιαία		
Γιατί όχι παιδί άλλης εθνικότητας	Μεγάλη αναμονή	4	14,3%	14,8%
	Δεν επιθυμώ παιδί αλλοδαπό	15	53,6%	55,6%
	Άλλο	8	28,6%	29,6%
	Καμία επιλογή	1	3,6%	3,7%
	Σύνολο	28	100,0%	103,7%

6. Εάν για κάποιους λόγους η υιοθεσία δεν ήταν εφικτή, θα προβαίνατε σε υιοθεσία ενός παιδιού έναντι χρηματικής αμοιβής, είτε προς τους βιολογικούς γονείς είτε προς κάποιο διαμεσολαβητή;

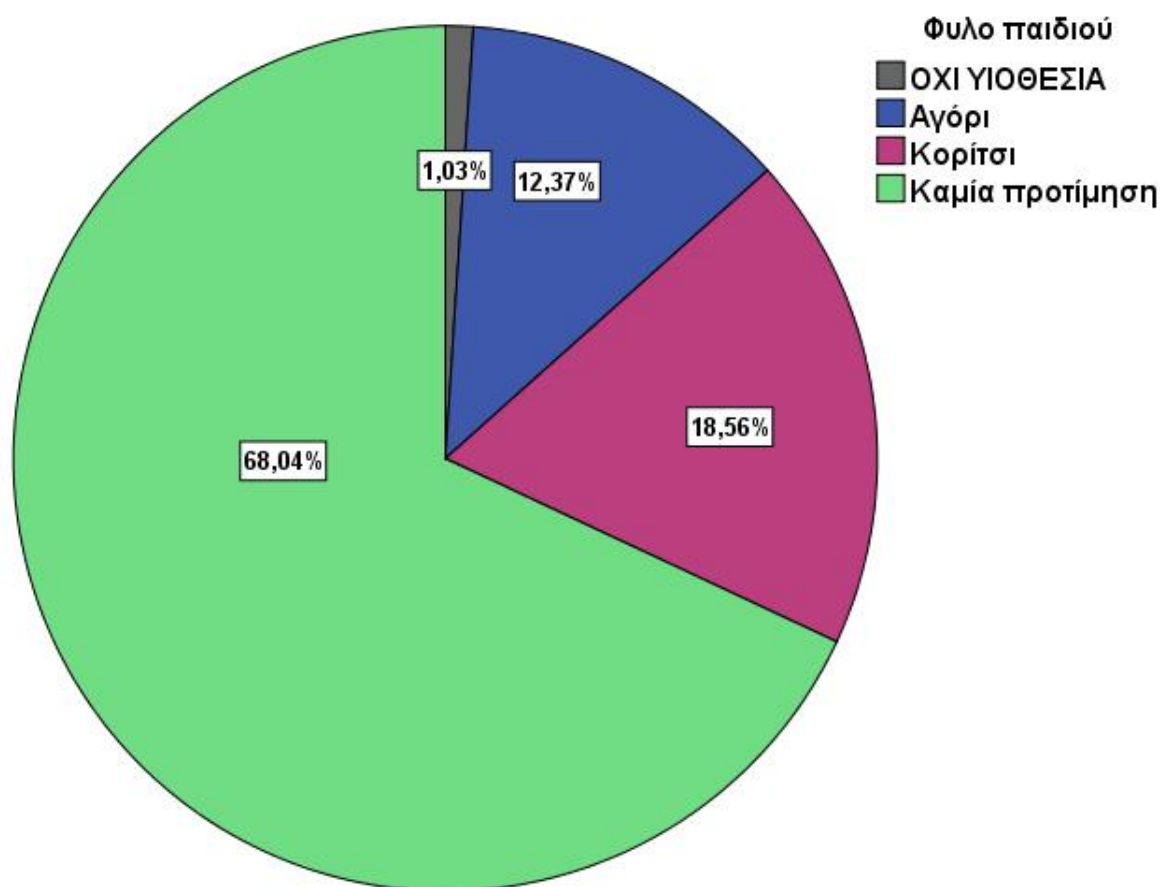

Στην ερώτηση αυτή 36 άτομα (37,1%) απάντησαν όχι, 23 (23,71%) άτομα σίγουρα όχι, 28 (28,87%) άτομα ίσως, ενώ μόλις 5 (5,15%) άτομα απάντησαν ναι και 4 άτομα (4,12%) σίγουρα ναι.

Θα προβαίνατε σε υιοθεσία ενός παιδιού έναντι χρηματικής αμοιβής;

		Συχνότητα	Εκατοστιαία	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Ισχύων	ΟΧΙ ΥΙΟΘΕΣΙΑ	1	1,0	1,0	1,0
	Σίγουρα ναι	4	4,0	4,1	5,2
	Ναι	5	5,0	5,2	10,3
	Ίσως	28	28,0	28,9	39,2
	Όχι	36	36,0	37,1	76,3
	Σίγουρα όχι	23	23,0	23,7	100,0
	Σύνολο	97	97,0	100,0	
Ελλειψη	Δεν απάντησε	3	3,0		
	Σύνολο	100	100,0		

7. Τι φύλλο θα θέλατε να έχει το παιδί που θα υιοθετούσατε;

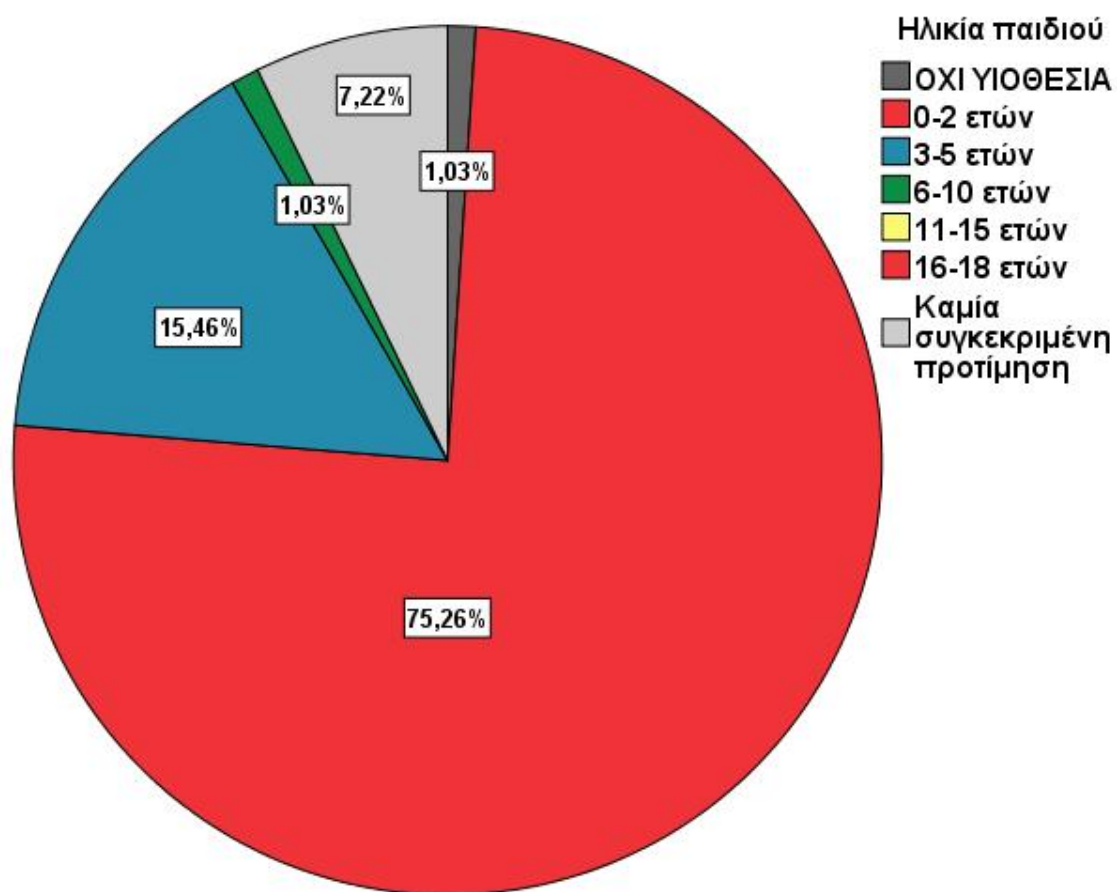

Από τους συμμετέχοντες, 66 άτομα (68,04%) απάντησαν πως δεν θα είχαν καμιά προτίμηση στο φύλο του παιδιού που θα υιοθετούσαν. 18 άτομα (18,56%) απάντησαν πως θα προτιμούσαν το φύλο του παιδιού που θα υιοθετούσαν να ήταν κορίτσι, ενώ 12 άτομα (12,37%) πως θα προτιμούσαν αγόρι.

Φύλο παιδιού

		Συχνότητα	Εκατοστιαία	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Ισχύων	OXI ΥΙΟΘΕΣΙΑ	1	1,0	1,0	1,0
	Αγόρι	12	12,0	12,4	13,4
	Κορίτσι	18	18,0	18,6	32,0
	Καμία προτίμηση	66	66,0	68,0	100,0
	Σύνολο	97	97,0	100,0	
Ελλειψη	Δεν απάντησε	3	3,0		
	Σύνολο	100	100,0		

8. Τι ηλικία θα θέλατε να έχει το παιδί που θα υιοθετούσατε;

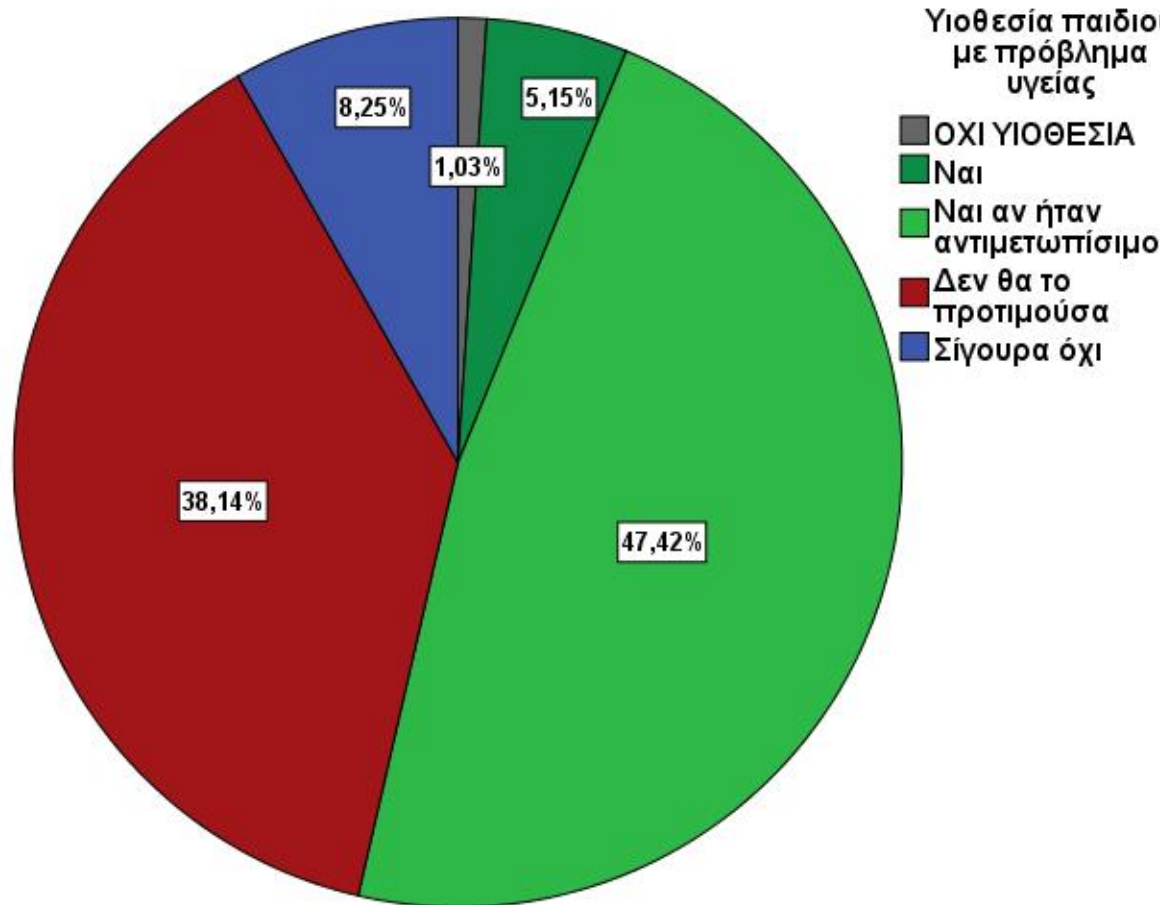

Όσον αφορά το φύλο που θα ήθελαν να έχει το παιδί το παιδί που θα υιοθετούσαν, 73 άτομα (75,26%) απάντησαν πως θα ήθελαν να είναι 0-2 ετών, 15 άτομα (15,46%) απάντησαν πως θα ήθελαν να είναι 3-5 ετών το παιδί, 1 άτομο (1,3%) θα προτιμούσε να είναι από 6-10, ενώ μόνο 7 άτομα (7,22%) δεν έχουν κάποια προτίμηση.

Ηλικία παιδιού

		Συχνότητα	Εκατοστιαία	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
	ΟΧΙ ΥΙΟΘΕΣΙΑ	1	1,0	1,0	1,0
	0-2 ετών	73	73,0	75,3	76,3
	3-5 ετών	15	15,0	15,5	91,8
Ισχύων	6-10 ετών	1	1,0	1,0	92,8
	Καμία συγκεκριμένη προτίμηση	7	7,0	7,2	100,0
	Σύνολο	97	97,0	100,0	
Έλλειψη	Δεν απάντησε	3	3,0		
	Σύνολο	100	100,0		

8. Θα επιθυμούσατε να υιοθετήσετε παιδί με πρόβλημα υγείας;

Στην ερώτηση αν θα υιοθετούσαν παιδί με προβλήματα υγείας, το 47,42% (46 άτομα) απάντησε πως θα υιοθετούσε αν το πρόβλημα ήταν αντιμετωπίσιμο, ενώ το 38,14% (37 άτομα) απάντησε πως δε θα το προτιμούσε. Το 8,25% (8 άτομα) των συμμετεχόντων απάντησε πως σίγουρα όχι, ενώ μόνο το 5,15% (5 άτομα) απάντησε ναι.

Υιοθεσία παιδιού με πρόβλημα υγείας

	Συχνότητα	Εκατοστιαία	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
	1	1,0	1,0	1,0
	5	5,0	5,2	6,2
	46	46,0	47,4	53,6
Ισχύων	37	37,0	38,1	91,8
	8	8,0	8,2	100,0
	97	97,0	100,0	
Έλλειψη	3	3,0		
	100	100,0		

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι ερωτηθέντες φάνηκε να είναι αρκετά ενημερωμένοι ως προς τα είδη υιοθεσίας που υπάρχουν, καθώς το ποσοστό των ατόμων που δεν γνώριζε κανένα είδος ήταν ουσιαστικά μηδαμινό. Το δείγμα μας ήταν αρκετά ενημερωμένο επίσης, ως προς το χρόνο διάρκειας της διαδικασίας, καθώς παραπάνω από τους μισούς που απάντησαν θεωρούν πως η διάρκεια κυμαίνεται από 1 έως 3 χρόνια, το οποίο και συμφωνεί με την βιβλιογραφία μας. Παρόλα αυτά τα ποσοστά τείνουν να έχουν ανοδικές βλέψεις, οι οποίες δεν μπορούν να θεωρηθούν λάθος, καθώς μερικές υιοθεσίες λόγω γραφειοκρατικών δυσκολιών μπορεί να διαρκέσουν περισσότερο από 3 χρόνια. Ενώ οι ερωτηθέντες ήταν αρκετά ενημερωμένοι ως προς το νομοθετικό κομμάτι, παρόλα αυτά υπήρχε μεγάλη απόκλιση της αντίληψης του κόσμου και της νομοθεσίας ως προς το όριο ηλικιακής διαφοράς που πρέπει να έχει ο υιοθετούντας από τον υιοθετημένο.

Συνεχίζοντας, το δείγμα έχει ορθά επιλέξει τις διευθύνσεις και τα τμήματα κοινωνικής πρόνοιας ως ένα πρώτο φορέα ενημέρωσης για τη διαδικασία της υιοθεσίας και συνεχίζει αναδεικνύοντας το κέντρο βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ» και τα δημοτικά βρεφοκομεία. Ενδιαφέρον αποτελεί το γεγονός ότι ένα ποσοστό θεωρούσε λανθασμένα ότι υπάρχει δυνατότητα υιοθεσίας από τις στέγες και ξενώνες φιλοξενίας αλλά και από νοσοκομεία. Παρόλα αυτά το ποσοστό δεν είναι ιδιαίτερα υψηλό.

Ο κόσμος φάνηκε να έχει μια σχετική ενημέρωση πάνω στο ρόλο του κοινωνικού λειτουργού στην υιοθεσία, καθώς πραγματοποιεί κοινωνική έρευνα, ενημερώνει τους βιολογικούς και τους θετούς γονείς γύρω από την υιοθεσία, προετοιμάζοντάς τους για την αλλαγή και πραγματοποιεί συμβουλευτική με την οικογένεια και το παιδί. Παρόλα αυτά, ενώ το δείγμα γνωρίζει τις αρμοδιότητες που έχει ένας κοινωνικός λειτουργός, τείνει να του προσάπτει και άλλες, πέραν του δικού του πλαισίου.

Ως προς την υιοθεσία ομοφυλοφίλων, το δείγμα μας είναι ως επί το πλείστον ενημερωμένο για το ότι τα ζευγάρια αυτά δεν έχουν τη δυνατότητα υιοθεσίας τέκνου, ενώ εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι το ¼ των ερωτηθέντων δεν γνώριζε αν είναι τελικά επιτρεπτή, πράγμα που πιθανών

απορρέει από την πρόσφατη τροποποίηση του νομοθετικού πλαισίου ως προς το σύμφωνο συμβίωσης και την συμπερίληψη των ομόφυλων ατόμων σε αυτό.

Ακόμα ένα συμπέρασμα που διατυπώθηκε είναι πως τα ζευγάρια επιλέγουν να προβούν στην υιοθεσία ενός παιδιού έχοντας σαν κίνητρα κυρίως το νόημα που μπορεί να προσφέρει στη ζωή τους ένα παιδί και το ότι οι ίδιοι δεν είναι σε θέση να αποκτήσουν δικά τους παιδιά. Η ατεκνία ήταν πάντα το κίνητρο μιας υιοθεσίας, όποιοι και αν ήταν οι λόγοι που συνυπήρχαν με αυτό. Αυτοί είναι ως επί το πλείστο κοινωνικοί λόγοι που επέβαλλαν την απόκτηση ενός παιδιού, είτε για να έχουν έναν κληρονόμο και κάποιον να τους φροντίσει στα γεράματα, είτε γιατί οι ίδιοι ήθελαν να αποκτήσουν ένα παιδί, ώστε να του προσφέρουν αγάπη. Ενθαρρυντικό είναι το γεγονός ότι πλέον οι περισσότεροι σκέφτονται πως η παρουσία ενός παιδιού μπορεί να τους ολοκληρώσει ως οικογένεια.

Όσον αφορά την ενημέρωση του παιδιού για την υιοθεσία του, αναγνωρίζεται πως το παιδί θα πρέπει να ενημερώνεται και πως αυτό είναι καλύτερο να γίνεται στις ηλικίες 5-10 ετών. Σύμφωνα με τους ειδικούς, είναι σημαντικό το παιδί να γνωρίζει για την υιοθεσία του, αλλά δεν υπάρχει ομοφωνία στο πότε είναι η κατάλληλη ηλικία, καθώς κάθε οικογένεια είναι διαφορετική, οπότε διαφέρει και η στιγμή που κάθε γονέας θα κρίνει ως κατάλληλη. Σε γενικές γραμμές, αρκετοί ειδικοί του θέματος υποστηρίζουν πως μια τέτοια ενημέρωση πρέπει να ξεκινά από την πρώτη στιγμή που το παιδί εισέρχεται στη νέα του οικογένεια, ενώ άλλοι υποστηρίζουν πως η ενημέρωση για τη θετή του ιδιότητα είναι βοηθητικό να μην γίνεται κατά την περίοδο της εφηβείας.

Τέλος, ως προς την καταβολή χρηματικού αντίτιμου ως μέσο για την υιοθεσία ενός παιδιού, οι ερωτηθέντες δεν το θεωρούν αποδεκτό στη πλειοψηφία, παρόλα αυτά ένα σεβαστό ποσοστό αναφέρει πως ίσως με αυτό τον τρόπο διευκολυνθεί η διαδικασία. Με βάση τη βιβλιογραφία ωστόσο, βλέπουμε πως τα αποτελέσματα δεν ταυτίζονται ιδιαίτερα, καθώς η υιοθέτηση παιδιού με βάση τη χρηματική συναλλαγή είναι ένα φαινόμενο που μαστίζει τη χώρα μας εδώ και τουλάχιστον 15 έτη.

Συμπερασματικά, έπειτα από διασταύρωση της βιβλιογραφίας που παρατίθεται και των απαντήσεων του δείγματος μας, μπορούμε να καταλήξουμε στο ότι κρίνονται ικανοποιητικά ενημερωμένοι όσον αφορά το νομοθετικό κομμάτι της υιοθεσίας, τα είδη και τον χρόνο που χρειάζεται έως ότου η τελευταία ολοκληρωθεί.

Αυτά τα οποία δεν φαίνεται να γνωρίζουν επαρκώς είναι αρχικά τους φορείς οι οποίοι ασχολούνται με την υιοθεσία παιδιών και εν συνεχεία, το ρόλο αυτό καθαυτό του κοινωνικού λειτουργού που ασχολείται με το συγκεκριμένο πλαίσιο.

Η μόνη έλλειψη πληροφόρησης που παρατηρήθηκε στους ερωτηθέντες είναι τα όρια ηλικιακής διαφοράς που μπορεί να έχει το προς υιοθεσία τέκνο με τον θετό γονέα.

Μερικά γενικότερα συμπεράσματα τα οποία προέκυψαν ήταν το ότι τα κίνητρα των γονέων που σκέφτονται να υιοθετήσουν τείνουν να είναι περισσότερο παιδοκεντρικά σε σχέση με το παρελθόν, ενώ παράλληλα υποστηρίζουν την αποκάλυψη της θετής ιδιότητας στο παιδιού τους, ήδη από τη παιδική του ηλικία. Ακόμα, αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ως επί το πλείστο δεν αποδέχονται την υιοθεσία από ομοφυλόφιλα ζευγάρια.

Κλείνοντας, μπορούμε να έχουμε μια πρώτη εικόνα για τις προτιμήσεις του δείγματος μας ως προς τα χαρακτηριστικά του παιδιού το οποίο θα ήθελαν να υιοθετήσουν, έστω και υποθετικά. Το παιδί αυτό θα μπορούσε να είναι οποιουδήποτε φύλου, προερχόμενο από ίδρυμα του εσωτερικού ή του εξωτερικού, ενώ ηλικιακά θα ήταν έως 2 ετών. Επιπλέον, θα έφερε κάποιο πρόβλημα υγείας, το οποίο όμως θα ήταν αντιμετωπίσιμο, και προκειμένου οι θετοί γονείς να το υιοθετήσουν ίσως προέβαιναν σε καταβολή χρηματικού αντίτιμου.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Όσον αφορά το νομοθετικό κομμάτι, θεωρούμε πως η νομοθεσία είναι επαρκής ως προς τη διασφάλιση των δικαιωμάτων του παιδιού, της βιολογικής και θετής οικογένειας, καθώς και προς τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται, έχοντας όμως επιφυλάξεις για την ορθολογική και καθολική εφαρμογή της. Για αυτό τον λόγο μια βασική πρόταση θα ήταν η εποπτεία των φορέων, έτσι ώστε να εξαλείφονται τυχόν παραβάσεις δικαιωμάτων.

Προκειμένου να μην υπάρχει καθυστέρηση ως προς το γραφειοκρατικό κομμάτι, μια λύση θα ήταν η επαρκής στελέχωση των υπηρεσιών και των φορέων, μιας και δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που η έλλειψη προσωπικού οδηγεί τους επαγγελματίες στην εξουθένωση και κατά συνέπεια σε πιο αργούς ρυθμούς εργασίας. Για τους ίδιους λόγους, προτείνεται και η αποτελεσματικότερη συνεργασία μεταξύ των φορέων που τελούν κρατικές αλλά και διακρατικές υιοθεσίες.

Επιπροσθέτως, οφείλουμε να αναγνωρίσουμε τη σημαντικότητα της ψυχολογικής υποστήριξης, η οποία πρέπει να προσφέρεται στα παιδιά που διαμένουν στα ιδρύματα. Η υποστήριξη αυτή πρέπει να πραγματοποιείται από την πρώτη στιγμή που το παιδί έρχεται στο ίδρυμα και όχι μόνο πριν από την υιοθεσία του.

Ως προς το ζήτημα της εμπορίας βρεφών, γίνεται κατανοητό το γεγονός πως είναι πολύ δύσκολο ως και ακατόρθωτο να συλληφθούν όλα τα κυκλώματα και μεμονωμένα τα άτομα που εκμεταλλευόμενοι ανθρώπους και καταστάσεις διακινούν βρέφη. Παρόλα αυτά, δεν θεωρείται ακατόρθωτος ο περιορισμός αυτών των ενεργειών, μέσω της βελτίωσης των διαδικασιών της υιοθεσίας από τα ίδια τα κράτη.

Για την καταπολέμηση του φαινομένου αυτού συμφωνούμε και τονίζουμε τη σημασία της Έκθεσης της Ελληνικής Εθνικής Επιτροπής της UNICEF, που αφορά τη κατάσταση των παιδιών στην Ελλάδα (2012), η οποία αναφέρει ότι πρέπει να επιταχυνθούν οι χρονοβόρες διαδικασίες της υιοθεσίας, μέσω των θεσμικών ρυθμίσεων. Αυτό θα έχει ως σκοπό το περιορισμό του χρόνου παραμονής στα ιδρύματα, αλλά και το να καταστεί

πιο ελκυστική η διαδικασία προς τους υποψήφιους θετούς γονείς. Ακόμα, θα πρέπει να υπάρξουν θεσμικές προβλέψεις για τη καταπολέμηση των παράνομων υιοθεσιών και τους εμπόρους βρεφών, καθώς προτείνεται και η δημιουργία ενός κέντρου επιστημονικής μελέτης υιοθεσιών. Το κέντρο αυτό θα εισάγεται τον καθορισμό της πολιτικής και το θεσμικό πλαίσιο των υιοθεσιών, με βάση την επιστημονική τεκμηρίωση.

Μία ακόμη προτεινόμενη λύση ως προς αυτό το ζήτημα, θα ήταν η κατάργηση της ιδιωτικής υιοθεσίας, και η δημιουργία ενός εθνικού κέντρου υιοθεσίας με εθνική λίστα παιδιών, το οποίο να συνεργάζεται με τις τοπικές υπηρεσίες στις πόλεις που οι υποψήφιοι θετοί γονείς θα κάνουν τις αιτήσεις τους για υιοθέτηση παιδιών, προκειμένου να αξιολογούνται από το αρμόδιο επαγγελματικό προσωπικό. Με αυτό τον τρόπο θα υπάρχει μεγαλύτερη δυνατότητα «ταιριάσματος» του κατάλληλου παιδιού με τη κατάλληλη οικογένεια. Οι διαδικασίες αυτές δεν θα πρέπει να είναι χρονοβόρες, για να μην αποθαρρύνονται οι θετοί γονείς, ενώ η διεξαγωγή της προβλεπόμενης κοινωνικής έρευνας από τις υπηρεσίες θα πρέπει να έχει χρονικό περιορισμό, τηρώντας όμως πάντα τις προϋποθέσεις που απαιτούνται. Προτείνεται ακόμα, να προωθείται πιο γρήγορα το δικαστικό μέρος των δημόσιων υπηρεσιών -καθώς απαιτούνται επτά μήνες για να καθοριστεί μια δικαστική απόφαση- αλλά και οι γραφειοκρατικές διαδικασίες να απλουστευθούν.

Μια πρόταση η οποία ίσως αποθαρρύνει τους υποψήφιους θετούς γονείς από το να απευθυνθούν σε εμπόρους βρεφών, θα ήταν η επιβολή υψηλού πρόστιμου για τη συγκεκριμένη ενέργεια, μιας και αυτό είναι κάτι που δεν ορίζεται από την Ελληνική νομοθεσία. Προκειμένου να εξασφαλιστεί το συμφέρον του παιδιού, η υιοθεσία δεν θα ακυρώνεται, όπως και ορίζει ο ήδη υπάρχων νόμος. Με την συγκεκριμένη ενέργεια θα μπορούσε να μειωθεί η «ζήτηση» των παιδιών με αυτόν τον τρόπο, μειώνοντας στη συνέχεια και το φαινόμενο αυτό καθαυτό.

Τέλος, προκειμένου να περιοριστεί το εμπόριο βρεφών, μια ιδανικότερη λύση θα ήταν μια μορφή νομιμοποίησης της διαδικασίας, όπου να υπάρξει υποστήριξη της μητέρας κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης της, την πληρωμή των ιατρικών της εξετάσεων και διαμονή, από τους

ενδιαφερόμενους θετούς γονείς. Αυτό όχι μόνο θα περιόριζε τη παράνομη εμπορία, αλλά θα ελάττωνε σημαντικά τον αριθμό των διακινητών και μεσαζόντων που εκμεταλλεύονται τις εγκυμονούσες, προκειμένου να προσκομίσουν κέρδος. Αντί για τους τελευταίους, στη θέση τους θα υπήρχαν ειδικευμένοι επαγγελματίες που θα έλεγχαν τη κατάσταση της μητέρας, του βρέφους αλλά και την καταλληλότητα και προετοιμασία των θετών γονέων ως προς την επερχόμενη υιοθεσία.

Κλείνοντας, μια εξίσου σημαντική πρόταση είναι η περαιτέρω μελέτη και έρευνα όσον αφορά τον θεσμό της υιοθεσίας και ειδικότερα στην Ελλάδα, προκειμένου να διευθυνθεί η υπάρχουσα βιβλιογραφία, η οποία και είναι παλαιωμένη, ενώ όσον αφορά την πιο πρόσφατη ελληνική βιβλιογραφία θεωρούμε πως είναι σχετικά περιορισμένη. Η πραγματοποίηση ερευνών θα ήταν πολύ βοηθητική, κυρίως όσον αφορά το θέμα της υιοθεσίας από ομοφυλόφιλα ζευγάρια. Πραγματοποιώντας περισσότερες έρευνες ως προς τις συνέπειες που μπορεί να έχει αυτού του είδους η υιοθεσία στο ψυχισμό του παιδιού σε χώρες στις οποίες αυτού του είδους η υιοθεσία είναι επιτρεπτή, μπορούμε με μεγαλύτερη συνέπεια και υπευθυνότητα να ορίσουμε νόμους οι οποίοι να αποβλέπουν στο πραγματικά βέλτιστο συμφέρον του παιδιού.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Ελληνική βιβλιογραφία

1. Αμπατζόγλου, Γ. (2002). Αλλάζοντας χέρια. Θεσσαλονίκη: University Press.
2. Γυιόκας Π.Κ. (1982). Η Υιοθεσία Ανηλίκων. Ουσιαστικές Προϋποθέσεις κατά το Ν.Δ. 610/1970. Αθήνα: Σάκκουλα.
3. Εθνικός Οργανισμός Κοινωνικής Φροντίδας, Κέντρο βρεφών «Η Μητέρα» (2000). Υιοθεσία: Τάσεις, Πολιτική, Πρακτική. Αθήνα: Γρηγόρης.
4. Εθνικός Οργανισμός Πρόνοιας, (1995). Παιδική Προστασία, Τάσεις και Προοπτικές. Αθήνα: Παπαζήση.
5. Εταιρία Νομικών Βορείου Ελλάδος, (1996). Η Μεταρρύθμιση του Δικαίου της Υιοθεσίας. Θεσσαλονίκη: Σάκκουλα.
6. Ίδρυμα Μελετών Χερσονήσου του Αίμου, Ίδρυμα Μελετών Λαμπράκη (1979). Πρακτικά Γ΄ Συμποσίου Λαογραφίας του Βορειοελλαδικού Χώρου: Ήπειρος, Μακεδονία, Θράκη. Θεσσαλονίκη: Ίδρυμα Μελετών Χερσονήσου του Αίμου
7. Καλούτση- Ταυλαρίδου, Α. (1970). Συμβολή στην Κατανόηση Προβλημάτων Υιοθεσίας. Η Διαταραχή της Ταυτότητας της Υιοθεσίας. Αθήνα: Εμμ. Ροδάκης & Σία.
8. Κουρκούτας, Ε.Η. (2007). Παιδί και Ψυχοκοινωνικές Δυσκολίες. Μια Ψυχοδυναμική Οπτική. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
9. Μανωλεδάκη – Κουνογέρη Ε.(2008). Οικογενειακό Δίκαιο. Τεύχος ΙΙ, Δ΄ έκδοση. Αθήνα- Θεσσαλονίκη: Σάκκουλα.
10. Μπαμπινιώτης, Γ. (2008). Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας. Γ΄ Έκδοση. Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας.
11. Μπρούσκου, Α. (2002). Η εγκατάλειψη των παιδιών: Φαινόμενο Διαχρονικό και Πάντα Επίκαιρο. Θεσσαλονίκη: University Press.
12. Παπαχρίστου, Θ. (1998). Οικογενειακό Δίκαιο. Β΄ έκδοση. Αθήνα. Σάκκουλα

13. Παρασκευόπουλος Ι.Ν. (1971). Εμπειρίες και Απόψεις των Θετών Γονέων για το Θεσμό της Υιοθεσίας. Θεσσαλονίκη: Πουρναρά.
14. Παλωμαρκάκη Ε. (2009). Προετοιμασία της Φυσικής Μητέρας για την Υιοθεσία του Παιδιού της. Τάσεις, Πολιτική, Πρακτική. Κέντρο Βρεφών «Η Μητέρα». Αθήνα: Γρηγόρης.
15. Σκιαδάς Ε. (2002). Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών 1859-1999. Β΄ έκδοση, Αθήνα: Ο Μικρός Ρωμηός.
16. Σπυριδάκης Σ.Ι. (1997). Η Υιοθεσία Ανηλίκων. Βιβλιοθήκη Νομικής Θεωρίας και Πράξεως 2. Αθήνα: Σάκκουλα.
17. Σταθόπουλος Π. (1995). Κοινωνική Πρόνοια. Μια Γενική Θεώρηση. Αθήνα: Έλλην.
18. Συλλογικό Έργο (1993). Παιδαγωγική Ψυχολογία- Εγκυκλοπαίδεια – Λεξικό. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
19. Triseliotis, J., Κουσίδου Τ.(1989). Κοινωνική Εργασία στην Υιοθεσία και στην Αναδοχή. Κέντρο Βρεφών «Η Μητέρα». Αθήνα: Κακαρούμπας και ΣΙΑ Ε.Ε.
20. Triseliotis, J. (2000). Επίκαιρα θέματα στην πολιτική και πρακτική της υιοθεσίας στη Βρετανία» στο Υιοθεσία, Τάσεις, Πολιτική, Πρακτική. Κέντρο Βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ». Αθήνα. Γρηγόρης
21. Τσακλαγκάνου Γ. (2001). Η Διεθνή Σωματεμπορία – Trafficking. Αθήνα: Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας Κ.Ε.Θ.Ι.
22. Τσιάντης Γ., Δραγώνα Θ. (1999). Μωρά και Μητέρες: Ψυχοκοινωνική Ανάπτυξη και Υγεία στα Δύο Πρώτα Χρόνια της Ζωής. Αθήνα: Καστανιώτη.
23. Τρωιανός Σ., Βελισσαροπούλου- Καρακώστα Ι. (1994). Ιστορία Δικαίου. Αθήνα Κομοτηνή: Σάκκουλα
24. Φαναράς Γ.Β. (2005). Υιοθεσία Τέκνων. Ορθόδοξη Ηθική Θεώρηση. Θεσσαλονίκη: το Παλίψηστον
25. Φουντεδάκη Κ. 2010). Υιοθεσία. Ο ν.2447/1996. Οι τροποποιήσεις και η εφαρμογή του. Αθήνα: Σάκκουλα.

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

26. Herlem, C. F. (1993). Great Answers to Difficult Questions about Adoption. What Children Need to Know. London, Philadelphia: Jessica Kingsley Publishers.
27. Hindle D., Shulman G., (2008). The Emotional Experience of Adoption. A psychoanalytic perspective. London and New York. Routledge.
28. Kirk, H.D. (1964). Shared Fate: A Theory of Adoption and Mental Health. New York: The Free Press.
29. Kirk, D.: (1970). The Selection of Adopters. Medical Group papers II. British Adoption and Fostering Agencies.
30. Lifton, J.B., (1988). Lost & Found. The adoption experience. First Perennial Library. University of Michigan.
31. Petterson C.J. (1996) Lesbian and Gay Parenthood, in M.H. Bornstein, ed Handbook of Parenting
32. Pierron, J. P. (2003). On Ne Choistit Paw Ses Parents. Comment Penser L' Adoption et la Filiation. Seuil.
33. Watson, K. (1994). The history and Future of Adoption. Keynote address, North American Council on Adoptable Children. Reprinted in Family Matters. February. p.2
34. Winkler, R., Keppel, M. (1984). Relinquishing mothers in adoption: their long-term adjustment. Institute of Family Studies. Melbourn. monograph ; no. 3.

Μεταφρασμένη Βιβλιογραφία

35. Babbie, E. (2011). Εισαγωγή στην Κοινωνική Έρευνα. Μτφρ: Βογιατζής, Γ. επιμέλεια: Ζαφειρόπουλος, Κ. Αθήνα: Κριτική
36. Cohen, L., Manion, L., Morrison, K. (2008). Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας. Μτφρ: Κυρανάκης, Σ., Μαυράκη, Μ., Μητσοπούλου, Χ., Μπιθαρά, Π. και Φιλοπούλου, Μ. Αθήνα: Μεταίχμιο
37. Eldridge, S. (1999). Τι θα ήθελα να γνωρίζουν οι γονείς μου όταν με υιοθετούσαν. Μτφρ.: Μαρία Κακούρη. Αθήνα: Θυμάρι.

38. Lifton, J.B. (1999). Εμπειρίες Υιοθεσίας. Μτφρ.: Γεωργία Τσώτα. Αθήνα: Κέδρος
39. Λίποβατς, Θ. (1997). Ο Άνδρας Μωυσής και η Μονοθεϊστική Θρησκεία. Η Προβληματική Κατασκευή του Έργου και Η Επιθυμία του Φρόνιτ στο Σιγκμουντ Φρόνιτ Ο Άνδρας Μωυσής και η Μονοθεϊστική Θρησκεία. Μτφρ: Λευτέρης Αναγνώστου. Αθήνα: Επίκουρος

Ελληνικά Άρθρα

40. Βουκελάτου, Γ. (2010). Ο Θεσμός της Υιοθεσίας στην Ελληνική Πραγματικότητα. Παρουσίαση μιας Οικογενειακής Ιστορίας. Τετράδια Ψυχιατρικής,. Αθήνα Νο 109, Ιανουάριος-Φεβρουάριος-Μάρτιος, σ.σ. 69-74
41. Παπαβασιλείου, Κ. (2006). Ζητήματα Υιοθεσίας από την οπτική του Δικαστή. Δέκα Χρόνια Εφαρμογής του Νέου Δικαίου της Υιοθεσίας (Ν.2447/1996). Εταιρεία Νομικών Βορείου Ελλάδος. τ.57. Αθήνα-Θεσσαλονίκη. Σάκκουλα. σσ. 67-81
42. Παπαγιανακοπούλου- Σπέντζα, Ε. (1997). Μυστικότητα στην Υιοθεσία. Αναζήτηση Ριζών- Νέα Αντίληψη. Κοινωνική Εργασία. Τεύχος 47, σς. 141-149
43. Πασιά-Παπασιώνη, Ζ. (2006). Οι Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου Ρυθμίσεις του ν. 2447/1996- Διακρατικές Υιοθεσίες. Δέκα Χρόνια Εφαρμογής του Νέου Δικαίου της Υιοθεσίας (Ν.2447/1996), τεύχος 57. Εταιρεία Νομικών Βορείου Ελλάδος. Αθήνα-Θεσσαλονίκη. Σάκκουλα, σσ. 45-66
44. Τσιαντής Ι., (1983). Προτάσεις για την παιδοψυχιατρική περίθαλψη στην Ελλάδα. Σύγχρονα θέματα.Τεύχος για τη Ψυχική Υγεία στην Ελλάδα, Δεκέμβριος.
45. Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας, (1996). Τεύχος πρώτο. Αριθμός φύλλου 278. Δεκέμβριος.
46. Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας, (2009). Τεύχος πρώτο. Αριθμός φύλλου 101. Ιούλιος.
47. Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας, (1999). Τεύχος πρώτο. Αριθμός φύλλου 190. Σεπτέμβριος.

48. Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας, (1982). Τεύχος πρώτο. Αριθμός φύλλου 46. Απρίλιος.
49. Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας, (2012). Τεύχος τρίτο. Αριθμός φύλλου 24. Ιανουάριος.
50. Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας, (2015). Τεύχος πρώτο. Αριθμός φύλλου 181. Δεκέμβριος.

Ξενογλωσσα Άρθρα

51. Coleman, P. (200). How to Say It to your Kinds. The Right Words to Solve Problems, Soothe Feeling and Teach Values. Prentice, pp.17-19.
52. Foli, K. J. (2010). Depression in Adoptive Parents: A Model of Understanding Through Grounded Theory. Western Journal of Nursing Research, Vol. 32, No 3, pp. 379-400.
53. Hasson D., & Arnetz B. B. (2007). Validation and Findings Comparing VAS vs. Likert Scales for Psychosocial Measurements. International Electronic Journal of Health Education pp. 178-192
54. Koh, B. D. and Rueter, M. A. (2011). Contribution of Parent-Adolescent Negative Emotionality, Adolescent Conflict and Adoption Status to Adolescent Externalizing Behaviour. Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology. Vol. 40, No 6, pp. 825-836.
55. Singer, E. (2010). The “WISE Up!” ToolQ Empowering Adopted Children to Cope with Questions and Comments about Adoption. Pediatric Nursing, Vol. 36, No4, pp. 209-212.
56. Triseliotis J., Shireman J., Hundleby M., (2012). The right to have a family: legal trafficking of children, adoption and birth control in Brazil, Anthropology & Medicine, Vol. 19, No 2, pp. 225-240.

Συνέδρια -Σεμινάρια

57. Πομίνι, Β. (2011) Υιοθεσία: Προκλήσεις και Θεραπευτικές Προσεγγίσεις. Παρασκευή 17 Ιουνίου 2011. Σεμινάριο με τους FrancescoVadilongakai GlorianaRangone. Ελληνική Εταιρεία

Συστημικής Σκέψης και Ψυχοθεραπείας Οικογένειας (ΕΕΣΣΚΕΨΟ).
Αθήνα.

58. Παπαγιαννακοπούλου- Σπέντζα, Ε. (1994), Το Τρίγωνο της Υιοθεσίας. Συναισθήματα και Ανάγκες των Ατόμων που Εμπλέκονται σε αυτό. Συνέδριο: Οικογένεια και Οικογενειακή Πολιτική σε Ένα Μεταβαλλόμενο Κόσμο. Εθνικός Οργανισμός Πρόνοιας.
59. Πρακτικά σεμιναρίου «Το Παιδί και οι Γονείς του σε Ειδικές Ψυχοκοινωνικές Συνθήκες», Κέντρο Βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ», Αθήνα 1983.
60. Trinder, L. (2002). Η Διαδικασία της Αναζήτησης. Πρακτικά 1^{ου} Ευρωπαϊκού Σεμιναρίου. Υιοθεσία και Εύρεση Ριζών. Κέντρο Ερευνών Ρίζες. Αθήνα: 3-4 Ιουνίου.

Διατριβές

61. Βουκελάτου, Γ. (2013). Ο θεσμός της Υιοθεσίας στην Ελλάδα: Ψυχολογική, Κοινωνική και Νομική Προσέγγιση. Τμήμα Ψυχολογίας. Πάντειο Πανεπιστήμιο Αθήνας.
62. Ανδιανάκη Γ., Δημητρίου Μ. & Προϊστάκη Α., (2011). «Ιδιωτική Υιοθεσία. Μια έρευνα που αφορά τις απόψεις των κοινωνικών λειτουργών στην περιφέρεια της Κρήτης». Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Ηράκλειο.
63. Κωνστακοπούλου, Α., Λαχανά, Κ. (2009). Παράνομη και Νόμιμη Υιοθεσία στην Ελλάδα. Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας. Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Καβάλας.
64. Λιαράτου Α., Μπαλτά Χ. & Παπαβασιλείου Σ., (2003). Απροστάτευτο Παιδί. Ίδρυματική προστασία – Υιοθεσία – Αναδοχή. Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας. Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Πάτρας.
65. Λοΐζου Ε., Τουρκολιά Ε. & Τσιώτα Ζ., (2010). «Υιοθεσία από Ομοφυλόφιλους. Οι Απόψεις των Επαγγελματιών Κοινωνικών Λειτουργών που Ασχολούνται με Θέματα Υιοθεσίας». Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας. Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Πάτρας.
66. Τσαμπόρα Σ., Φιλιππίδου Α., (2003). Η Εξέλιξη του Θεσμού της Κρατικής Παιδικής Προστασίας για τα Απροστάτευτα Παιδιά στην

Ελλάδα από το 1951 έως σήμερα. Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας.
Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Ηρακλείου.

Συνεντεύξεις

67. Πρακτικά Συνέντευξης με τη κ. Μπέτση Έλλη. (2015). Κοινωνική Λειτουργό της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος. Τμήμα Υιοθεσιών της Πρόνοιας

Διαδικτυακές πηγές

68. Αυγερινού, Ν. (2001). Εφημερίδα Ελευθεροτυπία. Ανάκτηση από: http://www.enet.gr/online_print.jsp?id=53747756. Ανάκτηση στις 15/1/2016, 17:02.
69. Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών. Ανάκτηση από: <http://www.dbda.gr/>. Ανάκτηση στις: 27/10/2015, 17:52.
70. Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (2014). Στοιχεία για τις Υιοθεσίες και Στοιχεία για το Εθνικό Μητρώο Υιοθεσιών. Ανάκτηση από: <http://www.ekka.org.gr/files/mitroo12215.pdf>. Ανάκτηση στις: 27/10/2015, 18:13.
71. Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (2015). Στοιχεία για τις Υιοθεσίες που Πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα κατά το Έτος 2014. Ανάκτηση από: http://www.ekka.org.gr/portal_docs/news/344.pdf. Ανάκτηση στις: 27/10/2015, 18:21.
72. Ελληνική Εθνική Επιτροπή UNICEF, (2012). Η Κατάσταση των Παιδιών στην Ελλάδα. Ανάκτηση από: http://www.ekka.org.gr/portal_docs/cityevent/picture/2_1058.pdf. Ανάκτηση στις: 02.01.2016, 15:40.
73. Δελθανάση, Μ. (2006). Εμπόριο Βρεφών Υπό το Μανδύα της Νομιμότητας. Ανάκτηση από: <http://www.kathimerini.gr/258339/article/epikairothta/ellada/emporio-vrefwn-y-po-ton-mandya-ths-nomimothtas>. Ανάκτηση την 1/1/2016, 21:44.

74. Κέντρο Βρεφών «Η Μητέρα». Ανάκτηση από: http://www.kvmhtera.gr/index.php?detail_id=129 και http://www.kvmhtera.gr/docs/enimer_2012_4.pdf. Ανάκτηση στις: 25/10/2015, 18:20.
75. Μίχα, Ε. (2015). Πρακτικός Νομικός Οδηγός για την Αντιμετώπιση της Εμπορίας Ανθρώπων. Ανάκτηση από: https://symvstathmos.files.wordpress.com/2015/02/stoptrafficking_nomikos_odigos_a5_print.pdf. Ανάκτηση στις 26/12/2015, 12:03.
76. Μιχαηλίδου– Τριπολιτάκη, Β. (2014). Εμπόριο Βρεφών. Ανάκτηση από: <http://rethemnosnews.gr/2014/01/%CE%B5%CE%BC%CF%80%CF%8C%CF%81%CE%B9%CE%BF-%CE%B2%CF%81%CE%B5%CF%86%CF%8E%CE%BD-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%B2%CE%BB%CE%B1%CF%83%CE%AF%CE%B1%CF%82-%CE%BC%CE%B9%CF%87%CE%B1%CE%B7%CE%BB%CE%AF%CE%B4%CE%BF/>. Ανάκτηση στις: 02/01/2016, 23:09.
77. Πανεπιστήμιο Κύπρου. Πανεπιστημιακό Κέντρο Ερευνών Πεδίου. (2015). Είδη Έρευνας, Μέθοδοι Συλλογής Δεδομένων, Τύποι Έρευνας. Ανάκτηση από: <http://www.ycy.ac.cy/nl> Ανάκτηση στις: 30/10/2015, 12:07.
78. Σύλλογος Έρευνας και Αποκάλυψης Στοιχείων Υιοθετημένων Παιδιών. Ανάκτηση από: <http://www.adoptee-search.gr/greek.htm> Ανάκτηση στις: 15/01.2016, 20:47.
79. Υπουργείο Υγείας. Ανάκτηση από: <http://www.moh.gov.gr/articles/social-solidarity/domes-kai-draseis-koinwnikhs-allhleggyhs/prostasia-oikogeneias/161-paidopoleis>. ανάκτηση στις: 27/10/2015, 18:02.
80. Info-Kinds. Ανάκτηση από: <http://www.infokids.gr/2014/09/fakelos-emporio-vrefon-ta-panta-gia-en/> Ανάκτηση στις 18/11/2015, 19:16.
81. Wikipedia. Ανάκτηση από: https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CE%B9%CF%8E%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1_%CE%9B%CE%9F%CE%91%CE%A4_%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD

[%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1.](#)

Ανάκτηση στις 12/10/2015, 13:30

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

T.E.I. ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
(πρ. T.E.I. Πάτρας & πρ. T.E.I. Μεσολογγίου)

ΑΤΕΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΣΧΟΛΗ Σ.Ε.Υ.Π.

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2016

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Το παρόν ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε, από φοιτητές της κοινωνικής εργασίας στο πλαίσιο της πτυχιακής, με θέμα «Η υφιστάμενη κατάσταση του θεσμού της υιοθεσίας στην Ελλάδα», με σκοπό την λήψη πληροφοριών για τις γνώσεις και τις απόψεις των πολιτών απέναντι στον τρόπο που εφαρμόζεται ο θεσμός της υιοθεσίας στη χώρα μας. Επιπλέον, σε ένα δεύτερο επίπεδο να διαπιστωθεί αν οι πολίτες έχουν σκεφτεί να προβούν στην διαδικασία της υιοθεσίας και ποιες οι επιλογές ή οι προτιμήσεις τους σε αυτή την κατεύθυνση. Αναφορικά με την παραπάνω διερεύνηση, όσοι ερωτώμενοι δεν έχουν σκεφτεί να προβούν σε αυτή την διαδικασία, μπορούν να απαντήσουν στις ερωτήσεις υποθετικά, με την λογική και τις απόψεις που τους διέπουν. Τέλος επισημαίνεται ότι σε όλες τις απαντήσεις, όπως αυτές και αν διατίθενται, θα τηρηθεί η ανωνυμία, η εχεμύθεια και το προσωπικό απόρρητο του ερωτώμενου.

Μέλη ερευνητικής ομάδας: Αλαγκιόζογλου Βαλσαμιά, Δεμερτζή Παναγιώτα, Παντελή Κλεοπάτρα

Υπεύθυνη Καθηγήτρια: Κλωνή Παναγιώτα

Μέρος Α – Δημογραφικά στοιχεία:

1. ΦΥΛΟ

Ανδρας **Γυναίκα**

2. ΗΛΙΚΙΑ

30 – 35

36 – 40

41 – 45

46 – 50

51 – 55

56– 60

3. ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Αναλφάβητος

Απόφοιτος Δημοτικού

Απόφοιτος Γυμνασίου

Απόφοιτος Λυκείου

Απόφοιτος Α.Ε.Ι. / Τ.Ε.Ι.

Κάτοχος Μεταπτυχιακού

Άλλο

4. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

Ιδιωτικός υπάλληλος

Δημόσιος υπάλληλος

Ελεύθερος επαγγελματίας

Άνεργος

Άλλο

5. ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Έγγαμος/η	☐
Άγαμος/η	☐
Σε Διάσταση	☐
Διαζευγμένος/η	☐
Χήρος/α	☐
Άλλο	☐

Μέρος Β – Απόψεις/Γνώσεις για τον θεσμό της υιοθεσίας

1. Ποιο/α από τα παρακάτω είδη υιοθεσίας γνωρίζετε ότι γίνονται στην Ελλάδα; (Δυνατότητα περισσότερων από μία επιλογών)

- α) Εθνική ή Εσωτερική υιοθεσία (Από ίδρυμα)
- β) Υιοθεσία από το εξωτερικό
- γ) Ιδιωτική
- δ) Ενηλίκων
- στ) Κανένα από τα παραπάνω

2. Σε ποια/ες από τις παρακάτω υπηρεσίες πιστεύετε ότι μπορεί να απευθυνθεί κάποιος προκειμένου να υιοθετήσει; (Δυνατότητα περισσότερων από μία επιλογών)

- α) Στις διευθύνσεις και τα τμήματα Κοινωνικής Πρόνοιας
- β) Στο Κέντρο Βρεφών «Η Μητέρα»
- γ) Στα Δημοτικά βρεφοκομεία
- δ) Στις Παιδοπόλεις
- ε) Σε Στέγες ή Ξενώνες Φιλοξενίας
- στ) Στο Αναρρωτήριο Πεντέλης
- ζ) Σε Νοσοκομεία

3. Πόσο χρόνο πιστεύετε ότι διαρκεί η διαδικασία της κρατικής (από ίδρυμα) υιοθεσίας; (από τη στιγμή που οι υποψήφιοι θετοί γονείς καταθέσουν το αίτημά τους για υιοθεσία μέχρι τη στιγμή που το παιδί θα τοποθετηθεί μόνιμα στο νέο του σπίτι)

- α) Λιγότερο από 1 χρόνο
- β) 1 – 3 χρόνια
- γ) 4 – 6 χρόνια
- δ) 7 – 10 χρόνια
- ε) Πάνω από 10 χρόνια

4. Ποια πιστεύετε ότι είναι τα κίνητρα που οδηγούν τα ζευγάρια στην υιοθεσία; (Δυνατότητα περισσότερων από μία επιλογών)

- α) Ανάγκη για συνέχιση του ονόματος τους
- β) Ανάγκη για να τους φροντίσουν στα γεράματα τους
- γ) Η ατεκνία
- δ) Επειδή ένα παιδί θα έδινε νόημα στην ζωή τους
- ε) Λόγω της γνώσης τους ότι υπάρχουν πολλά παιδιά εγκαταλειμμένα σε ιδρύματα.

5. Ποια είναι τα ελάχιστα και τα μέγιστα όρια ηλικιακής διαφοράς μεταξύ υιοθετούντα και υιοθετημένου;

- 10 – 60 χρόνια
- 15 – 30 χρόνια
- 15 – 50 χρόνια
- 30 – 65 χρόνια

6. Επιτρέπεται στην Ελλάδα η υιοθεσία από ομοφυλόφιλα ζευγάρια;

- Ναι Όχι Δε γνωρίζω

7. Συμφωνείτε στο να υιοθετούν ομοφυλόφιλα ζευγάρια;

- Ναι Όχι

8. Εκτιμάτε ότι είναι αποδεκτή η καταβολή χρηματικού αντιτίμου προκειμένου να διευκολυνθεί η διαδικασία μιας υιοθεσίας;

- Ναι Όχι Πιθανόν
- Δε γνωρίζω

9. Θεωρείτε ότι οι θετοί γονείς πρέπει να ενημερώνουν το παιδί σχετικά με την υιοθεσία του;

- Ναι Όχι

9α. Αν ναι, για ποιους λόγους; (Δυνατότητα περισσότερων από μία επιλογών)

- α) Για να μην το μάθει από αλλού

- β) Γιατί έχει δικαίωμα να γνωρίζει από που προήλθε
- γ) Γιατί ενδέχεται να χάσει την εμπιστοσύνη του στους θετούς γονείς επειδή δεν του το γνωστοποίησαν
- δ) Άλλο

9β. Αν ναι, σε ποια ηλικία πιστεύετε ότι πρέπει να ενημερώνουν οι θετοί γονείς το παιδί ότι είναι υιοθετημένο;

- 0 – 4 ετών
- 5 – 10 ετών
- 11 – 15 ετών
- 16 – 18 ετών
- Μετά την ενηλικίωσή του

9γ. Αν ναι, σε ποιο βαθμό θα επιλέγατε να είχατε επικοινωνία εσείς και το θετό παιδί σας με την βιολογική του οικογένεια, έπειτα από την ολοκλήρωση της υιοθεσίας; (ιδιωτική υιοθεσία)

- Πάρα πολύ
- Πολύ
- Ούτε λίγο ούτε πολύ
- Λίγο
- Καθόλου

9δ. Αν όχι, για ποιο λόγο πιστεύετε ότι οι θετοί γονείς πρέπει να αποκρύπτουν από το παιδί την αλήθεια για την υιοθεσία του; (Δυνατότητα περισσότερων από μία επιλογών)

- α) Θα του δημιουργηθεί τραύμα
- β) Θα χάσει την εμπιστοσύνη του προς τους θετούς γονείς
- γ) Θα θελήσει να γνωρίσει τη φυσική του οικογένεια
- δ) Θα θελήσει να γυρίσει στη φυσική του οικογένεια
- ε) Άλλο

10. Ποιος πιστεύετε ότι είναι ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού στην υιοθεσία; (Δυνατότητα περισσότερων από μία επιλογών)

- α) Πραγματοποιεί κοινωνική έρευνα
- β) Ενημερώνει τους βιολογικούς και τους θετούς γονείς
- γ) Πραγματοποιεί ψυχολογικά τεστ

- δ) Πραγματοποιεί συμβουλευτική με την θετή/βιολογική οικογένεια και με το θετό παιδί
- ε) Κάνει ψυχολογική εκτίμηση
- στ) Συμβάλει στη θεραπεία του παιδιού
- ζ) Δεν γνωρίζω

Μέρος Γ – Προτιμήσεις σχετικά με την υιοθεσία

Το μέρος Β περιλαμβάνει ερωτήσεις οι οποίες θα απαντηθούν με γνώμονα το ότι θέλετε να υιοθετήσετε ένα παιδί. Σε περίπτωση που αυτό δεν υφίσταται οι ερωτήσεις απαντώνται υποθετικά.

1. Θα θέλατε να υιοθετήσετε;

Ναι Όχι Δε το έχω σκεφτεί
Μόνο εάν δεν μπορούσα να κάνω δικά μου παιδιά

2. Ποιο είδος υιοθεσίας θα επιλέγατε;

α) Από ίδρυμα
β) Ιδιωτική
γ) και τα δύο

3. Θα σας ενδιέφερε να υιοθετήσετε παιδί από ίδρυμα/υπηρεσία του εξωτερικού;

Ναι Όχι

3^α. Αν ναι, για ποιους λόγους; (Δυνατότητα περισσότερων από μία επιλογών)

α) Πιο σύντομες διαδικασίες
β) Επιθυμώ αλλοδαπό παιδί
γ) Στη χώρα που θα απευθυνόμουν για υιοθεσία επικρατούν χειρότερες συνθήκες διαβίωσης και μεγαλύτερη ανάγκη παιδικής μέριμνας
δ) Άλλο

4. Θα επιλέγατε να υιοθετήσετε παιδί άλλης εθνικότητας, το οποίο διαμένει στην Ελλάδα;

Ναι Όχι

4^α. Αν όχι, για ποιον λόγο; (Δυνατότητα περισσότερων από μία επιλογών)

α) Μεγάλη αναμονή
β) Δεν επιθυμώ παιδί αλλοδαπό
γ) Άλλο

5. Εάν για κάποιους λόγους η υιοθεσία δεν ήταν εφικτή, θα προβαίνατε σε υιοθεσία ενός παιδιού έναντι χρηματικής αμοιβής, είτε προς τους βιολογικούς γονείς είτε προς κάποιο διαμεσολαβητή;

- Σίγουρα ναι
Ναι
Ίσως
Όχι
Σίγουρα όχι

6. Τι φύλλο θα θέλατε να έχει το παιδί που θα υιοθετούσατε;

- Αγόρι Κορίτσι Καμία προτίμηση

7. Τι ηλικία θα θέλατε να έχει το παιδί που θα υιοθετούσατε;

- 0 – 2
3 – 5
6 – 10
11 – 15
16 – 18
Καμία συγκεκριμένη προτίμηση

8. Θα επιθυμούσατε να υιοθετήσετε παιδί με πρόβλημα υγείας;

- Ναι, θα το επιθυμούσα
Ναι, εάν το πρόβλημα ήταν αντιμετωπίσιμο
Δεν θα το προτιμούσα
Σίγουρα όχι

5385

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 278

30 Δεκεμβρίου 1996

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2447

Κύρωση ως Κώδικα του σχεδίου νόμου «Υιοθεσία, επεξεργασία και αναδοχή ανήλικου, δικαστική συμπαράσταση, δικαστική επιμέλεια ξένων υποθέσεων και συναφείς οικονομικές, διοικητικές και μεταβιβάσιμες διατάξεις».

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδωμε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται ως Κώδικας, σύμφωνα με το άρθρο 76 παρ. 6 του Συντάγματος και το άρθρο 16 παρ. 12 του ν. 2206/1995, το ακόλουθο σχέδιο νόμου το οποίο: α) συντάχθηκε από τη Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή, η οποία συστάθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 8/τος 906/1971, όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα και την παρ. β' της παρ. 2 του άρθρου 27 του ν. 2145/1993 και συγκροτήθηκε με την απόφαση αριθμ. 5279/20.1.1994 του Υπουργού Δικαιοσύνης, ο δε χρόνος λειτουργίας της παρατάθηκε με τις αποφάσεις αριθμ. 20099/18.3.1994 και 129761/27.12.1994 του ίδιου Υπουργού και β) ανακυρήχθηκε δυνάμει της απόφασης του Υπουργού Δικαιοσύνης αριθμ. πρωτ. 35447/22.4.1996.

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Υιοθεσία, επεξεργασία και αναδοχή ανήλικου, δικαστική συμπαράσταση, δικαστική επιμέλεια ξένων υποθέσεων και συναφείς οικονομικές, διοικητικές και μεταβιβάσιμες διατάξεις

**ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ
Η ΝΕΑ ΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΥΙΟΘΕΣΙΑΣ**
Άρθρο 1

Το δέκατο τρίτο Κεφάλαιο του Τέταρτου Βιβλίου του Αστικού Κώδικα που αναφέρεται στην υιοθεσία (άρθρα 1566 έως 1588) καταργείται στο σύνολό του. Στη θέση των ήδη καταργημένων με το άρθρο 17

του ν. 1329/1983 άρθρων 1542 έως 1567 του Αστικού Κώδικα και των κατοχυρωμένων με την προηγούμενη παράγραφο διατάξεων τίθεται νέο κεφάλαιο δέκατο τρίτο με το ακόλουθο περιεχόμενο:

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ
ΥΙΟΘΕΣΙΑ**

Άρθρο 1542. Πότε επιτρέπεται. Η υιοθεσία επιτρέπεται, με την εξαίρεση της περίπτωσης του άρθρου 1579, μόνο όταν αυτός που υιοθετείται είναι ανήλικος. Η υιοθεσία πρέπει να αποβλέπει στο συμφέρον του υιοθετούμενου.

Άρθρο 1543. Γενικός μορφή. Αυτός που υιοθετεί ανήλικο πρέπει να είναι κενός για διακοπράξια, να έχει συμπληρώσει το τρίτο χρόνο του και να μην έχει υπερβεί τα ετήσια.

Άρθρο 1544. Διαφορά ηλικίας. Αυτός που υιοθετεί ανήλικο πρέπει να είναι μεγαλύτερος από τον υιοθετούμενο τουλάχιστον κατά δεκαοκτώ, αλλά όχι και περισσότερο από σαράνταπέντε χρόνια. Σε περίπτωση υιοθεσίας τέκνου του συζύγου, καθώς και αν συντρέχει σπουδαίος λόγος, το δικαστήριο μπορεί να επιτρέψει την υιοθεσία και όταν υπάρχει διαφορά ηλικίας μικρότερη, αλλά όχι κάτω των δεκαπέντε ετών.

Άρθρο 1545. Υιοθεσία από περισσότερους. Δεν επιτρέπεται να υιοθετηθεί το ίδιο πρόσωπο ταυτόχρονα από περισσότερους, εκτός αν αυτοί είναι σύζυγοι. Επίσης δεν επιτρέπεται η υιοθεσία προσώπου, που είναι ήδη υιοθετημένο από άλλον, όσο διαρκεί η υιοθεσία, εκτός αν πρόκειται για διαδοχική υιοθεσία του ίδιου προσώπου και από το σύζυγο αυτού που υιοθετήθηκε πρώτος.

Άρθρο 1546. Υιοθεσία από έγγαμο. Ο έγγαμος δεν μπορεί να υιοθετήσει χωρίς τη συναίνεση του συζύγου του, η οποία παρέχεται αυτοπροσώπως με δήλωση στο δικαστήριο. Αν ο σύζυγος έχει τη συνήθη διαμονή του στην αλλοδαπή, η συναίνεσή του μπορεί να δοθεί και

με δήλωση ενυπόθηκ συμβολαιογράφου. Το δικαστήριο όμως μπορεί να επιτρέψει την υιοθέτηση και χωρίς αυτή τη συναινέση, αν η παροχή της είναι αδύνατη για νομικούς ή πραγματικούς λόγους ή αν εκκείσε ανάμεσα στους συζύγους δική διαζύγιου.

Άρθρο 1547. Υιοθέτηση πολλών. Επιτρέπεται να υιοθετηθούν, από το ίδιο πρόσωπο, περισσότερα ανήλικα με την ίδια πράξη ή διαδικασία.

Άρθρο 1548. Υιοθέτηση υπό αρεστή ή προθεσμία δεν επιτρέπεται.

Άρθρο 1549. Διαδικασία. Η υιοθέτηση τελείται με δικαστική απόφαση ύστερα από αίτηση του υποψηφίου θετού γονέα. Αυτός που υιοθετεί συναινεί αυτοπροσώπως ενώπιον του δικαστηρίου.

Άρθρο 1550. Συναινέση των γονέων ή του νόμιμου αντιπροσώπου. Για να υιοθετηθεί ένας ανήλικος χρειάζεται να συναινέσουν ενώπιον του δικαστηρίου οι γονείς που η ο ένας τους μόνο, αν ο άλλος έχει εκπέσει από τη γονική μέριμνα κατά το άρθρο 1537 ή η συναινέση του είναι αδύνατη γιατί έχει τεθεί σε στερητική δικαστική συμπεράσταση, που περιλαμβάνει και τη στέρηση της ικανότητας να συναινεί για την υιοθέτηση του παιδιού του. Αν ο ανήλικος δεν έχει γονείς, συναινεί ενώπιον του δικαστηρίου ο επίτροπος, ύστερα από όρκια του επαγγελματικού συμβούλιου.

Η συναινέση της προηγούμενης παραγράφου είναι, στην περίπτωση που ο ανήλικος προστατεύεται από αρμόδια κοινωνική υπηρεσία ή οργάνωση, έγκριση και όταν αυτός που συναινεί δεν γνωρίζει το πρόσωπο του υποψηφίου θετού γονέα.

Άρθρο 1551. Χρόνος της συναινέσης. Η συναινέση των γονέων για υιοθέτηση δεν επιτρέπεται να δοθεί προτού να συμπληρωθούν τρεις μήνες από τη γέννηση του τέκνου.

Άρθρο 1552. Δικαστική αναλήψεις της συναινέσεως. Η συναινέση των γονέων για υιοθέτηση του τέκνου τους αναλήφεται με απόφαση του δικαστηρίου, α) αν οι γονείς είναι άγνωστοι ή το τέκνο είναι άεστο, β) αν και οι δύο γονείς έχουν εκπέσει από τη γονική μέριμνα ή βρίσκονται σε καθεστώς στερητικής δικαστικής συμπεράστασης που τους αρραβιά και την ικανότητα να συναινούν για την υιοθέτηση του παιδιού τους, γ) αν οι γονείς έχουν ανήλικη διαμονή, δ) αν το τέκνο προστατεύεται από αναγνωρισμένη κοινωνική οργάνωση, έχει οφραθεί από τους γονείς ή άσκηση της επιμέλειας σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1532 και 1533 και αυτοί αρνούνται καταχρηστικά να συναινέσουν.

Με απόφαση του δικαστηρίου αναλαμβάνεται και η συναινέση του επίτροπου για την υιοθέτηση του ανήλικου, εφόσον ο τελευταίος προστατεύεται από αναγνωρισμένη κοινωνική οργάνωση και ο επίτροπος αρνείται καταχρηστικά να συναινέσει.

Άρθρο 1553. Ακρόαση των συγγενών. Στις περιπτώσεις υπό στοιχεία β' έως δ' της πρώτης παραγράφου, καθώς και στην περίπτωση της δεύτερης παραγράφου του προηγούμενου άρθρου, το δικαστήριο αποφασίζει, αφού ακούσει τους πλησιέστερους συγγενείς, αν η

ακρόαση τους είναι εφικτή.

Άρθρο 1554. Γενική εξουσιοδότηση. Με την επιμέλεια των διατάξεων των τριών προηγούμενων άρθρων, οι γονείς ή ο επίτροπος μπορούν να δίνουν, με δήλωση τους ενώπιον του δικαστηρίου, στην αρμόδια κοινωνική υπηρεσία ή την αναγνωρισμένη κοινωνική οργάνωση που περιβάλλουν τον ανήλικο, γενική εξουσιοδότηση να κινούν τη διαδικασία μελλοντικής υιοθέσεως του ανήλικου από πρόσωπο ή από ζεύγος συζύγων που θα επιλέγονται ελεύθερα από την κοινωνική υπηρεσία ή την οργάνωση. Η εξουσιοδότηση αυτή μπορεί να ανακαλείται από τους γονείς ή τον επίτροπο, επίσης με δήλωση τους προς το δικαστήριο, που θα πρέπει να κοινοποιείται στην υπηρεσία ή την οργάνωση το αργότερο έως την κατάθεση, από αυτές στο δικαστήριο, της αίτησης για υιοθέτηση.

Άρθρο 1555. Συναινέση του ανήλικου. Ενώπιον του δικαστηρίου συναινεί αυτοπροσώπως και ο ανήλικος που υιοθετείται, εφόσον έχει συμπληρώσει το δωδέκατο έτος της ηλικίας του εκτός αν βρίσκεται σε κατάσταση μωχικής ή διανοητικής διαταραχής που περιορίζει αποφασιστικά τη λειτουργία της βούλησής του.

Σε κάθε περίπτωση το δικαστήριο, ανάλογα με την ωριμότητα του ανήλικου, οφείλει να ακούει και τη δική του γνώμη.

Άρθρο 1556. Ακρόαση των τέκνων αυτού που υιοθετεί. Όταν αυτός που υιοθετεί έχει ήδη τέκνα, το δικαστήριο ανάλογα με την ωριμότητα τους, οφείλει να ακούει και τη δική τους γνώμη.

Άρθρο 1557. Κοινωνική έγκριση. Πριν από την τέλεση της υιοθέσεως διεξάγεται από την κοινωνική υπηρεσία ή άλλη υπηρεσία ή κοινωνική οργάνωση αναγνωρισμένη ότι ειδικεύεται στις υιοθεσίες, επιστημονική κοινωνική έγκριση και κατατίθεται εμπρόθεσμα στο δικαστήριο, σύμφωνα με το αρχαιότερο ειδικότερο στο νόμο, σχέπηση έκθεση για το αν, με βάση τα στοιχεία που προέκυψαν ή συγκεκριμένη υιοθέτηση συμφέρει ή όχι τον υιοθετούμενο.

Άρθρο 1558. Το δικαστήριο απαγγέλλει την υιοθέτηση εφόσον συντρέχουν οι όροι του νόμου και αφού διαπιστωθεί συνεκτιμημένα και την έκθεση του προηγούμενου άρθρου, ότι εν όψει της προέλευσής της, της υγιείας και της οικονομικής και κοινωνικής καταστάσεως εκένου που υιοθετεί και του υιοθετούμενου, καθώς και της υιοθέσεως ικανότητάς τους προσομοιώνει, η υιοθέτηση συμφέρει τον υιοθετούμενο.

Άρθρο 1559. Μυστικότητα της υιοθέσεως. Η υιοθέτηση ανήλικων τηρείται μυστική. Στις περιπτώσεις της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 1550, καθώς και του άρθρου 1552, η μυστικότητα υφίσταται και έναντι των φυσικών γονέων.

Το θετό τέκνο έχει, μετά την ενήλική του, το δικαίωμα να πληροφορείται πλήρως από τους θετούς γονείς και από κάθε αρμόδια αρχή τα στοιχεία των φυσικών γονέων του.

Άρθρο 1560. Ένωση αποταμιωμάτων. Το αποτέλεσμα της δικαστικής απόφασης για την υιοθέτηση αρχίζουν, οφείλουν αυτή γίνει τελεσθείσα.

Άρθρο 1561 Ένταξη στην οικογένεια του βετού γονέα Με την υιοθέτηση υιοθετείται κάθε δεσμός του ανήλικου με τη φυσική του οικογένεια με εξαίρεση τις ρυθμίσεις περί κληρονομικών γάμων των άρθρων 1356 και 1357 και ο ανήλικος εντάσσεται πλήρως στην οικογένεια του βετού γονέα του. Έναντι του βετού γονέα και των συγγενών του ο ανήλικος έχει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τέκνου γέννημένου σε γάμο. Το ίδιο ισχύει και για τους κληντές του βετού τέκνου. Σε περίπτωση ταυτοποίησης ή διαδοχικής υιοθέτησης περισσότερων δημόσιονόμων μεταξύ τους συγγενεια όμοια με αυτή που υπάρχει μεταξύ αδελφών.

Άρθρο 1562 Όταν ο ένας σύζυγος υιοθετεί το τέκνο του άλλου, οι δεσμοί του υιοθετούμενου με το φυσικό γονέα του και τους συγγενείς του δεν διασπώνται. Κατά τα λοιπά η υιοθέτηση παράγει όλα τα αποτελέσματα υιοθέτησης που γίνονται και από τους δύο συζύγους.

Άρθρο 1563 Επώνυμο του βετού τέκνου Το βετό τέκνο παίρνει το επώνυμο του βετού γονέα. Έχει όμως δικαίωμα, όταν ενηλικιωθεί, να προσθέσει και το πριν από την υιοθέτηση επώνυμο του. Αν το τελευταίο αυτό ή το επώνυμο του βετού γονέα αποτελείται από δύο επώνυμα, χρησιμοποιείται για το σχηματισμό του συν-βετού επωνύμου του βετού τέκνου το πρώτο από αυτά.

Άρθρο 1564 Σε περίπτωση κοινής υιοθέτησης από σύζυγους ή υιοθέτησης από τον ένα σύζυγο του τέκνου του άλλου, ισχύει και για το βετό τέκνο η δήλωση που τυχόν έχουν οι σύζυγοι σχετικά με το επώνυμο των τέκνων τους, σύμφωνα με τις διατάξεις των δύο πρώτων παραγράφων του άρθρου 1505. Αν δεν έχει γίνει παρόμοια δήλωση, μπορεί να γίνει στο ληξιαρχείο ταυτόχρονα με την καταχώριση της υιοθέτησης στα οικεία ληξιαρχικά βιβλία.

Άρθρο 1565 Προσέγγιση και άλλου κέρου ανάστημα Το δικαστήριο μπορεί, με την απόφαση του περί υιοθέτησης, να επιτρέπει στον υποψήφιο βετό γονέα, υιτέρα από αίτηση του, να προσθέσει στο κυρίο όνομα του βετού τέκνου και άλλο όνομα. Αν το βετό τέκνο έχει συμπληρώσει το δωδέκατο έτος της ηλικίας του, είναι απαραίτητη, για τη χρησιμοποίηση της οδού του δικαστηρίου η συναίνεση και του ίδιου. Η δεύτερη παράγραφος του άρθρου 1515 εφαρμόζεται και εδώ.

Άρθρο 1566 Γενική μέριμνα Αφότου συντελεστεί η υιοθέτηση, τη γενική μέριμνα των φυσικών γονέων ή την επιτροπεία, υπό την αμοιβή τυχόν τελευσε το βετό τέκνο, αντικαθιστά αυτοδικαίως η γενική μέριμνα των βετών γονέων. Οι φυσικοί γονείς δεν έχουν ούτε δικαίωμα επιστροφής με το βετό τέκνο. Αν ένας από τους σύζυγους υιοθετήσει το τέκνο του άλλου, τη γενική μέριμνα έχουν από κοινού και οι δύο σύζυγοι.

Άρθρο 1567 Διαζυγία, ακύρωση του γάμου ή διακοπή της συνδιαγωγής των βετών γονέων Σε περίπτωση κοινής υιοθέτησης ανήλικου από σύζυγους, αν ακολουθήσει διαζυγίο, ακύρωση του γάμου ή διακοπή της συνδιαγωγής τους έχουν ανάλογη εφαρμογή σχετικά με την άσκηση της γενικής μέριμνας, τα άρθρα 1513 και 1514. Όταν όμως πρόκειται για υιοθέτηση του τέκνου του άλλου συζύγου, η άσκηση της γενικής μέριμνας ανήκει αποκλειστικά στο φυσικό γονέα του ανήλικου, εκτός αν το

δικαστήριο αποφασίσει διαφορετικά λόγω συνδρομής σπουδαίου λόγου.

Άρθρο 1568 Συνέπειες πάσης της γενικής μέριμνας. Αν κατά τη διάρκεια της ανηλικότητας του τέκνου η γενική μέριμνα του βετού ή των βετών γονέων άσκησε για οποιονδήποτε λόγο, δεν επανέρχεται στους εξαισθητικούς γονείς. Σε αυτή την περίπτωση έχουν εφαρμογή οι διατάξεις για την επιτροπεία.

Άρθρο 1569 Προσβολή της υιοθέτησης Η υιοθέτηση προσβάλλεται μόνο με την άσκηση των προβλεπόμενων ενδίκων μέσων ή βοηθημάτων κατά της σχετικής δικαστικής απόφασης, αν δεν συντρέξουν οι όροι του νόμου ή αν η ανακοίνωση ενός από τα πρόσωπα που συμφωνεί με το νόμο ήταν αρμόδια να ανακοινθουν υπέρβη άκυρη για οποιονδήποτε λόγο ή δόθηκε υπό την επίρραση κλάνης ως προς την ταυτότητα του προσώπου του βετού γονέα ή του βετού τέκνου, σπάνως ως προς ουσιαστική περιστάση ή παράνομη ή ανήλικη απώλεια.

Άρθρο 1570 Λόγοι έχουν δικαίωμα να προσβάλουν. Δικαίωμα να προσβάλουν την υιοθέτηση για έναν από τους λόγους του προηγούμενου άρθρου έχουν, αν μην υπήρξαν διαδικοί στη δική, με το ενδικο μέσο της εφεσής και, αν όχι, με τριτοδικότητα: 1. Στις περιπτώσεις μη συνδρομής των όρων του νόμου, οποιονδήποτε έχει εννομο συμφέρον ή ο εισαγγελέας. 2. Στις περιπτώσεις έλλοιμης έγκρισης συναίνεσης, καθώς και όταν αυτή υπήρξε προϊόν πλάνης, απάτης ή απώλειας, οπότε του οποίου λοιπή η έγκριση συναίνεση ή ο οποίος πλανήθηκε, εξαπατήθηκε ή απώλεθηκε, όχι όμως και οι κληρονόμοι τους.

Άρθρο 1571 Λύση με δικαστική απόφαση. Αν ο βετός γονέας εκπύει από τη γενική μέριμνα ή αν του αφαιρεθεί η άσκηση της για έναν από τους λόγους του άρθρου 1532, καθώς και αν συντρέχει λόγος αποκλήρωσης του βετού τέκνου για μια από τις περιπτώσεις 1, 2 και 3 του άρθρου 1540, το δικαστήριο μπορεί, εφόσον οι συνθήκες αυτές κρίνονται ανεπαρκείς, να διατάσει, λόγω της βαρύτητας της περίπτωσης ακόμη και τη λύση της υιοθέτησης.

Άρθρο 1572 Η απόφαση του προηγούμενου άρθρου λαμβάνεται ύστερα από αιτιολογία του βετού τέκνου που συμπλήρωσε το δωδέκατο έτος της ηλικίας του και, αν δεν το συμπλήρωσε, του οδικού επιτρόπου του, ή του βετού γονέα ή του εισαγγελέα ή και αυτεπάγγελτως.

Άρθρο 1573 Συναίνεση λύσης. Όταν ο βετός γονέας και το βετό τέκνο, μετά την ενηλικίωση του, συμφωνούν να λυθεί η υιοθέτηση, μπορούν να το ζητήσουν από το δικαστήριο με κοινή αίτησή τους που δικάζεται κατά τη διαδικασία της εκούσιας διακομολίας.

Για να λυθεί η υιοθέτηση, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, πρέπει να έχει διαρκήσει τουλάχιστον ένα χρόνο πριν από την κατάθεση της αίτησης και η συμφωνία των μερών να δηλωθεί στο δικαστήριο αυτοπροσώπως σε δύο συνεδριάσεις που να απέχουν μεταξύ τους τουλάχιστον έξι μήνες. Εφόσον από την πρώτη συνεδρίαση πέρασαν δύο χρόνια, η δήλωση της συμφωνίας παύει να ισχύει.

Άρθρο 1574 Σε περίπτωση κοινής υιοθέτησης ανήλικου

από συζύγου, η υιοθεσία μπορεί να λυνεται, σύμφωνα με το άρθρο 1571 έως 1573, και μόνο ως προς τον ένα συζύγο.

Άρθρο 1575. Αποτέλεσμα της λύσης. Με την αμετάκλητη δικαστική απόφαση που λύνει την υιοθεσία, η υιοθεσία αίρεται για το μέλλον, παύει η σχέση συγγενείας του θετού τέκνου και των κατόντων του με αυτόν που το υιοθέτησε και τους έως τότε συγγενείς του και αναβιώνουν οι δεσμοί με τη φυσική οικογένεια. Το δικαστήριο όμως μπορεί να αναθέσει, σ' αυτή την περίπτωση, την άσκηση της γονικής μέριμνας του θετού τέκνου, εφόσον είναι σφαλτικό, σε τρίτον, αν το επιβάλλει το συμφέρον του.

Άρθρο 1576. Αυτοδίκαιη λύση. Η υιοθεσία λύνεται αυτοδίκαιως και αίρεται αναδρομικά η σχέση που απορρέει από αυτήν, αν τέλεσον γάμο, κατά παράβαση του νόμου, ο θετός γονέας με το θετό τέκνο. Αν ο γάμος ακυρωθήκε, διατηρούνται από τη σχέση υιοθεσίας μόνο τα περιουσιακά δικαιώματα του θετού τέκνου.

Άρθρο 1577. Το επώνυμο μετά τη λύση. Με τη λύση της υιοθεσίας για οποιονδήποτε από τους λόγους των προηγούμενων άρθρων, παύει το δικαίωμα του θετού τέκνου να φέρει το επώνυμο του θετού γονέα, εκτός αν το δικαστήριο, εκτιμώντας την ύπαρξη δικαιολογημένου συμφέροντος του τέκνου, αποφασίσει, με αίτηση του, διαφορετικά.

Άρθρο 1578. Σε περίπτωση κοινής υιοθεσίας από συζύγους ή υιοθεσίας από συζύγο, του τέκνου του συζύγου του, η λύση της υιοθεσίας ως προς τον έναν από τους συζύγους δεν συνεπάγεται αλλαγή του επωνύμου, το οποίο απέκτησε το θετό τέκνο δυνάμει του άρθρου 1564.

Άρθρο 1579. Υιοθεσία ενηλίκου. Η υιοθεσία ενηλίκου επιτρέπεται μόνο όταν ο υιοθετούμενος είναι τέκνο του συζύγου εκείνου που υιοθετεί.

Άρθρο 1580. Ανάλογη εφαρμογή. Στην υιοθεσία ενηλίκου έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις που ισχύουν για την υιοθεσία ανήλικου, εφόσον δεν βεβαιώνεται διαφορετική ρύθμιση από τις διατάξεις που ακολουθούν.

Άρθρο 1581. Κοινή αίτηση υιοθετούντος και υιοθετούμενου. Η υιοθεσία ενηλίκου απογγέλλεται από το δικαστήριο, ύστερα από κοινή αίτηση αυτού που υιοθετεί και εκείνου που υιοθετείται. Αν ο υιοθετούμενος είναι ανήλικος για δικαιολογητό, τη σχετική αίτηση υποβάλλει ο νόμιμος αντιπρόσωπος του.

Άρθρο 1582. Περιορισμοί ως προς την ηλικία. Αυτός που υιοθετεί πρέπει να έχει συμπληρώσει τουλάχιστον το τεσσαρακάστο έτος της ηλικίας του και να είναι μεγαλύτερος από τον υιοθετούμενο τουλάχιστον κατά δεκαεπτά χρόνια.

Άρθρο 1583. Υιοθεσία εγκύβου. Ο εγκύβος ενηλίκος δεν μπορεί να υιοθετηθεί χωρίς τη συναίνεση του συζύγου του, που παρέχεται με αυτοπρόσωπη δήλωση στο δικαστήριο. Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 1546 έχει ανάλογη εφαρμογή.

Άρθρο 1584. Αποτέλεσμα. Από την τέλεξη της υιοθεσίας, το θετό τέκνο και οι κατόντες του που γεννήθηκαν μετά την υιοθεσία έχουν θέση κοινού τέκνου και κοινών κατόντων και των δύο συζύγων. Ο δεσμός του θετού τέκνου με τον άλλο φυσικό γονέα του και τους συγγενείς του διατηρείται.

Άρθρο 1585. Με την υιοθεσία του άρθρου 1579 δεν παράγεται καμιά σχέση συγγενείας μεταξύ του θετού τέκνου και των συγγενών εκείνου που υιοθέτησε και αντίστροφα.

Άρθρο 1586. Επώνυμο του θετού τέκνου. Το θετό τέκνο παίρνει το επώνυμο του θετού γονέα του, στο οποίο έχει το δικαίωμα να προσθέσει και το πριν από την υιοθεσία επώνυμό του. Αν το τελευταίο αυτό ή το επώνυμο του θετού γονέα αποτελείται από δύο επώνυμα, χρησιμοποιείται για το σχηματισμό του συνθέτου επωνύμου του θετού τέκνου το πρώτο από αυτά.

Άρθρο 1587. Στην υποχρέωση για τη διατροφή του θετού τέκνου, εκείνος που υιοθέτησε προηγείται από τους εξ αίματος συγγενείς του τέκνου.

Άρθρο 1588. Λύση της υιοθεσίας. Η υιοθεσία ενηλίκου λυεται με δικαστική απόφαση, ύστερα από αίτηση του θετού γονέα ή του θετού τέκνου, αν συντρέξει παράπτωμα που δικαιολογεί την αποκλήρωση ή που συνιστά λόγο αχαρακτήριος του θετού τέκνου απέναντι σ' αυτόν που το υιοθέτησε κατά τους όρους του άρθρου 505'.

Άρθρο 2

Το άρθρο 23 του Αστικού Κώδικα τροποποιείται ως εξής:

Άρθρο 23. Υιοθεσία. Οι υιοθετικές προϋποθέσεις για τη σύσταση και τη λύση της υιοθεσίας ρυθμίζονται από το δικαίο της ιδιγένειας του κάθε μέρους.

Οι σχέσεις μεταξύ του ή των θετών γονέων και του θετού τέκνου ρυθμίζονται κατά σειρά: 1. από το δικαίο της τελευταίας κοινής τους ιδιγένειας κατά τη διάρκεια της υιοθεσίας 2. από το δικαίο της τελευταίας κοινής συνθήκης διαμονής τους κατά τη διάρκεια της υιοθεσίας 3. από το δικαίο της ιδιγένειας την οποία είχε ο θετός γονέας κατά την τέλεξη της υιοθεσίας και, σε περίπτωση υιοθεσίας από συζύγους, από το δικαίο που διέπει τις προσωπικές τους σχέσεις'.

Άρθρο 3

Τρένα αλλοδαπών, που έχουν εγκαταλελειφθεί στην Ελλάδα και για τα οποία δεν εκδηλώσει κανένας τουλάχιστον επί ένα εξάμηνο, ενδιαφέρον να τους παράσχει προστασία, υιοθετούνται, σύμφωνα με το ελληνικό αστυνομικό δικαίο.

Άρθρο 4

Όταν ο υποψήφιος θετός γονέας ή ο υποψήφιος να υιοθετηθεί ανήλικος έχει τη συνθήκη διαμονή του στο εξωτερικό, απαιτείται έκθεση κοινοτικής υπηρεσίας, ακόμη και αν αυτή δεν προβλέπεται από το εφαρμοστέο αλλοδαπό δικαίο. Στην περίπτωση αυτή, η έκθεση συντάσσεται από την αρμόδια ελληνική κοινοτική υπηρεσία

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 190

20 Σεπτεμβρίου 1999

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

226. Υπηρεσίες και οργανώσεις αρμόδιες για τη διεξαγωγή κοινωνικής έρευνας σε υιοθεσίες ανήλικων και για την πραγματοποίηση υιοθεσιών ανήλικων και διαδικασία προπαρασκευής και πραγματοποίησης των εν λόγω υιοθεσιών 1

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ

Διόρθωση σφάλματος στο 137/29.7.99 Προεδρικό Διάταγμα αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης 2

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

(1)

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 226

Υπηρεσίες και οργανώσεις αρμόδιες για τη διεξαγωγή κοινωνικής έρευνας σε υιοθεσίες ανήλικων και για την πραγματοποίηση υιοθεσιών ανήλικων και διαδικασία προπαρασκευής και πραγματοποίησης των εν λόγω υιοθεσιών.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη

α) Τις διατάξεις

1. Των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 6 του Ν. 2447/1996.

2. Του άρθρου 26Α του Ν. 1558/1985, όπως προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/1992 (ΦΕΚ 154 τ. Α).

β) Το γεγονός ότι το παρόν διάταγμα δεν προκαλεί δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

γ) Τη γνωμοδότηση του Σ. τ. Ε. με αριθμό 223/99.

Με πρόταση των Υπουργών Υγείας και Πρόνοιας και Δικαιοσύνης αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

1. Αναγνωρίζονται ως εξειδικευμένες να διεξάγουν την προϋποθέσιμη από το άρθρο 1557 του Αστικού Κώδικα

κοινωνική έρευνα σε υιοθεσίες ανήλικων που τελούνται στο εσωτερικό της χώρας, καθώς και να διαμεσολαβούν για την πραγματοποίηση των υιοθεσιών ανήλικων που έχουν υπό την προστασία τους μειζήρ υπηρεσίες και οργανώσεις:

α) Οι Διευθύνσεις Κοινωνικής Πρόνοιας ή, κατά περίπτωση, τα Τμήματα Πρόνοιας των Διευθύνσεων Υγείας και Πρόνοιας των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, για υιοθεσίες συγκεκριμένων ανήλικων, ύστερα από αίτηση υποβαλλόμενη από συγκεκριμένους υποψήφιους βιολογικούς γονείς.

β) Ο Εθνικός Οργανισμός Κοινωνικής Φροντίδας (πρώην Π.Ι.Κ.Π.Α. Ε.Ο.Π. και Κέντρο Βοηθών - Η Μητέρα).

γ) Το Δημοτικό Βιολογικό Θεσσαλονίκης - Αγίας Σιμωλίας.

Οι από τα στοιχεία β' και γ' οργανώσεις είναι αρμόδιες, εκτός και για την κοινωνική έρευνα, μόνο για τους ανήλικους που έχουν υπό την προστασία τους και εφόσον δεν υφίστανται για αυτούς κανένα νομικό ή διαδικαστικό κώλυμα να υιοθετηθούν σε υιοθεσία.

2. Για τη διεξαγωγή της κοινωνικής έρευνας που προβλέπεται από το άρθρο 4 του Ν. 2447/1996 για τις περιπτώσεις υιοθεσιών ανήλικων στις οποίες επι αιτούσιν οι υποψήφιοι βιολογικοί γονείς έχουν τη σωστή διαμονή τους στο εξωτερικό (διακρατικές υιοθεσίες), καθώς και για τη διαμεσολάβηση προς πραγματοποίηση αυτών των υιοθεσιών, όταν πρόκειται για ανήλικους που έχουν υπό την προστασία τους, αναγνωρίζονται ως εξειδικευμένες οι εής υπηρεσίες ή οργανώσεις:

α) Οι Διευθύνσεις Κοινωνικής Πρόνοιας των προσφών τομέων της Νομαρχίας Αθηνών για το Νομό Αττικής, πλην της Νομαρχίας Πελοπό, καθώς και για τους νομούς των περιφερειών Στερεάς Ελλάδος και Θεσσαλίας.

β) Η Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας της Νομαρχίας Πελοπό για τη Νομαρχία του Πελοπό και για τους νομούς των περιφερειών Βορείου και Νοτίου Αιγαίου.

γ) Η Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας της Νομαρχίας Θεσσαλονίκης για τους νομούς των περιφερειών Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.

δ) Η Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας της Νομαρχίας Αχαΐας για τους νομούς των περιφερειών Δυτικής Ελλάδος, Πελοποννήσου και Ιονίων νήσων.

ε) Η Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας της Νομαρχίας Ηρακλείου για τους νομούς της περιφέρειας Κρήτης.

στ) Η Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας της Νομαρχίας Ιωαννίνων για τους νομούς της περιφέρειας Ηπείρου.

ζ) Ο Ελληνικός Κλάδος της Διεθνούς Κοινωνικής Υπηρεσίας, με έδρα την Αθήνα.

η) Ο Εθνικός Οργανισμός Κοινωνικής Φροντίδας και το Δημοτικό Βρεφονησιόφειλο Θεσσαλονίκης «Άγιος Στυλιανός», που διεξάγουν κοινωνική έρευνα μόνο για τα παιδιά που έχουν υπό την προστασία τους.

Άρθρο 2

1. Η κοινωνική έρευνα διεξάγεται ύστερα από αίτηση του υποψήφιου θετού γονέα. Η αίτηση αφορά την υιοθεσία συγκεκριμένου παιδιού και υποβάλλεται στην αρμόδια κοινωνική υπηρεσία ή οργάνωση παράλληλα με την υποβολή της σχετικής αίτησης υιοθεσίας στο δικαστήριο.

2. Αμέσως μετά την υποβολή της αίτησης, ο προϊστάμενος της υπηρεσίας ή της οργάνωσης στην οποία αυτή υποβλήθηκε ορίζει τον κοινωνικό λειτουργό που θα διενεργήσει την έρευνα και καθορίζει για τη συγκεκριμένη κάθε φορά περίπτωση τα πιστοποιητικά που θα πρέπει να προσκομιστούν για τη διεξαγωγή της έρευνας. Ανάλογα με τις ανάγκες που πιθανόν να προκύψουν κατά περίπτωση, ο προϊστάμενος της υπηρεσίας ή της οργάνωσης μπορεί να ορίσει, ύστερα από εισήγηση του κοινωνικού λειτουργού στον οποίο ανατέθηκε η διεξαγωγή της έρευνας ή και αυτοπαγγέλτως και άλλους ειδικούς επιστήμονες, όπως ψυχολόγο ή ψυχίατρο, από αυτούς που υπηρετούν στην υπηρεσία του ή σε άλλη υπηρεσία, προκειμένου ο ειδικός αυτός επιστήμονας να συνεργαστεί με τον κοινωνικό λειτουργό και να συμβάλει στην πληρέστερη εξακρίβωση της καταλληλότητας των υποψηφίων θετών γονέων ή και άλλων στοιχείων ικανών να διευκολύνουν τη διάγνωση, αν η υιοθεσία θα αποβεί προς το συμφέρον του ανηλίκου.

3. Αντικείμενο της κοινωνικής έρευνας στις περιπτώσεις τόσο των υιοθεσιών ανηλίκων στο εσωτερικό όσο και των διακρατικών είναι ό,τι μπορεί να έχει σημασία για την υιοθεσία και προπαντός για το αν αυτή θα αποβεί προς το συμφέρον του ανηλίκου, με αρτηρία το θέμα που αναφέρονται ενδεικτικά στο άρθρο 7 παρ. 1 του Ν. 2447/1996. Η διεξαγωγή της κοινωνικής έρευνας πρέπει, σε κάθε περίπτωση, να εκτείνεται και προς τη φυσική οικογένεια του παιδιού και το περιβάλλον της, εφόσον αυτό είναι εφικτό, με σκοπό να διαπιστωθεί αν υπάρχει πράγματι αδυναμία της φυσικής οικογένειας να κρατήσει το παιδί και να διασφαλιστεί, ύστερα από σύγκριση των καταστάσεων των δύο οικογενειών, φυσικής και θετής, ότι η υιοθεσία θα αποβεί πράγματι προς το συμφέρον του. Για την ολοκλήρωση της εκτίμησης αυτής πρέπει κατά την κοινωνική έρευνα, ανάλογα με την αρμότητα του παιδιού και απωσθέγαστε μετά τη συμπλήρωση του διαδικαίου έτους της ηλικίας του, να ζητείται και η δική του γνώμη η οποία να αναφέρεται στην έκθεση.

4. Μετά την ολοκλήρωση της κοινωνικής έρευνας, η σχετική έκθεση, υπογραφεμένη και από τον προϊστάμενο της αρμόδιας υπηρεσίας ή οργάνωσης, υποβάλλεται απευθείας στο δικαστήριο μέσω στην αποκλειστική προθεσμία που ορίζει το άρθρο 7 του Ν. 2447/1996. Έκθεση συντάσσεται και υποβάλλεται ακόμα και αν δεν προσκο-

μιστηκαν τα στοιχεία που είχαν ζητηθεί και είναι ενδεχομένως, για το λόγο αυτό, αρνητική. Αμέσως μετά την υποβολή της στο δικαστήριο, η έκθεση γνωστοποιείται στους υποψήφιους θετούς γονείς.

Άρθρο 3

Μετά την τέλεση δικιά της απόφασης που τέλεσε την υιοθεσία, η κοινωνική υπηρεσία ή οργάνωση που συνέπραξε στην τέλεση της υποχρεούται να συνεχίσει τη συνεργασία της με την θετή οικογένεια, επί μία τριετία, με επισκέψεις τουλάχιστον μία φορά το χρόνο, με σκοπό την παρακολούθηση της προσαρμογής του παιδιού στο νέο περιβάλλον και την παροχή σχετικών συμβουλών. Η υπηρεσία αυτή υποχρεούται να παρέχει, όταν το ζητήσουν οι ενδιαφερόμενοι, τη συνδρομή της για την αναζήτηση μζών υπό τους όρους που το επιτρέπει ο νόμος.

Άρθρο 4

1. Στις περιπτώσεις διακρατικών υιοθεσιών, μετά την υποβολή της σχετικής αίτησης από τους υποψήφιους θετούς γονείς για υιοθεσία παιδιού που έχει την υπηκοότητα του στην αλλοδαπή ή και αντίστροφα, από υποψήφιους θετούς γονείς που διαμένουν συνήθως στην αλλοδαπή για υιοθεσία παιδιού που έχει τη υπηκοότητα του στην Ελλάδα, ακολουθεί στάδιο συνεργασίας μεταξύ των αναγνωρισμένων ελληνικών υπηρεσιών ή οργανώσεων της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 1 του παρόντος και των αντιστοίχων υπηρεσιών ή οργανώσεων της ξένης χώρας, κατά περίπτωση δε και των τοπικών ελληνικών προξενικών ή ελληνοπροξενικών αρχών ή των τοπικών ελληνικών κοινοτήτων, με σκοπό τη συγκέντρωση των στοιχείων που απαιτούνται για διεξαγωγή της κοινωνικής έρευνας και τη συμπλήρωση του σχετικού φακέλου της υιοθεσίας, που θα υποβληθεί στη συνέχεια, μαζί με την έκθεση που προβάλλεται από το άρθρο 4 του Ν. 2447/1996, στις αρμόδιες αρχές της χώρας όπου θα τελεστεί η υιοθεσία, είτε αυτή είναι η Ελλάδα είτε η ξένη χώρα.

2. Όταν υποψήφιοι θετοί γονείς, που έχουν τη υπηκοότητα τους στην Ελλάδα, υποβάλλουν αίτηση σε ξένη χώρα για υιοθεσία παιδιού που έχει τη υπηκοότητα του ο' αυτή την χώρα ο σχετικός φάκελος των υποψηφίων θετών γονέων αποστέλλεται από την αρμόδια ελληνική κοινωνική υπηρεσία ή οργάνωση, με μεταφρασμένα τα έγγραφα στη γλώσσα του ξένου κράτους, στην αρμόδια υπηρεσία του τελευταίου, που έχει εξουσιοδοτηθεί επίσημο από τη νομοθεσία του να ασχολείται με υιοθεσίες υιοθεσιών. Για την ταχύτερη διεξαγωγή της διαδικασίας οι υποψήφιοι θετοί γονείς δικαιούνται να μερμούν οι ίδιοι για την επίσημη μετάφραση στην ξένη γλώσσα των εγγράφων του φακέλου που τους αφορά. Για τον ίδιο λόγο η αποστολή στη συνέχεια του φακέλου από την ελληνική υπηρεσία στο ξέμετρο γίνεται, αν το ζητήσουν οι ενδιαφερόμενοι, με υπερπερίθλιον ταχυδρομείο με δαπάνη των ενδιαφερομένων. Αν η ξένη υπηρεσία δεν ανταποκρίνεται στο αίτημα της ελληνικής για αποστολή στοιχείων που αφορούν το παιδί που θα υιοθετηθεί, ιδίως το κοινωνικό και το ιατρικό ιστορικό του και παραμείνει, έτσι η έρευνα της ελληνικής υπηρεσίας ανακυκλωμένη, η συντασσόμενη έκθεση της τελευταίας είναι υποχρεωτικώς αρνητική. Ο υπεύθυνος κοινωνικός λειτουργός της ελληνικής κοινωνικής υπηρεσίας ή οργάνωσης ενημερώνει τους υπο-

ψήφους θετούς γονείς για τα στάδια που θα χρειαστεί να διανυθούν έως την ολοκλήρωση της υιοθεσίας.

Άρθρο 5

1. Έλληνες ανήλικοι που έχουν τη συνήθη διαμονή τους στην Ελλάδα και προστατεύονται από εγχώριους κοινωνικούς φορείς ή οργανώσεις μπορούν να προωθούνται για υιοθεσία στο εξωτερικό, εφόσον δεν κατεστη απαξιωμένο δυνατή η υιοθεσία τους στην Ελλάδα. Για τον σκοπό αυτό απαιτείται να έχει προηγηθεί κοινωνική έρευνα για τους υποψήφιους θετούς γονείς από αναγνωρισμένη κοινωνική υπηρεσία ή οργάνωση της χώρας όπου αυτοί έχουν την συνήθη διαμονή τους, η οποία αποστέλλεται στην αρμόδια να αποφασίσει οργάνωση προστασίας του παιδιού, αν θα προωθηθεί ή όχι την διαδικασία της υιοθεσίας μετά την ολοκλήρωση της κοινωνικής έρευνας συντάσσοντας και τη σχετική έκθεση του άρθρου 4 του Ν. 2447/1996.

2. Οι υποψήφιοι θετοί γονείς που έχουν τη συνήθη διαμονή τους στο εξωτερικό, Έλληνες ή αλλοδαποί, έχουν την υπόχρεωση, μετά την ολοκλήρωση της κοινωνικής έρευνας και την έγκριση της προώθησης της υιοθεσίας από την αρμόδια ελληνική υπηρεσία ή οργάνωση, να έλθουν στην Ελλάδα για τη διαδικασία προσαρμογής τους με το παιδί και να να προσέλθουν στο αρμόδιο ελληνικό δικαστήριο, προκειμένου να δηλώσουν σ' αυτό τη συναίνεσή τους σύμφωνα με το άρθρο 5 του Ν. 2447/1996 και να παραστούν, στη συνέχεια, στη δίκη για την τέλεση της υιοθεσίας. Ανεξάρτητα, στο εξωτερικό, του παιδιού που προστατεύεται από ελληνική κοινωνική οργάνωση δεν επιτρέπεται πριν από την έκδοση της σχετικής δικαστικής απόφασης.

3. Στην περίπτωση που η υιοθεσία ανήλικου, που έχει τη συνήθη διαμονή του στην Ελλάδα αλλά δεν προστατεύεται από ελληνική κοινωνική υπηρεσία ή οργάνωση πρόκειται να τελεστεί στην ξένη χώρα όπου έχουν την συνήθη διαμονή τους οι υποψήφιοι θετοί γονείς, η αρμόδια ελληνική κοινωνική υπηρεσία ή οργάνωση που συνέταξε, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 2447/1996, με την αντίστοιχη αλληλοεπίσημη δήλωση της κοινωνικής έρευνας οφείλει να μεριμνήσει ώστε να πληροφορηθεί από την τελευταία ή και από άλλες πηγές για την τυχόν μεταίωση της υιοθεσίας στο εξωτερικό και να φροντίσει σε συνεργασία με την ξένη υπηρεσία για την επιστροφή του παιδιού στην Ελλάδα και την περαιτέρω οικογενειακή αποκατάστασή του.

4. Τα αρχίζοντα στην προηγούμενη παράγραφο ισχύουν και για την περίπτωση όπου Έλληνες ανήλικοι υιοθετούνται, σύμφωνα με τις δύο πρώτες παραγράφους του παρόντος άρθρου, στην αλλοδαπή, στη συνέχεια δε, μετά την μετάβασή τους στην ξένη χώρα, δεν τελεσθαι η υιοθεσία τους ή και εγκαταλείπονται από τους θετούς γονείς.

Άρθρο 6

1. Οι υπηρεσίες ή οργανώσεις που συμπράττουν στην τέλεση υιοθεσιών τηρούν απόρρητο αρχείο όπου καταγράφονται: α) οι υποψήφιοι θετοί γονείς που καταθέτουν αίτηση διεξαγωγής κοινωνικής έρευνας για συγκεκριμένη υιοθεσία, β) εκείνοι οι οποίοι τελικά υιοθετούν και γ) ο

αριθμός και τα λοιπά στοιχεία της δικαστικής απόφασης με την οποία τελέστηκε η υιοθεσία. Το εν λόγω αρχείο υπόκειται στις διατάξεις του Νόμου 2472/1997 (ΦΕΚ 50 τ.Α'). Στις αρμόδιες υπηρεσίες των Υπουργείων Υγείας και Πρόνοιας και Δικαιοσύνης τηρείται, απόρρητο μητρώο υιοθεσιών.

2. Οι γραμματείες των κατά τόπους Πρωτοδικείων είναι υποχρεωμένοι κάθε χρόνο, μετά την 31η Δεκεμβρίου, να υποβάλλουν με απόρρητο έγγραφο στις υπηρεσίες της πρώτης παραγράφου του παρόντος άρθρου, καταστάσεις όπου θα εμφανίζονται οι κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους αποφάσεις υιοθεσιών, τα ονοματεπώνυμα, η συνήθης διαμονή, η θητεία και το θρησκόσημα των υιοθετούμενων, καθώς και τα στοιχεία ταυτότητας των υιοθετούμενων και των φυσικών γονέων τους.

3. Οι υπηρεσίες ή οργανώσεις που συμπράττουν στην τέλεση υιοθεσιών οφείλουν να υποβάλλουν στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας ετήσιες στατιστικές εκθέσεις για τις υιοθεσίες στις οποίες έχουν συμπόρευση, καθώς και για την παρακολούθησή τους. Οι εκθέσεις αυτές αφορούν, τόσο τις υιοθεσίες εσωτερικού όσο και τις δικαστικές υιοθεσίες.

Άρθρο 7

Στις περιπτώσεις που έχουν συναρθεί με ξένες χώρες διεμερείς συμφωνίες συνεργασίας εκ θέματος υιοθεσιών, εφαρμόζονται οι διαδικασίες που προβλέπονται από αυτές τις συμφωνίες.

Άρθρο 8

Το Προεδρικό Διάταγμα 795/1970 και 193/73 καταργούνται.

Στον Υπουργό Δικαιοσύνης ανατίθεται με τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος,

Αθήνα, 1 Σεπτεμβρίου 1996

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΙΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΝΗΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ

(2)

Στο ΦΕΚ 143/Α/9.7.99 που δημοσιεύθηκε το 137/29.7.99 Προεδρικό Διάταγμα «Οργάνωση της Γραμματείας και της Τεχνικής Υποστήριξης της Εθνικής Προστασίας του Απαρτημένου των Επικοινωνιών» επέρχονται οι παρακάτω διορθώσεις:

1. Στο σκεπτικό του Προεδρικού Διατάγματος και με στοιχεία:

α) παρ. 1α, στην πρώτη σειρά αντί του «Ν. 2221/94», «του Ν. 2225/94».

β) παρ. 1β, στην τρίτη σειρά αντί του «ΦΕΚ 208», «ΦΕΚ 209».

γ) παρ. 1γ, στην τρίτη και τέταρτη σειρά αντί «του Ν. 2451/97» «του Ν. 2469/97».

2. Στο άρθρο 1, στην 9η σειρά μετά τη λέξη «Αποκέντρωση», τίθεται κείμενο.

5207

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 101

1 Ιουλίου 2009

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3765

Κύρωση της Σύμβασης για την προστασία των παιδιών και τη συνεργασία σχετικά με τη διακρατική ιαθεσία.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδωμε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, η Σύμβαση για την προστασία των παιδιών και τη συνεργασία σχετικά με τη διακρατική ιαθεσία που υπογράφηκε στη Χάγη στις 29.5.1998, το κείμενο της οποίας σε πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής:

ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΗ ΥΠΟΘΕΣΙΑ.

Τα Κράτη που υπογράφουν την παρούσα Σύμβαση, Αναγνωρίζοντας ότι το παιδί, για την πλήρη και αρμονική ανάπτυξη της προσωπικότητάς του, πρέπει να μεγαλώνει μέσα σε οικειογενικό περιβάλλον, σε ατμόσφαιρα εμπιστίας, αγάπης και κατανόησης.

Υποθυμίζοντας ότι κάθε Κράτος θα πρέπει να τό προτεραιότητα να λαμβάνει κατάλληλα μέτρα ώστε να παραμείνει το παιδί στη φροντίδα της οικογένειάς από την οποία προέρχεται.

Αναγνωρίζοντας ότι η διακρατική υποθέσις μπορεί να προσφέρει το πλεονέκτημα μιας μόνιμης οικογένειας σε ένα παιδί για το οποίο δεν μπορεί να βρεθεί κατάλληλη οικογένεια στο Κράτος της προέλευσής του,

Πιστεύοντας ότι είναι αναγκαίο να ληφθούν μέτρα που να εξασφαλίζουν ότι οι διακρατικές υποθέσεις γίνονται προς το συμφέρον του παιδιού και με σεβασμό προς το θεμελιώδη δικαίωμα του κοινού και στο να παραμεινθεί η αρωγή, η πύλαση ή η παράνομη διακίνηση παιδιών.

Επιθυμώντας να θεσπίσουν κοινές διατάξεις η αυτό το σκοπό, λαμβάνοντας υπ όψη τις αρχές που αναφέρονται σε δεδηλωμένα κείμενα, ειδικά όσα στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το δικαίωμα του παιδιού, της 20.11.1989, και στη Διακήρυξη των Ηνωμένων Εθνών για τις κοινωνικές και νομικές Αρχές σχετικά με την προστασία και την ευμεγρία των παιδιών και ειδικότερα στις πρακτικές που ακολουθούνται στο θέμα της υιοθέσις και της ανάδοξης οικογένειας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο (Απόφαση Γενικής Συνέλευσης 41/85, της 3.12.1986).

Συμφωνήσαν το ακόλουθο:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι - ΠΕΡΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ**Άρθρο 1**

Η παρούσα Σύμβαση έχει ως αντικείμενο:

α) Να καθιερώσει εγγυήσεις για να εξασφαλίσει ότι οι διακρατικές υποθέσεις γίνονται για το συμφέρον του παιδιού και με σεβασμό προς το θεμελιώδη δικαίωμά του, όπως αυτό αναγνωρίζεται στο διεθνές δίκαιο.

β) Να καθιερώσει ένα σύστημα συνεργασίας μεταξύ των Συμβαλλόμενων Κρατών που να εξασφαλίζει ότι αυτές οι εγγυήσεις γίνονται σεβαστές και καταπίπτουν στην παρεμπόδιση της αρωγής, της πύλασης ή της παράνομης διακίνησης παιδιών.

γ) Να εξασφαλίσει την αναγνώριση στα Συμβαλλόμενα Κράτη υιοθεσιών που έγιναν σύμφωνα με τη Σύμβαση.

Άρθρο 2

β) Η Σύμβαση εφαρμόζεται, όταν ένα παιδί το οποίο έχει τη συνήθη διαμονή του σε Συμβαλλόμενο Κράτος (το Κράτος προέλευσής) μετακινήθηκε, μετακινείται ή πρόκειται να μετακινηθεί σε άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος (το Κράτος υποδοχής), είτε μετά από την υιοθέσις του στο Κράτος προέλευσής από συζύγους ή από ένα πρόσωπο που έχει τη συνήθη διαμονή του στο Κράτος υποδοχής είτε για το σκοπό επέλευσης μιας τέτοιας υιοθέσις στο Κράτος υποδοχής ή στο Κράτος προέλευσής.

2) Η Σύμβαση καλύπτει μόνο υιοθεσίες οι οποίες δημιουργούν μια διαρκή σχέση γονέα-παιδιού.

Άρθρο 3

Η Σύμβαση παύει να εφαρμόζεται εάν οι συμφωνίες που αναφέρονται στο άρθρο 17, υπογράφονται ή δεν έχουν συναρθεί ή αν γίνει το παιδί δεκαοχτώ ετών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΣΥΝΑΜΗ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**Άρθρο 4**

Οι υποθέσεις που προβλέπονται από την παρούσα Σύμβαση λαμβάνουν χώρα μόνο εάν οι αρμόδιες αρχές του Κράτους προέλευσής:

α) Έχουν αποφασίσει ότι το παιδί μπορεί να υιοθετηθεί.

β) Έχουν διαπιστώσει αφού εξέτασαν δόντως τις δυνατότητες τοποθέτησης του παιδιού μόνο στο Κράτος προέλευσής του, ότι μια διακρατική υιοθέσις είναι προς το συμφέρον του παιδιού.

γ) Έχουν εξασφαλίσει:

1) Ότι το πρόσωπο, το ιδρύματo και οι αρχές των οποίων η συναισθησις είναι αναγκαία για την υιοθέσις, έχουν αρρωτηθεί και ενημερωθεί δόντως σχετικά με τις συνέπειες της συναισθησις τους, ειδικά όσα στο εάν μία υιοθέσις έχει ως αποτέλεσμα τη διακοπή ή ότι του νομικού δεσμού με το παλιό του παιδιού και της οικογένειάς προέλευσής του.

2) Ότι το πρόσωπο αυτό, το ιδρύματo και οι αρχές έχουν δώσει τη συναισθησις τους ελεύθερα, σύμφωνα με τον προβλεπόμενο νομικό τύπο, και ότι η συναισθησις αυτή διατυπώθηκε εγγράφως.

3) Ότι οι συναισθησις δεν αποτελεί προϊόν πληρωμής ή αποζημίωσης οποιασδήποτε είδους και ότι αυτές δεν έχουν αναληφθεί και

4) Ότι η συναισθησις της μητέρας όπου απαιτείται δόθηκε μόνο μετά τη γέννηση του παιδιού και

δ) Έχουν εξασφαλίσει, λαμβάνοντας υπ όψη την ηλικία και την αρρωτησιότητα του παιδιού:

1) Ότι έχει ζητηθεί η γνώμη του και έχει ενημερωθεί δόντως για τις συνέπειες της υιοθεσις και της συναισθησις του στην υιοθέσις, όπου μία τέτοια συναισθησις απαιτείται.

2) Ότι δόθηκε προσοχή στις επιθυμίες και τη γνώμη του παιδιού.

3) Ότι η συναισθησις του παιδιού στην υιοθέσις όπου μία τέτοια συναισθησις απαιτείται δόθηκε ελεύθερα, σύμφωνα με τον προβλεπόμενο νομικό τύπο και διατυπώθηκε εγγράφως και

4) Ότι αυτή η συναισθησις δεν αποτελεί προϊόν πληρωμής ή αποζημίωσης οποιασδήποτε είδους.

Άρθρο 5

Οι υποθέσεις που προβλέπονται από την παρούσα Σύμβαση λαμβάνουν χώρα μόνο εάν οι αρμόδιες αρχές του Κράτους υποδοχής:

α) Έχουν διαπιστώσει ότι οι μελλοντικοί θετοί γονείς είναι κατάλληλοι και κριστοί να υιοθετήσουν.

β) Έχουν εξασφαλίσει ότι οι μελλοντικοί θετοί γονείς έχουν γίνει των κατάλληλων συμβουλών και

γ) Έχουν διαπιστώσει ότι στο παιδί δόθηκε ή θα δοθεί όσα να εισάγει και να διαμερίσει νόμιμα στο κράτος αυτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΒΙ - ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΣΤΕΥΜΕΝΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

Άρθρο 6

(1) Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος αρχίζει μία Κεντρική Αρχή υπεύθυνη να εκτελεί τις υποχρεώσεις που θα της επιβάλλονται από τη Σύμβαση.

(2) Ομοσπονδιακό κράτη κράτη με πληρότητα οντομικών συστημάτων ή κράτη που έχουν αυτόνομες εδαφικές περιφέρειες έχουν την ευχέρεια να ορίσουν παρασάδερες από μία Κεντρική Αρχή αρμοδιότητες και την εδαφική ή προσωπική έκταση των λειτουργιών τους. Το κράτος που κάνει χρήση αυτής της ευχέρειας ορίζει την Κεντρική Αρχή στην οποία θα απευθύνεται κάθε οικονομικά προκειμένου να τη διαβιβάζει στη συνέχεια στην αρμόδια Κεντρική Αρχή ενός αυτού του κράτους.

Άρθρο 7

(1) Οι Κεντρικές Αρχές Οργάνων να συνεργάζονται μεταξύ τους και να προάγουν τη συνεργασία μεταξύ των αρμοδίων υπηρεσιών των κρατών τους προκειμένου να διασφαλίζουν την προστασία των παιδιών και να επιταχύνουν τους υψίστους στόχους της Σύμβασης.

(2) Οργάνων να λαμβάνουν απευθείας όλα τα κατάλληλα μέτρα

α) για να παρέχουν πληροφορίες που αφορούν την εσωτερική νομοθεσία των κρατών τους σε σχέση με την υιοθέτηση και να δίνουν άλλες γενικές πληροφορίες όπως στατιστικές και ποσοποιημένα όργανα.

β) για να ενημερώνονται μεταξύ τους σχετικά με τη λειτουργία της Σύμβασης και, στο μέτρο του δυνατού, να ορίσουν τα επίπεδα της επεξεργασίας συνομιλούνται κατά την εφαρμογή της.

Άρθρο 8

Οι Κεντρικές Αρχές λαμβάνουν απευθείας ή με τη συνδρομή δημοσίων υπηρεσιών, όλα τα κατάλληλα μέτρα για να παρεμποδίσουν τον πορισμό αθέμιτου οικονομικού ή άλλου κέρδους σε σχέση με μία υιοθέτηση και να αποτρέψουν κάθε πρακτική που είναι αντίθετη με τους σκοπούς της Σύμβασης.

Άρθρο 9

Οι Κεντρικές Αρχές λαμβάνουν απευθείας ή με τη συνδρομή δημοσίων υπηρεσιών ή άλλων οργανισμών δότικως διαπιστευμένων στο Κράτη τους όλα τα κατάλληλα μέτρα, ειδικότερα για:

α) να συλλέγουν, να διατηρούν και να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση του παιδιού και των μελλοντικών θέστων γονέων, στο μέτρο που είναι αναγκαίο για την πραγματοποίηση της υιοθέτησης.

β) να διακομίζουν, να ακολουθούν και να επισπεύδουν τη διαδικασία επίτευξης της υιοθέτησης.

γ) να προάγουν στο κράτη τους την ανάπτυξη εθνικών υπηρεσιών για την παροχή συμβουλών πριν και μετά την υιοθέτηση.

δ) να ανταλλάσσουν μεταξύ τους γενικές εκθέσεις αξιολόγησης σχετικά με την εμπειρία τους σε δικαστικές υιοθεσίες.

ε) να αποντούν, στην έκθεση που επεξεργάζεται από το Δίκαιο του κράτους τους, σε δικαιοληγμένα αιτήματα άλλων Κεντρικών Αρχών ή δημοσίων υπηρεσιών για πληροφορίες σχετικά με μία διάζευξη περίπτωση υιοθεσίας.

Άρθρο 10

Διαπίστωση είναι δυνατόν να παρέχεται και να διατηρείται μόνον από εκείνους τους οργανισμούς οι οποίοι αποδεικνύουν την ικανότητά τους να εκπαιδώνουν σωστά τα καθήκοντα που τους έχουν ανατεθεί.

Άρθρο 11

Ένας διαπιστευμένος οργανισμός οφείλει:

α) να επιδείξει μόνο μη καρδωσιαστικούς σκοπούς σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και το όραμα που τέθηκαν από τις αρμόδιες αρχές του κράτους της διαπίστευσης.

β) να διευθύνεται και να στελεχώνεται από πρόσωπα τα οποία διακρίνονται για το ήθος και για την απομάκρυνση ή εμπειρία τους στον τομέα της δικαστικής υιοθεσίας.

γ) να υπόκειται στον έλεγχο των αρμοδίων αρχών του κράτους αυτών ως προς τη σύνθεσή του, τη λειτουργία και την οικονομική του κατάσταση.

Άρθρο 12

Ένας οργανισμός διαπιστευμένος σε ένα Συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί να ενεργεί σε ένα άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος μόνο εάν οι αρμόδιες αρχές αμοιβαίως των Κρατών ται έχουν δώσει αυτή την έγκρισή.

Άρθρο 13

Ο ορισμός των Κεντρικών Αρχών και, όπου επιβάλλεται, η έκταση των λειτουργιών τους καθώς επίσης και τα ονόματα και οι διευθύνσεις των διαπιστευμένων οργανισμών θα ανακοινώνονται από κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος στο Μέγιστο Γραφείο της Συνδιάσκεψης της Χάγης του Ευρωπαϊκού Διαπολιτιστικού Δικαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Μ - ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΗΣ ΥΙΟΘΕΣΙΑΣ

Άρθρο 14

Πρόσωπα που διαμένουν συνήθως σε Συμβαλλόμενο Κράτος, τα οποία επιθυμούν να υιοθετήσουν παιδί που η συνήθης διαμονή του βρίσκεται σε ένα άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος, θα πρέπει να απευθύνονται στην Κεντρική Αρχή του Κράτους της συνήθους διαμονής τους.

Άρθρο 15

(1) Εάν η Κεντρική Αρχή του Κράτους υποδοχής θεωρεί ότι οι αιτούντες είναι ικανοί και κατάλληλοι να υιοθετήσουν, τότε συντάσσει έκθεση στην οποία περιλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα, την κατάσταση και την καταλληλότητά τους να υιοθετήσουν, την προσωπική τους κατάσταση, το οικονομικό και ιστορικό τους ιστορικό, το κοινωνικό τους περιβάλλον, τους λόγους που τους ώθησαν να υιοθετήσουν, την ικανότητά τους να αναλάβουν μια δικαστική υιοθέτηση, καθώς επίσης και το σημείο με το οποίο για το οποίο αυτά κρίνονται ικανοί να φροντίζουν.

(2) Διαβιβάζει την έκθεση στην Κεντρική Αρχή του Κράτους προέλευσης.

Άρθρο 16

(1) Εάν η Κεντρική Αρχή του Κράτους προέλευσης πιστεύει ότι το παιδί μπορεί να υιοθετηθεί:

α) συντάσσει έκθεση στην οποία περιλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητά του, τη δυνα-

τότητα υφιστάτος του, το κοινωνικό του περιβάλλον, το οικογενειακό και προσωπικό του ιστορικό, το ιστορικό του ιστορικό όπως και αυτό της οικονομίας του, καθώς επίσης και κάθε πληροφορία για τις ειδικές ανάγκες του παιδιού.

β) Δίνα τη δέουσα προσοχή στην ανατροφή του παιδιού και στο αθλητικό, θρησκευτικό και πολιτιστικό του υπόβαθρο.

γ) εξασφαλίζει ότι έχουν δοθεί οι οικονομικές που προβλέπονται στο άρθρο 4, και

δ) Διαπιστώνει, στηρίζεται κυρίως στις εκθέσεις που αφορούν το παιδί και τους μελλοντικούς θετούς γονείς, ότι η προβλεπόμενη τοποθέτηση είναι προς το συμφέρον του παιδιού.

2) Διαβιβάζει στην Κεντρική Αρχή του Κράτους υποδοχής την άδεια της για το παιδί, την απόδειξη ότι δόθηκαν οι αναγκαίες οικονομικές και τους λόγους για την απόφαση της σχετικά με την τοποθέτησή, φροντίζοντας να μην αποκαλύψει την ταυτότητα της μητέρας και του πατέρα εάν, στο Κράτος προέλευσης δεν επιτρέπεται αυτός οι ταυτότητας να αποκλυφθούν.

Άρθρο 17

Οποιαδήποτε απόφαση στο Κράτος προέλευσης ότι ένα παιδί μπορεί να ανατεθεί σε υποψήφιος θετούς γονείς μπορεί να ληφθεί μόνο:

α) εάν η Κεντρική Αρχή αυτού του κράτους έχει εξασφαλίσει ότι οι υποψήφιοι θετοί γονείς συμφωνούν.

β) εάν η Κεντρική Αρχή του Κράτους υποδοχής έχει εγκρίνει αυτή την απόφαση, όταν μία τέτοια έγκριση απαιτείται από τη νομοθεσία του Κράτους αυτού ή από την Κεντρική Αρχή του Κράτους προέλευσης.

γ) εάν οι Κεντρικές Αρχές αμφότερων των κρατών έχουν συμφωνήσει ότι η υιοθεσία μπορεί να προχωρήσει, και

δ) εάν έχει καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 5 ότι οι υποψήφιοι θετοί γονείς είναι κατάλληλοι και καινού να υιοθετήσουν και ότι στο παιδί έχει δοθεί ή θα δοθεί η δέουσα ενοχία και να διαμείνει μόνιμα στο Κράτος υποδοχής.

Άρθρο 18

Οι Κεντρικές Αρχές αμφότερων των κρατών λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν να πάρει το παιδί άμεσα άδεια από το Κράτος προέλευσης και άδεια εισόδου από το Κράτος υποδοχής ώστε να κατοικήσει σε αυτό μόνιμα.

Άρθρο 19

1) Η μεταφορά του παιδιού στο Κράτος υποδοχής μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο εάν έχουν πληρωθεί οι προϋποθέσεις του άρθρου 17.

2) Οι Κεντρικές Αρχές αμφότερων των κρατών εξασφαλίζουν ώστε η μετακίνηση αυτή να πραγματοποιηθεί με κάθε ασφάλεια, με κατάλληλες συνθήκες και, εφόσον αυτό είναι δυνατόν, με τη συνοδεία των θετών ή υποψήφιων θετών γονέων.

3) Εάν η μετακίνηση του παιδιού δεν πραγματοποιηθεί, οι εκθέσεις που αναφέρονται στα άρθρα 15 και 16 πρέπει να επιστραφούν στις αρχές που τις απαιτούν.

Άρθρο 20

Οι Κεντρικές Αρχές ενημερώνουν η μία την άλλη σχετικά με την πρόοδο της υιοθεσίας και το μέτρο που

λαμβάνονται για την ολοκλήρωσή της, καθώς επίσης και σχετικά με την άδεια της διακριτικής παρέμβασης εφόσον απαιτείται μία τέτοια.

Άρθρο 21

1) Όταν η υιοθεσία πρόκειται να πραγματοποιηθεί μετά την μετακίνηση του παιδιού στο Κράτος υποδοχής και η Κεντρική Αρχή αυτού του κράτους θεωρεί ότι η ανατιμολογημένη παραμονή του παιδιού στους υποψήφιους θετούς γονείς δεν είναι προς το συμφέρον του, τότε η Κεντρική αυτή Αρχή παίρνει τα αναγκαία μέτρα για να προστάξει το παιδί. Ειδικότερα:

α) Προκαλεί την επανέκταση του παιδιού από τους υποψήφιους θετούς γονείς και μάλιστα την προσωρινή του επανέκταση.

β) Μετά από διαβούλευση με την Κεντρική Αρχή του Κράτους προέλευσης, κοινοποιεί χωρίς καθυστέρηση μία νέα τοποθέτηση του παιδιού με προσοχή την υιοθεσία του ή εάν αυτό δεν είναι δυνατόν, μάλιστα μία ενδοοικιακή μακροπρόθεσμη επανέκταση. Νέα υιοθεσία δύσκολο να πραγματοποιηθεί (μόνο εφόσον η Κεντρική Αρχή του Κράτους προέλευσης έχει δώσει ενήμερη σχέση με τους νέους υποψήφιους θετούς γονείς.

γ) Οι τελευταίοι λύσει ρυθμίσει την επιστροφή του παιδιού, εάν αυτό επιβάλλει το συμφέρον του.

2) Λαμβάνοντας υπόψη ειδικότερα την ηλικία και το βαθμό ωριμότητας του παιδιού ζητείται η γνώμη του και όπου μπορεί να εφαρμοστεί, επιτυγχάνεται η συνάντησή του σε σχέση με μέτρα που πρόκειται να ληφθούν σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

Άρθρο 22

1) Οι λειτουργίες που αναφέρονται σε μία Κεντρική Αρχή σύμφωνα με το παρόν Κεφάλαιο μπορεί να εκπληκτούν από δημόσιες υπηρεσίες ή από οργανισμούς διαπιστευμένους σύμφωνα με το Κεφάλαιο II στο μέτρο που επιτρέπεται αυτό από τη νομοθεσία του κράτους της ως άνω Αρχής.

2) Συμβουλευόμενο Κράτος μπορεί να δηλώσει στο θέμα τομιακό της Σύμβασης ότι οι λειτουργίες που ανατίθενται στην Κεντρική Αρχή σύμφωνα με το άρθρο 15 ως 21 είναι δυνατόν να εκπληκτούν σε αυτό το κράτος στο μέτρο που επιτρέπεται αυτό από τη νομοθεσία και υπό την επίβλεψη των αρμοδίων αρχών του κράτους αυτού, επίσης από νομικά ή φυσικά πρόσωπα, τα οποία:

α) πληρούν τις προϋποθέσεις της ακεραιότητας της επαγγελματικής ικανότητας της παύσης και της υπευθυνότητας αυτού του Κράτους.

β) έχουν τα προσόντα, με βάση το ήθος, την εκπαίδευση ή την πείρα τους να εργάζονται στον τομέα της διακριτικής υιοθεσίας.

3) Το Συμβουλευόμενο Κράτος το οποίο προβαίνει στη δήλωση που προβλέπεται στην παράγραφο 2, πρέπει ενήμερο το Μόνιμο Γραφείο της Συνδεδεμένης της Χώρης του Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου σχετικά με τα όργανα και τις διαδικασίες αυτών των οργανωμένων και προσώπων.

4) Συμβουλευόμενο Κράτος μπορεί να δηλώσει στο θεματοφύλακα της Σύμβασης ότι υιοθεσία παιδιών των οποίων η συνήθης διαμονή τους βρίσκεται στην επικράτεια του μπορεί να πραγματοποιηθούν μόνο εάν οι λειτουργίες των Κεντρικών Αρχών εκπληκτούν σύμφωνα με την παράγραφο 1.

(5) Ανεξάρτητα από οποιαδήποτε δήλωση, και ψήφισα σύμφωνα με την παράγραφο 2, οι αιτήσεις οι οποίες προβάλλονται στα άρθρα 15 και 16 ανωτέρω, σε κάθε περίπτωση με την αυθόρμητη Κοινοτική Αρχή ή άλλων αρχών ή οργανισμών σύμφωνα με την παράγραφο 1.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V - ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΥΠΟΒΕΣΙΑΣ

Άρθρο 23

(1) Υποθείσας, για την οποία η αρμόδια αρχή Συμβολάμενου Κράτους παρέχει πιστοποίηση ότι είναι σύμφωνα με τη Σύμβαση, αναγνωρίζεται ως νόμιμη στα άλλα Συμβολάμενα Κράτη. Η παρ'αυτήν προδικασία τότε και από ποινικό δόγμα οι αιμαρμνίας που προβάλλονται από το άρθρο 17, υποπάργραφο γ.

(2) Κάθε Συμβολάμενο Κράτος, κατά το χρόνο της υπογραφής της επικύρωσης της υποδοχής, της έγκρισης ή της προσχώρησης, γνωστοποιεί στο Θεματοφύλακα της Σύμβασης την ταυτότητα και τις λεπτομέρειες της Αρχής ή των Αρχών οι οποίες σε αυτό το κράτος είναι αρμόδιες να προβούν στην πιστοποίηση. Επίσης γνωστοποιεί στο Θεματοφύλακα της Σύμβασης οποιαδήποτε τροποποίηση στο διορισμό αυτών των αρχών.

Άρθρο 24

Οι αρμόδιες αρχές ενός Συμβολάμενου Κράτους μπορούν να αρνηθούν την αναγνώριση μιας υποθέσεως εφόσον αυτή είναι προδήλως αντίθετη προς τη δημόσια τάξη αυτού, λαμβανομένου υπόψη του συμφέροντος του παιδιού.

Άρθρο 25

Κάθε Συμβολάμενο Κράτος μπορεί να δηλώσει στο Θεματοφύλακα της Σύμβασης ότι δεν θα δεσμεύεται από αυτήν για να αναγνωρίσει υποθέσεις που έληκαν με βάση συμφωνία η οποία καταρτίστηκε κατ' εφαρμογή του άρθρου 34, παράφρ. 2.

Άρθρο 26

(1) Η αναγνώριση μιας υποθέσεως περιλαμβάνει την αναγνώριση:

α) της νομικής σχέσης γονέο-παιδιού μεταξύ του παιδιού και των θετών του γονέων

β) τη γονική μέριμνα των θετών γονέων για το παιδί γ) την παύση του προδικασμένου νομικού δεσμού μεταξύ του παιδιού και της μητέρας και του πατέρα του εφόσον η υποθέσας αφορά αυτό το περιεχόμενο στο Συμβολάμενο Κράτος όπου αυτή πραγματώθηκε.

(2) Στην περίπτωση που η υποθέσας έχει ως αποτέλεσμα την παύση του προδικασμένου νομικού δεσμού γονέο-παιδιού, το παιδί θα απολαμβάνει στο Κράτος υποδοχής και σε οποιαδήποτε άλλο Συμβολάμενο Κράτος όπου αναγνωρίζεται η υποθέσας, δικαιώματα παρόμοια με αυτά που προκύπτουν από υποθέσεις που σφαιρούν αυτό το αποτέλεσμα σε καθένα από τα κράτη αυτά.

(3) Οι προηγούμενες παράγραφοι δεν αποκλείουν την εφαρμογή οποιασδήποτε διάταξης που ισχύει στο Συμβολάμενο Κράτος που αναγνωρίζει την υποθέσας και η οποία είναι περισσότερο ευνοϊκή για το παιδί.

Άρθρο 27

(1) Όταν μία υποθέσας που πραγματώθηκε στο Κράτος προέλευσης δεν έχει ως αποτέλεσμα τη δικαστική ενδεσ προδικασμένου νομικού δεσμού γονέο-παιδιού

μεταξύ του Κράτους υποδοχής το οποίο αναγνωρίζει την υποθέσας σύμφωνα με τη Σύμβαση να μετατραπεί σε υποθέσας που αφορά ένα τέτοιο αποτέλεσμα:

α) εάν το δικαιο του Κράτους υποδοχής το επιτρέπει. Και

β) εάν οι συνθήκες που προβάλλονται στο άρθρο 4 υποπάργραφοι γ και δ, δόθηκαν ή δίνονται για να επιτευχθεί μια τέτοια υποθέσας.

(2) Το άρθρο 28 εφαρμόζεται στην απόφαση μετατροπής της υποθέσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI - ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 28

Η Σύμβαση δεν θίγει τους νόμους του Κράτους προέλευσης οι οποίοι επιτάσσουν, να πραγματοποιείται στο εν λόγω κράτος η υποθέσας ενός παιδιού που έχει τη συνήθη διαμονή του εντός αυτού του κράτους, ή οι οποίοι απαγορεύουν την ταυτότητα του παιδιού ή τη μεταφορά του στο Κράτος υποδοχής πριν από την υποθέσας.

Άρθρο 29

Καμία επαφή μεταξύ των υποθέσεων θετών γονέων και των γονέων του παιδιού ή οποιαδήποτε άλλου προσώπου και έχει τη φροντίδα του παιδιού δεν είναι δυνατή να γίνει ενόσω οι διατάξεις του άρθρου 4, υποπάργραφοι α μέχρι γ και άρθρου 5, υποπάργραφοι 5 δεν γίνονται εφικτές, εκτός εάν η υποθέσας πραγματοποιείται με ταυτότητα μετς ομοστέμας ή εκτός εάν οι άροι που τάθηκαν από την αρμόδια αρχή του Κράτους προέλευσης έχουν πληρωθεί.

Άρθρο 30

(1) Οι αρμόδιες αρχές ενός Συμβολάμενου Κράτους εξασφαλίζουν τη διασφάλιση των πληροφοριών που κατέχουν αναφορικά με την καταγωγή του παιδιού, ειδικότερα πληροφορίες που αφορούν την ταυτότητα των γονέων του, καθώς επίσης και το ιστορικό ιστορικό του ίδιου και της οικογένειάς του.

(2) Διασφαλίζουν ότι το παιδί ή ο εκπρόσωπος του θα έχει πρόσβαση σε αυτές τις πληροφορίες υπό την κατάλληλη καθοδήγηση, στο μέτρο που αυτό επιτρέπεται από τη νομοθεσία του Κράτους τους.

Άρθρο 31

Με την επιφύλαξη του άρθρου 30, προσωπικά δεδομένα που αλλοιώνονται ή διαβιβάζονται σύμφωνα με τη Σύμβαση και ειδικότερα, δεδομένα που προβάλλονται στο άρθρο 15 και 16 χρησιμοποιούνται μόνο για τους σκοπούς για τους οποίους συλλέγονται ή διαβιβάζονται.

Άρθρο 32

(1) Κανένας δεν μπορεί να αποκαμίζει ούτως ο οικονομικό ή άλλο κέρδος από μία δραστηριότητα που σχετίζεται με διακοπή υποθέσεως.

(2) Μόνο έσοδα και δαπάνες, παρεμφερώντων ειδών, ελλογαν επαγγελματικών αμοιβών προσώπων που αναμειγνύονται στην υποθέσας, μπορεί να αποκτήσουν ή να καταβληθούν.

(3) Οι δικαστικές, δικαστικές και υπάλληλοι οργανισμών που εμπλέκονται σε μία υποθέσας δεν μπορούν να ασπρότουν αποδοχές οι οποίες είναι αξιοκαλόγητο υψηλές σε σχέση με τις παρασχεθείσας υπηρεσίες.

5. Η Ελλάδα δηλώνει, κατά τη διάρκεια του άρθρου 25 της Σύμβασης ότι δεν θα δοκιμάσει από τη Σύμβαση να αναγνωρίσει μοθεσίες που έγιναν με βάση συμφωνία, η οποία καταρτίστηκε κατ' εφαρμογή του άρθρου 39 παράγραφος 2 της Σύμβασης.

6. Η αναγνώριση από την Ελλάδα μιας μοθεσίας που πραγματοποιήθηκε σε αλλοδαπό Συμβαλλόμενο Κράτος τείλει υπό τις προϋποθέσεις α) ότι έμει παρασχεθεί η πιστοποίηση από την Αρχίδα Αρχή του Συμβαλλόμενου Κράτους ότι η μοθεσία έγινε σύμφωνα με τη Σύμβαση και β) ότι η μοθεσία δεν είναι προδήλως αντίθετη προς τη δημόσια τάξη, λαμβανομένου υπόψη του συμφέροντος του παιδιού.

Άρθρο τρίτο

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και της Σύμβασης που κυρώνεται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 46 παράγραφος 2 περίπτωση α' αυτής.

Παραγγέλλουμε τη δημοσίευσή του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 30 Ιουνίου 2009

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΧΟΙ

ΕΙΣΠΡΕΣΗΣ
Π. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΥΠΟΥΡΧΟΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΑΝΑΡΤΗΤΗΣ
Δ. ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΚΔΟΣΕΩΣ
Θ. ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ
Ν. ΔΕΝΔΙΑΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 1 Ιουλίου 2009

ΟΙ ΥΠΟΥΡΧΟΙ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΥΠΟΥΡΧΩΝ
Ν. ΔΕΝΔΙΑΣ

ΑΝΩΤΕΡΟ ΕΚΔΟΣΗ ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΚΑΡΔΙΑΣΤΡΟΦΗ 24 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 32 75 000 * FAX 210 32 27 904
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: <http://www.et.gr> - e-mail: et@et.gr

γας. Κοιλιαίς κατά την στήθον διαγράφονται οι λέξεις «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ» και δύο μικρότερα γραμμάτια οι λέξεις «28 Μαΐου 1979 (6η ΜΒΑΟΣ Ε.Ο.Κ.» εντός δύο διαχωριστικών διακεκομμένων στοιχείων.

β) Επί της ανωθίας θέσης αποκαθίσταται ή Άπώλων καθήμενος επί του δεξιού κεφαλαίου μετά λόρον, κλάδου δέντρου και θαλασσιών κίτους, της ίδιας παραστάσεως περιβαλλόμενος καλλιώς υπό της λέξεως «ΑΜΦΙΚΤΙΟΝΟΝ».

6. Στοιχεία: Ήνός κλαστικός θήρος ή ενός κλαστικής θήρος ή καύ άδρος.

7. Όνομαστική αξία: Δραχμαί 10.000.

8. Ποσότητες: 10.000.

Β' ΑΡΓΥΡΟΥΝ ΝΟΜΙΣΜΑ.

1. Παραστάσεις: Άργυρος 900κ/οο.

2. Διάμετρος: 31 χιλ/επι.

3. Βάρη: 13 γραμμάρια.

4. Τύπος: Επαμειβώμενη.

5. Απεικονίσεις: α) Επί της προσίας θέσεως και εις τό άνω μέρος απεικονίζεται τμήμα θύρουσ. Κάτωθεν αίσθη διαγράφεται ή φράσις «ΣΤΑΘΜΟΣ ΣΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΘΝΟΥΣ Κ. ΚΑΡΑΜΑΝΗΣ» εις προς στήθου. Κάτωθεν τούτου ή λέξις «ΠΑΧΜΕΣ» και ή άριθμός «500» εις δύο στήθου. Κοιλιαίς δε κατά την στήθον διαγράφονται οι λέξεις «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ» και δύο μικρότερα γραμμάτια οι λέξεις «28 Μαΐου 1979 10η Μίλος Ε.Ο.Κ.» εντός δύο διαχωριστικών διακεκομμένων στοιχείων.

β) Επί της ανωθίας θέσεως αποκαθίσταται ή «ΕΥΡΩΠΗ», ιδιαιτέρως με δελφιν γριόνα και τίτλον, καθήμενη επί τίτου.

6. Στοιχεία: Ήνός κλαστικός θήρος ή καύ άδρος.

7. Όνομαστική αξία: Δραχμαί 500.

8. Ποσότητες: 18.000.

Άρθρον 2.

1. Η κατά - θέσεως των κατά τή άνωτέρω άπονομιστικών νομισμάτων δά γίνει εις τήσ άνωνομισθέντων τών Ήρώων της Γενικήσ Τραπεζήσ Τραπεζογραμμάτιον και Άξίων (I.E.T.A.).

2. Διά τήσ έκτακτου τού έργου τούτου εόδομια άποσθή κάμει ή τραπεζία θά καταλάβη υπό τού άρτιστου εις την Τράπεζαν της Ελλάδος.

3. Επί τού εις την Τράπεζαν της Ελλάδος καταβληθέντος κέντου κατανομισής και συσκευασής, ώσ και επί κέντου τού προσθέντου άπαγωγής εόδομια άρτιστής ή άπαγωγή και εις τήσ ρότου, γραμμάτιον ή τίλουσ εντός τού Ήλληνικού Δραμίου, Όργονομίου κέντου ρότουσ και ροτικόν ή κεντικόν προοότων, θεσίζεται επί τής Τραπεζής της Ελλάδος, τήσ ή σχετική άποσθη εις ήν φέρεται τήσ άποσθησεί άποσ, θά καταβάλλεται επί τού Ήλληνικού Δραμίου.

4. Η άπαγωγή των μεταλλικών (χρυσόν, άργυρόν) Νομισμάτων άποσθησείσ κατά την θεσπισθέν άποσθησείσ των τίτουσ/μεταλλικών νομισμάτων (αποσθησείσ) τού Δραμίου, την προβλεπόμεν ήσ τών διατάξεων τού Ν.Α. 488/1974.

Άρθρον 3.

1. Τά κατά τή άνωτέρω γραμμά και άργυρά άπονομιστικά νομισματα μετά την παραλαβήν των επί Ήνερτησ τού Ήλληνικού Δραμίου, θά παραδοθέν εις την Τράπεζαν της Ελλάδος και θά διατίθενται εις τήσ ή άποσ θά καθορίζεται έκάστοτε θά άποσθησείσ τού Ήνερτησ τών Οίκονομικών.

2. Τό άποσθησείσ της άξίως των όσ άνω διατάξεων επί τής Τραπεζής της Ελλάδος νομισμάτων θά άποσθησείσ εις τίτουσ άποσθησείσ των άποσθησείσ, άποσθησείσ κατά κεντρικών χρυσόν και άργυρόν νομισμάτων, εϊδικόν λογαριασμόν τού Ήλληνικού Δραμίου, κατόν άποσθησείσ τού Ήνερτησ τών Οίκονομικών.

Άρθρον 4.

Η παρούσα διάταξη, ή ή ισχύς άρχεται επί τής άποσθησείσ της άποσθησείσ εις τίτουσ, άποσθησείσ θά υπό τής προηγούσ Γενικήσ Συνέλευσεσ των Μελών της Τραπεζής της Ελλάδος και καθορίζεται θά τίτουσ.

Εκ των όσ άνω δύο προτιθέτων της παρούσεσ εις ήν άποσθησείσ ή Ήνερτησ τών Οίκονομικών, προς τίτουσ εις τί άποσθησείσ της Της Διοικήσεσ τού Γενικού Δραμίου τού Κέντου, εις ή άποσθησείσ της Τραπεζής της Ελλάδος.

Εν Αθήναισ τή 16 Μαΐου 1979

Διά τήσ Τράπεζαν της Ελλάδος

Ό Διοικητής

ΣΕΝΟΦΩΝ ΖΩΛΔΤΑΣ

Διά τή Ήλληνικόν Δραμίου

Ό Ήνερτησ τών Οίκονομικών

ΑΘΑΝ. ΚΑΝΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

Άρθρον έκτακτου.

1. Όσοι οι άποσθησείσ τού άνω άποσθησείσ για την έκτακτη τού παρόντου άποσθησείσ τών Προεδρολογίων των έκτακτων τών Ήνερτησ Οίκονομικών.

2. Τά γραμμάτια τού άνω δύο άποσθησείσ επί τήσ θεσπισθέν τών άνωτέρω άποσθησείσ νομισμάτων άποσθησείσ άποσθησείσ τούσ και άποσθησείσ τών Κρατικόν Προεδρολογίων.

Άρθρον γριόνα.

Κάθε λατρεμεία και άποσθησείσ στην άπαγωγή τού κεντρικού ροδίζονται με άποσθησείσ τού Ήνερτησ Οίκονομικών.

Άρθρον τίτουσ.

Ό παρόν τίτουσ ισχύει επί τής άπαγωγής θερονομιστικής του στην Ήνερτησ της Κυβερνήσεσ.

Παραγγέλλεται τή θερονομιστική εις τήσ Ήνερτησ της Κυβερνήσεσ τή άποσθησείσ τού παρόντου και τή έκτακτοθ ήσ τίτουσ τού Κέντου.

Αθήναι, 31 Μαρτίου 1982

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΗΣ

ΟΙ ΓΕΝΙΚΟΙ

ΕΥΧΕΤΟΝΟΜΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ

ΑΝΘΥΒΑΣ ΑΛΕΞΑΡΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΕΛ ΔΡΕΤΤΑΝΗΣ

θερονομιστική και τίτουσ ή Μεγάλησ Συνομοσ τού Κέντου.

Αθήναι, 5 Άπριλίου 1982

Ο ΣΥΝ ΤΟΥ ΑΚΑΙΟΝΟΜΟΥΣ ΚΕΝΤΡΟΥΣ

ΚΥΣΤΑΘΩΣ ΑΛΕΞΑΡΑΡΗΣ

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1250

(3)

Γιά την καθάρτησ τού πολιτισμού γήρουσ.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Κορίστω και έκτακτων τών κατατίτουσ επί τής Βουλής, φησιθέτω τίτουσ.

Άρθρον 1.

Τά άρθρα 1367—1370 και 1372 τού Άποσθησείσ Κώδικα προτιθέσονται και γίνονται τή άποσθησείσ:

Άρθρον 1367 — Τίτουσ τού γήρουσ.

Ό γήρουσ τίτουσ άποσθησείσ με τή άποσθησείσ άποσθησείσ τών μετ' άποσθησείσ τών κεντρικών τ' άποσθησείσ (πολιτισμική γήρουσ) άποσθησείσ με

Ιερολογία από Ιερά της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας ή λειτουργία άλλου θύματος ή θρησκευτικού γυναικού στην Ελλάδα.

Η θύσιση γίνεται δημόσια κατά ταυτοχρονικά τρεις (3) αιώνες δύο χωρών, προς το δήμαρχο ή τον πρόεδρο της κοινότητας επί πύλο ήτοι πλατείας ή γήρας ή προς το νόμιμο ανακληρωτή τους, και είναι υποχρεωμένοι να συντάξουν έκθεση σχετικά πράξη.

Οι προτιθέμενοι της ιεροουλατίας και κάθε άλλου σχετικά μ' αίσθη θύσιση: από το τυπικό και τούς κανόνες του θύματος ή του θρησκευτικού σύμφωνο με το όποιο γίνεται ή ιεροουλασία, έφ' όσον δεν είναι αντίθετοι με τή δημόσια τάξη. Ο θρησκευτικός λειτουργός είναι υποχρεωμένος να συντάξει έκθεση σχετικά πράξη. Η τάση πολιτικού γήρας δεν άποδοί: την Ιερολογία του θύου γήρα κατά τή θρησκεία και το θύμα τών εκδόχων.

Άρθρο 1368 — Άλλοι γήρα.

Γιά να τελειοθεί ή γήρα, είτε ως πολιτικός είτε με Ιερολογία της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας, άσπείται άλλο του δήμαρχου ή του πρόεδρου της κοινότητας της τελευταίας κατοικίας του καθένος από το πρόσωπο και πρόκειται να παντρευτεί. Σε περίπτωση του ή άρρώστου τού τή έκδοση της θέσης άρνείται να τή χορηγήσει, άσπασίτι: ή μεταλλάξει το άρρωστο Μοναχικό Πρωτόδικο σύμφωνο με τής 2 άρθρου της Έκτασης Δικαιοδοσίας του Κώδικος Πολιτικής Δικαιοσύνης. Η άπόφαση έκδοσης μέσος ή θέα ή μέγας από τήν κατάσταση της σχετικάς σιτήσεως.

Άρθρο 1369 — Γνωστοποίηση του άλλων τών γήρα.

Πρόν από τήν τάση του γήρα, με όποιον τύπο κι ήν πότες πρόκειται να τελειοθεί, πρέπει να γνωστοποιούνται, με συγχρόλληση σχετικάς άγγελίας επί δημοσίω ή κοινοσίω κοινότητας της κατοικίας του καθένος από το πρόσωπο και πρόκειται να παντρευτεί, το έσομα και το έπίσημο τών προώπων σιτή, το άπόγγράμ τους, το έσομα τών γόνων τους και ο τίπος ότου γεννήθηκαν, όσο κατοικίσιον τελειοθεί και όσο πρόκειται να τελειοθεί ο γήρα. Άν ο γήρα δεν τελειοθεί μέσος ή έξη μέγας από τή γνωστοποίηση, ή γνωστοποίηση πρέπει να άπασαληθεί.

Όταν το πρόσωπο που πρόκειται να παντρευτεί κατοικούν σε μεγάλη τάξη, ή γνωστοποίηση γίνεται με δημοσίωσ η ή άρρώστου άσπασίτι του σίτου της κατοικίας.

Άρθρο 1370.

Η θέα γήρα γίνεται υποχρεωτικά, άπό έρωσιν ή άπ παντρώου οι νόμοι έτοι γιά το γήρα από πρόκειται να τελειοθεί και ήν έτοι ή γνωστοποίηση. Άν υπάρχει σπουδαίο λόγο, ή γνωστοποίηση μπορεί να παραλειφθεί.

Άρθρο 1372 — Άκιρος και άνοστένοτος γήρα.

Άκιρος είναι μένος ο γήρας που όττοι κατά παράβαση τών άρθρων 1360—1362, 1364, 1366—1367, 1369—1360 και 1362. Δάν είναι άκιρος ο γήρας, έφ' όσον έχει γίνει ή θύσιση του άρθρου 1367 προς το δήμαρχο ή τον πρόεδρο της κοινότητας ή το νόμιμο ανακληρωτή τους, όττοι κι αν έχουν παραλειφθεί οι έλλοι έτοι τής τάσης. Γήρας που όττοι χωρίς να τερηθεί καθόλου έτοι από τούς τίπος του προδίδονται επί άρθρο 1367 είναι άνοστένοτος.

Άρθρο 2.

Το άρθρο 13 του Άστικού Κώδικος τροποποιείται και γίνεται το ακόλουθο:

Άρθρο 13 — Γήρα.

1. Οι νόμιμοι προτιθέμενοι του γήρα ραθυμίζονται και γιά το έτοι πρόσωπο που πρόκειται να παντρευτούν από το έσομα της ίδιότητάς έός άπ' ατό.

Ο τίπος του γήρα ραθυμίζεται είτε κατά το έσομα της ίδιότητάς έός από το πρόσωπο που πρόκειται να παντρευτούν είτε κατά το έσομα του τήτου έτοι τελείας.

2. Όταν το πρόσωπο που πρόκειται να παντρευτούν ή το έτοι άπ' ατό είναι Έλληνας και ή γήρα γίνεται επί δημοσίω, ή έκδοση του άρθρου 1367 του Άστικού Κώδικος, μπορεί να γίνει και στην άλλουκή προεδρική άρχή.

Άρθρο 3.

Το άρθρο 1363, 1365, 1368, 1361, 1363, 1364 και 1366 του Άστικού Κώδικος καταργούνται.

Άρθρο 4.

1. Ο τίπος του άρθ. 16 του νόμου 344/1976 όπερι λειτουργικών πράξεων τροποποιείται και γίνεται ή ακόλουθο:

«Σύνοψη δήλωσης γιά το γήρα και τή έκδοσή.

2. Στην παρ. 1 του άρθ. 16 του ίδιου νόμου προστίθεται το ακόλουθο έκτος έδρου:

«Την ήτοι άσπασίτι έτοι ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της κοινότητας που άιχόχου τή έκδοση γιά τήν τάση του γήρα.

3. Η παρ. 1 του άρθ. 20 του ίδιου νόμου τροποποιείται και γίνεται ή ακόλουθο:

α) Ο γήρας δηλώνεται επί ληξίονο του σίτου της τάσιος του μέσος ή άρρώστου μέγας από τήν τάση του με τήν κωδικογή άσπασίτι της πράξης του σιτήσεως γιά τήν τάση ή δήμαρχος ή ο πρόεδρος της κοινότητας ή ο θρησκευτικός λειτουργός που αιώχου το γήρα. Άσπασίτι της πράξης σιτή είναι υποχρεωμένοι να σπείλουν επί ληξίονο, μέσος τών ήτοι προώπων, ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της κοινότητας ή ο θρησκευτικός λειτουργός του τή σιτήσεως.

4. Οι παρ. 2 και 3) του άρθ. 31 του ίδιου νόμου τροποποιούνται και γίνεται ή ακόλουθο:

α) Άν ο γήρας έχει τελειοθεί με Ιεροουλασία, το θρήσκον και το έσομα της τάσιος, το γήρα όττοι έτοι και το έσομα και το έπίσημο του θρησκευτικού λειτουργού.

β) Τά στοιχεία της πράξης του σιτήσεως γιά τήν τάση του γήρα ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της κοινότητας ή ο θρησκευτικός λειτουργός.

5. Το άρθρο 41 του ίδιου νόμου τροποποιείται και γίνεται το ακόλουθο:

«Οι λειτουργικές πράξεις γιά τή γήρα, το γήρα ή το όττοι Έλληνα έσομα που γίνεται επί δημοσίω ή επί έτοι άρχής όττοι άσπασίτι έσομα και στην Ελλάδα, έφ' όσον τερηθούν οι δημοσίωσ από έτοι ή νόμος του σίτου της σιτήσεως τους.

6. Η παρ. 2 του άρθρου 42 του ίδιου νόμου τροποποιείται και γίνεται ή ακόλουθο:

α) Ανώχου με γήρα τή γήρα, γήρα και όττοι Έλληνα έσομα μέσος να δηλώνονται από τούς ύποχθίους είτε στην έσομα άλλουκή προεδρική άρχή είτε στις τοπικές λειτουργικές άρχής. Στη δεύτερη σιτή περίπτωση, άσπασίτι της σχετικάς πράξης, μέσος σε τρεις μέγας από τή σιτήσεως της, πρέπει να άσπασίτι από τούς ύποχθίους είτε στην έσομα άλλουκή προεδρική άρχή είτε άσπασίτι επί Αθήνας Αθήνων.

7. Τά κείδη που γεννήθηκαν στην Ελλάδα από πατέρα άκιρο, Έλληνα επί δημοσίωσ και μητέρα Έλληνα μέσος να άσπασίτι τήν Έλληνική ύποχθίτη.

Άρθρο 5.

Τά άρθρα 593—597 επί Κώδικος Πολιτικής Δικαιοσύνης καταργούνται.

Άρθρο 6.

Σπί άρθρο 72 του Εισαγωγικού Νόμου του Άστικού Κώδικος τροποποιείται ή ακόλουθο παράγραφος:

«Με προεδρικό διατάγματά 94 (αριθμός) οι λειτουργίες της τελευταίας του γράμματος, οι παραμένοντες της πρώτης του 94 συντάσσονται μετά την πάση του καθύς και οι λειτουργίες σχετικά με την χορήγηση άδειας γάμου».

Άρθρο 7.

1. Γάμοι υπό ίδιων από ιδιωματικά, πριν από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, άδεια με πρόσωπα από το ένα το άλλο γίνονται ήτοι Έλληνας και ξένου με τον τύπο που προβλέπεται από τη νομοθεσία της χώρας όπου έγινε ο γάμος, θεωρούνται έγκυροι από την στιγμή που έγιναν, εφόσον ο ένας από τους συζύγους τέλειτο νόμο γάμου έγκυρο.

2. Αν στην περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου οι σύζυγοι βρίσκονται σε διάσταση από τρία τολάχιστον χρόνια ή αν εξαιρετικές περιστάσεις ατόμων ιδιαίτερα σκληρή για τον έναν από τους συζύγους την άνωθραφή διαζύγηση του γάμου ως άρρηκτοί, ο γάμος θεωρείται άκυρος.

3. Σε κάθε περίπτωση όπου α) ή ο γάμος δεν θεωρείται έγκυρος, εφαρμόζεται το άρθρο 1382 του Αστικού Κώδικα και το παρόν από το γάμο θεωρείται γάμος.

4. Αποφάσεις ξένων δικαστηρίων που δίδουν γάμο θεωρούνται ως άκυρες κατά τις προηγούμενες διατάξεις δημοσίων δικαστηρίων κατά το άρθρο 383 του Κώδικα Πολιτικής Δικαιοσύνης.

5. Γάμοι που τελέσθηκαν παρά την ύπαρξη των κωλύσεων που αναφέρονται με τον παρόντα νόμο θεωρούνται άκυροι εφόσον ή άκυροποίησ τους δεν έχει αναγνωριστεί με άμεσέτερη απόφαση πριν από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Διατασσάται η άμεση αναγνώριση της άκυρότητας αυτών των γάμων αναγνώριση.

Άρθρο 8.

Ο παρών νόμος αρχίζει να ισχύει ένα μήνα μετά τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος που προβλέπεται από το άρθρο 6.

Παραγγέλλομαι να δημοσιευθεί στις τρεις Εφημερίδες της Κυβερνήσεως οι κείμενοι του παρόντος και να εκτελεσθεί ως νόμος του Κράτους.

Αθήνα, 8 Απριλίου 1982

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΝ
ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΛΑΞΑΝΑΡΗΣ - ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΤΑΣ
ΔΕΛΤΑ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΝ
ΣΑΥΤΟΕΡΙΣ ΒΕΡΥΒΑΝΗΣ

Θεωρήθηκε και έθηκε ή Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 5 Απριλίου 1982

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΔΟΧΗΣΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΛΑΞΑΝΑΡΗΣ

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 252

Σύνταξη προθεσμίων διαγωνισμών σε δημόσιες υπηρεσίες και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη : α) Τις διατάξεις της παρ. 1 περ. δ' του άρθρου 29 του Ν. 1199/1981 περί ρυθμίσεως θεμάτων καταστάσεως υπαλλήλων του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ., των ΟΤΑ και άλλων τωών νομικών διατάξεων και β)

την από 151/1982 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, με πρόταση του Υπουργού Προεδρίας Κυβερνήσεως, αποφασίζουμε :

Άρθρο μόνο.

Για το από τη δημοσίευση του παρόντος μέχρι 30 Ιουνίου 1982 χρονικό διάστημα συντάσσονται οι άδειες ως προδιατάσσεται :

α) Η διακήρυξη προθεσμία της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του Ν. 22/1975 περί ρυθμίσεως θεμάτων καταστάσεως των δημοσίων λειτουργιών υπαλλήλων και υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.ο (άρθρ. 32 παρ. 3 Π.Δ. 611/77 περί κωδικοποιήσεως εις έναιον κείμενον, από τίτλων α' Υπαλληλικός Κώδικας των Ισχυουσών διατάξεων των αναφερομένων εις την κατάστασιν των υπαλλήλων του Δημοσίου και των Ν.Π.Δ.Δ.ο) συντάσσεται σε πένθημαρ.

β) Η διακηρυχθήσα προθεσμία της παρ. 4 του άρθρου 23 του Ν. 1811/1951 περί Κώδικος καταστάσεως των δημοσίων λειτουργιών υπαλλήλων, όπως άνωθραστήθηκε με το πρώτο άρθρο της παρ. 3 του άρθρου 19 του Ν.Δ. 751/1979 και ισχύει και επί νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου κατ' άρθρο 7 του από 23/24 Δεκεμβρίου 1965 Β. Δ/τος περί εφαρμογής του Υπαλληλικού Κώδικος επί των υπαλλήλων των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, (άρθρο 32 παρ. 4 του Π.Δ. 611/77), συντάσσεται σε έκατήμαρ.

γ) Η ανακοίνωση προθεσμία της παραγράφου 3 του άρθρου 4 του Ν. 434/1976 περί κωδικοσεως θέσεων και ρυθμίσεως θεμάτων άρραίνονται εις την κατάστασιν των δημοσίων υπαλλήλων και υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.ο (άρθρο 39 παρ. 3 του Π.Δ. 611/77) συντάσσεται σε έκατήμαρ.

δ) Η διακηρυχθήσα προθεσμία του τελευταίου άρθρου της παρ. 4 του άρθρου 4 του Ν. 434/1976 (άρθρο 39 παρ. 4 Π.Δ. 611/77) συντάσσεται σε έκατήμαρ.

Συνεπώς Υπουργό Προεδρίας Κυβερνήσεως αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του Διατάγματος αυτού.

Αθήνα, 31 Μαρτίου 1982

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ
ΑΓΑΠΗΜΗΝ ΚΟΥΤΣΟΓΙΩΡΓΑΚ

(5)

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 253

Τροποποίηση του άρθρου 24 του Π. Δ/τος 550/1979 περί εργασίας και λειτουργίας της Ένώσεως Ποδοσφαιρικών Άσωνικών Εταιρειών».

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη :

α) Τις διατάξεις του άρθρου 18 του Ν. 879/1979 περί Ποδοσφαιρικών Άσωνικών Εταιρειών».

β) Τις διατάξεις της ισ' από 310Δ/462/3/20.10.1981 κοινής αποφάσεως του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Προεδρίας Κυβερνήσεως περί αναθέσεως άρμοδιότητων του Υπουργού Προεδρίας Κυβερνήσεως στις Υπουργείους Προεδρίας Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 664/30.10.81, τ. Β').

γ) Τη 218/28.3.1982 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, με πρόταση του Υπουργού Προεδρίας Κυβερνήσεως, αποφασίζουμε :

Άρθρο μόνο.

Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 24 του Π. Δ/τος 550/1979 περί εργασίας και λειτουργίας της Ένώσεως Ποδοσφαιρικών Άσωνικών Εταιρειών», όπως αυτό άνωθραστήθηκε με το άρθρο 7 του Π. Δ/τος 1079/1980 περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεων τωών του Π. Δ/τος 550/1979», καταργούνται και από της παρ. 5 του

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 181

24 Δεκεμβρίου 2015

Το παρόν Φ.Ε.Κ. καταρτίζεται λόγω αναδημιουργίας στον αριθμό του νόμου

ΝΟΜΟΣ ΥΠ ΑΡΙΘ. 4368

Σύμφωνο συμβίωσης, άσκηση δικαιωμάτων, ποινικές και άλλες διατάξεις

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Επιτίθω τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ
ΣΥΜΦΩΝΟ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣΆρθρο 1
Τίτλος

Η συμφωνία δύο ενήλικων προσώπων, ανεξάρτητα από το φύλο τους με την οποία ρυθμίζουν τη συμβίωσή τους (σύμφωνο συμβίωσης) καθορίζεται αυτοπροσώπως με συμβολαιογραφικό έγγραφο. Η ισχύς της συμφωνίας αρχίζει από την κατάθεση αντιγράφου του συμβολαιογραφικού εγγράφου στο ληξιαρχείο του τόπου κατοικίας τους, το οποίο καταχωρίζεται σε ειδικό βιβλίο του ληξιαρχείου.

Άρθρο 2
Προϋποθέσεις

1 Για τη σύναξη συμφώνου συμβίωσης απαιτείται πλήρης δικαιοπρακτική ικανότητα.

2 Δεν επιτρέπεται η σύναξη συμφώνου συμβίωσης:

- α) αν υπάρχει γάμος ή σύμφωνο συμβίωσης των ενδιαφερόμενων προσώπων ή του ενός από αυτά β) μεταξύ συγγενών με αίματος σε ευθεία γραμμή απερίφραστο και εκ πλάγιου μέρη και τον τρίτοιο βαθμό καθώς και μεταξύ συγγενών με συγγένειας σε ευθεία γραμμή απερίφραστο και γ) μεταξύ πατέρα που υιοθετήσε και αυτού που υιοθετήθηκε.

3 Η παράβαση των διατάξεων του παρόντος άρθρου συνεπάγεται την ακυρότητα του συμφώνου συμβίωσης. Ακυρότητα συνεπάγεται και η επικοινωνία του συμφώνου.

Άρθρο 3
Άκυρο και ακυρόσημο σύμφωνο

1 Η κατά το παραγόμενο άρθρο ακυρότητα κηρύσσεται με αμετάκλητη δικαστική απόφαση. Την αγωγή ασκεί, εκτός από το μέρη και όποιος προβάλλει ένσημο

συμφώνου οικογενειακής φύσης καθώς και ο εισαγγελέας υπ'απογράφης, αν το σύμφωνο αντίκειται στη δημόσια τάξη.

2 Σε περίπτωση πλατυμμάτων της βολήσεως εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για τον ακυρόσημο γάμο. Η σχετική δικαστική απόφαση απαιτείται να γίνει αμετάκλητη.

3 Με την αμετάκλητη δικαστική απόφαση που ακυρώνει το σύμφωνο συμβίωσης, αίρεται αναδρομικά τα αποτελέσματά του. Η ακύρωση του συμφώνου δεν επηρεάζει την πατρότητα των τέκνων.

Άρθρο 4
Επώνυμο

Το σύμφωνο συμβίωσης δεν μεταβάλλει το επώνυμο των μερών. Ο καθένας μπορεί εφόσον συγκατατίθεται ο άλλος, να χρησιμοποιεί στις κοινωνικές σχέσεις το επώνυμο του άλλου ή να το προσθέσει στο δικό του.

Άρθρο 5
Σχέσεις των μερών

1 Στις προσωπικές σχέσεις των μερών του συμφώνου με ταξί τους εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για τις σχέσεις των συζύγων από το γάμο, εφόσον δεν υπάρχει διαφορετική ειδική ρύθμιση στον παρόντα ή άλλο νόμο.

2 Στις μη προσωπικές σχέσεις των μερών μεταξύ τους εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για τις σχέσεις των συζύγων από το γάμο, εκτός αν το μέρη τις ρυθμίσουν διαφορετικά κατά τη σύναξη του συμφώνου με βάση τις αρχές της ισότητας και της αλληλεγγύης. Τα μέρη δεν μπορούν να παρατηθούν από την αβυσσική σιμα τοχή στο α παρτήματα πριν από τη γέννησή της.

Άρθρο 6

Στην περίπτωση αλλαγής συμβίωσης χωρίς σύμφωνο, η τάξη των πατρειακών στοιχείων που έχουν αποκτηθεί μετά την έναρξη της συμβίωσης (αποκτήματα) κινείται κατά τις γενικές διατάξεις του αβυσσολόγητου πλουτοπαρά. Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται και σε οικογενειακές σχέσεις.

Άρθρο 7
Άσση

1 Το σύμφωνο συμβίωσης λύνεται α) με συμφωνία των μερών, που γίνεται αυτοπροσώπως με συμβολαιο-

γραφικό έγγραφο, β) με μονομερή συμβολαιογραφική δήλωση, εφόσον έχει επιδοθεί προηγουμένως με δικαστικό επιμελητή πράξη λύση για οικονομική λύση στο άλλο μέρος και έχουν παρόλ' αυτά τρεις (3) μήνες από την επίδοση και γ) αυτοδικαίως, αν συναφθεί γάμος μεταξύ των μερών.

2. Η λύση του συμφώνου συμβίωσης ισχύει από την κατόρθωση αν περάσει του συμβολαιογραφικού εγγράφου που περιέχει τη συμφωνία ή τη μονομερή δήλωση, στο λιβύριο όπου έχει καταχωρηθεί και η αίτησή της.

3. Για τη διατροφή μετά τη λύση του συμφώνου εφαρμόζονται οι ανωτέρω διατάξεις για τη διατροφή μετά το διαζύγιο, εκτός αν το μέρη παρατηθούν από το σχετικό δικαίωμα κατά την κατόρθωσή του συμφώνου.

Άρθρο 8

Κληρονομικό δικαίωμα

Ος προς το κληρονομικό δικαίωμα των μερών του συμφώνου εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα που αφορούν τους συζύγους. Κατά την κατόρθωσή του Συμφώνου το κάθε μέρος μπορεί να παρατηθεί από το δικαίωμά του στη νόμιμη μερίδα.

Άρθρο 9

Τεκμήριο πατρότητας

Το τέκνο που γεννήθηκε κατά τη διάρκεια του συμφώνου συμβίωσης ή μέσα σε τριακόσιες (300) ημέρες από τη λύση ή την ακύρωση του Συμφώνου, τεκμαίρεται ότι έχει πατέρα τον άνδρα με τον οποίο η μητέρα κατέγραψε το Σύμφωνο. Το τεκμήριο αναστρέφεται με αμετάκλητη δικαστική απόφαση. Τα άρθρα 1466 επ. ΑΚ, καθώς και τα άρθρα 614 επ. ΚΠολΔ, εφαρμόζονται αναλόγως.

Άρθρο 10

Επάνυμο τέκνων

Το τέκνο που γεννήθηκε κατά τη διάρκεια του συμφώνου συμβίωσης ή μέσα σε τριακόσιες (300) ημέρες από τη λύση ή την ακύρωση του συμφώνου φέρει το επώνυμο που επέλεξαν οι γονείς του με κοινή και αμετάκλητη δήλωσή τους, που περιέχεται στο σύμφωνο ή σε με τογινώστερο συμβολαιογραφικό έγγραφο πριν από τη γέννηση του πρώτου τέκνου. Το επώνυμο που επιλέχεται είναι κοινό για όλα τα τέκνα και είναι υποχρεωτικό το επώνυμο του ενός από τους γονείς ή συνδυασμός των επωνύμων τους. Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερα από δύο επώνυμα. Αν η δήλωση παραλειφθεί, το τέκνο θα έχει σύνθετο επώνυμο, αποτελούμενο από το επώνυμο και των δύο γονέων του. Πρώτο τμήμα το επώνυμο με αρχικό που προηγείται στο αλφάβητο. Αν το επώνυμο του ενός ή και των δύο γονέων είναι σύνθετο, το επώνυμο του τέκνου θα σχηματίζεται με το πρώτο από τα δύο επώνυμα.

Άρθρο 11

Γονική μέριμνα

1. Η γονική μέριμνα του τέκνου που γεννήθηκε κατά τη διάρκεια του συμφώνου συμβίωσης ή μέσα σε τριακόσιες (300) ημέρες από τη λύση ή την ακύρωση του συμφώνου, ανήκει στους δύο γονείς και ασκείται από κοινού. Οι διατάξεις του ΑΚ για τη γονική μέριμνα των τέκνων που κατόγονται από γάμο εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση αυτή.

2. Αν το σύμφωνο συμβίωσης λυθεί ή ακυρωθεί, για την άσκηση της γονικής μέριμνας εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 153 ΑΚ.

Άρθρο 12

Ανάλογη εφαρμογή άλλων διατάξεων - Εξουσιοδοτήσεις

Άλλες διατάξεις νόμων που αφορούν αξιώσεις των συζύγων μεταξύ τους, καθίας και αξιώσεις παροχής και προνομία έναντι τρίτων ή έναντι του Δημάρχου εφαρμόζονται αναλόγως και στα μέρη του συμφώνου, εφόσον δεν υπάρχει διαφορετική ειδική ρύθμιση στον παρόντα ή άλλο νόμο. Με προαρκτικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης εντός έξι μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου μπορεί να προσαρμίζονται, όπου αυτό είναι possible, οι κείμενες διατάξεις του εργατικού δικαίου και του δικαίου κοινωνικής ασφάλισης, στις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 13

Πεδίο εφαρμογής

1. Ο νόμος αυτός εφαρμόζεται σε κάθε σύμφωνο συμβίωσης, εφόσον τούτο καταρτίστηκε στην Ελλάδα ή ενώπιον αλλογενούς προξενικής αρχής.

2. Οι προϋποθέσεις σύναψης, οι σχέσεις των μερών μεταξύ τους και οι προϋποθέσεις και συνέπειες της λύσης των συμφώνων συμβίωσης που δεν υφίστανται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, διέπονται από το δίκαιο του τόπου όπου καταρτίστηκε. Για την κληρονομική διαδοχή εφαρμόζονται οι σχετικοί κανόνες του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου. Κατά το λοιπό το σύμφωνο συμβίωσης της παρούσας παραγράφου δεν ανακύπτουν στην αλλογενή έννομη τάξη περισσότερα αποτελέσματα από αυτά που προβλέπονται στον παρόντα νόμο.

Άρθρο 14

Τροποποίηση διατάξεων του Αστικού Κώδικα
Τα άρθρα 1354, 1462, 1468 και 1576 ΑΚ τροποποιούνται ως εξής:

Άρθρο 1354

Κείμενο από νόμο που υπάρχει ή από σύμφωνο συμβίωσης με τρίτον.

Εμποδίζεται η σύναξη γάμου πριν λυθεί ή ακυρωθεί αμετάκλητα ο γάμος που υπάρχει, καθίας και πριν λυθεί ή ακυρωθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση το σύμφωνο συμβίωσης που συνδέει τον ένα μελλοντικό με τρίτον. Οι συζύγοι μπορούν να επαναλάβουν την τέλεση του με ταβί τους γάμου και πριν αυτός ακυρωθεί.

Άρθρο 1462

Αγχοπέτα

Οι συγγενείς εξ αίματος ται ενός από τους συζύγους είναι συγγενείς εξ αγχιστείας του άλλου στην ίδια γραμμή και στον ίδιο βαθμό. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση ται συμφώνου συμβίωσης. Η συγγένεια εξ αγχιστείας εδρακλαυθεί να υπάρχει και μετά τη λύση ή την ακύρωση του γάμου ή του συμφώνου συμβίωσης από το οποίο διαμαρτυρήθηκε.